

Välkommen till Polisens digitala årsredovisning 2008

Årsredovisning 2008 är digital och anpassad för att läsas på skärmen.

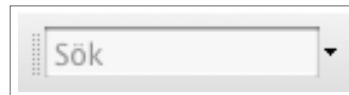
Tips för läsning

Söka och bläddra med hjälp av bokmärken

Som vanligt finns bokmärken inlagda för att hjälpa dig att hitta och bläddra i årsredovisningen. Bokmärken visas automatiskt när dokumentet öppnas. För att växla mellan *Visa* och *Visa inte* bokmärken, klickar du på fliken *Bokmärken* i vänstermarginalen. Fördelen med att inte visa bokmärken, är att läsytan blir större.

Söka/bläddra med hjälp av fraser

Använd kommando Sök för att söka efter t.ex. frasen "brottsförebyggande arbete".

Bläddra med hjälp av tangenter (Windows)

Använd tangenter Pil vänster resp. Pil höger för att bläddra en sida bakåt resp. framåt.
Använd tangenter PageUp resp. PageDown för att bläddra en skärmsida bakåt resp. framåt.
Använd tangenter Pil Uppåt resp. Pil Nedåt för att bläddra en rad bakåt resp. framåt.

Förstora/förminska texten med tangenter (Windows)

Använd tangenter Ctrl + plustecken resp. Ctrl + minustecken för att förstora resp. förminska texten.

Tips för utskrift

För att skriva ut hela eller vissa utvalda delar av dokumentet kan du göra på tre olika sätt:

- Klicka på Skrivar-ikonen
- Ctrl + P (pc)
- Cmd + P (mac)

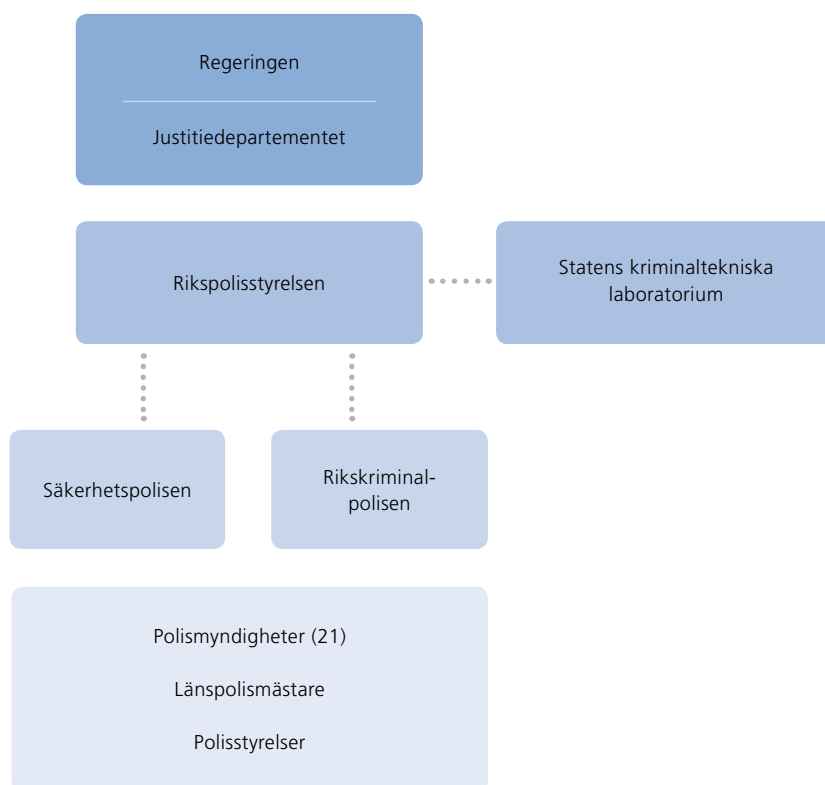
För att beställa en häftad utskrift av årsredovisningen, kontakta RPS Kundcenter, tel 08-401 93 00 eller fax 08-401 93 01.

Trevlig läsning!

Polisens årsredovisning 2008

Polisens organisation

Styrande dokument för Polisen

Grundläggande bestämmelser för hur polisen ska bedriva verksamheten för att nå det övergripande målet finns i:

- Polislagen (1984:387)
- Polisförordningen (1998:1558)
- Förordningen (1989:773) med instruktionen för Rikspolisstyrelsen
- Polisutbildningsförordningen (1999:740)

Produktion: Rikspolisstyrelsen

Version 2 | CO-902-7531/07 | ISBN-13 978-91-89475-75-5

Grafisk form och layout: Blomquist Annonssbyrå AB Foto omslag: Peter Lundvik Foto inläga: Denny Lorentzen, Daniel Barosen
Papperskopior kan beställas från Rikspolisstyrelsens kundcentrum: telefon 08-401 93 00, telefax 08-401 93 01

Innehåll

Rikspolischefen har ordet	8
Detta är Polisen	10

Sammanfattning	12
----------------	----

Kärnverksamhet	16
----------------	----

10	MÅL
10	ORGANISATION
10	Rikspolisstyrelsen
10	Huvudkontoret
10	Polisens verksamhetsstöd
10	Polishögskolan
10	Rikskriminalpolisen
10	Säkerhetspolisen
11	Polismyndigheter
11	Statens kriminaltekniska laboratorium
11	FEM ÅR I SAMMANDRAG
12	RESULTATET FÖR KÄRNVERKSAMHETEN
12	POLISENS BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE
12	Brottsområde 1: Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott
12	Brottsområde 2: Narkotika- och trafikbrott
12	Brottsområde 3: Övriga brott
13	UTREDNING OCH LAGFÖRING
13	Brottsområde 1: Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott
13	Brottsområde 2: Narkotika- och trafikbrott
14	Brottsområde 3: Övriga brott
14	SERVICE OCH TILLGÄNGLIGHET
14	PERSONAL
15	EKONOMI
16	VERKSAMHETSGRENAR
16	Uppföljning i fyra perspektiv
18	Brottsförebyggande arbete
18	Bedömningsgrunder
18	Resultatmått
18	Övergripande resultatutveckling
21	Brottsområde 1
29	Brottsområde 2
33	Brottsområde 3
36	Utredning och lagföring
36	Bedömningsgrunder
39	Resultatmått

40	Övergripande resultatutveckling
50	Effekt och prestation
52	Genomförande och resursinsats
59	Brottsområde 1
68	Brottsområde 2
74	Brottsområde 3
78	Service och tillgänglighet
78	Bedömningsgrunder
78	Effekt och prestation, Polisens kontaktcenter (PKC)
79	Genomförande och resursinsats, PKC
80	Tillståndsärenden och passärenden
82	Avgiftsfinansierad verksamhet
82	RESULTATBUDGET ENLIGT REGLERINGSBREV FÖR 2008
83	ÖVRIGA MÅL OCH ÅTERRAPPORTERINGSKRAV
83	Detaljredovisningar
83	Grov organiserad och systemhotande brottslighet (6)
83	Bidragsbrott (10)
84	Åtgärder som vidtagits för att öka samverkan mellan polis, åklagare, domstolar och kriminalvården i syfte att korta den totala tiden från brottsanmälan till dom (11)
85	Polisens arbete med verkställigheter (14)
87	Allmänt: samverkan med bransch- och intresseorganisationer (15)
88	Security – skydd mot antagonistiska hot inom transportverksamhet och kritisk infrastruktur
88	Internationellt samarbete (16)
90	Internationell tjänstgöring för polisanställda (18)
90	Freds- och säkerhetsfrämjande samt konfliktförebyggande verksamhet (19)
92	Politikområde Samhällets krisberedskap (20)
93	POLISENS KOMPETENSFÖRSÖRJNING
93	Bedömningsgrunder
94	Personalsammansättning
95	Kvinnor och män i ledningskompetens
97	Åldersstruktur
98	Utländsk bakgrund
98	Avtalsfrågor
98	Utbildning och antagning
99	Antagningen till polisutbildningen 2008
99	Aspirantutbildning
99	Vidareutbildning
99	Polisens värdegrund
99	Arbetsmiljö
100	Utveckling av sjukfrånvaron
101	CENTRO-nyckeltal
101	Insatser för förbättrad arbetsmiljö
101	Särskilda insatser för att minska sjukfrånvaron hos kvinnor
101	Införande av handledning
101	Polisens chefs- och ledarskap
102	Polisens ledarkriterier
102	Polisens nationella chefsprogram
102	Polisens chefsförsörjningsprogram – Indirekta ledare (PFI)
102	Ledarutveckling på de lokala myndigheterna
102	Chefs- och ledarutveckling vid utlandssektionen
102	Mångfald
103	Utbildning i diskriminering och mångfaldsfrågor

Uppdrag

105

Ekonomisk
redovisning

110

- 103 Medarbetarundersökningen – analys och fortsatt arbete
- 104 Utvecklingssamtal
- 105 ÖKAD POLISIÄR SYNLIGHET (2)
- 106 Vilka åtgärder eller insatser, i syfte att öka synligheten, har genomförts eller planerats för under året?
- 107 Det ökade antalet poliser (20 000) år 2010 kommer att förbättra möjligheten till ökad synlighet
- 107 Vilken verksamhet har myndigheten planerat för den ökade resursen?
- 107 SPECIMEN FÖR UTLÄNDSKA RESEHANDLINGAR, ID-KORT OCH KÖRKORT (6)
- 107 Bakgrund
- 107 Gällande ordning
- 108 Berörda myndigheter
- 108 Migrationsverket
- 108 FADO
- 108 Slutsatser
- 109 TIDIGARE BESLUTADE UPPDRAG SOM ÄNNU INTE SLUTREDOVISATS
- 109 Europeiska fonden för de yttre gränserna (4)
- 109 Miljöledning (7)
- 110 KOMMENTARER
- 110 Sammanfattning
- 110 Resultaträkning
- 110 Intäkter av avgifter och andra ersättningar
- 110 Intäkter av bidrag
- 110 Kostnader för personal
- 111 Kostnader för lokaler
- 111 Övriga driftkostnader
- 111 Finansiella kostnader
- 111 Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten
- 112 Transfereringar
- 112 Årets kapitalförändring
- 112 Balansräkning
- 112 Tillgångar
- 112 Immateriella och materiella anläggningstillgångar
- 113 Kapital och skulder
- 113 Balanserad kapitalförändring
- 113 Anslagsredovisning
- 114 REDOVISNINGSPRINCIPER
- 114 Allmänt
- 114 Avgiftsfinansierad verksamhet
- 114 Värderingsprinciper
- 114 Kundfordringar
- 114 Lager
- 114 Anläggningstillgångar
- 114 Avskrivningstider för anläggningstillgångar
- 114 Avsättningar
- 114 Övriga bestämmelser
- 114 Övrigt
- 115 RESULTATRÄKNING
- 116 BALANSRÄKNING – TILLGÅNGAR
- 117 BALANSRÄKNING – KAPITAL OCH SKULDER

Återrapporteringskrav
enligt regleringsbrevet

140

Bilagor

150

118	RESULTATRÄKNING – AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET DÄR INTÄKTERNA DISPONERAS
119	ANSLAGSREDOVISNING
121	ANSLAGSREDOVISNING PER REDOVISNINGSENHET
122	FINANSIERINGSANALYS
123	NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN
126	NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN
131	NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNINGEN
132	NOTER TILL FINANSIERINGSANALYSEN
133	SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER
136	STYRELSE OCH LEDNING
137	Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot
138	Ersättningar och förmåner
139	STYRELSENS UNDERSKRIFT AV ÅRSREDOVISNING 2008
140	ÅTERRAPPORTERING I ÅRSREDOVISNINGEN 2008
140	Verksamhetsstyrning
140	Brottsförebyggande arbete
140	Utredning och lagföring
140	Service
140	Övriga återrapporteringskrav (3)
140	Övriga återrapporteringskrav (4)
140	Övriga återrapporteringskrav (5)
140	Övriga återrapporteringskrav (6)
141	Övriga återrapporteringskrav (10)
141	Övriga återrapporteringskrav (11)
141	Övriga återrapporteringskrav (14)
141	Övriga återrapporteringskrav (15)
141	Övriga återrapporteringskrav (16)
141	Övriga återrapporteringskrav (17)
141	Övriga återrapporteringskrav (18)
141	Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet (19)
142	Politikområde Samhällets krisberedskap, Verksamhetsområdena Krisledningsförmåga och Operativ förmåga (20)
142	Organisationsstyrning
142	Uppdrag
142	Tidigare beslutade uppdrag som ännu inte slutredovisats
143	SAMMANSTÄLLNING AV ÅTERRAPPORTERINGSKRAV SOM LÄMNATS VID SIDAN AV ÅRSREDOVISNINGEN
144	LÄSANVISNINGAR
144	Förklaringar av använda begrepp
144	Verksamhetsgrenar
145	Brottsområden
146	Övrigt
150	POLISMYNDIGHETERNAS ADRESSER
151	ANTAL ANSTÄLLDA, ÅRSARBETSKRAFTER OCH MEDELTAL ANSTÄLLDA
152	ÅLDERSSTRUKTUR VID MYNDIGHETERNA INOM POLISEN

Rikspolischefen har ordet

2008 var ett år då vi blev bättre. Polisen lyckades hejda utvecklingen mot fler anmälda brott. Polisen ökade antalet ärenden som överlämnades till åklagare. Tyvärr lyckades vi dock inte öka antalet människor som är nöjda med vår service.

2008 nådde Polisen i huvudsak målet för utredning och lagföring och vi nådde delvis målet för den brottsförebyggande verksamheten. Det tycker jag är ett bra resultat och ett bevis på att Polisens verksamhet utvecklas åt rätt håll.

För utredning och lagföring gäller att Polisen under 2008 ökade antalet ärenden till åklagare med knappt 10 000 ärenden till drygt 210 000 ärenden. Det motsvarar en ökning med fem procent. Antalet överlämnade ärenden ökar i åtta av elva kategorier. Det är mycket bra.

För brottsförebyggande gäller att antalet anmälda brott ökar med 47 600 till drygt 1 452 000. Det som gör att Polisen delvis når målet är att antalet anmälda brott inom brottsområde 1¹ inte har ökat, undantaget skadegörelse från totalen. En långsiktig trend är att antalet tillgreppsbrott fortsätter att minska såsom de gjort under hela 2000-talet.

För service och tillgänglighet så har vi inte riktigt nått målet om att öka andelen nöjda servicemottagare. Målet för 2008 var 75 procent nöjda eller mycket nöjda servicemottagare och det nåddes inte helt. Inte heller nådde Polisen målet att besvara 90 procent av alla samtal inom tre minuter. Under 2008 besvarades 64 procent av de inkommande samtalen

inom tre minuter. För att bättre nå målet är verksamheten från och med 1 januari 2009 omstrukturerad.

Under 2008 inledde Polisen på regeringens uppdrag ett viktigt arbete mot den organiserade brottsligheten. Planeringen har påbörjats för att anställa 200 utredare, spanare och analytiker som uteslutande ska arbeta mot den organiserade brottslighet samt inrättandet av nya regionala underrättelsecenter för att samordna informationshanteringen.

Under 2008 inleddes också en satsning för att utveckla arbetet mot brott i nära relationer. Det är en brottstyp som är svår att utreda, bland annat därför att det sällan finns andra vittnen än de inblandade. Eftersom mörkertalet är så stort är målsättningen att öka antalet anmälningar. Det är också en målsättning att med hjälp av bättre utredningsrutiner öka antalet ärenden som överlämnas till åklagare.

Våldet ökar i samhället och det är ett växande problem. 2008 visade dock Polisen att det går att minska utomhusvåldet. Genom en samlad aktion under vintern 2008 över hela landet lyckades Polisen bryta en flerårig trend med ett ökat antal anmälda fall av utomhusvåld. Genom att arbeta aktivt och på de tider som vi vet att risken för misshandel utomhus är som störst gjorde Polisen skillnad.

Polisen är duktig och kompetent men kan och ska bli ännu bättre. Eftersom brottsligheten ständigt utvecklas och förändras så måste vi ständigt sträva efter att förekomma deras uppfinningsrikedom.

1 | Se definition på s. 145.

Foto: Peter Knutson

Ekonomiskt var 2008 ett år då Polisens verksamhet hade kvar medel motsvarande 64 miljoner. Totalt förbrukade Polisen 2008 anslag motsvarande drygt 17 777 miljoner kronor medan tillgängliga medel uppgick till drygt 17 841 miljoner.

Den enskilt största kostnaden för Polisen är personalkostnaderna som för 2008 uppgick till knappt 13 500 miljoner kronor. Kostnaderna för lokaler uppgick till drygt 1 800 miljoner kronor.

Polisverksamhet är personalintensiv. Polisanställda möter mängder med människor varje dag och i väldigt olika situationer, allt från ett pass- eller tillståndsärendande till ett offer för misshandel eller anhöriga som just förlorat en familjemedlem. I varje situation är det viktigt att alla polisanställda ser att de har både ett eget och ett gemensamt ansvar för bilden av Polisen. Polisen är i det allmännas tjänst och har ett stort förtroende som vi måste vårda och vinna i varje enskild situation.

Antalet polisanställda ökar, totalt var vi i december 2008 26 122 anställda, varav 18 321 poliser och 7 801 civilanställda. 2010 kommer Polisen att ha nått regeringens mål om 20 000 poliser. Mångfalden ökar men om Polisen ska spegla samhället krävs det en högre takt. Idag är det exempelvis 6,2 procent av de anställda som har utländsk bakgrund.

Under 2008 arbetade närmare 20 000 anställda med Polisens värdegrund. Det är ett viktigt arbete som förhoppningsvis fått hela Polisen att stanna upp en stund och fundera kring hur vi beter oss gentemot

andra och varandra. Arbetet med värdegrunden har egentligen bara börjat. Med värdegrunden som redskap har vi ökade förutsättningar att vara tydliga mot varandra och gentemot omvärlden.

Under 2008 tecknade Rikspolisstyrelsen nya kollektivavtal med de fackliga centralorganisationerna, undantaget SEKO. Avtalen medför att Polisen numera har nationella avtal. Det finns ett gemensamt arbetstidsavtal för all personal som tillämpas lokalt, vilket medför mindre variation än tidigare.

Det är glädjande att andelen kvinnor i ledande ställning fortsätter att öka. Ökningen är dock för långsam. I december 2008 var 21,8 procent av cheferna kvinnor och bland de anställda som är poliser var det 16,5 procent. Som en jämförelse är andelen kvinnor inom Polisen 39 procent. Polisen behöver kvinnor på alla nivåer.

Bengt Svenson
Rikspolischef

Detta är Polisen

MÅL

Regeringen har i regleringsbrevet för 2008 angett att målet för rättsväsendet är den enskildes rättstrygghet och rättssäkerhet. Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet.

mål:

För Polisen är målen bl.a:

- att antalet brott skall minska
- att antalet uppklarade brott skall öka inom samtliga brottskategorier i Polisens resultatrapporter (PRR)
- att antalet nöjda servicemottagare skall öka.

ORGANISATION

Polisen består av Rikspolisstyrelsen, 21 polismyndigheter med geografiska ansvarsområden som motsvarar länsindelningen samt Statens kriminaltekniska laboratorium.

Rikspolisstyrelsen

Rikspolisstyrelsen (RPS) är en central förvaltningsmyndighet för Polisen och har tillsyn över denna. Rikspolisstyrelsen ska bl.a. verka för planmässighet, samordning och rationalisering. Viktiga uppgifter är att ansvara för teknik- och metodutvecklingen inom Polisen. Rikspolisstyrelsen har vidare samordningsansvar för bl.a. gränskontroll, internationellt polis-samarbete, centrala polisregister och Polisens planering vid särskilda händelser.

Rikspolisstyrelsens styrelse består av högst åtta personer, inkl. rikspolischefen som är styrelsens ordförande. Styrelseledamöterna i övrigt utses av regeringen.

Vid Rikspolisstyrelsen finns ett huvudkontor i vilket det ingår sex avdelningar, en stab samt internrevisionen. Dessutom finns Polisens verksamhetsstöd, Polishögskolan, Rikskriminalpolisen och Säkerhetspolisen. Rikspolisstyrelsen är vidare chefsmyndighet för Statens kriminaltekniska laboratorium.

Huvudkontoret

Huvudkontoret utarbetar bl.a. mål och strategier för Polisen och bevakar rättsutvecklingen samt fördelar medel inom Polisen. Genom styrning och uppföljning säkerställer det också att nationella mål och strategier får genomslag i Polisens operativa verksamhet.

Polisens verksamhetsstöd

Polisens verksamhetsstöd genomför och vidareutvecklar tjänster till Polisen i hela landet på uppdrag av Rikspolisstyrelsens huvudkontor.

Polishögskolan

Grundutbildningen till polis genomförs i dag vid Polishögskolan, Sörentorp, Solna och som uppdragsutbildning vid universiteten i Växjö respektive Umeå. Den vidareutbildning som anordnas centralt genomförs i huvudsak vid Polishögskolan, men även Växjö och Umeå universitet anordnar vissa av kurserna.

Rikskriminalpolisen

Rikskriminalpolisen (RKP) är den operativa enheten inom Rikspolisstyrelsen. RKP samordnar nationellt bekämpningen av grov organiserad brottslighet liksom brott med större geografisk spridning och brott med internationella förtecken, samt leder i vissa fall polisverksamhet. Sveriges nationella kontaktpunkt mot internationella brottsbekämpande organisationer, såsom Interpol och Europol, finns inom RKP, liksom polisens internationella sambandsmän. RKP biträder vidare polismyndigheter med expertkompetens bl.a. genom nationella insatsstyrkan och polisflyget. Därutöver ansvarar RKP för polisens utlandsstyrka.

Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisen förebygger och avslöjar brott mot rikets säkerhet, bekämpar terrorism och skyddar den centrala statsledningen.

Syftet med verksamheten är att skydda den svenska demokratin och dess institutioner, medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter samt den nationella säkerheten.

Säkerhetspolisen arbetar strategiskt för att möta hot mot Sverige och svenska intressen. En stor del av verksamheten utgörs av förebyggande arbete i form av underrättelsearbete, säkerhetsskyddsarbete och personskyddsarbete. Säkerhetspolisen lämnar en egen separat årsredovisning.

Polismyndigheter

Varje län utgör ett polisdistrikt. Inom varje polisdistrikt finns en polismyndighet som ansvarar för polisverksamheten inom distriktet. För ledning av polismyndigheten finns en polisstyrelse bestående av en länspolismästare och högst 13 andra ledamöter.

Chef för polismyndigheten är en länspolismästare. Polisstyrelserna avgör själva hur den egna polismyndigheten ska vara organiserad. Därför kan strukturen variera mellan myndigheterna.

Statens kriminaltekniska laboratorium

Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) har som huvuduppgift att som opartiskt expertorgan utföra kriminaltekniska undersökningar i brottmål åt rättsväsendets myndigheter.

Det innebär att man förfogar över avancerad analys- och undersökningsutrustning, men framförallt att man har välutbildad personal med kompetens att göra kvalificerade bedömningar och värderingar där analysresultaten sätts in i sina rättsliga sammanhang. SKL är ackrediterat enligt ISO/IEC 17025 för merparten av de undersökningar som utförs.

FEM ÅR I SAMMANDRAG

TABELL 1 | POLISENS VERKSAMHETSRESULTAT UNDER PERIODEN 2004–2008.

	2004	2005	2006	2007	2008
Anställda					
Poliser	16 891	17 073	17 423	17 866	18 321
Övriga anställda	6 753	6 867	7 208	7 972	7 801
Summa anställda	23 644	23 940	24 631	25 838	26 122
Utbildning av poliser					
Antagna polisstudierande	1 056	1 032	1 048	1 310	1 708
Verksamhetsmätt					
Antal inkomna brottsärenden	1 176 544	1 171 856	1 151 473	1 314 308 *	1 425 966
Andel ärenden redovisade till åklagare	15 %	16 %	17 %	15 %	15 %
Antal inkomna brottsärenden exkl. ATK**	1 176 544	1 171 856	1 140 359	1 183 790	1 216 304
Andel ärenden redovisade till åklagare exkl. ATK	15 %	16 %	17 %	17 %	17 %
Verksamhetens kostnader (1000-tal kronor)					
Personal	10 838 716	11 533 286	11 931 102	12 585 790 ***	13 418 621
Lokaler	1 416 677	1 500 100	1 575 636	1 676 277	1 808 830
Drift	1 974 487	2 069 889	2 385 665	2 540 393 ***	2 536 720
Finansiella kostnader	101 052	39 444	46 110	80 453	109 391
Avskrivningar	696 685	660 190	676 252	734 327	835 971
Summa verksamhetens kostnader	15 027 618	15 802 909	16 614 765	17 617 240	18 709 534
Anslagssparande/-kredit 4.4:1					
Anslagssparande	375 292	287 222	509 633	663 616	63 859
Utnyttjad anslagskredit	–	–	–	–	–

* Orsaken till att antalet inkomna ärenden redovisade till åklagare för 2007 skiljer sig från föregående års redovisning är att nya rutiner införts för uttag av summavärdet för Polisens inkomna ärenden. Redovisningen av polismyndighetsärenden har tagits bort.

** ATK står för automatisk trafiksäkerhetskontroll. Det är de trafikärenden som inkommer via Polisens och Vägverkets hastighetskameror.

*** Beloppet har ändrats jämfört med vad som publicerades i årsredovisningen för 2007. Medlemsavgiften till Arbetsgivarverket låg 2007 på driftskostnader. Redovisning av avgiften har rättats fr.o.m. 2008 och redovisas nu på personal. Siffrorna för 2007 har därmed justerats, medlemsavgiften har flyttas från drift till personal, för att siffrorna i resultaträkningen skall vara jämförbara.

Sammanfattning

RESULTATET FÖR KÄRN- VERKSAMHETEN

Polisen nådde delvis målet för verksamhetsgrenen Brottsförebyggande arbete under 2008. De anmälda brotten inom brottsområdet 1 (våldsbrott, övriga brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott) ökade inte i samma utsträckning som föregående år. Sedan flera år arbetar Polisen aktivt för att öka anmälningsbenägenheten för flera olika typer av brott, vilket är en del av förklaringen till att antalet anmälda brott ökat.

Målet för verksamhetsgrenen Utredning och lagföring är i huvudsak uppnått. Såväl det sammanlagda antalet ärenden redovisade till åklagare som antalet personuppklarade brott fortsatte att öka under 2008. Ökningen har skett för totalt 8 av 11 brottskategorier.

För verksamhetsgrenen Service är målet inte uppnått, då en alltför låg andel av alla samtal till Polisens kontaktcenter har besvarats inom tre minuter.

POLISENS BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE

Rikspolisstyrelsens bedömning är att målet för verksamhetsgrenen delvis har uppnåtts. Antalet anmälda brott inom brottsområde 1 har inte ökat, om undantaget skadegörelsebrott. Minskningen beror på färre tillgrepp av, ur och från bil, men även misshan-

Patrullering – en del av Polisens brottsförebyggande arbete.

del utomhus har minskat något. Den ökning som i övrigt noteras kan förklaras av en ökad aktivitet och fler initiativ från Polisen och andra brottsbekämpande aktörer, samtidigt som brott vilka anmäls av enskilda medborgare inte har ökat.

Under 2008 har den anmälda brottsligheten totalt ökat med 3 procent till drygt 1,45 miljoner anmälda brott (exkl. Automatisk trafiksäkerhetskontroll, ATK.).

Brottsområde 1: Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott

Under 2008 anmäldes ca 925 000 brott inom brottsområde 1. Detta är en ökning med 7 800 brott (+ 1 %) i jämförelse med 2007. Våldsbrotten, främst antalet anmälda misshandelsbrott, ökade med 4 procent, men även en ökning av övriga brott mot person bidrar. Den största andelen anmälda brott inom brottsområde 1 utgörs av tillgreppsbrott (exkl. i butik) och minskningen för dessa bromsar upp en ökning för hela brottsområdet. Antalet anmälda tillgreppsbrott fortsatte att minska under 2008 såsom de gjort sedan 2000. Antalet anmälda skadegörelsebrott ökade med 9 procent. Det är framförallt anmält klotter som bidrar till den totala ökningen.

Brottsområde 2: Narkotika- och trafikbrott

Antalet anmälda brott inom brottsområde 2 är i stort sett oförändrat jämfört med antalet 2007. Antalet anmälda narkotikabrott har dock ökat med 10 procent. Det oförändrade utfallet beror på att antalet anmälda trafikbrott har minskat med 4 procent.

Brottsområde 3: Övriga brott

Antalet anmälda brott inom brottsområde 3 ökade med 18 procent under 2008. Ökningen avser samtliga brottskategorier men bedrägeribrotten svarar ensamma för 73 procent av ökningen inom brottsområdet. Även för brottskategorin Övriga brottsbalksbrott ökade antalet anmälda brott för andra året i rad.

Detta efter en nedgång under åren 2004–2006. Ökningen under 2008 innebär att antalet anmälda brott därmed har passerat 2004 års nivå.

UTREDNING OCH LAGFÖRING

Målet för verksamhetsgrenen är att antalet uppkla-
rade brott ska öka inom samtliga brottskategorier. Verksamhetsmålet för utredning och lagföring anses i huvudsak vara uppnått. Antalet ärenden redovisade till åklagare och personuppkla-
rade brott har totalt sett fortsatt att öka och dessutom ökat för 8 av 11 brottskategorier. Den största ökningen av antalet avser bedrägeribrott m.m.

Ärenden redovisade till åklagare, personuppkla-
rade brott och inkomna ärenden ökade kraftigt under 2008. Den enda tydliga minskningen av ärenden redovisade till åklagare och personuppkla-
rade brott var brottskategorin Tillgreppsbrott exkl. butikstill-
grepp. Samtidigt har antalet anmälda brott respektive inkomna ärenden minskat i samma omfattning.

Andelen öppna ärenden äldre än 6 månader har varit nästan oförändrad jämfört med 2007. Samtidigt har den totala medelgenomströmningstiden ökat något. Det kan förklaras med att handläggningstiden ökat för de brottskategorier som har de flesta avslutade ärendena. Däremot har tiden minskat för merparten av brottskategorierna. Sett över perioden 2006–2008 finns det dock ingen tendens för utvecklingen för samtliga ärendens medelgenomströmningstid.

Antalet inkomna ungdomsbrotsärenden har ökat med 9 procent under 2008, och antalet misstänkta ungdomar har ökat med 8 procent.

Brottsområde 1: Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott

Antalet anmälda brott som Brottsförebyggande rådet redovisar har ökat med 1 procent. Det har åtföljts av en ökning av lagföringen, d.v.s.. personuppkla-
rade brott, med 2 procent. Personuppkla-
ringsprocenten har ökat

något från 5,8 till 5,9 procent. Utvecklingen av antalet inkomna ärenden samt antalet redovisade ärenden till åklagare inom brottsområde 1 har medfört att andelen redovisade ärenden ökat, från 6,6 till 6,8 procent.

Antalet inkomna ärenden med våldsbrott respek-
tive med övriga brott mot person ökade med 4 respek-
tive 12 procent. Samtidigt har antalet ärenden redovi-
sade till åklagare respektive personuppkla-
rade brott inom dessa brottskategorier ökat i ungefär samma utsträckning – med 5 respektive 9 procent. Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden är i det närmaste oförändrad i förhållande till föregående år. Antalet anmälda brott och antalet inkomna ärenden som rör grov vålds-
brottslighet har ökat särskilt mycket. Denna typ av utredningar är mer resurskrävande än andra brott. Detta påverkar verksamhetsresultatet på så sätt att Polisen hinner med färre andra ärenden.

Trots att anmälda tillgreppsbrott (exkl. butikstill-
grepp) och inkomna ärenden minskade med 5 pro-
cent, har andelen ärenden redovisade till åklagare respektive personuppkla-
ringsprocent inte ökat.

Antalet inkomna ärenden med skadegörelsebrott var 10 procent fler under 2008. Antalet ärenden redovisade till åklagare var samtidigt 18 procent fler. Det innebär en ökning av andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden. Utvecklingen av anmälda brott och personuppkla-
rade brott ger i stort samma besked.

Brottsområde 2: Trafik- och narkotikabrott

Antalet inkomna ärenden för trafikbrott exkl. ATK-
ärenden minskade med 6 procent. Även antalet ordningsbot för trafikbrott exkl. ATK har minskat med 8 procent. Antalet trafikbrotsärenden redovi-
sade till åklagare var oförändrat jämfört med 2007. Antalet inkomna ärenden med narkotikabrott fort-
satte att öka, med 7 procent. Antalet ärenden redovi-
sade till åklagare ökade i ungefär samma omfattning 2007, med 6 procent.

Trafik- och narkotikabrott har ett stort inflytande på omfattningen av antalet ärenden redovisade till åklagare, ordningsbot och personuppklarade brott. Brottskategorierna står för en betydligt mindre andel av den redovisade arbetstiden för utredning och lagföring. Utvecklingen för detta brottsområde ska ses mot bakgrund av att stora förändringar kan ske utan att det återspeglar några stora förändringar av resursinsatsen. Utvecklingen av antalet ärenden kan mer ses som en återspeglning av resursinsatsen inom brottsförebyggande arbete än för utredning och lagföring.

Brottsområde 3: Övriga brott

Antalet inkomna ärenden, bearbetade ärenden, ärenden redovisade till åklagare, personuppklarade brott och resurstiden har ökat påtagligt. Antalet inkomna ärenden har ökat med 19 procent. Bedrägeribrott m.m. och butikstillgrepp, svarar för ökningen. Även om antalet nedlagda ärenden ökat mer än antalet ärenden redovisade till åklagare har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat med 10 procent. Mest har antalet ärenden redovisade till åklagare och personuppklarade brott ökat för bedrägeribrott m.m., med 23 procent.

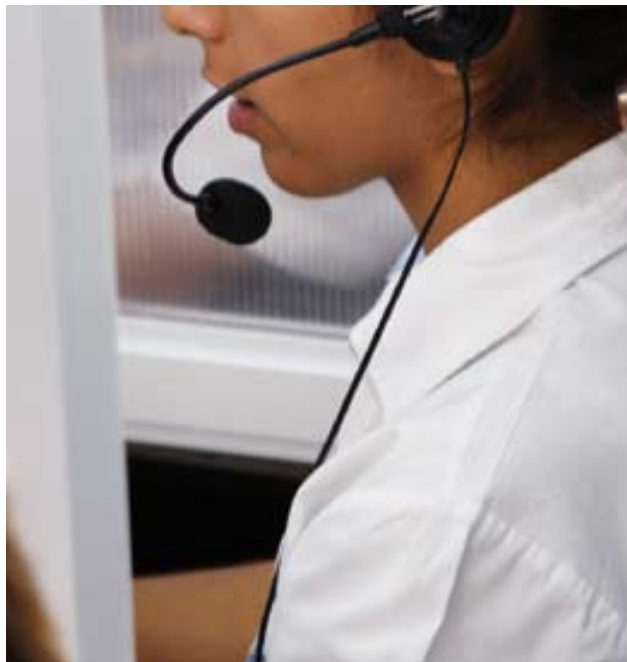
Brottsområde 3 står för ungefär hälften av ökningen av personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare under 2008 och en tredjedel av ökningen sedan 2006.

SERVICE OCH TILLGÄNGLIGHET

Målet för verksamhetsgrenen är att antalet nöjda servicemottagare ska öka. Servicemätningar har genomförts för att mäta servicemottagarnas uppfattning om Polisens tillgänglighet, bemötande och handläggningstid/utförande avseende passärenden, vapenärenden och Polisens kontaktcenter (PKC). Mål för 2008 var 75 procent nöjda servicemottagare, men detta nåddes inte i alla delar. Polisen fick dock mycket högt betyg av servicemottagarna avseende bemötande.

En viktig del för att nå målet är att svarstiderna för samtalen till PKC inte blir för långa. Målet är att 90 procent av samtalen ska besvaras inom 3 minuter. Under 2008 inkom 2,2 miljoner samtal till PKC, varav 64 procent besvarades inom tre minuter. Målet har därmed inte uppnåtts. Under året genomfördes dock utveckling och kvalitetssäkring av PKC och detta förväntas ge positiva effekter.

Den utveckling som genomförts av Polisens webbplats, polisen.se, förväntas ge ytterligare positiva effekter för bl.a. tillgängligheten, eftersom webbplatsen blir mer lättillgänglig och enklare att använda.

Målet är att 90 procent av samtalen till PKC ska besvaras inom 3 minuter.

PERSONAL

Polisen hade 26 122 anställda vid utgången av år 2008, varav 18 321 poliser och 7 801 civila. Polisen arbetar för att klara kompetensförsörjningen. Fortsatta satsningar sker för att utveckla befintliga chefer inom ramen för Polisens nationella chefsprogram. Totalt har över 1 000 chefer utbildats eller befinner sig i utbildning. Ett arbete har inletts för att identifiera och välja ut framtida chefer.

Andelen kvinnliga chefer i ledningskompetens ökade under året och för att öka andelen ytterligare planeras fler åtgärder. Under 2008 har fler sökande än någonsin antagits till polisutbildningen och vid den senaste antagningen var det för första gången fler kvinnor än män som antogs. Polismyndigheterna arbetar för att omsätta resultaten från medarbetarundersökningen i handling, vilket bl.a. resulterat i särskilda satsningar på utvecklingssamtal.

Rikspolisstyrelsens har tagit fram en modell för att stödja myndigheterna i arbetet med att genomföra utvecklingssamtal och upprätta individuella handlingsplaner.

De nya nationella avtalen som har slutits mellan Rikspolisstyrelsen och de centrala fackförbunden (utom SEKO), däribland arbetstidsavtalet, förväntas ge ett resurstillskott under kommande år genom ökad operativ förmåga och minskad administration samt stärka arbetsgivarrollen och öka effektiviteten i hela organisationen.

Sjukfrånvaron har minskat något men fortfarande är den högre för kvinnor än för män. Mot bakgrund av en studie utförd av Karolinska Institutet kommer

Foto: Nina Lindhe Tell

eventuella åtgärder föreslås. En modell för ett effektivare arbetsmiljöarbete har tagits fram och ett nytt nationellt webbaserat system för arbetsskador och tillbudshanteringar har införts. Fler än tidigare har genomgått utbildningar i mångfalds- och diskrimineringsfrågor. Omställningsarbete och kompetensöverföring sker på myndigheterna.

En gemensam värdegrund har tagits fram genom delaktighet av 20 000 medarbetare och kommer att införas inom hela Polisen.

EKONOMI

För verksamhetsåret 2008 tilldelades Polisen 17 177 miljoner kronor genom anslaget 4.4:1.1 Polisorganisationen, vilket var en ökning med 493 miljoner kronor (3%) jämfört med 2007. Ingående överföringsbelopp från 2007 uppgick till 664 miljoner kronor som disponerats av polisorganisationen. Utgående överföringsbelopp från 2008 uppgår till 64 miljoner kronor.

Kärnverksamhet

VERKSAMHETSGRENAR

Polisens verksamhet redovisas enligt följande tre verksamhetsgrenar:

- Brottförebyggande arbete
- Utredning och lagföring
- Service

Sammanställningar av resultaten baseras på verksamhetsstatistik som hämtas från Polisens system för verksamhetsuppföljning (VUP). De större myndigheternas betydelse och påverkan för resultatutvecklingen har vägts in. Redovisningen följer de återrapporteringskrav som regeringen ställt i regleringsbrevet för 2008. Årsredovisningen beskriver därför inte alla områden där Polisen haft verksamhet under året. Polisens verksamhet inom Politikområde Rättsväsendet bedöms i förhållande till uppställda mål enligt följande.

Målet har:

- uppnåtts
- i huvudsak uppnåtts
- delvis uppnåtts
- inte uppnåtts.

Uppföljning i fyra perspektiv

Polisens verksamhet följs upp och presenteras genom Polisens resultatrapporter (PRR). Resultatrapporterna redovisar verksamhetsrelevant resultatinformation på ett processororienterat sätt – d.v.s. från resursinsats till effekt – nationellt och lokalt för kärnverksamheten och den gemensamma verksamheten.

I praktiken innebär detta att Polisen följer upp och analyserar sin verksamhet utifrån vad Ekonomistyrningsverket (ESV) kallar ”Verksamhetslogik”. Syftet är att tydliggöra sambanden mellan:

- **Resursinsats** – den resursinsats inom Polisen i såväl kvantitet som kvalitet som används för att genomföra verksamheten och nå önskad effekt,
- **Genomförande** – vilka arbetssätt och metoder som används inom Polisen,
- **Prestation** – det Polisen presterar utifrån sitt arbete och
- **Effekt** – den effekt som Polisen uppnår genom sin resursinsats och sitt arbete för att nå målet.

Avsnitten om verksamhetsgrenarna brottsförebyggande arbete och utredning och lagföring inleds med effekt och prestation. Därefter följer genomförande och resursinsats. Perspektiven är i sin tur uppdelade i brottsområden och brottskategorier. När det gäller resursinsatsen finns det dock fortfarande brister i tidsredovisningssystemet som medför viss osäkerhet i bedömningarna. Under 2009 kommer RPS att påbörja en förstudie på området.

Redovisningen av verksamhetsutfallet under avsnitten brottsförebyggande arbete och utredning och lagföring är upplagda enligt följande:

1. Bedömningsgrunder för verksamhetsgrenens målnöjdhetsuppfyllelse
2. Resultatmått som används i redovisningen
3. Övergripande resultatutveckling
  - 3a. Brottsområde 1
  - 3b. Brottsområde 2
  - 3c. Brottsområde 3

MILJONER KRONOR

TABELL 2 | POLISENS VERKSAMHETSGRENAR.

Rättsväsendet	2008	2007	2006	2005
Brottsförebyggande arbete				
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-5 601,1	-5 343,9	-5 098,0	-7 065,0
Utredning och lagföring				
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-10 247,1	-9 485,1	-8 740,1	-6 484,4
Service				
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter	791,6	828,6	785,4	726,7
Kostnader	-2 698,6	-2 651,8	-2 649,6	-2 098,4
Flygande inspektioner				
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	0,0	0,0	0,0	-36,8
Freds- och säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet				
Intäkter	0,4	0,5	0,0	0,4
Kostnader	-131,4	-105,2	-104,2	-94,5
Åtgärder inom samverkansområde skydd, undsättning och vård				
Intäkter	28,6	24,4	23,1	19,2
Kostnader	-22,4	-18,2	-16,5	-17,8
Åtgärder inom samverkansområde spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen				
Intäkter	2,2	18,9	6,9	7,2
Kostnader	-9,0	-13,0	-6,2	-6,0
SUMMA				
Verksamhetens intäkter och kostnader				
Intäkter	822,8	872,4	815,4	753,5
Kostnader	-18 709,6	-17 617,2	-16 614,6	-15 802,9

År 2006 har Polisen bytt resultatmodell, vilket bl.a. innebär att innehåll under de olika verksamhetsgrenarna är olika mellan 2006 och övriga år.

Brottsförebyggande arbete

mål:

- Antalet brott skall minska.

Verksamhetsmålet har delvis uppnåtts.

Bedömningsgrunder

Bedömningen är att målet för verksamhetsgrenen delvis har uppnåtts. Motiveringen till detta är att antalet anmälda brott inom brottsområde 1 inte har ökat, om man undantar skadegörelsebrott. Minskningen beror på färre tillgrepp av, ur och från bil, men även på att misshandel utomhus minskat något, vilket är särskilt väsentligt. Den ökning som noteras i övrigt kan förklaras av ökad aktivitet och fler initiativ från poliser och andra professionella brottsbekämpande aktörer, och inte någon ökning av brott som rapporteras av enskilda medborgare¹.

Resultatmått

Polisens perspektiv effekt mäts i antalet anmälda brott. Statistiken möjliggör jämförelse över tid samt mellan polismyndigheter. Polisens perspektiv prestation mäts i andel resurstid för planlagda brottsförebyggande insatser i relation till total resurstid för yttre operativ verksamhet². Detta ska visa i vilken omfattning Polisen arbetar brottsförebyggande planlagt och samtidigt följer upp och utvärderar om det är ett kvalitetssäkrat arbete. Perspektivet genomförande mäts i andel utförd

resurstid för planlagda brottsförebyggande insatser i relation till den resurstid som planerats. På så sätt kan man följa upp att ett metodiskt arbetssätt tillämpas i det brottsförebyggande arbetet, genom bl.a. VPOP³. Perspektivet resursinsats mäts i hur den brottsförebyggande resursinsatsen fördelas mellan olika aktiviteter. Därmed kan man visa hur Polisen fördelar sina resurser per aktiviteter och brottsområden. Det är viktigt att påpeka att när Polisen inte arbetar händelsestyrt, ska arbetet vara planlagt.

Övergripande resultatutveckling

Effekt av Polisens arbete

Under 2008 har den anmälda brottsligheten totalt ökat med 3 procent till drygt 1,45 miljoner anmälda brott (exkl. ATK⁴). Det är främst skadegörelsebrott och bedrägeribrott som fortsatt öka. Ökningstakten av anmälda brott inom brottsområde 1 har bromsats upp under 2008, vilket till stor del beror på en fortsatt minskning av tillgreppsbrotten (exkl. i butik).

Våldsbrotten fortsätter att öka och det är misshandelsbrotten inomhus som främst bidrar till ökningen. Anmälda brott för brottskategorin övriga brott mot person har dessutom ökat mycket.

För brottsområde 2 (narkotika och trafikbrott) fortsätter antalet anmälda narkotikabrott att öka och det är överlåtelsebrott och innehav som ökar mest. Trafikbrotten exkl. ATK minskar medan trafikbrott inkl. ATK har fortsatt att öka kraftigt under året. För brottsområde 3 (övriga brott) har antal anmälda brott ökat kraftigt. Ökningen beror på fler anmälda bedrägeribrott men även fler anmälda brott i kategorin tillgrepp i butik.

1 | Med detta avses butikskontrollanter, väktare, ordningsvakter och andra med formellt yrkesmässigt ansvar för att upptäcka eller rapportera brott.

2 | Med yttre operativ verksamhet avses all händelsestyrd verksamhet (inom brottsförebyggande verksamhet, utredningsverksamhet och serviceverksamhet) och all planlagd verksamhet som bedrivs i yttre tjänst (såväl brottsförebyggande som spaning och serviceingripanden).

3 | Verktyg för planlagd operativ polisverksamhet.

4 | ATK betyder automatisk trafiksäkerhetskontroll – vägkameror registrerar hastighetsöverträdelser som sedan rapporteras och inkommer som ärenden till RPS i Kiruna. Få av dessa ärenden redovisas till åklagare. Istället sker lagföringen främst genom kontorsförelägganden (ordningsbot).

TABELL 3 | TOTALT ANTAL ANMÄLDA BROTT INOM BROTTSSOMRÅDE 1, 2 OCH 3 ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Anmälda brott totalt	1 342 519	1 405 260	1 452 451	3 %	8 %
Brottsområde 1*	879 761	917 310	925 071	1%	5%
Brottsområde 2**	267 361	264 980	264 586	0%	-1%
Brottsområde 3***	195 397	222 970	262 794	18%	34%

* Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott.

** Narkotikabrott och trafikbrott (exkl. ATK).

*** Övriga brott.

Den anmälda brottslighet som ökat under 2008 är främst sådan som rapporterats av Polisen, genom ingripandebrott och genom upptagningsbenägenhet⁵ samt av tjänstemän med formellt ansvar för brottsbekämpning, t.ex. skydd av egendom. Däremot har den typ av brottslighet som rapporteras av enskilda medborgare, och där dessa nästan uteslutande är brottsoffren, sannolikt minskat. Det rör sig främst om ett minskat antal tillgrepp av, ur och från bil. Men även antalet misshandelsbrott utomhus har minskat något, vilket har betydelse för bedömningen av brottsutvecklingen.

De tre största polismyndigheterna har liksom tidigare år det högsta antalet anmälda brott i absoluta tal. När det gäller antalet anmälda brott per 100 000 invånare är bilden en annan. Stockholm uppvisar här störst brottslighet följt av Västmanland, Skåne, Södermanland, Örebro och Västra Götaland. Södermanland har fler anmälda vålds- och sexualbrott mot kvinnor respektive mot barn per 100 000 invånare än Stockholm. Dessutom har de ett högre antal för övriga brott mot person. Även Polismyndigheten i Västmanland ligger nära Stockholms antal anmälda brott per 100 000 invånare.

I Västmanland och Södermanland har antalet anmälda våldsbrott ökat mest under 2008, medan Stockholms antal i stort sett varit samma som 2007.

Under 2007 ökade antalet anmälda skadegörelsebrott mycket. Under 2008 har antalet fortsatt att öka. Ökningen blev inte lika stor som kunde befaras i mitten av året, men antalet är ändå över 30 procent större än 2006. Sedan 2006 har ungefär hälften av polismyndigheterna haft en kraftig ökning – däribland de tre största, särskilt Stockholm. Ökningen i Stockholm är mycket påverkad av en ökad anmälningsbenägenhet från Storstockholms lokaltrafik.

Antalet anmälda bedrägeribrott har ökat kraftigt under de två senaste åren. Under 2008 har antalet anmälda brott ökat med 38 procent och mellan 2006 och 2008 har de ökat med 85 procent. Ökningstakten accelererade under årets fyra sista månader då drygt 40 procent av hela årets brottslighet anmäldes. Samtliga polismyndigheter utom två uppvisar ökad anmäld brottslighet. Jämfört med 2006 uppvisar dock samtliga polismyndigheter en ökad mängd bedrägeribrott. Den typ av bedrägeribrott som ökat mest är bedrägeri med hjälp av faktura (+ 247%).

5 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2009:1) Misshandel mellan obekanta, del 2. Kan fler brott klaras upp?

Polisens prestation

Polisens prestation mäts genom hur stor andel av resurstiden som använts för planlagda brottsförebyggande insatser i relation till resurstid för yttre operativ verksamhet, den s.k. händelsestyrda verksamheten. Andelen är oförändrad, 47 procent, mellan 2007 och 2008. Under året har både resurstiden för de planlagda brottsförebyggande insatserna och den totala händelsestyrda resurstiden ökat med drygt 6 procent. Måttet anger hur stor del av den yttre operativa verksamheten som använts till planlagda brottsförebyggande (BF) insatser. Ju högre andel, desto mer tid har använts till planlagda BF-insatser.

Polisens genomförande

Polisens uppföljning i perspektivet genomförande syftar till att:

- säkerställa att ett metodiskt arbetssätt tillämpas i det brottsförebyggande arbetet.
- skapa förutsättningar för en erfarenhetsbaserad verksamhetsutveckling.
- möjliggöra erfarenhetsutbyte.

För att följa upp Polisens genomförande av brottsförebyggande aktiviteter jämförs antalet planlagda timmar inom brottsförebyggande arbete med det antal som faktiskt utförts. Uppgifterna hämtas från VPOP

och bryts även ner i resurstid i samverkan med andra aktörer och självständigt arbete inom Polisen. Syftet med måttet är att få kunskap om i vilken grad planlagda BF-insatser verkligen utförs.

Andelen utförd resurstid för planlagda BF-insatser i relation till den resurstid som planerats har minskat från 33 till 29 procent under året. Det är svårt att dra slutsatser kring vad detta beror på. En förklaring kan vara att Polisens underrättelsemodell (PUM) inte tillämpas fullt ut varav dokumentationen i VPOP brister. En annan förklaring kan vara att polismyndigheterna planerat timmar som man sedan inte kunnat utföra, kanske p.g.a. händelsestyrd verksamhet. Man behöver alltså veta hur den händelsestyrda verksamheten hanteras i VPOP.

Polisens resursinsats

Under året har resursinsatsen för kärnverksamheten inom BF ökat med 5 procent från 7 572 000 timmar till 7 923 000 timmar. Den totala ökningen förklaras av aktiviteterna kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys (+ 27 %), planlagt brottsförebyggande/samverkan (+ 4 %) och planlagt brottsförebyggande arbete/internt inom Polisen (+ 3 %). Resurstiden har däremot minskat för händelsestyrt brottsförebyggande arbete (- 4 %).

TABELL 4 | FÖRDELNING AV RESURSTID FÖR PLANLAGDA BF-INSATSER I RELATION TILL TOTAL RESURSTID FÖR HÄNDELSESTYRD VERKSAMHET 2007–2008.

	Timmar		Procent
	2007	2008	2007–2008
Planlagda BF-insatser	6 423 547	6 825 265	6,3 %
All yttre operativ verksamhet	13 526 869	14 386 822	6,4 %
Andel planlagda BF-insatser	47%	47%	–

TABELL 5 | FÖRDELNING AV RESURSTID INOM KÄRNVERKSAMHETEN FÖR BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE (KRIMINAL-UNDERRÄTTELSEVERKSAMHET, SAMVERKAN, SJÄLVSTÄNDIGT SAMT HÄNDELSESTYRT) 2007–2008.

	Timmar		Andel		Procent för timmar
	2007	2008	2007	2008	
BF1A Kriminalunderrättelseverksamhet/Brottsanalys	725 994	918 821	0%	12%	27%
BF1B Planlagd brottsförebyggande/Samverkan	1 451 207	1 506 836	19%	19%	4%
BF1C Planlagd brottsförebyggande/Självständigt	4 220 016	4 351 608	56%	55%	3%
Händelsestyrt brottsförebyggande arbete *	1 148 578	1 097 817	15 %	14 %	-4 %
Totalt	7 572 124	7 923 082	100%	100%	5%

* Med händelsestyrt brottsförebyggande arbete avses ingripanden som Polisen gör antingen till följd av allmänhetens påkallade behov (företrädesvis bråk) eller ett av Polisen egeninitierat ingripande (främst kontroll av person/fordon).

Brottsområde 1

Brottsområde 1 innefattar brottskategorierna våldsbrott, övriga brott mot person, tillgreppsbrott (exkl. i butik) och skadegörelsebrott.

Effekt och prestation

Under 2008 anmäldes ca 925 000 brott inom brottsområde 1. Detta är en ökning med 1 procent (+ 7 800 brott) jämfört med 2007. Våldsbrotten, främst antalet anmälda misshandelsbrott, ökade med 4 procent, men även övriga brott mot person bidrar till ökningen. Tillgreppsbrotten (exkl. i butik) utgör den största delen av brottsområde 1 och minskningen för dessa anmälda brott bromsar upp en ökning för hela brottsområde 1. Antalet anmälda tillgreppsbrott fortsatte att minska under 2008 liksom de gjort sedan 2000. Antalet anmälda skadegörelsebrott ökade med 9 procent. Det är framförallt anmält klotter som bidrar till den totala ökningen. Antal anmält klotter står för över en tredjedel av all anmäld skadegörelse.

Våldsbrotten fortsätter att öka

Totalt har antalet anmälda våldsbrott ökat med 4 procent och det är misshandelsbrotten som står för större delen av den antalsmässiga ökningen. Misshandel inomhus mot kvinna bekant med offret, har fortsatt att öka under 2008. Antalsmässigt beror ökningen av misshandelsbrotten mest på en ökning av antalet anmälda brott mot man men procentuellt sett ökar våld mot kvinna i allt högre grad. Även olaga hot ligger bakom den fortsatta ökningen.

Även antalet anmälda brott om misshandel mot barn⁶ har ökat (+ 10%) under 2008. Antal anmälda misshandelsbrott mot barn inomhus har ökat med 15 procent under 2008.

Antal anmälda bankrån har tredubblats under 2008. Årets nivå är den högsta under de senaste tio åren. Det är dock fortfarande personrånen som utgör

den vanligaste råntypen bland anmälda rån. Värde-transportsrånen har under 2008 ökat med 37 procent och antalsmässigt innebär detta att det har anmälts ca 20 fler värde-transportsrån.

Två brottstyper som faller under våldsbrott är grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning. Båda omfattar flera straffbara gärningar och brottstyper (misshandel, olaga tvång, olaga hot, ofredande, hemfridsbrott eller sexuella övergrepp) där var och en av handlingarna utgjort led i en upprepad kränkning. Grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning ska utdömas i stället för brott som de enskilda handlingarna omfattar. Detta innebär att endast grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning ska registreras och inte de underliggande brotten (misshandel, olaga hot osv.). Totalt har antalet anmälda grova fridskränkningar ökat med 25 procent och antalet grova kvinnofridskränkningar ökat med 9 procent jämfört med föregående år.

Faktorer som kan påverka antalet anmälda våldsbrott:

Alkohol

Alkoholberusning är en erkänd påverkansfaktor för misshandelsbrott. Enligt forskning på området är omkring 70 procent av de inblandade i våldsbrott alkoholpåverkade⁷. Det är relevant för Polisen att följa i vilken mån alkoholförbrukningen lokalt förändras.

Anmälningssplikten

Enligt Brottsförebyggande rådet så tar Polisen i större utsträckning upp anmälningar även i de fall målsäganden inte vill medverka. Detta har lett till en ökad andel anmälningar om misshandel som i stor utsträckning inte har förutsättningar att klaras upp⁸. Enligt Brå förklaras ca 40 procent av ökningen för misshandelsanmälningar med obekant gärningsman åren 2001–2006 av den ökade upptagningsbenägenheten bland poliser⁹. Denna utveckling har sannolikt

6 | Se avsnitt Läsanvisningar för information om vilka brottskoder som ingår. Misshandelsbrott och våldtäkter avser barn under 15 år samt olaga hot avser barn under 18 år.

7 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). Misshandel mellan obekanta, del 2. Kan fler brott klaras upp?

8 | Ibid.

9 | Ibid.

TABELL 6 | TOTALT ANTAL ANMÄLDA BROTT INOM BROTTSSOMRÅDE 1 FÖRDELAT PÅ VÅLDSBROTT, ÖVRIGA BROTT MOT PERSON, TILGREPPSBROTT (EXKL. TILGREPP I BUTIK) OCH SKADEGÖRELSEBROTT 2006, 2007 OCH 2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 1	879 761	917 310	925 071	1 %	5 %
Våldsbrott	148 918	157 632	163 844	4 %	10 %
Övriga brott mot person	65 472	71 774	79 578	11 %	22 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	517 814	509 112	486 937	-4%	-6%
Skadegörelsebrott	147 557	178 792	194 712	9%	32%

påverkats av den uppmärksamhet som riktats mot fall där poliser inte tagit sådana initiativ.

Anmälningssbenägenhet

Antalet anmälda brott påverkas bl.a. av hur benägen befolkningen är att anmäla brottet. Det är viktigt att anmälningssbenägenheten är så hög som möjligt så att myndigheter, kommuner och organisationer får möjlighet att hjälpa fler brottsoffer och lagföra fler gärningsmän. En hög anmälningssbenägenhet gör dessutom att Polisen får en bättre bild av den faktiska brottsligheten och kan prioritera resurserna mer effektivt. I vilken utsträckning brott upptäcks och polisanmäls varierar kraftigt mellan olika typer av brott. Anmälningssstatistiken utgör ett ringa mått på den faktiska brottsligheten storlek för kategorin spanings- och ingripandebrott. Eftersom myndigheters och andra aktörers arbetsintensitet och resurser varierar mellan olika områden och förändras över tid fungerar statistiken förmodligen inte särskilt väl som en indikator på brottsutvecklingen i denna kategori, liksom för jämförelser av brottsnivåer mellan regioner.

Närvaron

Polisen ska vara nära händelserna. Allmänheten och även offer har då lättare att larma polis och en patrull kan snabbt vara på plats. Polisens närhet påverkar troligen anmälningssbenägenheten genom att anmälningar som upprättas av alkoholpåverkade och upprörda personer som är kvar på platsen, inte skulle kommit till polisens kännedom om ingen patrull funnits tillgänglig.

Antal anmälningar är inte synonymt med antal händelser

Antal anmälningar är inte synonymt med antal händelser och orsaker till detta kan vara att fler personer väljer att motanmäla, samt att polis ingriper på plats (närvaron) och då ofta har kontakt med flertalet inblandade vid händelsen.

Befolkningsdemografi

Generellt gäller att ju grövre brottslighet, desto större andel av brotten begås av män. Det finns enligt kriminalstatistiken klara skillnader i vilka brottstyper flickor och pojkar begår. Pojkar misstänks oftast för skadegörelse, misshandel och olovlig körning, flickorna för snatteri, bedrägeri och narkotikabrott.

Enligt kriminalstatistiken är ungdomar (15–20 år) den mest brottsaktiva åldersgruppen i samhället. När de är i 20-årsåldern avtar sedan brottsligheten, vilket antyder att för den stora majoriteten av ungdomar kan brottslig aktivitet ses som en övergående fas. Ungdomars överrepresentation innebär inte att de flesta brott i samhället begås av ungdomar; bakom majoriteten av de registrerade brotten återfinns en vuxen gärningsperson.

Ett undantag utgörs emellertid av misshandel och personrån, där en övervägande del av de misstänkta gärningspersonerna är 15–20 år gamla. Den högsta andelen utsatta för rån hittas i gruppen unga män. Enligt Brå och den nationella trygghetsundersökningen 2007 bedöms personrån vara ett typiskt ungdomsbrott. Av de som drabbats av personrån är 46 procent i åldern 16–24 år¹⁰.

Misshandel inomhus fortsätter att öka

Mer än hälften av alla våldsbrott som anmäls till Polisen är misshandelsbrott. Under 2008 anmäldes fler än 85 000 misshandelsbrott, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med 2007. Av brottsoffren var 54 procent män, 33 procent kvinnor och 13 procent barn. Antalet kvinnor som är offer för anmälda misshandelsbrott är så att säga egentligen större, men ingår då inom ramen för grov kvinnofridsbränkning. Misshandel mot män sker vanligtvis utomhus med obekant person och benämns vanligen som "gatuvåld". Det vanligaste misshandelsbrottet mot kvinnor sker inomhus av en bekant person. Antalet anmälda misshandelsbrott inomhus ökade med 7 procent medan misshandelsbrott utomhus minskade med 1 procent. Ökningen av misshandel inomhus 2008 är större för kvinnor än för män, men

10 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). Nationella trygghetsundersökningen 2007.

TABELL 7 | ANTAL ANMÄLDA MISSHANDELSBROTT, VARAV MISSHANDEL INOMHUS OCH MISSHANDEL UTOMHUS UNDER 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Misshandel totalt	77 433	82 544	85 060	3 %	10 %
- varav misshandel inomhus	37 976	40 882	43 668	7 %	15 %
- varav misshandel utomhus	39 457	41 662	41 392	-1 %	5 %

den är procentuellt sett störst för misshandel mot barn – en ökning med 15 procent.

Det finns ett stort mörkertal när det gäller misshandelsbrott. Enligt den senaste nationella trygghetsundersökningen som Brå genomfört kan mörkertalet vara så högt som två tredjedelar av alla misshandelsbrott¹¹. Det finns variationer i anmälningsbenägenheten för dessa brott. Allvarliga våldshändelser polisanmäls oftare, och misshandel mellan obekanta kommer oftare till polisens kännedom än våld mellan bekanta eller bland närstående.

Åtgärder för att förebygga misshandelsbrott

Under 2008 har de flesta polismyndigheter fortsatt att utbilda krögare och krogpersonal i ansvarsfull alkoholservering. Flertalet myndigheter uppger även att de arbetar aktivt med att förbättra och förstärka samverkan med krogar, ordningsvakter, kommunen och lokala aktörer.

En framgångsrik åtgärd är den s.k. Kronobergsmodellen som används i allt större utsträckning. Modellen omfattar insatser mot langare, direktförverkande av alkohol som innehas av ungdomar och omedelbar kontakt med deras föräldrar och socialtjänst. Kronobergsmodellen riktar sig främst till ungdomar under 18 år och har därför inte så stor inverkan på krogvåldet.

En annan åtgärd är det s.k. STAD-projektet (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem). Polismyndigheten i Stockholm har startat ett aktivt samarbete med de utskänkningsställen som finns i respektive polismästardistrikt, bl.a. genom STAD-projektet och utökade restaurangkontroller. Projektet syftar till att minska alkoholrelaterat våld i krog- och restaurangmiljö. Metoden går ut på att utbilda krogpersonal i ansvarsfull alkoholservering och konflikthantering i kombination med tillsynsverksamhet. Arbetet sker genom samverkan mellan restaurangbransch, kommun och polis.

Polismyndigheten i Stockholm har även startat s.k. ungdomsråd, med ungdomar från respektive polisdistrikt. För att motverka kriminalitet och

stödja ungdomarna har polismyndigheten skapat ett forum för direktdialog mellan ungdomar och länspolismästaren/polismästarna. Ungdomsråden består av ungdomar i åldern 13–16 år och de träffas 4–6 gånger per år i syfte att ta tillvara ungdomarnas erfarenhet och idéer för att bättre kunna arbeta polisiärt med att hindra att ungdomar blir kriminella.

Vålds- och sexualbrott mot kvinna fortsätter att öka¹²

De anmälda vålds- och sexualbrotten mot kvinna fortsatte att öka, med 5 procent. Antalsmässigt är olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre den största brottstypen inom vålds- och sexualbrott mot kvinna och olaga hot mot kvinna har ökat med 3 procent under 2008. Misshandel inomhus mot kvinna, bekant med offret, är också en brottstyp som fortsätter öka. Statistiken påverkas mycket av att den ökning med 9 procent som förekommer för grov kvinnofridskränkning så att säga innehåller många brottsrubriceringar inom ramen för ett brott. Det innebär att ökningen skulle ha varit ännu större om dessa räknats var för sig.

Enligt Brå är anmälningsbenägenheten lägre för brott där gärningspersonen är bekant med offret¹³. Det betyder att andelarna som avser bekanta gärningspersoner i realiteten sannolikt är högre än vad som framgår av kriminalstatistiken.

Nationellt har antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor ökat med 14 procent. Det kan vara vanskligt att bedöma om det är anmälningsbenägenheten som ökat eller om det är en faktisk ökning av begångna våldtäkter. En anmälan kan innehålla flera brott och det gör att en enskild anmälan kan få stort utslag på den totala statistiken. Likväl har antalet anmälda våldtäkter ökat oavbrutet sedan några år tillbaka så en verklig ökning kan inte helt uteslutas.

Åtgärder för att förebygga vålds- och sexualbrott mot kvinnor

I femton av polismyndigheterna finns det någon form av fysisk samlokalisering med åklagare och/eller socialtjänst när det gäller brott i nära relationer, d.v.s.. brott mot kvinnor/närstående och barn. De polis-

11 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). Nationella trygghetsundersökningen 2007.

12 | Den enda typen av sexualbrott som ingår i definitionen är våldtäkt.

13 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). Brottsutvecklingen fram till 2007.

TABELL 8 | ANTAL ANMÄLDA VÅLDS- OCH SEXUALBROTT MOT KVINNOR 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Anmälda vålds- och sexualbrott mot kvinnor	50 670	53 081	55 863	5%	10%
- varav anmälda våldtäkter mot kvinnor	3 175	3 632	4 128	14%	30%

myndigheter som inte har någon form av fysisk samlokalisering med åklagare och socialtjänst rapporterar alla att ett ökat samarbete mellan polis, åklagare och/eller socialtjänst planeras¹⁴.

Inom ramen för samarbetet inom Sydsam (samarbete mellan polismyndigheterna i Skåne, Blekinge, Kronoberg och Kalmar) har det beslutats att vid sidan av brottsutredningar, ska man genomföra fördjupade brottsförebyggande samtal med brottsoffer och gärningsmän. Syftet är att försöka påverka personer som vid upprepade tillfällen antingen har utsatts för eller utövat våld på allmän plats.

Många av polismyndigheterna tillämpar någon form av strukturerade hot- och riskbedömningar i ärenden gällande brott i nära relationer. När hot- och riskbedömningar utförs görs bedömningen i de flesta polismyndigheterna enligt SARA-modellen¹⁵. Kompetensen att göra dessa bedömningar har fortsatt att öka.

Vålds- och sexualbrott mot barn ökar¹⁶

Vålds- och sexualbrott mot barn har ökat med 11 procent jämfört med föregående år. Det är främst anmälda brott mot barn inomhus som anmäls (+21%) men även misshandelsbrott mot barn utomhus ökar, om ej i lika stor utsträckning. Även olaga hot mot barn fortsätter att öka.

Misshandelsbrotten mot barn i åldern 7–14 år anmäls i stor utsträckning av skolan, vilket slår igenom i statistiken med att färre brott anmäls under sommaren än under terminerna. Denna tendens finns inte för anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år.

Antalet anmälda våldtäkter mot barn fortsätter att öka. Nationellt anmäldes 10 procent fler våldtäkter mot barn jämfört med föregående år. I ca 7 procent av dessa våldtäkter var offren pojkar. De var högst representerade i åldersgruppen 0–14 år (10%) och lägst representerade i åldersgruppen 15–17 år (2%).

14 | Information hämtad från uppföljning av Polisens verksamhet till årsredovisningen 2008 (bilaga 5).

15 | Innebär att en hot- och riskanalys genomförs i samband med anmälan.

16 | Se avsnitt Läsanvisningar för information om vilka brottskoder som ingår. Misshandelsbrott och våldtäkter avser barn under 15 år samt olaga hot avser barn under 18 år.

Åtgärder för att förebygga vålds- och sexualbrott mot barn

Det görs olika utbildningssatsningar för poliser gällande våldsutsatta barn, t.ex. särskilda barnutredarutbildningar. Polisen i Stockholm har en s.k. Pappaverksamhet som innebär ett samarbete mellan polis, kommun, landsting och kriminalvård med syfte att ge stöd till pappor som är i konflikt med barnens mödrar och där barnen far illa¹⁷.

Vidareutveckling av barnahus har fortsatt under 2008, i samverkan med andra myndigheter, kommuner och samverkansaktörer. Över hälften av alla polismyndigheter gör barnkonsekvensanalyser. Barnkonsekvensanalyser genomförs t.ex. i familjevåldsärenden, vid sexuella övergrepp med barn inblandade och då polisen verkställer utvisning. Polismyndigheten i Västerbotten har t.ex. "Centrum mot våld", där olika myndigheter samlas kring metodutveckling och arbetar för våldsutsatta kvinnor och barn.

Övriga brott mot person

Antalet anmälda brott för brottskategorin övriga brott mot person har ökat med 10 procent jämfört med föregående år (+7 000 brott). Ofredandebrotten står för en stor del av ökningen (+10%) och det är ofredandebrott mot kvinnor som anmäls i störst utsträckning. Oroande är att även ofredandebrott mot personer under 18 år fortsätter att öka kraftigt. Procentuellt sett har ofredande mot grupp ökat mest. Även för olaga hot (våldsbrott) har den procentuellt sett största ökningen skett för brotten mot grupp.

Även antalet ärekränkingsbrott, förtal och förolämpningar, har ökat de senaste åren. Mycket beror på att framförallt ungdomar använder sig av Internet i allt högre utsträckning. Kränkande bilder och filmer sprids enkelt med hjälp av hemsidor, e-post och bloggar. Se tabell 11 på s. 26.

17 | Information hämtad från uppföljning av Polisens verksamhet till årsredovisningen 2008, (bilaga 5).

TABELL 9 | ANTAL ANMÄLDA VÅLDS- OCH SEXUALBROTT MOT BARN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Anmälda vålds- och sexualbrott mot barn	14 829	16 444	18 211	11%	23%
– varav anmälda våldtäkter mot barn	1 186	1 324	1 452	10%	22%

Antal tillgrepp av, ur och från motorfordon har fortsatt att minska under 2008.

Fortsatt minskning av tillgreppsbrotten

De anmälda tillgreppsbrotten (exkl. i butik), som utgör närmare en tredjedel av samtliga anmälda brott, minskade med 4 procent. Det är framförallt ett fortsatt minskat antal tillgrepp av, ur och från motorfordon, som ligger bakom minskningen av tillgreppsbrott totalt. Dessa brott har under 2008 minskat med nästan 20 000 brott jämfört med 2007. Se tabell på s. 26.

Orsaken till den kraftiga minskningen av biltillgrepp bedöms vara den nya lagstiftning som infördes 1998 efter ett EU-direktiv. Det innebar att nya bilar skulle utrustas med stöldskydd som var elektroniska, så kallade Immobiliseras. Det medför att en allt mindre andel bilar kan stjälas utan tillgång till bilnyckel (som krävs för att sätta elektroniska stöldskydd ur spel¹⁸). Anledningen till det minskade antalet tillgrepp av, ur och från motorfordon är inte

lika tydlig, men en trolig orsak är att det blivit svårare att tillgripa bilstereoanläggningar och dylikt. Ser man tillbaka till början av 2000-talet så har antal tillgreppsbrott (exkl. i butik) minskat med 25 procent. Minskningen är tydlig vid samtliga polismyndigheter.

Inbrottsstöld i bostad (inkl. fritidshus, källare och vind) har 2008 ökat med 1 procent jämfört med föregående år. Antalet fullbordade inbrott i villa, radhus och lägenhet har däremot ökat kraftigt (+7%) – ökningen avser nästan enbart villa och radhus. Antalet stöld i källare och på vind (-6%) har minskat. Inbrottsstöld i källare och på vind utgör den största delen av antalet anmälda inbrottsstöld. När den typen av brott minskar påverkar det hela brottstypen och konsekvensen blir då en inbromsning för antal inbrottsstöld i bostad (inkl. fritidshus, källare och vind).

18 | Brottsförebyggande rådet, Brå (2008). Brottsutvecklingen fram till 2007.

TABELL 10 | ANTAL ANMÄLDA TILLGREPPSBROTT (EXKL. TILLGREPP I BUTIK) 2006, 2007 OCH 2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Tillgreppsbrott (exkl. stöld i butik) totalt	524 438	514 724	491 647	-4%	-6%
Tillgrepp av, ur och från motorfordon	161 378	147 777	127 565	-14%	-21%
– varav fullbordat tillgrepp av bil	26 729	22 728	19 701	-13%	-26%
Inbrottsstöld i bostad	37 336	37 704	38 043	1%	2%
– varav fullbordat inbrott i villa/radhus, lägenhet	12 416	14 054	15 080	7%	21%
Fickstöld	40 873	42 789	39 432	-8%	-4%
Väskryckning	1 991	2 078	2 090	1%	5%
Övriga tillgreppsbrott	282 860	284 376	284 517	0%	1%

Åtgärder för att förebygga inbrottsstöld i bostad

En framgångsrik åtgärd för att förebygga inbrottsstöld är de s.k. LOKUS-grupperna (lokala brottsplatsundersökare). Metoden går ut på att polisen ska besöka samtliga målsägande som har haft inbrott i sin bostad för att där genomföra brottsplatsundersökningar och möjliggöra forensiska analyser.

Fortsatt ökning av skadegörelsebrott

Antalet skadegörelsebrott ökade med 9 procent under 2008. Den tidigare kraftiga ökningen av skadegörelsebrott har mattats av något under 2008. Det är i första hand skadegörelsebrott på motorfordon som påverkar utvecklingen, vilket är ett trendbrott då denna brottstyp haft en tydlig ökning under de senaste åren. Att försöka tolka brottsutvecklingen för skadegörelse med endast officiell statistik är vanskligt. Mörkertalet för skadegörelse är omfattande och ökning och minskningar i statistiken kan orsakas av en ökad anmälningsbenägenhet men även av en ökning av den faktiska brottsligheten. Det finns tecken på att kommuner, bostadsbolag och skolor fått en lägre toleransnivå mot skadegörelse och klotter, och deras anmälningsbenägenhet har därför ökat. Det bör kunna förklara en del av ökningen av de anmälda skadegörelsebrotten under senare år.

Åtgärder för att förebygga skadegörelse

Polismyndigheten i Uppsala har startat ett antiklotterprojekt tillsammans med kommunen och ett stort antal fastighetsägare. Projektet innebär att allt klotter fotograferas och läggs i en databank. Ett av de främsta syftena med projektet är att allt klotter ska bort inom ett par dygn.

Polismyndigheten i Stockholm samarbetar med både Storstockholms lokaltrafik och kommunerna och har intensifierat kampen mot klottret. Användandet av databaser, där all skadegörelse registreras för att sedan gå vidare till polisanmälan, har inneburit en avsevärd ökning av antalet anmälda klotterbrott.

Genomförande och resursinsats

Polisens underrättelsemodell – PUM

Fyra förstudier av de olika delarna inom PUM har påbörjats vilket innebär att utvecklingen av densamma har tagit ett steg framåt. Utvecklingen kommer att innebära att förutsättningarna för ett mer effektivt underrättelsebaserat arbete kan ske. Syftet med utvecklingsarbetet är att fler evidens- och erfarenhetsbaserade arbetsmetoder ska identifieras och göras tillgängliga för alla. Vi ska få bättre möjlighet att följa upp, och i vissa fall utvärdera vårt arbete. Det ska ge verktyg för att en stabil samverkan, internt och externt, ska ske samt ge ett förstärkt underrättelse-material som hjälper oss i våra prioriteringar och i valet av arbetsmetoder.

Våld i offentliga miljön

Rikspolisstyrelsen (RPS) och Brottsförebyggande rådet (Brå) har sedan 2006 i uppdrag att utveckla kunskaper och metoder för att förebygga våld i offentliga miljöer. Regeringsuppdraget ska slutredovisas den 30 juni 2009.

Arbetet med regeringsuppdraget har inneburit att RPS och Brå har identifierat lovande arbetsmetoder, som sedan prövats och utvärderats. Projektet har tagit del av tidigare gjorda utvärderingar av förebyggande arbetsmetoder mot våld och uppmärksammat flera arbetssätt som kan stärka effekten av polisens förebyggande arbete. Nedan följer en kort beskrivning av dessa arbetssätt.

Kronobergsmodellen

Arbetsmodellen syftar till att minska alkoholkonsumtionen, framförallt hos unga, och därmed den alkoholrelaterade våldsbrottsligheten i offentlig miljö. Modellen består av två huvuddelar: att begränsa tillgången på alkohol genom ett fokuserat arbete mot ”langning” och att försvåra alkoholför-täring på offentlig plats genom uppsökande verksamhet och förverkande av alkohol. En uppföljning av den första tillämpningen av modellen indikerar lovande resultat, med minskade våldsbrott.

TABELL 11 | ANTAL ANMÄLDA ÖVRIGA BROTT MOT PERSON 2006, 2007 OCH 2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Övriga brott mot person, totalt	67 696	73 119	80 758	10%	19%
Ofredande	35 841	39 603	43 747	10%	22%
– varav mot kvinna	18 017	20 680	22 392	8%	24%
– varav mot man	12 849	13 141	14 332	9%	12%
Ärekränkingsbrott	9 035	9 471	9 867	4%	9%
Sexuellt ofredande	6 419	6 305	7 294	16%	14%
Resterande sexualbrott	1 373	1 239	1 371	11%	0%
Resterande övriga brott mot person	15 028	16 501	18 479	12%	23%

Modellen prövas i sju polisområden i sex polismyndigheter och samtliga områden har utvärderats under sommaren 2008. Materialet från studien har sammanställts under hösten 2008 och ett första manus till rapport kommer att vara klar i början av 2009.

Kameraövervakning i Landskrona

Landskrona kommun har tillsammans med polisen inlett en bred satsning för att öka tryggheten och minska våldsbrottsligheten. Sedan hösten 2007 är kameraövervakning av ett antal centrala gator i Landskrona centrum en del av den satsningen. Man kommer att göra en utvärdering av kamerornas effekt på våldsbrottsligheten samt granskning av om kameraövervakningen har någon betydelse för polisens upplärning av våldsbrott.

Materialet från studien har sammanställts under hösten 2008 och ett första manus till rapport kommer vara klar i början av 2009.

Polisens krog tillsyn

Polisens tillsyn av krogar och deras utskänkning är en viktig del i ett förebyggande arbete mot våldsbrott. I syfte att stärka polisens krog tillsyn har RPS tillsammans med Statens folkhälsoinstitut (FHI) och polismyndigheterna i Stockholms och Västernorrlands län tagit fram en metodbok om krog tillsyn. Metodboken har sedan legat till grund för en utbildning som genomförts vid tre tillfällen och syftat till att utbilda s.k. länsinstruktörer. Samtliga polismyndigheter har under året deltagit vilket betyder att det nu finns kompetens att utbilda personal i varje myndighet. Inom arbetet med uppdraget kommer krog tillsyn att initieras och utvärderas under en sexmånadersperiod, från 1 oktober till 31 mars 2009. Utvärderingen avser att undersöka tillsynens effekt

på våldsbrottsligheten samt hur väl metoden kan tillämpas av polisen.

Alkoholrelaterad brottslighet

En stor del av den anmälda våldsbrottsligheten är orsakad av alkoholbruk. Genom Kronobergsmodellen, krog tillsyn samt ökad kunskap om sambandet mellan alkoholbruk och våldsbrott har antalet anmälda brott mot alkohollagen ökat med 21,7 procent under året, genom ett aktivt och riktat arbete från polisens sida.

Polismyndigheternas samverkan med kommuner med lokala utvecklingsavtal

Polismyndigheterna i landet har slutit överenskomelser om samarbete med en rad kommuner – både de med lokala utvecklingsavtal och de utan. Samarbetet är behovsanpassat och utgår från den lokala problembilden. Flera polismyndigheter har tillsammans med kommunerna upprättat gemensamma åtgärds- och handlingsplaner som omfattar både det strategiska och det operativa arbetet. Utöver detta har RPS och Brå för andra året i rad anordnat en konferens med inriktning mot trygghet.

Händelserapporter

För att bedöma Polisens aktiviteter används statistik över Polisens händelserapporter. För varje uppdrag en polispatrull får upprättas en s.k. händelserapport. När en händelserapport har prioritet 1, 2 eller 3, innebär det att en polispatrull kallats till en brottsplats. Totalt har antalet händelserapporter med prioritet 1–3 ökat med 0,6 procent, från 1 340 565 till 1 348 018. Av dessa finns det ett antal koder som bedömts särskilt viktiga för uppföljningen av brottsområde 1. I tabell 11 redovisas utvecklingen för dessa.

TABELL 12 | ANDELEN HÄNDELSERAPPORTER PRIORITET 1–3, TOTALT OCH FÖR VISSA BROTTSTYPER FÖR ÅREN 2007 OCH 2008.

	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procent
Händelserapporter totalt*	131 474	126 597	-3,7%
Misshandel**	39 693	41 116	3,6%
Våldtäkt	1 778	1 889	6,2%
Rån	4 818	5 287	9,7%
Tillgrepp av motorfordon	4 370	4 222	-3,4%
Tillgrepp ur och från motorfordon	4 309	3 819	-11,4%
Inbrottsstöld	46 976	42 439	-9,7%
Skadegörelse	29 530	27 825	-5,8%

* Totalsumman avser de typer av händelserapporter som följer i tabellen.

** I statistiken över antal händelserapporter ingår även "Bråk", som kan förväxlas med misshandel, vilket skapar en viss osäkerhet kring utvecklingen. Utvecklingen för "Bråk" är inte inkluderad i tabellen.

En stor del av den anmälda våldsbrottsligheten är orsakad av alkoholbruk.

Totalt minskade antalet för dessa särskilt utvalda händelserapporter inom brottsområde 1 med 3,7 procent 2008 i jämförelse med 2007. Den ökning som finns för antalet händelserapporter för våldsbrott är i linje med en ökning av antalet anmälda brott. Minskningen av antalet händelserapporter för tillgrepp av, ur och från motorfordon är också i linje med utvecklingen av anmälda brott.

Att Polisen kallades till något färre brottsplatser, jämfört med ökningen av antalet anmälda brott, kan bl.a. förklaras av att skadegörelsebrott, och då främst klottret, ökade och att det är en typ av brottslighet som dokumenteras och anmäls av exempelvis kommuner. Polisen åker normalt inte ut i dessa fall, utan kan lägga resurserna på annat.

Resursinsats brottsområde 1

Över hälften av all rapporterad resurstid läggs på brottsområde 1. Det är också det område som kräver flest arbetskrafter. Brottsområde 1 står för nära hälften av alla brottsförebyggande insatser.

De tre storstadsmyndigheterna Stockholm, Skåne och Västra Götaland står för över två tredjedelar av all rapporterad resurstid inom brottsområde 1 och utfallet vid dessa polismyndigheter bidrar till stor del till utfallet för hela riket. När man bryter ned tiden per brottskategori ser man att flest resurstimmar läggs på våldsbrott, som ju också är mest resurskrävande. Resurstiden för skadegörelsebrotten har ökat (+43%)

under 2008 vilket går i linje med att antalet anmälda skadegörelsebrott ökat under 2008.

Myndighetsvisa skillnader

Våldsbrott

I Västra Götaland har antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare minskat till ett antal som är bland de lägre för polismyndigheterna. Per 100 000 invånare har Västmanland och Södermanland haft de största ökningarna av anmälda våldsbrott under 2008, medan Stockholms antal anmälda brott i stort sett varit samma som 2007. Antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare i Södermanland och Västmanland är nästan lika många som i Stockholm. Skåne och Örebro har också bland de högsta antalen anmälda våldsbrott per 100 000 invånare. Örebros ökning har varit en av de större under 2008, medan Skånes antal ökat som genomsnittligt för polismyndigheterna.

Misshandelsbrott

Antalet anmälningar av misshandel har ökat med 3 procent totalt sett. Mest ökade de i Västmanland (+20%) och i Södermanland (+10%). Västmanland är också en av de polismyndigheter som har högst antal våldsbrott per 100 000 invånare. Även i Värmland har antalet anmälningar om misshandel ökat med 11 procent. I polismyndigheterna i Skåne och i Stockholm

TABELL 13 | ANTAL REDOVISADE RESURSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 1 SAMT BROTTSKATEGORIerna ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 1	3 694 446	3 699 734	4 035 537	9%	9%
Våldsbrott	2 202 802	2 338 312	2 563 364	10%	16%
Övriga brott mot person	258 792	289 879	265 270	-8%	3%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	1 007 704	856 202	899 443	5%	-11%
Skadegörelsebrott	225 147	215 341	307 459	43%	37%

ökade antalet misshandelsbrott med 3 respektive 2 procent. Polismyndigheten i Västra Götaland har en minskning med 1 procent.

Vålds- och sexualbrott mot kvinnor

Vid sju av myndigheterna har de anmälda våldsbrotten mot kvinnor ökat med över 10 procent. I Halland och på Gotland ökade anmälningarna med 16 respektive 18 procent. Av de tre storstadsmyndigheterna är det Skåne som har den största ökningen av anmälda brott mot kvinnor (+ 10%). Södermanland har fler anmälda vålds- och sexualbrott mot kvinna respektive mot barn per 100 000 invånare än Stockholm.

Den stora ökningen av antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning totalt är i huvudsak en effekt av ökningarna vid de tre största polismyndigheterna.

Nationellt har antalet anmälda våldtäkter mot kvinna ökat med 14 procent. Antalet anmälda våldtäkter ökade i alla polismyndigheter utom Västmanland, Uppsala, Dalarna och Kronoberg. Av de tre storstadsmyndigheterna uppvisar Polismyndigheten i Skåne en stor procentuell ökning (+ 34%).¹⁹ Den procentuella förändringen kan tyckas stor, men det är då viktigt att veta hur många anmälningar den grundar sig på.

Vålds- och sexualbrott mot barn

Ökningen är störst i Värmland och Södermanland (+ 45% resp. + 41%). De tre storstadsmyndigheterna ligger alla på samma nivå med en ökning på ca 10 procent fler anmälningar 2008. Polismyndigheterna i Skåne och Örebro har det högsta antalet anmälda vålds- och sexualbrott mot barn. När det gäller våldtäkt mot barn föreligger det vissa skillnader mellan de tre storstadslänen. I Polismyndigheten i Skåne har det i år skett en väsentlig ökning av antal anmälda våldtäkter mot barn (+ 34%) jämfört med föregående år då Skåne hade en minskning av anmälda våldtäkter. Polismyndigheten i Västra Götaland följer efter Skånes markanta ökning och har en 21-procentig ökning. Polismyndigheten i Stockholm har en ökning med 9 procent jämfört med föregående år.

Övriga brott mot person

Antalet övriga brott mot person ökade mest i Uppsala (+ 24%) och Västmanland (+ 21%). I båda myndigheterna är det ofredande mot person under 18 år som ökat mycket (+ 64% i Västmanland och + 61% i Uppsala). Det är endast för polismyndigheterna i Gävleborg och Jämtland man kan se en minskning av

antalet anmälda övriga brott mot person. I Gävleborg beror det på att ofredanden mot man minskar. I Jämtland beror det dels på att hemfridsbrott och ärekränkingsbrott minskar, dels på att anmälda brott av sexuellt ofredande mot person under 15 år minskar. Polismyndigheten i Södermanland har ett högre antal anmälda övriga brott mot person än Polismyndigheten i Stockholm.

Tillgreppsbrott (exkl. tillgrepp i butik)

Antalet anmälda tillgreppsbrott fortsätter att minska i de flesta myndigheter. Mest har det minskat i Östergötland med 10 procent. I alla tre storstadsmyndigheterna syns minskningar mellan 4 och 8 procent. Även antalet fullbordade biltillgrepp fortsatte att minska i majoriteten av polismyndigheterna, däribland de tre största.

Inbrottsstöld i bostad

Utvecklingen för inbrottsstöld i bostad för de tre storstadsmyndigheterna varierar. Stockholm har legat relativt oförändrat under 2000-talet, medan trenden för Skåne är att inbrottsstölderna ökat sedan 2000. Västra Götaland har en positiv utveckling med minskat antal anmälda inbrottsstölder. Den största minskningen sedan 2006 avser Östergötland, där antalet anmälda brott också är ett av de lägre per 100 000 invånare.

Skadegörelse

I över hälften av alla polismyndigheter ökade skadegörelsebrotten. Mest ökade de i Västmanland (+ 27%) som även har flest anmälda skadegörelsebrott per 100 000 invånare. Några av landets polismyndigheter har dock en positiv utveckling med färre anmälda skadegörelsebrott. En av dessa är Polismyndigheten i Jämtlands län som har en kraftig minskning med -25 procent anmälda skadegörelsebrott.

Brottsområde 2

Brottsområde 2 innehåller brottskategorierna trafik- och narkotikabrott, som är s.k. ingripandebrott. Hur många av dessa brott som upptäcks och anmäls beror till stor del på Polisens, Tullverkets och andra myndigheters prioriteringar, d.v.s. hur mycket resurser som avdelas för denna brottslighet. Antalet hastighetsöverträdelser som fångats via Polisens och Vägverkets vägkameror är exkluderade i statistiken. En särskild redovisning av dessa s.k. ATK-ärenden görs under avsnittet för utredning och lagföring.

¹⁹ | Denna ökning är påverkad av att brott med brottsdatum under tidigare år skrivits in under 2008, och därmed räknas de till 2008. Detta är en faktor som särskilt ofta påverkar utvecklingen för anmälda våldtäktsbrott.

Effekt och prestation

Antalet anmälda brott inom brottsområde 2 är i stort sett oförändrat jämfört med antalet 2007. Det oförändrade utfallet beror på att antalet anmälda trafikbrott har minskat med 4 procent. Antalet anmälda narkotikabrott har däremot ökat med 10 procent. Andelen resurstid för planlagda BF-insatser i relation till total resurstid för händelsestyrd verksamhet var oförändrat, 16 procent, under 2008 jämfört med året innan.

Narkotikabrott

Antal anmälda narkotikabrott fortsätter att öka. Jämfört med 2007 ökade narkotikabrott med 10 procent. Ökningen för narkotikabrotten har varit stadig sedan 2006.

Det är överlåtelse och bruk som har ökat mest, 13 procent respektive 10 procent. Överlåtelsebrotten ökar mest i Västmanland, Örebro och Blekinge. Det har skett en minskning av överlåtelsebrotten i Skåne med 40 procent. Minskningen jämfört med föregående år förklaras helt av ett stort antal narkotikabrott som framkom vid registrering av en enskild anmälan i ett större narkotikabrott under 2007.

När det gäller eget bruk ökar antal anmälda brott procentuellt sett mest i Jönköping. I förhållande till befolkningens mängden (per 100 000 invånare) är ökningen störst i Uppsala och Gotland. Även innehav ökar, 6 procent. Ökningen är störst i Västmanland och på Gotland.

Trafikbrott²⁰

Antalet anmälda trafikbrott fortsätter att minska. Jämfört med 2007 har antalet minskat med 4 procent. Förutom i antalet anmälda brott återspeglas Polisens insatser i trafiken i antalet utfärdade ordningsbotförelägganden²¹. Även antalet utfärdade ordningsbot har minskat, med 8 procent. Slås antalet anmälda trafikbrott och antalet utfärdade ordningsbot samman har det skett en minskning med 6 procent jämfört med 2007. Till stor del beror detta på en minskning i Stockholm när det gäller antalet anmälda trafikbrott (- 9%) och antalet utfärdade ordningsbot (- 21 %).

De senaste årens minskning av anmälda brott beror främst på ett tydligt lägre antal hastighetsöverträdelser på väg, som i allt större utsträckning har övergått till att fångas och registreras av hastighets-

20 | Brott som inkommit via hastighetsövervakningskamerorna (ATK) exkluderas här. En särskild redovisning av utfallet för ATK-verksamheten görs under Brottssområde 2 i utrednings- och lagföringsavsnittet.

21 | För en utförligare beskrivning av utvecklingen av utfärdade ordningsbot, se Utredning och lagföring under Brottssområde 2.

TABELL 14 | ANTAL ANMÄLDA NARKOTIKABROTT ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Narkotikabrott totalt	68 090	72 994	80 007	10%	18%
Eget bruk*	37 512	42 482	46 626	10%	24%
Innehav*	22 095	23 199	24 665	6%	12%
Överlåtelse	5 559	5 343	6 050	13%	9%
Övriga narkotikabrott	2 924	1 970	2 666	35%	-9%

* År 2006 förekom även 1 440 anmälda brott om både innehav och eget bruk.

TABELL 15 | ANTAL ANMÄLDA TRAFIKBROTT ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Trafikbrott totalt	199 873	192 600	185 034	-4%	-7%
Smitning parkeringskada	45 306	46 017	42 509	-8%	-6%
Olovlig körning, grov olovlig körning	39 131	38 463	38 807	1%	-1%
Övriga trafikbrott	24 502	24 090	22 598	-6%	-8%
Hastighetsöverträdelse på väg	28 246	17 342	13 174	-24%	-53%
Rattfylleri, grovt rattfylleri	17 499	18 179	18 915	4%	8%
Beteendebrott	13 927	14 824	14 463	-2%	4%
Rattfylleri under påverkan av narkotika	10 001	11 279	12 289	9%	23%
Övriga trafikbrott	21 261	22 406	22 279	-1%	5%

övervakningskamerorna. Att antalet utfärdade ordningsbot minskade beror i första hand på färre utfärdade ordningsbot för brott mot brukande av oskattade, avställda, körförbudsbelagda fordon men även på brott mot hastighetsbestämmelser.

Antalet anmälda rattfylleribrott, grovt rattfylleri, har däremot fortsatt att öka, och jämfört med 2007 ökade antalet med 4 procent. Antalet utandningsprov minskade med 5 procent jämfört 2007, från 2 660 374 till 2 534 236²². Andelen positiva prov av samtliga alkoholutandningsprov var oförändrat 0,8 procent. Det har skett en minskning av antalet utandningsprov för de flesta polismyndigheter, främst Västmanland, Västerbotten och Värmland. Antalet positiva prov har inte minskat i samma omfattning för dessa tre polismyndigheter vilket medför en något ökad andel positiva prov. Polisen i Stockholm har utfört 7 procent färre alkoholutandningsprov under 2008 och antalet positiva prov har minskat i samma omfattning. Stockholms andel positiva prov var därmed fortsatt 1,1 procent vilket var den högsta andelen sett till samtliga polismyndigheter.

Trots ett färre antal utandningsprov under 2008 ska det dock noteras att samtliga polismyndigheter har uppnått sitt mål enligt Polisens planeringsföresattningar 2008–2010 gällande antal utandningsprov.

Fortsatt ökning av antal anmälda drograttfylleribrott

Antalet anmälda rattfylleribrott under påverkan av narkotika har ökat än mer än antal anmälda rattfylleribrott, grovt rattfylleri. Jämfört med 2007 ökade

antalet med 9 procent under 2008, vilket även statistiken från Rättsmedicinalverket visar.

Under 2008 fick Rättsmedicinalverket ta emot och analysera 9 procent fler prover som tagits av polisen vid misstänkt drograttfylleri jämfört med 2007. Andelen positiva prov, där proven innehöll någon form av narkotika eller läkemedel, var 81 procent.²³

För en del av dessa prov görs även analyser avseende alkoholförekomst. Av de prover som blivit negativa avseende droger påvisades alkohol över 0,2 promille i 366 blodprov 2007 och för i 468 blodprov 2008, vilket är en ökning med 28 procent.

Alkohol och droger bakom antal ökade trafikolyckor

Antal olyckor med dödade och skadade i trafiken fortsatte att öka något under 2008. Antalet trafikolyckor där föraren varit påverkad av alkohol eller droger fortsatte att öka än mer. Det fick till följd att andelen trafikolyckor där föraren varit påverkad av alkohol eller droger har ökat från 5,7 till 6,7 procent sedan 2006. Andelen var högst i Jämtlands län där 15,7 procent av alla trafikolyckor var olyckor där föraren varit påverkad av alkohol eller droger. Det var en klar ökning jämfört med 2006 och 2007 då andelen var drygt 6 procent. I Norrbottens län har andelen fortsatt att öka, till 12,1 procent vilket var den näst högsta andelen efter Jämtland.

Det ökade antalet olyckor med döda och skadade i trafiken där föraren varit påverkad av alkohol eller droger visar hur viktigt det är att Polisen fortsätter att arbeta brottsförebyggande mot rattfylleribrott (inkl.

22 | Med anledning av Polisens verksamhetsuppföljningssystem (VUP) är 2006 års siffror reviderade. Under 2006 plockades statistik ut från systemet START2 och den har i efterhand blivit uppdaterad i systemet VUP.

23 | Förekomst av en substans betyder dock inte alltid att personen är skyldig till drograttfylleri.

TABELL 16 | **ANTAL UTFÖRDA DROGTESTER I TRAFIKEN OCH ANTAL TESTER MED POSITIVT RESULTAT 2006–2008*.**

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Antal utförda drogtestar	10 153	11 351	12 375	9 %	22 %
– varav positiva	8 470	9 325	10 012	7,4 %	18 %
– varav andel positiva	83 %	82 %	81 %	–	–

* Statistiken är från Rättsmedicinalverket och är preliminär för år 2008.

TABELL 17 | **ANTAL OLYCKOR MED DÖDADE OCH SKADADE I TRAFIKEN SAMT ANTAL OLYCKOR MED DÖDADE OCH SKADADE I TRAFIKEN DÄR FÖRAREN VARIT PÅVERKAD AV ALKOHOL ELLER DROGER 2006–2008*.**

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Totalt antal olyckor med döda och skadade	18 269	18 390	18 539	0,8 %	1,5 %
– varav olyckor där föraren varit påverkad av alkohol eller droger	1 045	1 109	1 239	12 %	19 %
Andel	5,7 %	6 %	6,7 %	–	–

* Statistik från Vägverket.

drograttfylleri). Var och när polisen genomför sina kontroller beror på syftet. Om kontrollen ska genomföras i ett mer brottsförebyggande avseende är det av vikt att ett stort antal trafikanter ser att Polisen genomför kontroll, d.v.s.. kontrollen genomförs vid en plats och en tid där det passerar många fordon. Är avsikten däremot att upptäcka fler brott bör andra platser och tidpunkter väljas utifrån underrättelsebaserad information.

Trots att antalet olyckor med dödade och skadade i trafiken har ökat har antalet döda i trafikolyckor minskat med 4 procent, från 431 till 412 döda personer. Däremot har antalet svårt skadade i trafikolyckor ökat med 3 procent, från 3 558 till 3 667.²⁴

Enligt en rapport från Vägverket från 2007 utgör tre trafikområden störst problem inom trafiken: alkohol, hastighet och tvåhjuliga motorfordon. Av rapporten framgår även att om alla fordon körde med lagliga hastigheter skulle antalet döda minska med 140–150 personer varje år.²⁵

Genomförande och resursinsats

För brottsområde 2 ökade antalet redovisade timmar för brottsförebyggande arbete med 2 procent, till

2 973 288 timmar. Ökningen beror uteslutande på att antalet redovisade timmar ökade för narkotikabrott med 9 procent, till 700 881 timmar. För trafikbrott skedde en knapp minskning, till 2 272 407 timmar.

Antalet redovisade timmar för planlagt brottsförebyggande arbete ökade med 4 procent, till 2 305 672 timmar. Det utgjordes främst av en ökning av antal redovisade timmar för narkotikabrott som ökade med 11 procent, till 681 465 timmar. Antalet redovisade timmar för planlagt brottsförebyggande arbete för trafikbrott ökade med 2 procent, till 1 624 207 timmar. Under 2008 minskade antalet redovisade timmar för det händelsestyrda brottsförebyggande arbetet med 6 procent. Det har skett en minskning för båda brottskategorierna. Procentuellt är minskningen störst för narkotika, men sett till antalet redovisade timmar är den störst för trafikbrott.

Narkotikabrott

Antal redovisade timmar för narkotikabrott för 2008 var 700 881. Det är en ökning med 9 procent jämfört med året innan. Under 2008 minskade antalet redovisade timmar för det händelsestyrda brottsförebyggande arbetet med 32 procent.

24 | Förekomst av en substans betyder dock inte alltid att personen är skyldig till drograttfylleri.

25 | Vägverket 2007, Analys av trafiksäkerhetsutvecklingen 1997–2007.

TABELL 18 | **ANTAL REDOVISADE RESURSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 2 OCH BROTTSKATEGORIerna ÅREN 2006–2008.**

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 2	2 642 065	2 920 821	2 973 731	2%	13%
Narkotikabrott	573 155	640 921	700 881	9%	22%
Trafikbrott	2 068 910	2 279 900	2 272 850	0%	10%

Polisens satsningar gör att fler narkotikabrott upptäcks

Under 2008 fortsatte Polisen sin satsning mot narkotikabrottslighet i likhet med tidigare år. Anmälningar om narkotikabrott har successivt ökat, samtidigt som anmälda brott mot narkotikastrafflagen fortsatte att öka under 2008. Eget bruk och överlåtelse utgjorde de största andelarna av alla narkotikabrott.

Polisen arbetar på en bred front för att bekämpa narkotikabrottsligheten och det förebyggande arbetet mot narkotikabrott fortsätter att utvecklas. Den medvetna satsningen bland personal i yttre tjänst har fortsatt även under 2008. De flesta polismyndigheter arbetar i huvudsak underrättelsebaserat för att bekämpa narkotikabrottslighet och tillämpar Polisens underrättelsemetod (PUM). Det läggs också stor vikt vid att verka för ökad synlighet, närvaro och kontaktskapande bland ungdomar. Hos en majoritet av polismyndigheterna styrs verksamheten genom operativa ledningsgrupper.

I en särskild återrapportering till regeringen (dnr PoA-420-4359/08) framkommer det att de flesta polismyndigheter ägnar stor uppmärksamhet åt ungdomar i riskzonen för fortsatt missbruk. Även etablerade narkotikamissbrukare står i fokus. Det pågår ett brett samarbete mellan flertalet polismyndigheter och andra aktörer inom området för att bekämpa narkotikabrottslighet. Polisens arbetssätt präglas av omedelbara kopplingar till både socialtjänsten och sjukvården. Flera polismyndigheter har samarbete med missbruksvårdande insatser genom att införa SMADIT (samarbete mot alkohol och droger i trafiken). Det pågår även ett nära samarbete med lokala brottsförebyggande råd och frivilligorganisationer. Exempelvis har polismyndigheten i Värmland regelbundna möten med ungdomsvården, missbrukarvården samt frivilligorganisationer. Ett annat exempel är Polismyndigheten i Kronobergs län som aktivt deltar i de lokala brottsförebyggande råden samt gymnasieskolornas samverkansgrupper.

Trafikbrott

I hälften av polismyndigheterna har antalet redovisade timmar minskat för brottsförebyggande arbete för trafik, däribland Stockholm och Västra Götaland. Både den procentuellt och antalsmässigt största minskningen stod Norrbotten för med 24 procent (drygt 39 000 timmar).

Åtgärder för att förebygga trafikbrott

Samverkan mot alkohol och droger i trafiken, förkortat SMADIT, är en modell som innebär att ertappade förare snabbt ska erbjudas vård (inom 24 timmar) för att minska återfallsfrekvensen. De flesta av landets kommuner kan ta emot dessa förare, efter att Polisen erbjudit dem denna kontakt.

Myndighetsvisa skillnader

Antalet anmälda narkotikabrott ökade totalt sett med 10 procent under 2008. Samtliga polismyndigheter utom fyra rapporterar en ökad anmäld brottslighet. Antalet anmälda narkotikabrott var störst för Stockholm, Uppsala och Västmanland. När det gäller antal anmälda brott per 100 000 invånare var det störst för Västmanland, Örebro och Gotland. Jönköping, Kronoberg och Kalmar hade de lägsta antalet anmälda narkotikabrott (per 100 000 invånare) under 2008. Antal anmälda brott minskar totalt sett i Norrbotten, Skåne och Västernorrland.

Antalet anmälda trafikbrott har minskat för 13 av polismyndigheterna. Flertalet polismyndigheter där antalet har minskat under 2008 är myndigheter som har det högsta antalet anmälda trafikbrott per 100 000 invånare, däribland Stockholm, Skåne, Västmanland och Västernorrland. För dessa har även antalet utfärdade ordningsbot minskat.

Det totala minskade antalet anmälda trafikbrott beror till stor del på att det har skett en minskning i Stockholm med 9 procent. Det minskade antalet anmälda trafikbrott gäller främst smitning vid parkeringsskada, hastighetsöverträdelser på väg samt olovlig körning (inkl. grov). Procentuellt mest har antalet anmälda trafikbrott minskat i Örebro, med 11 procent. Det förklaras nästan uteslutande av färre anmälda hastighetsöverträdelser på väg.

Antalet anmälda trafikbrott har procentuellt ökat mest för Gävleborg under 2008. Ökningen var på 10 procent och avsåg främst smitning vid parkeringsskada samt olovlig körning (inkl. grov). Gävleborg är trots ökningen en av de myndigheter som har det lägsta antalet anmälda brott per 100 000 invånare.

Antalet anmälda rattfylleri, grovt rattfylleri, har ökat för flertalet av polismyndigheterna. Både den procentuellt och antalsmässigt största ökningen har skett i Örebro, med 26 procent. Antalet anmälda rattfylleri under påverkan av narkotika har ökat för 16 av polismyndigheterna. Antalsmässigt har det främst skett ökningar i Stockholm, Skåne, Jönköping och Uppsala.

Brottsområde 3

Brottsområde 3 består av brottskategorierna bedrägerier m.m, ekonomiska brott, tillgrepp i butik, övriga brottsbalksbrott samt övriga specialstraffrättsliga brott.

Effekt och prestation

Antalet anmälda brott inom brottsområde 3 ökade med 18 procent under 2008. Ökningen avser samtliga brottskategorier men bedrägeribrotten svarar ensamma för 73 procent av ökningen inom brottsområdet.

Bedrägeribrott m.m.

Antalet anmälda bedrägeribrott har ökat kraftigt under de två senaste åren. Under året har antalet anmälda brott ökat med 38 procent och mellan 2006 och 2008 har de ökat med 85 procent. Den typ av bedrägeribrott som ökat mest är bedrägeri med hjälp av faktura (+ 247%). Avsevärda ökningar har även skett för brottstyperna datorbedrägeri, ej med hjälp av Internet; bedrägeri med kontokort; bedrägeri med hjälp av Internet samt bedrägeri, övrigt bedrägeri. En brottstyp som tidigare ökat kraftigt, bedrägeri/bidragsbrott mot Försäkringskassan, har minskat med 10 procent under året. Denna brottstyp har trots detta ökat med 182 procent sedan 2006.

Ekonomiska brott

Antalet anmälda ekonomiska brott har under året ökat med 18 procent. Det betyder att denna brottskategori nu, efter en nedgång 2006, är tillbaka på en något högre nivå än 2005. Bokföringsbrott och grovt skattebrott är de två brottstyper som ökat mest i absoluta tal. Ansvar för bekämpning av ekonomiska brott är delat mellan Ekobrottsmyndigheten och Polisen vilket gör det svårt att göra en generell bedömning av brottsutvecklingen.

Tillgrepp i butik

För brottskategorin tillgrepp i butik (snatteri och stöld) ökar antalet anmälda brott för andra året i rad. Årets ökning är 9 procent, vilket kan jämföras med föregående år då ökningen var 4 procent. Dessa brott upptäcks och anmäls i huvudsak av kontrollanter, vaktare och butiksbiträden.

Övriga brott mot brottsbalken

Även för brottskategorin övriga brottsbalksbrott ökar antalet anmälda brott för andra året i rad. Detta efter

en nedgång under åren 2004–2006. Årets ökning har varit 6 procent och antalet anmälda brott har därmed passerat 2004 års nivå. De brottstyper som har den tydligaste ökningstrenden är olovligt förfogande, annat än avbetalningsgods; tjänstefel; övriga brott mot kapitel 15 (osann eller ovarsam utsaga) och kapitel 17 (bestickning m.m.).

Antalet anmälda fall av hets mot folkgrupp har ökat med 8 procent under året och antalet anmälda fall av olaga diskriminering har minskat med 3 procent. Hets mot folkgrupp och olaga diskriminering är två exempel på hatbrott. Definitionen av hatbrott är att det är brott som grundar sig på gärningsmannens hat mot individer eller grupper på grund av deras etniska tillhörighet, religiösa åskådning eller sexuella läggning.

Övriga specialstraffrättsliga brott

Antalet anmälda brott för brottskategorin övriga specialstraffrättsliga brott är den brottskategori inom brottsområde 3 som uppvisar den tydligaste ökningstrenden över tid. Mellan 2007 och 2008 har antalet anmälda brott ökat med 7 procent. Det är brott mot alkohollagen, främst olovlig försäljning och innehav av alkoholdrycker, som ökat mest under de senaste åren.

Antalet anmälda miljöbrott mot miljöbalkens bestämmelser har minskat med 8 procent under året. Det är främst de grova miljöbrotten som minskat. Större delen av miljöbrotten anmäls av tillsynsmyndigheter såsom kommuner, länsstyrelser och statliga verk. Antalet utfärdade ordningsbot har ökat med 11 procent.

Andel resurstid för planlagda brottsförebyggande insatser

Andel resurstid för planlagda brottsförebyggande insatser i relation till total resurstid för händelsestyrd

TABELL 19 | ANTAL ANMÄLDA BEDRÄGERIBROTT M.M. UNDER 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
URVAL AV BROTTSTYPER					
Bedrägeri, övrigt bedrägeri	25 252	27 087	33 989	25%	35%
Datorbedrägeri, ej med hjälp av Internet	7 286	13 452	20 115	50%	176%
Bedrägeri, med kontokort	8 188	9 159	13 386	46%	63%
Bedrägeri med hjälp av faktura	4 312	4 103	14 241	247%	230%
Bedrägeri med hjälp av Internet (t.ex. modemkapning, kontokortsbedrägeri, falsk hemsida)	1 746	7 069	12 869	82%	637%
Bedrägeri/bidragsbrott, mot försäkringskassa	2 591	8 092	7 312	-10%	182%
Bedrägeri, automatmissbruk	3 747	4 434	5 005	13%	34%
Resterande bedrägeribrott	10 188	11 032	12 964	18%	27%

verksamhet har minskat från 44 procent 2007 till 37 procent 2008. Under året har resurstiden för de planlagda brottförebyggande insatserna minskat med 4 procent, medan den totala händelsestyrda resurstiden inom brottsområde 3 ökat med 13 procent.

Genomförande och resursinsats

Som en följd av det ökande antalet anmälda bedrägeribrott under året har bl.a. polismyndigheten i Stockholm tillsatt en grupp för att arbeta mot bedrägerier med faktura, s.k. bluffakturor. Detta arbete sker i samverkan med Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Bankgirocentralen, Ekobrottsmyndigheten och berörda banker.

Under året har resursinsatsen inom brottsområde 3 för kärnverksamheten inom BF minskat med 4 procent från 951 600 timmar till 913 800 timmar. Den totala minskningen av resursinsatsen orsakas främst av en minskning inom aktiviteten planlagt brottförebyggande arbete/internt inom Polisen, vilken har minskat med 19 procent. Resurstiden har dock ökat inom kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys (+ 11 %) och planlagt brottförebyggande arbete/extern samverkan nationellt (+ 59 %).

Myndighetsvisa skillnader

Antalet anmälda brott inom brottsområde 3 har som nämnts ökat med 18 procent under 2008. Antalet anmälda brott har ökat för samtliga polismyndigheter utom en. De antalsmässigt största ökningarna har skett i Stockholm, Västra Götaland och Skåne, d.v.s. de tre största polismyndigheterna. Dessa myndigheter svarar för 67 procent av den totala ökningen anmälda brott i Sverige. Bland övriga polismyndigheter är det framförallt Halland, Östergötland, Uppsala och Västernorrland som i absoluta tal uppvisar störst ökning anmäld brottslighet inom brottsområde 3. I förhållande till sin folkmängd ökar Halland och Stockholm mest. Den myndighet där den anmälda brottsligheten minskat är Västerbotten.

Bedrägeribrott m.m.

Antalet anmälda bedrägeribrott ökade med 38 procent under år 2008. Ökningstakten accelererade under årets fyra sista månader då drygt 40 procent av hela årets brottslighet anmäldes. Samtliga polismyndigheter utom två uppvisar ökad anmäld brottslighet. Jämfört med 2006 uppvisar dock samtliga polismyndigheter en ökad mängd bedrägeribrott. Den anmälda brottsligheten har ökat med mellan 70 och 183 procent för 17 av 21 polismyndigheter under de två senaste åren. De tre största polismyndigheterna svarar även här för huvuddelen (70 %) av ökningen i absoluta tal. Bland övriga myndigheter har bedrägeribrotten ökat mest i Halland (+ 126 %), Örebro (+ 64 %) och Östergötland (+ 64 %). Halland har för övrigt den största ökningen av anmälda brott i förhållande till sin folkmängd av alla myndigheter. Södermanland och Västmanland är de två polismyndigheter där den anmälda brottsligheten minskat.

Tillgrepp i butik

Antalet anmälda brott för brottskategorin tillgrepp i butik har ökat med 9 procent. Antalet anmälda brott har ökat för samtliga polismyndigheter utom tre. De tre största polismyndigheterna svarar för en relativ ökning på 6–8 procent. Bland övriga uppvisar tio polismyndigheter en anmäld brottslighet mellan 10–72 procent. De största ökningarna i absoluta tal (exkl. de tre storstadsmyndigheterna) svarar Dalarna, Södermanland, Örebro och Uppsala för. De två polismyndigheter där den anmälda brottsligheten minskat är Norrbotten, Kalmar och Blekinge.

Övriga brott mot brottsbalken

Bland övriga brottsbalksbrott ökade antalet anmälda brott med 6 procent under 2008. De tre största polismyndigheterna svarar för en relativ ökning på 5–8 procent. Polismyndigheten i Södermanland är dock den myndighet som både uppvisar den största relativa ökningen (+ 30 %) och den största ökningen av anmälda brott i förhållande till folkmängd under året.

TABELL 20 | ANTAL REDOVISADE RESURSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 3 SAMT BROTTSKATEGORIerna ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 3	963 465	951 570	913 814	-4%	-5%
Ekonomiska brott	5 597	23 386	25 933	11%	363%
Bedrägeribrott m.m.	9 893	14 176	14 752	4%	49%
Tillgrepp i butik	37 552	43 242	48 293	12%	29%
Övriga Brottsbalksbrott	163 423	203 716	265 621	30%	63%
Övriga specialstraffrättsliga brott	746 999	667 049	559 216	-16%	-25%

Det är bara vid polismyndigheten i Stockholm ökningen av antalet anmälda brott är större än i Södermanland.

Övriga specialstraffrättsliga brott

Inom brottskategorin övriga specialstraffrättsliga brott har antalet anmälda brott ökat med 7 procent under 2008. Av 21 polismyndigheter uppvisar 14 en ökat anmäld brottslighet. Bland dessa finns de tre största polismyndigheterna som också uppvisar de största antalsmässiga ökningarna. Övriga myndigheter där den anmälda brottsligheten förändrats avsevärt under året är Västernorrland, Uppsala och Jämtland som uppvisar ökningarna samt Västerbotten och Örebro där den anmälda brottsligheten har minskat.

Utredning och lagföring

mål:

- Antalet uppklarade brott skall öka inom samtliga brottskategorier i Polisens resultatrapporter.

Verksamhetsmålet har i huvudsak uppnåtts.

Bedömningsgrunder

Bedömningen grundar sig framför allt på omfattning och utvecklingen av antalet personuppklarade brott²⁶ och antalet utfärdade ordningsbot, eftersom dessa tillsammans utgör mått på lagföring (effekt). Dessutom har främst utvecklingen och omfattningen av antalet ärenden redovisade till åklagare haft betydelse för bedömningen. Utvecklingen för bearbetade ärenden, ärenden som saknar förutsättningar för lagföring och resursinsatsen är också centrala faktorer vid bedömningen.

Resultatet för brottsområde 1 (brott mot person samt tillgrepps- och skadegörelsebrott) har den enskilt största betydelsen av de tre brottsområdena.

Underlaget för bedömningen har varit statistik och de uppgifter som polismyndigheterna lämnat om utvecklingen av utredningsverksamheten.

Ökat antal personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare

Antalet personuppklarade brott har ökat med 4,2 procent och ärenden redovisade till åklagare har ökat med

4,7 procent. I förhållande till föregående år har antalet personuppklarade brott ökat totalt, för alla tre brottsområden samt för 8 av 11 brottskategorier. Detsamma gäller i stort sett för ärenden redovisade till åklagare (för 8 av 11 brottskategorier har antalet ökat). För trafik exkl. ATK är minskningen av ärenden redovisade till åklagare marginell och inkl. ATK-ärenden märks en ökning även för trafik.²⁷

Ekonomiska brott är en av de brottskategorier där antalet minskat för både personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare. Betydelsen av ett förändrat antal bedöms för denna brottskategori som mycket osäker, p.g.a. det låga antalet och de stora variationer som finns mellan olika typer av brott. Vid sidan av ekonomiska brott är det bara för tillgrepps-brott exkl. tillgrepp i butik som både antalet personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare minskat. Det har skett parallellt med att antalet anmälda brott och inkomna ärenden minskat i ungefär samma omfattning. I förhållande till antalet 2006 är det enbart för dessa båda brottskategorier som antalet personuppklarade brott respektive ärenden redovisade till åklagare minskat. För resterande 9 brottskategorier har antalet ökat.

Utvecklingen är inte lika tydligt positiv när personuppklarade brott ställs i förhållande till antalet anmälda brott (personuppklaringsprocent) respektive ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden (andel ärenden redovisade till åklagare). Resultatet sett utifrån dessa resultatmått bedöms som oförändrat alternativt något bättre än föregående år och något sämre än 2006. För samtliga ärenden är andelen ärenden redovisade till åklagare respektive personuppklaringsprocenten oförändrad – 17 respektive 16 procent både 2007 och 2008.

För brottsområde 1 har andelen ärenden redovisade till åklagare ökat något – från 6,5 till 6,8 procent. Personuppklaringsprocenten har också ökat, om än marginellt – från 5,8 till 5,9 procent. Antalet personuppklarade brott har ökat med 2 procent och ärenden redovisade till åklagare med 4,4 procent för brottsområde 1 sedan 2007.

Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till bearbetade ärenden är nästan oförändrad åren 2007 och 2008 – totalt en minskning från 38 till 37 procent och för brottsområde 1 är andelen 19 procent båda åren.

Det statistiska utfallet för arbetsproduktiviteten i form av antalet ärenden redovisade till åklagare i förhållande till redovisade resurstimmar för utredning och lagföring är i stort sett oförändrat i förhål-

26 | Med personuppklarade brott avses brott där åklagare fattat ett lagföringsbeslut, d.v.s. beslutat om åtal, utfärdat strafföreläggande eller meddelat åtalsunderlåtelse. Statistiken avser för den som finns i Polisens system för verksamhetsuppföljning (VUP).

27 | ATK betyder automatisk trafiksäkerhetskontroll – vägkameror registrerar hastighetsöverträdelser som sedan rapporteras och inkommer som ärenden till RPS i Kiruna. Få av dessa ärenden redovisas till åklagare, istället sker lagföringen främst genom kontorsförelägganden (ordningsbot).

lande till 2007. Rutinerna för att redovisa arbetad tid har emellertid förbättrats, och det är därför sannolikt att en del av det ökade antalet resurstimmar som redovisas under 2008 inte återspeglar en ökad resursinsats. Utifrån detta antagande bedöms det rimligt att arbetsproduktiviteten ökat något under 2008. Bedömningen av detta är komplicerad, eftersom den delvis bygger på en bortfallsanalys för redovisad tid. Av den anledningen bedöms arbetsproduktiviteten vara i stort sett oförändrad, men sannolikt något bättre än 2007.

Positiv utveckling för de flesta resultatmått

Sammanfattningsvis har belastningen, alternativt inflödet, ökat under 2008. Särskilt har antalet inkomna ärenden inom brottsområde 3 ökat. Antalet ärenden redovisade till åklagare och antalet personupplärade brott har dock ökat mer än inflödet totalt sett. Dessutom har antalet ärenden som bearbetats ökat ännu tydligare i förhållande till inkomna ärenden. Antalet gamla öppna ärenden har ökat i mindre utsträckning än antalet inkomna ärenden. Sammantaget betyder detta en i alla delar positiv utveckling.

Däremot har antalet ordningsbot minskat och medelgenomströmningstiden ökat något för såväl samtliga ärenden som för de bearbetade.

Ingen betydande förändring av ärenden som saknar förutsättningar för lagföring

Det finns inga skäl att tro att antalet ärenden där förutsättningar för lagföring saknas – främst gärningen ej brott och misstänkt ej fyllt 15 år – har påverkat resultatutvecklingen mer än marginellt jämfört med 2007. Särskild tonvikt vid analysen har lagts på resultatet för brottsområde 1 (brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott).

Ett resultatmått som redovisar antal anmälda brott utan förutsättning för lagföring (personupplärning) har ännu inte införts i PRR. Det går ändå att

bedöma hur brott utan förutsättningar för lagföring påverkat resultatet. Det som kan diskuteras är om den kraftiga ökningen av nedlagda ärenden med beslut om att brott kan ej styrkas, som kan noteras för 2008, möjligen indikerar en viss ökning av ärenden som saknar förutsättningar för lagföring. Betydelsen av denna nedläggningsgrund är inte självklar och bedöms i detta skede inte per automatik innebära att lagföring inte varit möjlig. Statistiken i Polisens uppföljningssystem, VUP, ger inte besked om någon ökning av antalet ärenden med beslut om förundersökningsbegränsning, men det har tidigare förekommit stora skillnader mellan den statistiken och den för beslut i brottsmisstankar som redovisas av Riksåklagaren (RÅ).²⁸

Sannolikt en klar ökning av antalet tekniskt upplärade ärenden

Utvecklingen av antalet ärenden med beslut om nedläggning visar att antalet ärenden med beslut som innebär teknisk upplärning enligt den definition som används av Brå sannolikt också ökat totalt och för de allra flesta brottskategorier²⁹. Främst baseras detta på en stor ökning under 2008 av ärenden som lagts ned med beslut om att brott ej kan styrkas. När ett ärende avslutats med den beslutsgrunden och det inte finns en misstänkt person bedöms detta som ett tekniskt upplärat brott enligt definitionen av upplärade brott från Brå. Detta bör innebära att antalet upplärade brott kommer att öka klart under 2008 i Brås officiella redovisning.

Antal bearbetade ärenden³⁰, ger också viss vägledning till hur antalet upplärade brott har utvecklats. Såväl totalt som för brottsområdena 1 och 3 har antalet bearbetade ärenden ökat. För brottsområde 2 har antalet varit i stort sett som 2007. Ökningarna är ungefär lika stora som för ärenden redovisade till åklagare.

28 | Beslut som tas av åklagare i enlighet med styckena i RB (Rättegångsbalken) 23:4. Det innebär förenklat att brott av processekonomiska skäl kan exkluderas från vidare utredning trots att det finns möjligheter till lagföring. I många fall avser det brott som vid lagföring skulle ha medfört åtalsunderlåtelse.

29 | Upplärade brott innefattar personupplärade brott samt tekniskt upplärade brott, t.ex. gärningen ej brott eller att den misstänkte är under 15 år, men även brott kan ej styrkas (utan att någon person misstänks för brott) m.fl. beslutsgrunder. Begreppet brukar anges som synonymt med att brottet är "polisiärt upplärat".

30 | Förundersökning har inletts eller så har ärendet redovisats till åklagare med förenklat utredningsförfarande enligt RB 23:22 utan att förundersökning inletts.

De viktigaste övergripande åtgärderna för att uppnå målen

Åtgärder för att höja kvaliteten på brottsutredningsverksamheten och öka lagföringen har främst varit att:

- ytterligare förbättra anmälsupptagningen
- fler kvalificerade lokala brottsplatsundersökare (LOKUS) har utfört fler tekniska undersökningar
- fler särskilt avdelade förundersökningsledare under jourtid
- rådande DNA-lagstiftning utnyttjas allt mer – fler tekniska spår har uppdagats och jämförts mot DNA-register
- långtgående utredningsåtgärder i nära anslutning till brottet har genomförts i större utsträckning
- förundersökningen i högre grad sker under ”jourtid” och antalet utredare under jourtid har fortsatt att öka, vilket inneburit att utredningar påbörjats i ett tidigare skede och lagföringen ökat
- brottsamordningsfunktioner eller motsvarande har utvecklats
- samverkan med åklagare har fortsatt att förbättras och fördjupas.

Bättre resultat för brottsområde 1 (brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott)

I stort sett har den något negativa resultatutvecklingen för 2007 avbrutits. Bedömningen vilar främst på den ökade andelen ärenden som redovisats till åklagare. Antalet personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare har ökat för alla brottskategorier utom för tillgrepsbrott exkl. tillgrepp i butik. Det beror främst på ökningar av antalet personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare för skadegörelsebrott och våldsbrott.

Ökningen av ärenden redovisade till åklagare är större än för personuppklarade brott. För hela brottsområde 1 har antalet personuppklarade brott ökat med 1 084 sedan 2007 och med 537 sedan 2006. Motsvarande ökning för ärenden redovisade till åklagare är 2 251 och 1 234 – alltså ungefär dubbelt så stor ökning.

Även procentuellt sett har ökningen varit ungefär dubbelt så stor för ärenden redovisade till åklagare. Orsaken till detta går grovt sett antingen att finna i omständigheter vid Polisen eller hos åklagarna. Mer sannolikt rör det sig om en kombination. Det är främst ökningen av redovisade ärenden med våldsbrottsärenden till åklagare som inte inneburit motsvarande ökning av personuppklarade brott. Dessutom har personuppklarade brott för tillgrepsbrott exkl. tillgrepp i butik minskat mer än ärenden redovisade till åklagare.

Bättre resultat för utredning av vålds- och sexualbrott mot kvinnor eller barn

Resultatet för vålds- och sexualbrott mot barn respektive mot kvinnor har förbättrats. I stort sett kan årets resultat bedömas som en återhämtning från föregående års resultat. Under 2008 har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat med 6 procent för vålds- och sexualbrott mot kvinna och med 12 procent för brotten mot barn. Det innebär ökning även i förhållande till 2006. Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden är dock oförändrad jämfört med 2007 och lägre än 2006. En fortsatt ökning av ärenden med grov kvinnofridskränkning innebär också att utvecklingen av inkomna ärenden och antalet ärenden redovisade till åklagare ska ses mot bakgrund av att denna brottstyp innebär att flera brottsrubriceringar, t.ex. misshandel, olaga hot och ofredanden, utreds i ett och samma ärende. Ökningen av inkomna ärenden och ärenden redovisade till åklagare skulle vara större om dessa utreddes var för sig.

Brottsområde 3 (övriga brott) har fått större påverkan på resultatet

En påtaglig ökning av såväl antalet inkomna ärenden, bearbetade ärenden, ärenden redovisade till åklagare, personuppklarade brott och resurstiden gör att årets utveckling för brottsområde 3 är särskilt viktig. Antalet inkomna ärenden har ökat med 19 procent.

Det är bedrägeribrott m.m. och tillgrepp i butik, som står bakom dessa öknings. Visserligen har antalet nedlagda ärenden ökat mer än ärenden redovisade till åklagare, men det bedöms ändå som i huvudsak positivt att antalet ärenden redovisade till åklagare ökat i väsentlig omfattning, med 10 procent. Brottsområde 3 står för ungefär hälften av ökningen av personupplärade brott och ärenden redovisade till åklagare under 2008 och en tredjedel av ökningen sedan 2006.

Fortsatt ökning av redovisade narkotikabrottsärenden

Under 2008 har ökningen av redovisade narkotikabrottsärenden fortsatt i oförminskad takt. Även antalet personupplärade brott har fortsatt att öka. Sett sedan 2006 har antalet redovisade ärenden ökat med 12 procent och personupplärade brott med 16 procent. Narkotikabrottsärenden är, tillsammans med tillgrepp i butik och bedrägeribrott m.m., den brottskategori som främst bidragit till ökning av ärenden redovisade till åklagare och personupplärade brott under 2008.

Flödet i ärendeprocessen är i det närmaste oförändrat

Medelgenomströmningstiderna för samtliga ärenden respektive bearbetade ärenden visar en i stort sett oförändrad tid under perioden 2006–2008. Andelen öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden är också ungefär densamma under perioden. Ökningen av antalet förenklade redovisningar av ärenden redovisade till åklagare (i enlighet med RB³¹ 23:22, 23:21) har avbrutits – antalet är något mindre än föregående år. Antalet ordningsbot (exkl. ATK) har minskat. Det betyder att ökningstrender avbrutits både för förenklade redovisningar till åklagare och ordningsbot. Viktigt att notera är att det skett en ökning för de ordningsbot som avser annat än trafik.

Polismyndigheternas bedömning av utvecklingen

När polismyndigheterna själva fått bedöma utvecklingen i förhållande till 2007 för utredning och lagföring blev resultatet: Något över hälften (12) av polismyndigheterna har bedömt resultatet för utredning och lagföring som ”Bättre” – däribland de tre största polismyndigheterna – och fyra som ”Mycket bättre”. Fyra har också bedömt att resultatet är ”Oförändrat” och en att det blivit ”Sämr”. Sammantaget har resultatet bedömts som ”Bättre”. Polismyndigheternas egen bedömning överensstämmer i huvudsak med den bedömning som görs i årsredo-

visningen. Det bör dock nämnas att polismyndigheternas bedömning inte innefattat det sista kvartalets resultat 2008.

Ökat antal utredningar med ungdomar

Samtliga tillgängliga mått visar att fler ungdomar varit föremål för brottsutredning under 2008. Jämfört med 2007 har antalet inkomna ungdomsbrottsärenden ökat med 9 procent, misstänkta ungdomar och brottsdeltaganden med 8 procent och antalet ärenden som lagts ned med motivet att den misstänkte ej fyllt 15 år har ökat med 5 procent. Utvecklingen ökar belastningen på utredningsverksamheten eftersom unga lagöverträdare behöver särskilda, mer resurskrävande, insatser i utredningsarbetet. Det finns ännu inte något bra resultatmått på prestationen och effekten för utredning av ungdomsbrott.

Resultatmått

Polisens verksamhet följs upp och presenteras genom fyra perspektiv: resursinsats, genomförande, prestation och effekt. Avsnitten om verksamhetsgrenen utredning och lagföring inleds med effekt och prestation, och därefter följer genomförande och resursinsats. Perspektiven är i sin tur uppdelade i brottsområdet och brottskategorier. Nedan följer en redovisning av vilka resultatmått som används för varje perspektiv för utredning och lagföring.

Effekten tar främst sikte på resultatet av de ärenden som redovisats till åklagare. Målet är att en hög andel av de redovisade ärendena ska leda till lagföring i form av personupplärade brott³² av åklagare. Statistiken över åklagarnas beslut i form av personupplärade brott kommer från Brå, men det finns också en ytterligare källa i form av lagföringsstatistiken från Riksåklagaren. Båda dessa källor har använts för att analysera effekten. Dessutom ingår Polisens egen lagföring i form av ordningsbot.

Polisens **prestation** i arbetet med utredning och lagföring mäts i huvudsak genom utvecklingen av antalet ärenden redovisade till åklagare och andelen i förhållande till inkomna ärenden. Målet är att en hög andel av inflödet med förutsättningar att lagföras, som inte lagförs vid polisen (ordningsbot), redovisas till åklagare. Antalet ärenden redovisade till åklagare jämförs dessutom med resursinsatsen i form av utredningstimmar.

31 | Rättegångsbalken

32 | Med personupplärade brott avses brott där åklagare fattat ett lagföringsbeslut, d.v.s. beslutat om åtal, utfärdat strafföreläggande eller meddelat åtalsunderlåtelse. Statistiken avser för den som finns i Polisens system för verksamhetsuppföljning (VUP).

Vid **genomförande** av arbetet med utredning och lagföring krävs att det sker rätt och aktiv prioritering genom hela utredningsprocessen. Resultatmått för att mäta detta utgår huvudsakligen från bearbetade ärenden (ärenden med inledd förundersökning eller förenklad redovisning enligt RB 23:22), gamla öppna ärenden (äldre än 6 månader) samt medelgenomströmningstid. Tillsammans ger de en översiktlig bild av utredningsflödet, d.v.s.. hur mycket av det som inkommit som bearbetats för respektive brottsområde och brottskategori samt hur många gamla ärenden som fortfarande är öppna och hur lång tid det tar att utreda ärendena.

Ytterligare resultatmått som ingått i bedömningen av genomförandet är andelen ärenden med tillkommande misstänkt i förhållande till inkomna ärenden. Det ger en bild av förmågan att genom spanings- och utredningsinsatser i ett senare skede få fram en misstänkt i ärendet. En hög andel ärenden med tillkommande misstänkta är dock inte självklart ett uttryck för god effektivitet i det vidare utredningsarbetet. Värderingen av utfallet kräver en fördjupad analys.

Resursinsatsen utgör grundförutsättningen för verksamheten. Antalet anställda och deras arbetade tid utgör – tillsammans med kompetens, motivation och utrustning – grunden i resursinsatsen. Den redovisade tiden jämförs med antalet inkomna ärenden. Syftet är att studera om resursprioriteringen är rimlig och rationell.

Övergripande resultatutveckling

Ökad belastning, bättre lagföring och i stort sett oförändrad arbetsproduktivitet

Belastningen, alternativt inflödet, har fortsatt att öka under 2008. Både antalet inkomna ärenden och anmälda brott (enligt Brå) har ökat. Antalet ärenden redovisade till åklagare och antalet personupplärade brott har ökat mer än inflödet. Dessutom har antalet ärenden som bearbetats ökat ännu tydligare i förhållande till inkomna ärenden. Antalet gamla öppna ärenden har ökat i mindre utsträckning än antalet inkomna ärenden. Sammantaget betyder detta en i alla delar positiv utveckling. Däremot har antalet ordningsbot minskat och medelgenomströmningstiden ökat något för såväl samtliga ärenden som för de bearbetade.

Antalet årsarbetskrafter, enligt den definition som gäller för årsarbetskrafter i personalredovisningen, för samtliga poliser vid polismyndigheterna har ökat med 3 procent. Antalet anställda poliser vid polismyndigheterna, som kan sägas vara ytterligare kontrollmått på resursinsatsen, har ökat med 2 procent. Dessa båda mått på personalnumerärens utveckling ger visst stöd vid bedömningen av rimligheten i den redovisade arbetstidens utveckling.

Ökningen av antalet arbetade timmar inom utredning och lagföring har varit 6 procent vid polismyndigheterna. Om hänsyn tas till en bedömning av att det funnits en underrapportering av

TABELL 21 | ÖVERGRIPANDE UTVECKLING FÖR UTREDNINGRESULTATET EXKL. TRAFIK 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Utredningstimmar/1 500*	8 504	8 928	9 587	7 %	13 %
Utredningstimmar/1 500 (polismyndigheterna)	8 389	8 747	9 290	6 %	11 %
Inkomna ärenden exkl. trafik	987 166	1 039 701	1 080 181	4 %	9 %
Bearbetade ärenden exkl. trafik	433 294	450 671	492 354	9 %	14 %
Öppna ärenden äldre än 6 månader exkl. trafik	43 816	50 444	51 687	2 %	18 %
Medelgenomströmningstid (dagar) exkl. trafik	45	43	46	6 %	2 %
Medelgenomströmningstid (dagar) exkl. trafik bearbetade ärenden	102	97	100	2 %	-2 %
Ärenden redovisade till åklagare exkl. trafik	137 958	138 447	148 232	7%	7%
Anmälda brott exkl. trafik**	1 152 333	1 213 444	1 266 302	4%	10%
Personupplärade brott exkl. trafik**	152 775	157 639	165 617	5%	8%
Ordningsbot	305 133	307 547	285 683	-7%	-6%

* Se avsnittet Läsanvisningar längre bak i årsredovisningen där metoden och avsikten bakom att använda ett nyckeltal baserat på 1 500 redovisade resurstimmar beskrivs.

** Detta antal avser statistik från RUS – Rättsväsendets uppföljningssystem (levererat av Brå). RUS var ursprungligen ett samarbetsprojekt mellan RPS, RÅ (Riksåklagaren) och Brå. RUS förser RPS med statistik över anmälda och personupplärade brott från Brå.

redovisad arbetstid för utredning och lagföring även under 2007 antas ökningen vara 4–5 procent. Det innebär att ökningen av antalet bearbetade ärenden, ärenden redovisade till åklagare och personuppklarade brott sannolikt varit större än ökningen av resursinsatsen, vilket i sin tur betyder en något ökad arbetsproduktivitet för utredningsverksamhetens prestation i form av ärenden redovisade till åklagare. Åtminstone bedöms arbetsproduktivitet vara oförändrad jämfört med 2007.

Om resultatet 2008 istället jämförs med 2006 års bedöms det som oförändrat utifrån de mest relevanta nyckeltalen. Antalet personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare har emellertid ökat än mer från 2006. En ökning gäller för alla tre brottsområden och för nästan alla brottskategorier. Sedan 2006 har antalet gamla öppna ärenden ökat mer än inkomna ärenden. Det görs ingen bedömning av utvecklingen för arbetsproduktiviteten 2006–2008. Orsaken är den underrapportering av redovisad tid som förekom 2006.

Åklagarnas lagföringsstatistik bekräftar en ökad lagföring

Det finns, vid sidan av statistiken över personuppklarade brott, flera sätt att mäta lagföring. Enligt Riksåklagarens statistik går det att följa utvecklingen för inkomna ärenden, lagförda misstänkta, brottmisstankar och lagföringsbeslut. Samtliga dessa mått visar på en ökning under 2008.

Några ytterligare perspektiv på resultatutvecklingen

Vid sidan av resursinsatsens omfattning och den prestation som sker i form av ärenden redovisade till åklagare finns det några särskilt viktiga generella aspekter värda att lyfta fram. Det gäller (1) det fortsatta arbetet med att utveckla PNU (Polisens nationella utredningskoncept), (2) utnyttjandet av DNA i utredningsverksamheten och (3) förändrade förutsättningar mot bakgrund av utvecklingen för inkomna ärenden. Detta behandlas i korthet i det följande.

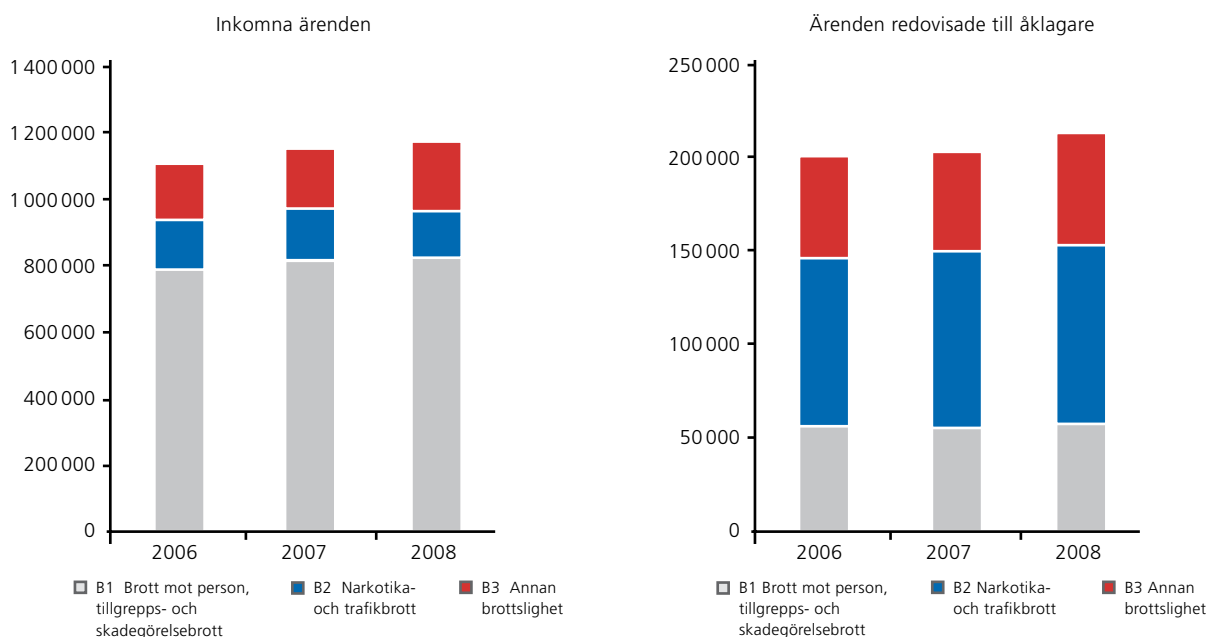
Arbetet med PNU fortskrider och fler DNA-profiler finns registrerade

Under året har PNU fortsatt att utvecklas och tillämpas. Särskilt har brottsamordningen, utredningsåtgärder i nära anslutning till brottet (tidigare benämnt: förstahandsåtgärder) och de lokala brottsplatsundersökarnas verksamhet. Ett ökat antal DNA-profiler har lagrats i register, vilket skapat bättre förutsättningar för utredningsverksamheten. Däremot har antalet träffar minskat. Det gäller främst träffar spår mot spår, men även antalet träffar som ger upphov till en identifierad person har minskat.

Fortsatt ökad belastning

Belastningen på utredningsverksamheten har fortsatt att öka. Under 2008 har emellertid inte antalet inkomna ärenden inom brottsområde 1 ökat mer än marginellt. Däremot har antalet våldsbrott fortsatt att

FIGUR 1 | ÄRENDESTRUKTUREN FÖR INKOMNA ÄRENDEN RESPEKTIVE ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDEN 2006–2008. OBSERVERA ATT SKALORNA SKILJER SIG MELLAN DE TVÅ DIAGRAMMEN.

öka. Våldsbrott är den brottskategori som ägnas den största resursen. En särskild analys av utvecklingen visar att det är de grova våldsbrotten³³ som ökat mest procentuellt sett, både för inkomna ärenden och för ärenden redovisade till åklagare. Den redovisade resurstiden för utredning av våldsbrott har också fortsatt att öka, med 9 procent.

Dessutom har även under 2008 fler ärenden genererats av ingripanden från poliser, d.v.s.. ingripandebrott. Det är främst den fortsatta ökningen av narkotikabrottsärenden och övriga brott mot specialstraffrättsliga författningar som har lett till en ökad redovisad resurstid för utredning av dessa ärenden. Den största ökningen av belastning i form av antal inkomna ärenden avser bedrägeribrott m.m. Detta är huvudorsaken bakom ökningen av den redovisade resurstiden för brottsområde 3. För hela brottsområde 3 har samtliga polismyndigheter haft en ökning av inkomna ärenden med över 10 procent.

Stor ökning av brott kan ej styrkas och viss ökning av ärenden som saknar förutsättningar för lagföring

Det finns inte något enkelt sätt att analysera utvecklingen av de nedläggningsbeslut som tas i ärendena. Brottstrukturen för inflödet påverkar till stor del utvecklingen av besluten, d.v.s.. om en viss typ av ärenden ökat respektive minskat medför det ofta förändringar i motsvarande omfattning för de mest typiska besluten i dessa ärenden.

De ärenden som inkommit till Polisen har i hög grad olika förutsättningar för att kunna redovisas till åklagare och sedermera leda till personuppklarade brott. En delmängd av brotten saknar helt förutsättningar för lagföring. Det rör sig främst om dem som lagts ned med beslutsgrunderna att gärningen ej är brott eller att misstänkt ej fyllt 15 år. Dessutom finns det ett antal ytterligare beslutsgrunder av mindre betydelse som innebär att lagföring är omöjlig. Det innebär att den andel ärenden som redovisas till

33 | Grova våldsbrott har definierats som dödligt våld (inkl. försök), grov misshandel, rån med skjutvapen, fullbordad våldtäkt samt grov kvinnofridskränkning respektive grov fridskränkning.

TABELL 22 | **ANTAL INKOMNA ÄRENDEN ÅREN 2006–2008.**

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 1*	789 808	824 331	828 682	1%	5%
Våldsbrott	117 435	124 710	129 275	4%	10%
Övriga brott mot person	47 601	52 174	58 452	12%	23%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	494 882	485 970	463 088	-5%	-6%
Skadegörelsebrott	129 890	161 477	177 867	10%	37%
Brottsområde 2**	208 493	321 354	395 814	23%	90%
Brottsområde 2 exkl. ATK***	153 193	144 089	136 123	-6%	-11%
Narkotikabrott	44 186	46 747	50 029	7%	13%
Trafikbrott	164 307	274 607	345 785	26%	110%
Trafikbrott exkl. ATK	153 193	144 089	136 123	-6%	-11%
Brottsområde 3***	153 172	168 623	201 470	19%	32%
Ekonomiska brott	754	686	751	9%	0%
Bedrägeribrott m.m.	41 265	50 690	74 251	46%	80%
Tillgrepp i butik	53 105	54 844	59 813	9%	13%
Övriga brottsbalksbrott	31 131	33 117	34 926	5%	12%
Övriga specialstraffrättsliga brott	26 917	29 286	31 729	8%	18%
Totalt	1 151 473	1 314 308	1 425 966	8%	24%
Totalt exkl. ATK	1 096 173	1 137 043	1 166 275	3%	6%

* Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott.

** Narkotikabrott och trafikbrott (för trafikbrott ingår endast brott mot trafikbrottslagen).

*** Övriga brott.

**** ATK: Automatisk trafik kontroll, ärenden om hastlighetsöverträdelser som inkommer vid och utreds av RPS.

åklagare i förhållande till inkomna ärenden skulle vara något högre, om ärenden som helt saknar förutsättning för lagföring skulle dras av från antalet inkomna ärenden. Detsamma gäller personuppläringsprocenten.

I tabell 23 redovisas utvecklingen 2007–2008 för de två beslutsgrunder som tydligast innebär att lagföringen inte varit möjlig samt den nedläggningsgrund som ökat mest under 2008 av de mer omfattande, d.v.s.. brott kan ej styrkas.

Antalet avslutade ärenden med beslutsgrund som innebär att lagföring inte varit möjlig har ökat något mer än samtliga avslutade ärenden. Men för brottsområde 1 har ökningen varit mindre än för avslutade ärenden totalt. Det är inom brottsområde 1 som det anses mest väsentligt att studera utvecklingen och omfattningen av avslutade ärenden med beslutsgrund som innebär att lagföring inte varit möjlig. För brottsområde 2 och 3 är det ofta poliser som ingriper mot brott och där gärningen inte var brottslig (främst misstanke om eget bruk av narkotika, som inte kunnat bevisas) alternativt att poliser ingriper mot ungdomar som misstänks för brott (t.ex. brott mot knivlagen och alkohollagen).

Ärenden med beslut att misstänkt ej fyllt 15 år är generellt mer resurskrävande att utreda än ärenden med beslut att gärningen ej är brott. Ur detta perspektiv har utvecklingen inneburit att lagföringen inom brottsområde 1 sannolikt påverkats något av det ökade antalet ärenden med beslut att den misstänkte ej fyllt 15 år. Den andel ärenden med beslut som innebär att förutsättningar för lagföring saknas var betydligt högre för våldsbrott, och än högre för övriga brott mot person, än för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik och skadegörelsebrott. Anledningen till detta är bl.a. beslutstypen misstänkt ej fyllt 15 år. En förutsättning för att ett beslut om att misstänkt ej fyllt 15 år tas är att det över huvudtaget finns en misstänkt

person, vilket är betydligt vanligare för våldsbrott och övriga brott mot person, än för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik och skadegörelsebrott. Det finns därmed sannolikt en hel del ärenden, främst bland de två sistnämnda brottskategorierna, av de som inte inneburit att någon misstänkt person kunna kopplas till brottet som inte är möjliga att lagföra eftersom gärningsmannen varit under 15 år, men där detta inte kan slås fast. Dessutom är omständigheterna runt brottet oftare utredda för brott mot person, vilket innebär att beslutet att gärningen ej är brott förekommer mer frekvent än för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik och skadegörelsebrott. Även för brottskategorierna utanför brottsområde 1 var andelen ärenden som saknar förutsättningar för lagföring i flera fall höga. För ärenden med tillgrepp i butik är det också relativt vanligt med ärenden nedlagda med beslutet att den misstänkte inte fyllt 15 år. Detta är också en brottskategori där det i de flesta fall finns en misstänkt person.

Den stora ökningen under 2008 avser nedläggningsgrunden brott kan ej styrkas. Antalet har ökat mer än ärenden redovisade till åklagare. Betydelsen av detta beslut är inte självklar. Förutsättningen för lagföring är svår att bedöma. I Brås statistik över uppkarade brott definieras brott som lagts ned med beslut att brott kan ej styrkas som ett tekniskt uppkarat brott, om det inte finns någon misstänkt person.

Statistiken i Polisens uppföljningssystem, VUP, ger inte besked om någon ökning av antalet ärenden med beslut om förundersökningsbegränsning, men det har tidigare förekommit stora skillnader mellan den statistiken och den för beslut i brottsmisstankar som redovisas av Riksåklagaren (RÅ). Förundersökningsbegränsning är till sin karaktär sådan att det är betydligt bättre att mäta utvecklingen i form av brottsmisstankar eller brott än i form av ärenden.

TABELL 23 | AVSLUTADE ÄRENDEN MED BESLUT SAMT DE TVÅ BESLUTSGRUNDER SOM BETYDER ATT LAGFÖRING INTE VARIT MÖJLIG OCH GRUNDEN BROTT KAN EJ STYRKAS FÖR 2007 OCH 2008 FÖRDELAT ÖVER SAMTLIGA ÄRENDEN RESPEKTIVE BROTTSSOMRÅDE 1.

	Samtliga ärenden exkl. ATK			Brottsområde 1		
	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv
Summa av avslutade ärenden*	1 161 447	1 200 636	3%	824 341	836 756	2%
Gärningen ej brott	19 450	20 338	5%	5 299	5 098	-4%
Misstänkt ej fyllt 15 år	13 416	14 137	5%	7 710	7 993	4%
Totalt för "ej lagföringsbara"	32 866	34 475	5%	13 009	13 091	1%
Brott kan ej styrkas	63 239	76 142	20%	43 594	51 595	18%
Övriga nedläggningsbeslut exkl ATK	1 065 342	1 090 019	2%	767 738	772 070	1%

* Det antal avslutade ärenden som redovisas med beslut är något mindre än i statistik över samtliga avslutade ärenden i VUP. Skillnaden är dock liten och utvecklingen överensstämmer väl.

Bedömning av resultatutvecklingen vid polismyndigheterna

Det totala antalet ärenden redovisade till åklagare är inte lämpligt att använda som måttstock på resultatutvecklingen. Antalet är mycket beroende av hur många ärenden som redovisas med en relativt liten resursinsats. Inte heller det totala antalet exkl. trafik är tillräckligt rättvisande.

Däremot görs här en övergripande sammanvägd bedömning av polismyndigheternas utredningsresultat på grundval av resultatet för huvudmåten i PRR samt de tre brottsområdena och de underliggande brottskategorierna. I viss mån har också polismyndigheternas egen bedömning av utvecklingen utgjort en faktor vid bedömningen. Utvecklingen totalt sett för polismyndigheterna mäts lämpligen utifrån att analysera den totala bilden och med ett särskilt fokus på brottsområde 1, som utgör den största delen av resursinsatsen.

I huvudsak är det effekten (personuppklarade brott) och prestationen (ärenden redovisade till åklagare) som utgör kriterierna för bedömningen. Det är inte självklart om det är personuppklarade brott eller ärenden redovisade till åklagare som säger mest om resultatet. Även om personuppklarade brott är effektmåttet så är ärenden (polisanmälningar) ofta ett bättre resultatmått än antalet brott. Det kan nämligen finnas stora serier av brott på en och samma polisanmälan som redovisas till åklagare och därefter leder till lagföring (personuppklarade). Sällan motsvarar en sådan seriebrottslighet samma resursinsats som motsvarande antal brott redovisade i separata polisanmälningar (ärenden). Det finns också emellanåt stora serier av ärenden som avser brott av samma gärningsman – även detta är en utmaning i analysen.

Ärenden redovisade till åklagare ger ett besked om prestationen för kalenderåret 2008, medan personuppklarade brott – p.g.a. att det tar en viss tid innan åklagare fattar beslut – är mer påverkat av redovisningen av ärenden till åklagare i slutet av 2007 än i slutet av 2008. Dessutom är personuppklarade brott beroende av åklagarnas prestation och bedömningar. Totalt och för de flesta polismyndigheter och brottskategorier stämmer utveckling och omfattning av ärenden redovisade till åklagare respektive personuppklarade brott bra överens, men det finns emellanåt stora skillnader som avsevärt komplicerar bedömningen. Ärenden redovisade till åklagare utgör huvudmålet för polismyndigheternas resultat. Stora avvikelser mot personuppklarade brott kommer dock att påverka bedömningen och noteras då särskilt.

Dessutom analyseras utvecklingen av nedläggningsgrunderna. I första hand för att bedöma om antalet ärenden som saknat förutsättningar för lagföring – främst gärningen ej brott och misstänkt

ej fyllt 15 år – förändrats på ett sätt som påverkar bedömningen av polismyndigheternas prestation och effekt.

Bedömningen påverkas också tydligt av utveckling och omfattning av antalet gamla öppna ärenden, d.v.s. hur polismyndigheterna hanterar inflödet av ärenden och beslutsprocessen. Det är normalt sett bra att ha relativt få gamla öppna ärenden. En ökning av antalet tolkas normalt som att myndigheten har problem med att hinna med utredningarna. En minskning anses normalt vara positivt, men analyseras också utifrån möjligheten att ett riktat arbete mot att arbeta av den s.k. ärendebalansen kan ha gett ett oproportionerligt stort antal ärenden redovisade till åklagare under den perioden.

I huvudsak positiv resultatutveckling vid de flesta polismyndigheter

Resultatet 2008 visar en i huvudsak positiv utveckling. Samtliga av de polismyndigheter som i Polisens årsredovisning för 2007 bedömdes ha en negativ resultatutveckling eller ett svagt resultat uppvisar ett bättre eller klart bättre resultat. Ett förbättrat resultat bedöms föreligga främst för Polisen i Blekinge, Halland, Västerbotten, Dalarna, Jönköping, Örebro och på Gotland.

Även vid Polisen i Västra Götaland, och i mindre utsträckning i Stockholm, kan en förbättring utläsas.

Resultatet bedöms i båda fallen vara ungefär i nivå med 2006 års resultat.

Resultatet vid de polismyndigheter som hade den mest positiva utvecklingen för andelarna ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden har inte fortsatt att förbättras. Det gäller för Polisen i Skåne, Södermanland, Västernorrland och Jämtland. Därutöver bedöms Polisen i Västmanland, Kalmar och Norrbotten ha ett resultat som är något svagare än föregående år. För resterande polismyndigheter noteras ett något förbättrat eller ett oförändrat resultat.

I det följande delas resultatet in i (1) de tre största polismyndigheterna och (2) övriga polismyndigheter. Det bedöms vara den bästa lösningen för att övergripande dela upp polismyndigheternas resultat. Därefter följer en bedömning av respektive polismyndighets resultat.

De tre största polismyndigheterna

Vid de tre största polismyndigheterna har resultatet för utredning och lagföring sammantaget varit oförändrat jämfört med föregående år. Möjligen kan en viss förbättring noteras, mot bakgrund av att andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden förbättrats något för brottsområde 1. Däremot är personuppklaringsprocenten för brottsområde 1 oförändrad för dessa tre polismyndigheter tillsammans. Antalet personuppklarade brott har ökat i samma omfattning som ärenden redovisade till åklagare.

Antalet inkomna ärenden för de tre största polismyndigheterna är nästan oförändrat för brottsområde 1 (+ 0,3 %) i förhållande till 2007. Att antalet inte ökat mer beror främst på att antalet ärenden med tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik har minskat (- 6 %) och att ökningen av våldsbrottsärenden (+ 3 %) varit förhållandevis liten. Däremot har ärenden med skadegörelsebrott (+ 14 %) respektive med övriga brott mot person (+ 10 %) fortsatt att öka tydligt.

Inkomna narkotikabrottsärenden är ungefär lika många som 2007 och antalet trafikbrottsärenden har minskat, vilket gör att inflödet av ärenden inom brottsområde 2 minskat totalt sett (- 5 %). Att antalet inkomna ärenden totalt ändå har ökat vid de tre största polismyndigheterna (+ 3 %) beror på betydligt fler inkomna ärenden inom brottsområde 3 (+ 25 %) – i första hand bedrägeribrottsärenden (+ 60 %).

Antalet ärenden redovisade till åklagare har blivit fler såväl totalt (+ 4 %) som för brottsområde 1 (+ 1,9 %). Inom brottsområde 1 är det främst redovisade skadegörelsebrott (+ 11 %) som ökat, men även fler våldsbrottsärenden (+ 4 %) har redovisats. Ökningen totalt beror främst på att antalet ökat inom brottsområde 3 (+ 12 %), främst bedrägeribrott

(+ 36 %) samt tillgrepp i butik (+ 11 %). Inom brottsområde 2 har antalet varit i stort sett oförändrat totalt samt både för narkotika och för trafik.

Över hälften (56 %) av den redovisade resurstiden för utredning och lagföring vid polismyndigheterna avser de tre största polismyndigheterna. Utvecklingen visar en ökning med 4 procent av den redovisade tiden för utredning och lagföring för dessa tre 2007 och 2008. Tiden har ökat tydligt för våld, och därmed något för hela brottsområde 1. Den är nästan samma som 2007 för trafik och narkotikabrott, och därmed för brottsområde 2. För brottsområde 3 har tiden ökat, p.g.a. en tydlig ökning för bedrägeribrott m.m. I absoluta tal är det våld som ökat mest, och procentuellt sett är det bedrägeribrott m.m. som ökat mest.

Resultatet för de tre största polismyndigheterna bedöms som ett omvänt resultat jämfört med 2007, d.v.s.. Skånes positiva utveckling för resultatet har avbrutits, men ligger i stort sett kvar på en oförändrad nivå. I Västra Götaland har resultatet förbättrats utifrån en förhållandevis låg nivå 2007. Stockholms resultat bedöms något bättre utifrån en något sämre nivå för helåret 2007. Sett till det övergripande resultatet 2008 går det inte att enkelt avgöra någon rangordning mellan de tre största polismyndigheterna. De är, och har sett över hela 2000-talet varit, i stort sett jämbördiga.

Västra Götaland

Utvecklingen 2008 har varit positiv i Västra Götaland. För ärenden redovisade till åklagare har både antalet och andelen i förhållande till inkomna ärenden ökat. Ökningen av antal ärenden redovisade till åklagare avser främst brottsområde 3 och 2, men även brottsområde 1. Antalet har dock inte ökat för brottsområde 1 sett över perioden 2006–2008. Andelen ärenden redovisade till åklagare har ökat för brottsområde 1 och 2, samt i stort sett varit oförändrat för brottsområde 3. Sedan 2006 har andelen enbart ökat för brottsområde 2. Resultatet för utredning och lagföring bedöms vara bättre än 2007 och i paritet med utfallet 2006. Resultatet påverkas av att antalet inkomna ärenden inom brottsområde 1 har minskat under 2008.

Ökningarna inom brottsområde 1 av antalet ärenden redovisade till åklagare för vålds- och sexualbrott mot kvinna, inbrottsstöld i bostad samt skadegörelsebrott har varit stora. I övrigt är det främst trafikbrottsärenden, narkotikabrottsärenden, ärenden med tillgrepp i butik och bedrägeribrottsärenden som står bakom ökningen. Den redovisade resurstiden för utredning och lagföring har ökat med 1 procent, vilket gör det sannolikt att arbetsproduktiviteten ökat.

Stockholm

Vid Polisen i Stockholm har resultatet i stort sett varit oförändrat jämfört med 2006 respektive 2007. Positivt är en ökning av antalet ärenden redovisade till åklagare inom brottsområde 1 (särskilt för våldsbrott och sexualbrott mot barn samt för bostadsinbrott) – andelen i förhållande till inkomna ärenden för brottsområde 1 är nu något högre än 2007, men fortfarande lägre än 2006. För brottsområde 1 har polismyndigheten haft en ganska stor ökning av ärenden som inte redovisas till åklagare på grund av att den misstänkta personen är under 15 år, vilket påverkar utfallet något. Ökningen av antalet ärenden som lagts ned med detta beslut gäller särskilt våldsbrott.

Totalt har både antalet ärenden redovisade till åklagare och andelen i förhållande till inkomna ärenden varit nästan samma som 2007. Minskningen av andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden beror bl.a. på att ett mindre antal narkotika- och trafikbrott redovisats. Det har också skett en omfattande ökning, med 79 procent, av antalet inkomna ärenden med bedrägeribrott m.m. Detta har inte lett till samma ökning av ärenden redovisade till åklagare, som ökat med 19 procent, vilket bidragit till andelsminskningen.

I förhållande till bearbetade ärenden har andelen ärenden redovisade till åklagare minskat något både för brottsområde 1 och totalt. Den redovisade resurstiden visar en ökning med 6 procent. Det är en större ökning än för antalet ärenden redovisade till åklagare totalt och något större än för brottsområde 1. Arbetsproduktiviteten bedöms ändå som i stort sett oförändrad eftersom minskningen främst kommer av att det inte inkommit och redovisats lika många ärenden med narkotikabrott och trafikbrott, vilka generellt redovisas med en relativt liten resursinsats, och ökningen (+8%) av antalet redovisade våldsbrottsärenden. Dessutom har ett mycket stort antal ärenden med bedrägeribrott m.m. inkommit i december. Dessa har sannolikt inte hunnit utredas klart under 2008 och kan eventuellt bidra till en ökad arbetsproduktivitet för ärenden redovisade till åklagare för nästa års resultat.

Skåne

Vid Polisen i Skåne har resultatet försämrats något för brottsområde 1, men bedöms i stort sett som oförändrat jämfört med 2007. De senaste årens positiva utveckling har därmed inte fortsatt under 2008. För brottsområde 1 har antalet ärenden redovisade till åklagare minskat med 4 procent. Bakom denna utveckling står främst ett minskat antal redovisade ärenden med tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik och övriga brott mot person. Även andelen ärenden redovisade till åklagare i förhål-

lande till inkomna ärenden har minskat något för brottsområden 1, men ökat något totalt.

Utifrån en inflödesökning med 53 procent och en klart ökad resurstid för brottskategorin kan konstateras att bedrägeribrottsärenden tagit en större del av resursen i anspråk vid Polisen i Skåne under 2008. Överhuvudtaget är det inom brottsområde 3 som resursinsatsen ökat klart, medan den totalt sett varit ungefär samma som föregående år. Det är en skillnad mot de båda övriga storstadsmyndigheterna, där det mest är våldsbrott som står bakom den ökade tiden. Den redovisade resurstiden för utredning och lagföring totalt i Skåne har ökat med 5 procent, vilket gör det sannolikt att arbetsproduktiviteten är i stort sett oförändrad eller möjligen har minskat något.

Övriga polismyndigheter

Sammantaget är utvecklingen för övriga 18 polismyndigheter ganska likartad den som gäller för de tre största. Inkomna ärenden visar i stort sett samma tendenser: För brottsområde 1 noteras en svag ökning (+0,6%). Ärenden med tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik har minskat (-3%). Antalet våldsbrottsärenden har ökat (+4%). Övriga brott mot person har ökat mycket (+13%). En allmän skillnad är att antalet ärenden med skadegörelsebrott inte fortsatt att öka lika mycket vid de övriga polismyndigheterna (+4%) som sammantaget vid de tre största (främst avser ökningen Stockholm).

Även för brottsområde 2 och 3 påminner utvecklingen om den vid de tre största i de flesta avseenden. En skillnad är att antalet inkomna ärenden med narkotikabrott fortsatt att öka tydligt (+13%) sammantaget vid de 18 polismyndigheterna, vilket innebär att antalet inkomna ärenden för brottsområde 2 ökat (+5%). Antalet inkomna ärenden med trafikbrott har däremot minskat.

För brottsområde 3 är utvecklingen av inkomna ärenden lik den för de tre största. Det innebär ett kraftigt ökat antal bedrägeribrottsärenden och ett ökat antal ärenden med tillgrepp i butik, brott mot övriga specialstraffrättsliga lagar och övriga brott mot brottsbalken.

För ärenden redovisade till åklagare finns också vissa likheter med utvecklingen vid de tre största polismyndigheterna. Dock är ökningen totalt sett och för brottsområde 1 (båda +6%) sammantaget större vid de 18 övriga polismyndigheterna.

Det är i första hand ökningen av ärenden redovisade till åklagare för brottsområde 1 exkl. de tre största polismyndigheterna som står bakom det förbättrade resultatet 2008 totalt. En tydlig orsak till detta är att det ökade antalet inkomna skadegörelsebrottsärenden i större utsträckning lett till fler ärenden redovisade till åklagare jämfört med vid de tre

största myndigheterna. En enstaka polismyndighet, Örebro, står dock för merparten (61 %) av denna ökning.

Även för våldsbrott märks en utveckling med en större ökning vid övriga polismyndigheter än vid de tre största. Ännu tydligare är detta för övriga brott mot person, med en stor ökning vid övriga polismyndigheter, att jämföra med ett oförändrat antal vid de tre största. För ärenden med tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik har antalet redovisade ärenden minskat ungefär lika mycket som vid de tre största.

För narkotikabrottsärenden (inom brottsområde 2) är utvecklingen ett ökat antal ärenden redovisade till åklagare för övriga polismyndigheter, men ett oförändrat antal vid de tre största. En liknande utveckling noteras för brottskategorin övriga brott mot brottsbalken. Däremot har antalet redovisade bedrägeribrottsärenden ökat mer sammantaget vid de tre största än vid de övriga. För övriga specialstraffrättsliga lagar och tillgrepp i butik är ökningen ungefär lika stor vid de tre största och för de övriga, och för trafik är antalet oförändrat för båda myndighetskategorierna.

Mätt i andel ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden har resultatet förbättrats mer när de tre största polismyndigheterna exkluderas. Personupplklaringsprocenten för brottsområde 1 har då ökat. Det är främst utvecklingen för skadegörelsebrott som orsakar skillnaden i resultatutveckling mellan de tre största och övriga myndigheter, även om resultatet för övriga brott mot person och i någon mån våldsbrott bidrar.

Det finns ingen skillnad mellan antalet personupplklarade brott i förhållande till ärenden redovisade till åklagare för brottsområde 1 mellan de tre största och de övriga, d.v.s., lagföringen (effekten) i förhållande till ärenden redovisade till åklagare (prestationen) är ungefär samma.

Däremot är nivån för personupplklaringsprocenten, och andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden, lägre för de tre största. Det gäller främst brottsområde 1. Vid de tre största polismyndigheterna har andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden för brottsområde 1 ökat från 5,5 till 5,6 procent. Personupplklaringsprocenten har inte förändrats, 4,9 procent under både 2007 och 2008. Vid övriga polismyndigheter har andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden för brottsområde 1 ökat från 8,0 till 8,4 %. Personupplklaringsprocenten har ökat från 7,1 till 7,3 procent.

Något under hälften (44 %) av den redovisade resurstiden för utredning och lagföring vid polismyndigheterna avser dessa 18 polismyndigheter. Tiden har ökat med 7 procent 2007 och 2008. Den

har ökat tydligt för alla brottskategorier utom tillgreppsbrotten (inkl. tillgrepp i butik). Inom brottsområde 1 är det främst våld som ökat, men även skadegörelsebrott har ökat ganska mycket procentuellt sett. Till skillnad mot de tre största har den redovisade tiden för brottsområde 2 ökat ganska mycket – det gäller både narkotika och trafik. Inom brottsområde 3 förekommer stora procentuella öknings för samtliga brottskategorier utom för ekobrott och tillgrepp i butik.

De mest tydliga resultatförbättringarna

De polismyndigheter som främst bedöms ha ett förbättrat resultat 2008 är Blekinge, Halland, Västerbotten, Värmland, Dalarna, Jönköping, Örebro och Gotland. För de flesta av dem gäller att detta inte bara är ett bättre resultat, utan utifrån effekt och prestation det bästa på många år.

För Västerbotten och Värmland bedöms också resultat vara bland de allra bästa för polismyndigheterna. Polisen i Blekinge och Halland bedöms ha gått från ett svagt resultat till ett genomsnittligt respektive bättre än genomsnittligt – förbättringen är särskilt tydligt för våldsbrottsärenden. För brottsområde 1 är det inte bara andelen redovisade i förhållande till inkomna ärenden som ökat för dessa två polismyndigheter utan även andelen i förhållande till bearbetade ärenden. Det gäller särskilt för Blekinge, där antalet bearbetade ärenden inte ökat, men ändå har ärenden redovisade till åklagare ökat mycket. Det bör också tilläggas att det skett stora öknings av ärenden som lagts ned med beslut som innebär att lagföring inte varit möjlig vid Polisen i Blekinge och på Gotland.

Dalarna

För Polisen i Dalarna innebär utvecklingen att de har närmat sig ett genomsnittligt resultat. Fortfarande tillhör emellertid Dalarna de polismyndigheter som har den högsta andelen gamla öppna ärenden i förhållande till inkomna ärenden.

Halland och Blekinge

Polisen i Halland förklarar det förbättrade resultatet 2008 bl.a. med att det har skett en tydligare uppföljning med fokus på förbättrade resultat samt den dagliga samverkan myndigheten har med åklagarkammaren.

Den redovisade arbetstiden för utredning och lagföring visar betydande öknings för Halland, Gotland och, i något mindre utsträckning, för Blekinge. En ökad resursinsats kan alltså förklara en del av det förbättrade resultatet. Arbetsproduktiviteten bedöms ändå ha ökat ganska mycket vid dessa polismyndigheter.

Jönköping

För utvecklingen under perioden 2006–2008 noteras en positiv utveckling för Jönköping. Antalet ärenden redovisade till åklagare har ökat mer än vid de allra flesta polismyndigheter. Bara Gotland och Jämtland har haft större ökningsprocentuellt sett. De relativt stora ökningarna avser främst brottsområde 2 och brottsområde 3, men även inom brottsområde 1 har antalet ökat mer än genomsnittligt. Nivån för ärenden redovisade till åklagare och personupplärade brott är fortfarande låg i förhållande till genomsnittligt för polismyndigheterna.

Jönköping, Blekinge, Halland och Gotland är samtliga polismyndigheter med ett relativt lågt antal personupplärade brott i förhållande till ärenden redovisade till åklagare både 2007 och 2008. Detta förhållande påverkar dock inte bedömningen för utvecklingen av resultatet, eftersom ökningen av personupplärade brott i stort sett varit i paritet med den för ärenden redovisade till åklagare.

Värmland

Vid Polisen i Värmland har det ökade antalet ärenden redovisade till åklagare skett parallellt med att antalet gamla öppna ärenden minskat mycket. Detta är i sig en positiv utveckling, men i den mån det skett genom riktad "avarbetning" kan det också ha gett ett ökat antal ärenden redovisade till åklagare, som en effekt av dessa särskilda ansträngningar.

Örebro

Även vid Polisen i Örebro har antalet ärenden redovisade till åklagare, tillika andelen i förhållande till inkomna ärenden, ökat mycket. Det är i huvudsak kopplat till en mycket stor ökning av antalet skadegörelsebrottsärenden redovisade till åklagare. En aspekt som ändå generellt stärker resultatet för Örebro är en god lagföring (personupplärade brott) i förhållande till inkomna ärenden. Utvecklingen av den redovisade tiden för utredning och lagföring visar en ganska stor ökning. Utvecklingen för arbetsproduktivitet bedöms som osäker.

Gävleborg

Polisen i Gävleborg har, tillsammans med Värmland och Västerbotten de mest stabila höga nivåerna för ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden och personuppläringsprocent under 2000-talet. Gävleborgs resultat bedöms som på det hela taget oförändrat 2006–2008.

Försämrade eller svårbedömda resultat

De resultat som bedöms att ha försämrats under 2008 är de för Polisen i Västernorrland, Västmanland, Södermanland och Kronoberg.

Västernorrland

Efter några års förbättrade resultat för Västernorrland har nivån inte kunnat upprätthållas. Det är särskilt resultatet för våldsbrott som är svagt i förhållande till genomsnittligt för polismyndigheterna.

Västmanland och Södermanland

I Västmanland har antalet inkomna ärenden ökat rejält under 2008, vilket ska ses mot bakgrund av en minskning under föregående år. Ökningen av inkomna ärenden är dock bland de större för polismyndigheterna även sedan 2006. Samtidigt har antalet ärenden redovisade till åklagare endast ökat något under 2008 och inte alls sedan 2006. Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden har minskat från en av de högre till en av de lägre för polismyndigheterna mellan 2007 och 2008. Det är särskilt resultatet för våldsbrottsärenden som försämrats.

Även vid Polisen i Södermanland har resultatet påverkats av en kraftig ökning av antalet inkomna ärenden. Utvecklingen innebär bl.a. att Södermanlands tidigare relativt höga (den högsta 2007) andel ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik nu minskat till genomsnittlig nivå. Både i Södermanland och Västmanland har den redovisade tiden för utredning och lagföring ökat, vilket är rimligt mot bakgrund av det ökade inflödet – särskilt för våldsbrott.

Kronoberg

Vid Polisen i Kronoberg har antalet ärenden redovisade till åklagare inom brottsområde 1 minskat till samma nivå som 2006. Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden har minskat till en låg nivå för polismyndigheterna. Nivån för våldsbrott är dock fortfarande hög. Det är det försämrade resultatet för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik som mest påverkar det övergripande resultatet. Den redovisade tiden för utredning och lagföring har ökat mycket, men bedöms till del sannolikt vara en konsekvens av en underrapportering av tid 2006 och 2007.

Kalmar och Norrbotten

Kalmar och Norrbotten är ytterligare två polismyndigheter där resultatet inte har förbättrats under 2008. Vid båda dessa polismyndigheter har också antalet gamla öppna ärenden (äldre än 6 månader) ökat i förhållande till inkomna ärenden. Den redovisade tiden för utredning och lagföring har ökat för Kalmar och ökat kraftigt i Norrbotten. Ökningen i Norrbotten bedöms till del sannolikt vara en konsekvens av en underrapportering av tid 2006 och 2007.

Resultatutvecklingen vid Polisen i Uppsala och Jämtland får bedömas som svårtolkad. I Uppsala har inflödet ökat rejält. Det är bara Södermanland och Västmanland som haft en större ökad ärendebelastning. Antalet ärenden redovisade till åklagare har också ökat, men inte riktigt i paritet med inflödet. Resultatet har försämrats tydligt för våldsbrott, medan det blivit klart bättre för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik. Utdelningen i form av personuppkärade brott är god för Uppsala och resultatet är bättre jämfört med 2006. Av samtliga polismyndigheter är det bara i Uppsala som den arbetade tiden för utredning och lagföring minskat. Utvecklingen bedöms mer vara en konsekvens av förändrade rutiner för tidredovisningen än en faktisk utveckling av arbetad tid inom utredning och lagföring.

Vid Polisen i Jämtland har resultatet inte fortsatt att förbättras. Emellertid är förbättringen 2006–2008 så pass tydlig att det mer är en utplaning än en försämring under 2008.

Åtgärder för att uppnå verksamhetsmålet

Anmälsupptagning:

- Utbildning av anmälningsupptagare inkl. personalen vid Polisens kontaktcenter (PKC).
- Utbildning av inre och yttre personal när det gäller bl.a. dokumentering och kvalitetsgranskning.
- Ökad påverkan från förundersökningsledare vid brottsrubricering.
- Polisaspiranter praktiserar på kriminalavdelningar, bl.a. med syfte att öka kvaliteten på anmälningarna.
- Initiala åtgärder:
- Ökat antal och fortsatt utbildning av lokala brottsplatsundersökare.
- Ökat säkrande av DNA-spår och fingeravtryck.
- Utbildning i långtgående utredningsåtgärder i nära anslutning till brottet
- Utbildning i förenklade redovisningsförfaranden (RB 23:22, 23:21)
- Ökat användande av tekniska hjälpmedel (fick-minnen, videokameror etc.)

Förundersökning:

- Ökad tillgänglighet under jourtid – fler brottsutredare och särskilt avdelade förundersökningsledare
- Utbildning av utredare, förundersökningsledare och särskilt avdelade förundersökningsledare.
- Utbildning av yttre och inre befäl i förundersökningsledning

Redovisning:

- Ökad brottsamordning för operativ brottsanalys och forensisk analys.
- Ökad samverkan med Åklagarmyndigheten.

- Fördjupad operativ samverkan inom samverkansområdena

Specifika åtgärder vid polismyndigheterna

Ett ökat antal kvalificerade brottsplatsundersökare (LOKUS) samt fler tekniska spår (DNA, fingeravtryck m.m.) är den mest enhetliga utveckling som skett vid polismyndigheterna under 2008. Vid de flesta polismyndigheter, däribland Stockholm och Skåne, har antalet utredare under jourtid utökats under året. I Västra Götaland har antalet utredare under jourtid, efter översyn, ansetts tillfredsställande.

Polisen i Stockholm uppger att ökade insatser från lokala brottsplatsundersökare (LOKUS) förbättrat lagföringen – bl.a. för bostadsinbrott. Dessutom har ärenden med bostadsinbrott klarats upp via spår från DNA och fingeravtryck genom samarbete mellan LOKUS och brottsamordningsfunktionen. Utredningsarbetet har generellt kunna bedrivas effektivare tack vare brottsamordningsfunktionens arbete med att bereda och förbereda aktuella ärenden. Personalen har särskilt uppmärksamats på möjligheterna att genomföra salivprovstagning för DNA-registrering. Utvecklingen kan följas månadsvis för varje arbetsenhet genom individuella kundnummer hos SKL. Polismyndigheten samverkar i ökad utsträckning med Gotland och vice versa. Sedan den 1 november är länspolismästaren i Stockholm också länspolismästare på Gotland.

I Västra Götaland framhålls också fler LOKUS och ett ökat antal tekniska spår. Alla tre storstadsmyndigheterna uppger att de infört brottsamordningsfunktion för forensisk analys. I Skåne framhålls också betydelsen av LOKUS och brottsamordning för upplärning och lagföring av bostadsinbrott. Både i Västra Götaland och Skåne bedöms samverkan inom samverkansområdet ha utvecklats och lett till operativa framgångar.

Det ska tilläggas att nästan hälften av polismyndigheterna, däribland Skåne, svarat att en till alla delar införd brottsamordningsfunktion fanns redan 2007. Polisen i Kalmar anger att brottsamordningsfunktionen bl.a. lett till att belastningen på utredande enheter till en del minskat genom att brottsamordningen har behållit s.k. kompletteringsärenden, d.v.s.. ärenden med dålig prognos för att kunna leda till redovisat ärende men där kompletterande utredningsåtgärd krävs för att på goda grunder sannolikt fatta beslut om nedläggning. Västmanland framhåller att fler ärenden bearbetas i närtid, vilket långsiktigt bedöms öka lagföringen.

Polisen i Östergötland framhåller det mobila IT-stödet (MoBASA) som en faktor som förbättrat utredningsåtgärderna i nära anslutning till brottet.

Polisen i Uppsala beskriver att införandet av en central förundersökningsledning gett en bättre kontroll över ärendeflödet och mer samstämmiga bedömningar av ärenden.

Vid Polisen i Västerbotten och i Östergötland har man gjort en översyn av hur förenklade redovisningar till åklagare används. I Kalmar ska polisman på plats fr.o.m. december 2008 ta kontakt om förundersökningsledare för direktiv om utredningsåtgärder och avrapportering. Vid Polisen i Halland har antalet förenklade redovisningar målsatts och följs upp månadsvis.

Även arbetet med att fördjupa samarbetet mellan polisen och åklagarna har fortsatt under 2008. För utförligare beskrivning hänvisas till avsnittet Övriga mål och återrapporteringskrav under rubrik Åtgärder som vidtagits för att öka samverkan mellan polis, åklagare, domstolar och Kriminalvården i syfte att korta den totala tiden från brottsanmälan till dom.

Effekt och prestation

Fler personuppklarade brott, men oförändrad personuppklaringsprocent

Totalt har antalet personuppklarade brott ökat med 4,2 procent. Antalet har ökat för samtliga brottsområden. Under 2008 har antalet ökat mest för brottsområde 3. Personuppklaringsprocenten är ungefär som år 2007. Totalt är den samma. Inom brottsom-

råde 3 fortsätter den ned, medan den ökat något för brottsområde 1, men är fortfarande lägre än 2006. För brottsområde 2 bedöms personuppklaringsprocenten som oförändrad sedan 2006.³⁴

Totalt har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat med 4,7 procent. Det har skett en betydande ökning för brottsområde 3 i förhållande till föregående år. Också för brottsområde 1 har antalet ökat, vilket ska ses mot bakgrund av en minskning föregående år. Antalet 2008 är dock större än 2006. För brottsområde 2 noteras något fler redovisade ärenden än föregående år och en klar ökning sedan 2006.

Totalt och för brottsområde 3 är ökningen 2007–2008 för personuppklarade brott respektive ärenden redovisade till åklagare följaktligen ungefär densamma. För brottsområde 1 och 2 är utvecklingen också likartad för personuppklarade brott och ärenden redovisade till åklagare. Det är dock endast en delmängd av trafikbrotten (brott mot TBL) som ingår i personuppklarade brott, och därför är utvecklingen för brottsområde 2 inte helt jämförbar med den för ärenden redovisade till åklagare.

Antalet ärenden redovisade till åklagare för brottsområde 1 har ökat mer än personuppklarade brott. Detta kan ha flera orsaker. Det rör sig sannolikt om en kombination av omständigheter hos polis och åklagare. Det kan också vara så enkelt att det genomsnittliga antalet brott per ärende minskat. Men det kan också vara ett utslag av att åklagare tagit beslut om förundersökningsbegränsning i fler brott.

34 | Observera att personuppklarade brott endast avser brott mot trafikbrottslagen, medan ärenden redovisade till åklagare avser samtliga trafikbrott exkl. de som lett till ordningsbot.

TABELL 24 | ANTAL PERSONUPPKLARADE BROTT ÅREN 2006–2008 (KÄLLA: RUS).*

	Personuppklarade brott/Personuppklaringsprocent (andel)							
	2006		2007		2008		2007–2008	2006–2008
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Procutv	Procutv
Brottsområde 1**	54 127	6,1%	53 580	5,8%	54 664	5,9%	2,0%	1,0%
Brottsområde 2***	93 613	64%	99 821	66%	103 430	65%	3,6%	10,5%
Brottsområde 3****	58 260	30%	59 761	27%	63 944	25%	7,0%	9,8%
Totalt	206 000	17%	213 162	16%	222 038	16%	4,2%	7,8%

* Det finns vissa mindre avvikelser mellan statistiken över personuppklarade brott från RUS och den officiella statistiken över personuppklarade brott. Dessa båda statistikällor ger inte exakt samma resultat. Detta beror främst på skillnader i antalsräkningsprincip och uttagstider för statistiken. Överensstämmelsen är dock i stort sett god. När ett stort antal personuppklarade brott kopplas till samma gärningsman kan det dock förekomma stora skillnader mellan statistiken i VUP och den officiella statistiken från Brå. Det är den officiella statistiken som slutligen återger utvecklingen för lagföringen.

** Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott.

*** Narkotikabrott och trafikbrott.

**** Övriga brott.

Sannolikt något ökad arbetsproduktivitet

I stort sett är arbetsproduktiviteten mätt i antal ärenden redovisade till åklagare per 1 500 redovisade utredningstimmar oförändrad. Den minskning som märks i tabell 25 är med stor sannolikhet främst en effekt av att fler arbetade timmar redovisats i och med att rutinerna för tidredovisningen förbättrats.

Ökningen av antalet årsarbetskrafter för poliser vid polismyndigheterna har varit 3 procent. Ökningen av antalet redovisade timmar inom utredning och lagföring har varit 6 procent vid polismyndigheterna, men det är sannolikt en överskattning av ökningen av arbetad tid. Arbetsproduktiviteten ska ses mot att en stor del av de större förändringar (främst ökningar) som kan utläsas av den redovisade tidens omfattning fortfarande mer har att göra med förändrade rutiner för tidredovisningen än faktiska förändringar. Första året då antalet resurstimmar redovisades enligt den nya strukturen för tidredovisning var 2006. En närmare granskning av resurstimmarnas utveckling per polismyndighet ger vid handen att vissa ökningar bedöms vara av den omfattningen 2006–2007 att de

helt eller till stor del förklaras av förändrade rutiner. En motsvarande analys för utvecklingen 2007–2008 visar att det fortfarande sannolikt finns en liten del av ökningen för polismyndigheternas redovisade tid som kan förklaras av förbättrade rutiner. En försiktig bedömning är att ökningen av den arbetade tiden inom utredning och lagföring med samma rutiner hade varit 4–5 procent istället för 6 procent. Den övergripande bedömningen blir ändå en i stort sett oförändrad arbetsproduktivitet.

Av tabell 7 framgår att det ökade antalet ärenden redovisade till åklagare sannolikt till stor del hänger ihop med att fler ärenden bearbetats. Andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till bearbetade ärenden har nämligen inte ökat under 2008. Att andelen minskat totalt sett beror på en fortsatt minskad andel för brottsområde 3.

Det ska särskilt nämnas att trots ett minskat antal ärenden redovisade till åklagare har antalet bearbetade ärenden ökat för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik.

TABELL 25 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDEN ÅREN 2006–2008.

	2006 Andel	2007 Andel	2008 Andel	2007–2008 Procutv	2006–2009 Procutv
Brottsområde 1	10,1	9,3	9,2	-1,3%	-8,6%
Brottsområde 2	54	57	54	-5,4%	-1,3%
Brottsområde 3	38	36	35	-3,0%	-8,3%
Totalt	23	23	22	-2,7%	-3,9%

TABELL 26 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE RESPEKTIVE ANDELEN I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDEN ÅREN 2006–2008.

	2006		2007		2008		2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Brottsområde 1	55 274	7,0%	54 308	6,6%	56 684	6,8%	4,4%	2,6%
Brottsområde 2	90 031	46%	94 693	50%	96 485	52%	1,9%	7,2%
Totalt	197 302	17%	200 829	17%	210 358	17%	4,7%	6,6%

TABELL 27 | ANDEL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE I FÖRHÅLLANDE TILL BEARBETADE ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDEN ÅREN 2006–2008.

	2006	2007	2008
Brottsområde 1	20%	19%	19%
Brottsområde 2	72%	76%	79%
Brottsområde 3	44%	42%	39%
Totalt	38%	38%	37%

Genomförande och resursinsats

Liten ökning av genomströmningstiden för bearbetade ärenden

Totalt och för brottsområde 1 och 3 har medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden blivit något längre under 2008. Över tiden 2006–2008 märks dock ingen trend för utvecklingen. Det betyder att medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden bedöms som oförändrad sedan 2006. Medelgenomströmningstiden påverkas av i vilken grad gamla ärenden avslutats under året. Riktade insatser insats mot att utreda och avsluta gamla öppna ärenden ökar tillfälligt medelgenomströmningstiden genom att dessa ärenden får en sluttid som ingår i statistiken.

Ökad andel bearbetade ärenden

Andelen bearbetade ärenden i förhållande till inkomna ärenden har ökat för brottsområde 1, och något för brottsområde 2, men fortsatt att minska för brottsområde 3.

Att andelen minskat för brottsområde 3 bedöms rimligt mot bakgrund av den stora ökningen av inkomna ärenden. Andelen som bearbetats är emellertid nästan lika stor som 2007. Det är en minskad andel bearbetade ärenden, bedrägeribrott m.m., som förklarar nästan hela minskningen 2008 för brottsområde 3. En ökad andel inom brottsområde 1 avser främst brottskategorierna skadegörelsebrott och tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik. Ökningen för skadegörelsebrott förklaras dock till stor del av ett mycket stort antal bearbetade ärenden vid Polisen i Örebro.

TABELL 28 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTIDEN FÖR BEARBETADE ÄRENDEN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Brottsområde 1	95	93	94
Brottsområde 2	52	61	59
Brottsområde 3	128	116	119
Totalt	92	91	93

TABELL 29 | ANDEL BEARBETADE ÄRENDEN I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN 2006–2008.

	2006 Andel	2007 Andel	2008 Andel
Brottsområde 1	35%	34%	36%
Brottsområde 2	64%	65%	66%
Brottsområde 3	77%	73%	72%
Totalt	45%	45%	47%

I det närmaste oförändrad andel ärenden med tillkommande misstänkt

I stort sett är den andel ärenden som registrerats med en tillkommande misstänkt efter initialskedet oförändrad sedan 2006. Det som främst skiljer sig mellan åren är den minskande andelen för brottsområde 2. Endast ett marginellt antal av ärenden med tillkommande misstänkt avser narkotikabrottsärenden. Det är ett minskat antal ärenden med tillkommande misstänkt för trafikbrottsärenden som förklarar den minskade andelen för brottsområde 2. Betydelsen av detta är svår att slå fast, men sannolikt är det inte frågan om att polismyndigheterna blivit sämre på att tillföra en misstänkt person i ett senare skede. Det är förmodligen förbättrade rutiner för att snabbt registrera initiala misstänkta, så att de tillförs ärendet snabbare än tidigare, som ligger bakom minskningen. Ökningen av ärenden med tillkommande misstänkt inom brottsområde 1 bedöms dock återspegla ett förbättrat resultat, i paritet med det 2006, i den mening att fler misstänkta personer och en högre andel i förhållande till inkomna ärenden kunnat tillföras ärenden som misstänkta.

Något minskad andel gamla öppna ärenden

Sett över perioden 2006–2008 finns det ingen ökande eller minskande tendens för utvecklingen. Det betyder att utvecklingen av antalet gamla öppna ärenden i stort sett följer utvecklingen för antalet inkomna ärenden, vilket i sin tur antyder att flödet i utredningsprocessen är oförändrat sedan 2006. En

TABELL 30 | ANDEL ÄRENDEN MED TILLKOMMANDE MISSTÄNK I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN 2006–2008.

	2006 Andel	2007 Andel	2008 Andel
Brottsområde 1*	4,4%	4,2%	4,4%
Brottsområde 2**	6,6%	4,3%	2,9%
Brottsområde 3***	8,2%	7,5%	8,0%
Totalt	5,3%	4,7%	4,8%

TABELL 31 | ANDEL ÖPPNA ÄRENDEN ÄLDRE ÄN 6 MÅNADER I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN 2006–2008.

	2006 Andel	2007 Andel	2008 Andel
Brottsområde 1	2,9%	3,1%	3,0%
Brottsområde 2	3,2%	2,7%	2,5%
Brottsområde 3	12,7%	13,5%	12,3%
Totalt	4,3%	4,6%	4,5%

* Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott. ** Narkotikabrott och trafikbrott. *** Övriga brott.

viss minskning av andelen öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden noteras i förhållande till föregående år, även om antalet fortsatt att öka.

Liten ökning av medelgenomströmningstiden

Den totala medelgenomströmningstiden har ökat något trots att tiden minskat för en majoritet av brottskategorierna. Det beror på att tiden blivit längre för de brottskategorier som har de flesta avslutade ärendena. Sett över perioden 2006–2008 finns det ingen tendens för utvecklingen för samtliga ärendens medelgenomströmningstid. Medelgenomströmningstiden påverkas av i vilken grad gamla ärenden avslutats under året. Riktade insatser mot att utreda och avsluta gamla öppna ärenden ökar tillfälligt medelgenomströmningstiden genom att dessa ärenden får en sluttid som ingår i statistiken.

Kortare medelgenomströmningstid för bedrägeribrott m.m.

Den mest påtagliga utvecklingen är den allt kortare tiden för bedrägeribrott m.m, övriga brott mot person och övriga brott mot specialstraffrättsliga författningar. Dessa tre brottskategorier har stora ökningar av antalet inkomna ärenden. Den kortare medelgenomströmningstiden kan hänga ihop med förändringar av brottsstrukturen, när vissa typer av ärenden ökat kraftigt inom dessa brottskategorier. Det kan även bero på att en ökad andel av ärendena avslutas i ett tidigt skede i samband med den stora ökningen av belastningen.

TABELL 32 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTID FÖR SAMTLIGA BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	Medelgenomströmningstid (dagar)		
	2006	2007	2008
Våldsbrott	107	104	105
Övriga brott mot person	76	68	66
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	16	16	18
Skadegörelsebrott	19	16	16
Narkotikabrott	28	35	30
Trafikbrott	70	73	77
Ekonomiska brott	123	109	103
Bedrägeribrott m.m.	545	490	387
Tillgrepp i butik	47	41	43
Övriga Brottsbalksbrott	116	105	109
Övriga specialstraffrättsliga brott	112	108	98
Totalt	43	42	44

Ytterligare en intressant utveckling är den två dagar längre medelgenomströmningstiden för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik. Det ska ses i ljuset av att en större andel ärenden bearbetas, vilket indikerar att fler ärenden utretts mer ingående än de två föregående åren. Det har dock inte lett till fler ärenden redovisade till åklagare.

Ökning av resurstid och inkomna ärenden för brottsområde 3 (övriga brott)

En större ökning av den redovisade resurstiden för utredning och lagföring än för inkomna ärenden gäller för brottsområde 1 och 2. För brottsområde 3 har antalet inkomna ärenden ökat mer än den redovisade tiden, trots en betydande ökning av

resurstiden. Det har skett en förskjutning mot brottsområde 3 för både inkomna ärenden och den redovisade tiden för utredning och lagföring. Förskjutningen har främst skett från brottsområde 1.

Svårtolkad utveckling av resurstiden för planlagd och händelsestyrd verksamhet

Eftersom rutinerna för tidredovisningen har utvecklats, är det vanskligt att dra några mer bestämda slutsatser utifrån statistiken. Andelen redovisad planlagd respektive händelsestyrd verksamhet 2008 är samma som föregående år – händelsestyrd verksamhet dominerar. Både den händelsestyrda och den planlagda tiden har ökat 2008.

TABELL 33 | ANTALET RESURSTIMMAR (UTREDNINGSTIMMAR) RESPEKTIVE INKOMNA ÄRENDEN 2007 OCH 2008 FÖRDELADE ÖVER BROTTSSOMRÅDEN.

	Timmar			Andel		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Brottsområde 1*	8 221 771	8 723 427	9 223 062	64%	65%	64%
Brottsområde 2**	2 485 373	2 507 289	2 699 552	19%	19%	19%
Brottsområde 3***	2 049 504	2 160 716	2 457 492	16%	16%	17%
Totalt	12 756 648	13 391 431	14 380 106	100%	100%	100%
	Inkomna ärenden			Andel		
	Andel	2007	2008	2006	2007	2008
Brottsområde 1*	Andel	824 331	828 682	69%	70%	68%
Brottsområde 2**	197 379	190 836	186 152	17%	16%	15%
Brottsområde 3***	153 172	168 623	201 470	13%	14%	17%
Totalt	1 140 359	1 183 790	1 216 304	100%	100%	100%
	Procentutveckling					
	Timmar		Inkomna ärenden			
	2007–2008	2006–2008	2007–2008	2006–2008		
Brottsområde 1*	6%	12%	1%	5%		
Brottsområde 2**	8%	9%	-2%	-6%		
Brottsområde 3***	14%	20%	19%	32%		
Totalt	7%	13%	3%	7%		

* Brott mot person, tillgrepps- och skadegörelsebrott.

** Narkotikabrott och trafikbrott.

*** Övriga brott.

TABELL 34 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELADE ÖVER PLANLAGD RESPEKTIVE HÄNDELSESTYRD UTREDNINGSVIRKSAMHET 2007 OCH 2008.

	Timmar			Andel			Procentutveckling	
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
Planlagd	1 197 763	1 063 982	1 173 657	9%	8%	8%	10%	-2%
Händelsestyrd	11 558 885	12 327 449	13 206 449	91%	92%	92%	7%	14%
Totalt	12 756 648	13 391 431	14 380 106	100%	100%	100%	7%	13%

Träffarna mot DNA-registret (dömda personer) ökade under 2007 och 2008.

Fler registrerade DNA-profiler, men färre träffar

Statistik över jämförelser mot DNA-register, identifikation till följd av DNA-spår eller träffar mot spår syftar främst till att mäta om relevanta initiala åtgärder utförs i rimlig utsträckning där det kan leda till utredningsframgång. Statistiken är präglad av effekterna av den lagstiftning som gett ökade möjligheter att ta DNA-prov på misstänkta personer. I tabell 35 redovisas SKL:s egen statistik över antalet registrerade DNA-profiler och antalet träffar. I tabell 36 redovisas, för första gången i årsredovisningen, PRR-mått för utvecklingen av jämförelser mellan registrerade DNA-profiler och nytillkomna DNA-profiler samt träffar i ärenden som gett upphov till att en person har identifierats eller att spår har träffat andra registrerade spår.

Det finns i nuläget ingen nationell statistik över antalet registrerade fingeravtryck och betydelsen av detta för brottsutredningsresultatet i PRR. Men det ska påtalas att även fingeravtryck har stor betydelse för utredningsframgång i många brottsutredningar. Det som tydligt går att urskilja är att antalet registrerade DNA-profiler ökat samtidigt som antalet träffar minskat jämfört med 2007 och 2006. ”Träffytan” eller referensinformationen utgörs i allt större utsträckning av identifierade personer. Det är antalet dömda personer i DNA-registret som ökat. Dessutom har antalet DNA-profiler i form av spår från brottsplatser fortsatt att öka.

Det är enbart träffarna mot DNA-registret (dömda personer) som ökat under 2007 och 2008. Däremot har antalet träffar mot utredningsregistret fortsatt att

TABELL 35 | UTVECKLINGEN AV ANTAL DNA-PROFILER/SPÅR 2006–2008.*

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Registrerade DNA-profiler					
i spårregistret	15 848	17 002	18 433	8%	16%
i utredningsregistret (pågående ärenden)	15 183	24 621	24 206	-2%	59%
i DNA-registret	8 549	16 796	34 230	104%	300%
Totalt	39 580	58 419	76 869	32%	94%
Träffar					
spår mot spårregistret	2 897	1 418	886	-38%	-69%
spår mot utredningsregistret	5 241	4 190	3 390	-19%	-35%
spår mot DNA-registret (dömda)	508	854	1 171	37%	131%
Totalt	8 646	6 462	5 447	-16%	-37%

* SKL:s statistik för uppföljning av verksamheten t.o.m. december 2008.

En polis samlar spår av fingeravtryck på en brottsplats.

minska, vilket gäller i än högre grad för träffar spår mot spår. Att träffarna ”spår mot DNA-register (dömda)” har ökat tydligt kan till del förklaras med att personer registrerade i DNA-registret i allt högre grad kommer ut från anstaltsvistelse och de brott som begås av dem kan, via brottsplatsspår, kopplas till deras registrerade DNA-profiler.

SKL noterar att under 2008 har ökningstakten för antalet inrapporterade uppdragsärenden avseende DNA mattats av. Under året har SKL utfört 78 933 uppdragsärenden åt rättsväsendet vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2007. De största undersökningstyperna är DNA personärenden (35 850 ärenden), narkotika (22 611 ärenden) och DNA undersökningsärenden (14 311 ärenden). Det antal ärenden som SKL utför har ett direkt samband med det antal ärenden som kommer in från polisen.

Ökat antal jämförelser, men sannolikt ett minskat bidrag från DNA till utredningsresultat

Ökningen med 11 procent av antalet jämförelser som utförts i ärenden mellan spår och register indikerar ändå en viss ökad aktivitet från polismyndigheterna

att samla in spår från brottsplatser. Men ärendestatistiken bekräftar också det minskade antalet träffar spår mot spår och visar att allt färre jämförelser lett till någon identifierad person.

Utvecklingen totalt representerar väl den för brottsområde 1, med de brottkategorier som står för det allra flesta ärenden med DNA-spår som gett identifikation med person (79%) respektive med spår (95%) under 2008. Ärenden inom de båda övriga brottsområdena och de underliggande brottskategorierna står för en stor andel (54%) av jämförelserna, men en betydligt lägre andel av träffarna.

Fler jämförelser, men färre träffar

Antalet ärenden med jämförelser med DNA-register (alla register) har ökat mycket vid de flesta polismyndigheter. Under 2008 har antalet ökat mest vid (rangordnat) Polisen i Södermanland (+45%), Blekinge, Gävleborg, Västmanland, Västra Götaland, Uppsala och Jönköping (+16%). Antalet har också ökat med ganska mycket i Stockholm och Skåne (båda +7%).

TABELL 36 | UTVECKLINGEN AV ANTAL ÄRENDEN MED JÄMFÖRELSE MOT SPÅR, SPÅR SOM GETT TRÄFF MOT PERSON RESPEKTIVE MED SPÅR ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Summa av ärenden med DNA-spår som jämförts m DNA-reg	63 901	68 251	75 655	11%	18%
Summa av ärenden med DNA-spår som gett identifikation m person	11 712	10 134	9 316	-8%	-20%
Summa av ärenden med DNA-spår som lett mot spår	2 916	1 401	904	-35%	-69%

Däremot är det enbart ett fåtal polismyndigheter som har fler ärenden med DNA-spår som gett identifikation med person: Blekinge (+ 25 %), Västmanland, Uppsala, Dalarna och Kalmar (+ 6 %). Av dessa är det endast i Blekinge som antalet 2008 också är större än antalet 2006. Även Jönköping har ett större antal 2008 än 2006, men i stort sett har antalet varit detsamma 2006–2008.

Vid de tre största polismyndigheterna har antalet träffar minskat ungefär lika mycket under 2008 (mellan -8 och -10 %). Sedan 2006 är minskningen störst för Skåne, som emellertid fortfarande har ett större antal träffar i förhållande till myndighetens omfattning än de båda övriga. År 2006 var antalet i absoluta tal t.o.m. större än i Stockholm.

Enbart vid polisen i Skåne och i Uppsala har fler ärenden med DNA-spår gett identifikation med spår under 2008. I båda fallen är antalet lägre än 2006. För övriga polismyndigheter har minskningen varit stor för de flesta, inkl. för Stockholm och Västra Götaland.

Fortsatt fler ungdomsbrottsärenden och fler misstänka ungdomar

Tabell 37 visar att antalet inkomna ungdomsbrottsärenden har fortsatt att öka. Ökningstakten har förstärkts under 2008. Vid den nationella uppföljningen av ungdomsbrottsärenden görs än så länge ingen indelning av brottsligheten i brottsområde och brottskategorier, och därför går det inte att avgöra vilka typer av ärenden det är som ökat. Detta mått är inte ett bra mått på utvecklingen eftersom det påver-

kas av en varierande grad av godtycke (under del av 2007 och 2006) vid bedömningen av vad som är ungdomsbrottsärenden samt av förändrade rutiner över tid för registrering av ungdomsbrottsärenden. Parallellt med att inkomna ungdomsbrottsärenden ökat har också medelgenomströmningstiden för dessa ärenden ökat. Orsaken kan, vid sidan av att utredningarna tar längre tid, vara att fler öppna äldre ärenden avslutats och fått en sluttid. Ökningen kan också förklaras genom en förändrad brottsstruktur, med fler ärenden av den typ (t.ex. våldsbrottsärenden) som generellt tar längre tid av att utreda.

Antalet inkomna ungdomsbrottsärenden ökade under 2008.

TABELL 37 | INKOMNA UNGDOMSBROTTSÄRENDEN ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Inkomna ärenden*	34 789	37 943	41 457	9%	19%

* Ungdomsbrottsärenden definieras med en särskild kod i RAR. Både benägenheten att använda koden och definitionen av ungdomsbrottsärenden har historiskt skiljt sig mycket mellan polismyndigheterna. Ungdomsbrottsärenden innebar tidigare inte alltid att det konstaterats att de misstänkta är ungdomar. Det innebar inte heller att det nödvändigtvis fanns en misstänkt person för brottet. Under 2007 infördes dock successivt en automatisk kodning för dessa ärenden i de fall en misstänkt person är under 18 år.

TABELL 38 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTIDEN FÖR UNGDOMSBROTTSÄRENDEN ÅREN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Medelgenomströmningstid totalt	68	72	75

* Ungdomsbrottsärenden definieras med en särskild kod i RAR. Både benägenheten att använda koden och definitionen av ungdomsbrottsärenden har historiskt skiljt sig mycket mellan polismyndigheterna. Ungdomsbrottsärenden innebar tidigare inte alltid att det konstaterats att de misstänkta är ungdomar. Det innebar inte heller att det nödvändigtvis fanns en misstänkt person för brottet. Under 2007 infördes dock successivt en automatisk kodning för dessa ärenden i de fall en misstänkt person är under 18 år.

I 4 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare framgår att en förundersökning mot den som inte har fyllt 18 år och som gäller brott på vilket fängelse kan följa ska bedrivas med särskild skyndsamhet. Förundersökningen ska avslutas och beslut i åtalsfrågan ska fattas senast inom sex veckor från dagen för delgivning av brottsmisstanke. Då befintliga system inte kan särredovisa genomströmningstid räknat från delgivningsdatum kan vi inte bedöma i hur stor del av utredningarna som tidsfristen efterlevs. Det går därför inte att dra några säkra slutsatser om detta mot bakgrund av att medelgenomströmningstiden för ungdomsbrotts ärenden i tabell 38 (sett från inkommandedatum) innebär en tid över 6 veckor.

Statistiken över antalet misstänkta ungdomar – även den för brottsdeltaganden – visar en ökning under 2008. Ökningen är dock betydligt mindre än den för inkomna ärenden. Däremot visar motsvarande utveckling för misstänkta och brottsdeltaganden för narkotikabrott en mycket tydlig fortsatt ökning. Sett sedan 2006 har antalet misstänkta för narkotikabrott också ökat klart mer än för samtliga misstänkta ungdomar. Utvecklingen av antalet misstänkta ungdomar för narkotikabrott är nästan helt avhängig omfattningen och inriktningen för polisens insatser mot narkotika.

Övergripande analys av myndighetsvisa skillnader för ungdomar

Antalet inkomna ungdomsbrottsärenden har ökat vid en majoritet (15) av polismyndigheterna, inkl. vid storstadsmyndigheterna. Antalet misstänkta ungdomar och brottsdeltaganden har ökat vid ungefär hälften av polismyndigheterna. Statistiken över misstänkta ungdomar och brottsdeltaganden utgör ett mer objektivt mått på utvecklingen än ungdomsbrotts-

ärenden, vars definition och benägenhet att registrera varierat mellan polismyndigheter och över åren. Det finns generellt ett ganska starkt samband mellan utvecklingen för ungdomsbrottsärenden och misstänkta ungdomar för polismyndigheterna.

Ökning i Stockholm och Skåne

Stockholm har haft den kraftigaste ökningen av storstadsmyndigheterna med närmare 3 000 fler inkomna ungdomsbrottsärenden (+ 41 %) än 2006. Det är även procentuellt bland de kraftigaste ökningarna jämfört med övriga polismyndigheter. Ökningen i Stockholm skedde främst under föregående år, men även 2008 har antalet ökat (+ 15 %). Antalet misstänkta ungdomar har dock inte ökat (+/-0 %), medan antalet brottsdeltaganden (+ 8 %) ökat 2007–2008. I båda fallen har ökningen varit påtaglig sedan 2006, men inte lika omfattande som antalet ungdomsbrottsärenden. Vid Polisen i Skåne har ökningen varit ganska stor för ungdomsbrottsärenden (+ 7 %), men det märks inte någon ökning för misstänkta ungdomar (+/-0 %) och knappt någon för brottsdeltaganden (+ 3 %). Ökningen av ungdomsbrottsärenden är även sett sedan 2006 större än för misstänkta ungdomar och brottsdeltaganden. I Västra Götaland märks inte någon tydlig förändring av antalet inkomna ärenden (+ 3 %), misstänkta ungdomar (-4 %) och brottsdeltaganden (-2 %). Däremot är antalet större än 2006 för alla tre måtten, mest tydligt för ungdomsbrottsärenden (+ 13 %).

De största ökningarna av ungdomsbrottsärenden sedan 2006 har, vid sidan av Stockholm, skett i Blekinge (+ 52 %), Örebro och Dalarna (+ 44 %) samt i Uppsala (+ 40 %). Vid samtliga av dessa har det även skett stora öknings av misstänkta ungdomar och brottsdeltaganden

TABELL 39 | **ANTAL UNGDOMAR 12–17 ÅR SKÄLIGEN MISSTÄNKTA FÖR BROTT RESPEKTIVE NARKOTIKABROTT ÅREN 2006–2008.**

	2006*	2007	2008	2007–2008	2006–2008
	Antal	Antal	Antal	Procutv	Procutv
Antal ungdomar skäligen misstänkta för brott (ej brottsdeltagande)	29 598	32 447	33 149	2%	12%
Antal ungdomar skäligen misstänkta för brott (brottsdeltagande)	57 444	61 954	66 937	8%	17%
Antal ungdomar skäligen misstänkta för narkotikabrott (ej brottsdeltagande)**	1 551	1 854	2 099	13%	35%
Antal ungdomar skäligen misstänkta för narkotikabrott (brottsdeltagande)**	2 753	3 249	4 172	28%	52%

* Observera att värdena för 2006 skiljer sig från det som redovisades i föregående årsredovisning. Där användes värdet för 2006 som togs ut samtidigt som de för 2007. Det antal som tillkommer under nästkommande år räknades då med i statistiken för 2006. I årets redovisning används det värde för 2006 som togs fram i början av 2007. Detta ökar jämförbarheten mellan åren. Ett observandum är att det faktiska antalet misstänkta personer för ett kalenderår är större än det som redovisas i årsredovisningen, eftersom det tillförs misstänkta personer till föregående års ärenden åtminstone under det efterföljande året.

** De facto avser denna statistik i stort sett enbart ungdomar 15–17 år, eftersom Polisen inte får drogtesta ungdomar under 15 år.

De största ökningarna av misstänkta personer och brottsdeltaganden

De största ökningarna sedan 2006 av misstänkta ungdomar noteras för Dalarna, Jönköping, Blekinge, Östergötland, Kronoberg och Stockholm. Västmanland har en genomsnittlig ökning av antalet misstänkta ungdomar, men den största ökningen för brottsdeltaganden.

Motsägelsefull utveckling för Västmanland och Södermanland

Förvånande är att antalet inkomna ungdomsbrottsärenden inte ökat i Västmanland och Södermanland med tanke på att dessa polismyndigheter har bland de största ökningarna av inkomna ärenden totalt och för många brottskategorier. Det finns inte något i en förändrad brottsstruktur som kan förklara att inkomna ungdomsbrottsärenden inte ökat. Utvecklingen beror antingen på att ökningen av inkomna ärenden inte avser ungdomsbrottsärenden, eller att den förändrade rutinen för att sätta koden för ungdomsbrottsärenden påverkat utvecklingen 2007–2008. I både Västmanland och Södermanland har dock antalet misstänkta personer och brottsdeltaganden ökat 2008.

Ingen fortsatt ökning av förenklade redovisningar till åklagare
Under 2008 har det inte redovisats fler ärenden med förenklat utredningsförfarande. Visserligen har antalet redovisade ärenden med förundersökningsanteckning ökat, men de betydligt fler ärendena redovisade enligt RB 23:22 har minskat. Ökningen av förunder-

sökningsanteckningarna kan till stor del förklaras av ett ökat antal redovisade narkotikabrottsärenden och ärenden med tillgrepp i butik i Halland och Jönköping. Dessa förenklade redovisningsformer förekommer nästan enbart inom brottsområde 2 samt för tillgrepp i butik. Att antalet redovisade ärenden med RB 23:22 minskat förklaras främst av en stor minskning i Stockholm, som följer på en stor ökning under föregående år.

Brottsområde 1

Brottsområde 1 innefattar brottskategorierna våldsbrott, övriga brott mot person, skadegörelsebrott och tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik.

Effekt och prestation

Antalet personupplärade brott för hela brottsområdet har ökat med 2 procent jämfört med 2007. Det är en mindre tydlig ökning än för redovisade ärenden till åklagare som har ökat med 4 procent. Även andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden har ökat mer än andelen personupplärade brott av anmälda brott (personuppläringsprocenten).

Antalet personupplärade brott har ökat mest för skadegörelsebrott, både procentuellt och antalsmässigt, och det är det som till stor del ligger bakom ökningen för hela brottsområdet. Trots fortsatta ökning av anmälda skadegörelsebrott har även personuppläringsprocenten ökat.

TABELL 40 | ANTAL FÖRENKLADE REDOVISNINGAR AV ÄRENDEN TILL ÅKLAGARE ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Förenklade FU	43 227	46 759	46 477	-1%	8%
FU-anteckning	10 086	10 311	11 201	9%	11%
RB 23:22	33 141	36 448	35 276	-3%	6%

TABELL 41 | ANTAL PERSONUPPLÄRADE BROTT FÖR BROTTSSOMRÅDE 1 ÅREN 2006–2008 (KÄLLA: RUS).

	2006		2007		2008		2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Brottsområde 1	54 127	6,1%	53 580	5,8%	54 664	5,9%	2,0 %	1,0 %
Våldsbrott	28 280	19%	28 484	18%	29 262	18%	2,7 %	3,5 %
Övriga brott mot person	5 153	7,8%	4 985	7,2%	5 321	6,9%	6,7 %	3,3 %
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	14 249	2,7%	13 409	2,6%	12 246	2,5%	-8,7 %	-14,1 %
Skadegörelsebrott	6 445	4,3%	6 702	3,7%	7 835	4,0%	16,9 %	21,6 %

Antalet anmälningar om våldsbrott ökade under 2008.

Antalet personuppklarade våldsbrott har ökat, men personuppklaringsprocenten är oförändrad. Även för övriga brott mot person har det skett en ökning av antal personuppklarade brott, men ökningen av anmälda brott har varit större vilket medför att personuppklaringsprocenten har fortsatt att minska.

För tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik fortsätter både antalet och andelen personuppklarade brott att minska. Att personuppklaringsprocenten har ökat för hela brottsområdet beror till stor del på att antalet anmälda tillgreppsbrott (exkl. tillgrepp i butik) har fortsatt att minska.

Antalet redovisade skadegörelsebrottsärenden till åklagare fortsatte att öka och var den brottskategori inom brottsområde 1 som procentuellt sett ökade

mest jämfört med 2007. Antalsmässigt ökade våldsbrottsärenden mest. Resultatet för dessa båda brottskategorier förklarar ökningen med 4 procent för hela brottsområde 1. Även andelen redovisade ärenden i förhållande till inkomna ärenden ökade för skadegörelsebrott, trots fortsatta ökning av inkomna ärenden.

För våldsbrott var ökningen av redovisade ärenden till åklagare något större än för inkomna ärenden vilket medförde att andelen redovisade ärenden av inkomna ökade från 21,9 procent till 22,3 procent.

För övriga brott mot person har antalet redovisade ärenden till åklagare ökat men andelen redovisade ärenden av inkomna fortsatte att minska, till stor del på grund av det kraftiga inflödet av ofredande. Antalet redovisade tillgreppsbrott (exkl. butik) till åklagare fortsatte att minska under 2008 men andelen redovisade ärenden av inkomna ärenden var oförändrad.

Antalet ärenden redovisade till åklagare har ökat mer än personuppklarade brott för hela brottsområdet samt för våldsbrott och skadegörelsebrott. Orsakerna till detta kan vara flera. Det rör sig sannolikt om en kombination av omständigheter hos polis och åklagare. Det kan också vara så enkelt att det genomsnittliga antalet brott per ärende minskat. Men det kan också vara ett utslag av att det skett förundersökningsbegränsning i fler brott. Ökningen av personuppklarade brott var tydligare än antal redovisade ärenden till åklagare för övriga brott mot person.

Andelen ärenden med beslut som innebär att förutsättningar för lagföring saknas var betydligt högre för våldsbrott, än för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik och skadegörelsebrott. Än högre var andelen för övriga brott mot person. Anledningen till detta är bl.a. beslutstypen misstänkt ej fyllt 15 år. För att ett sådant beslut ska kunna fattas måste det finnas en misstänkt, vilket det många gånger gör vid våldsbrott och övriga brott mot person. Dessutom är omständigheterna runt brottet oftare utredda för dessa brott, vilket innebär att beslutet att gärningen

TABELL 42 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE RESPEKTIVE ANDELEN I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN ÅREN 2006–2008.

	2006		2007		2008		2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Brottsområde 1	55 274	7,0%	54 308	6,6%	56 684	6,8%	4,4%	2,6%
Våldsbrott	28 012	24%	27 687	22%	29 173	23%	5,4%	4,1%
Övriga brott mot person	4 513	9,5%	4 465	8,6%	4 851	8,3%	8,6%	7,5%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	16 536	3,3%	15 517	3,2%	14 811	3,2%	-4,5%	-10,4%
Skadegörelsebrott	6 213	4,8%	6 639	4,1%	7 849	4,4%	18,2%	26,3%

ej är brott förekommer mer frekvent än för tillgrepps-
brott exkl. tillgrepp i butik och skadegörelsebrott.
Per 1 500 utredningstimmar redovisades 9,2 ärenden
till åklagare för brottsområde 1 under 2008. Det var
en marginell minskning jämfört med 2007 och den
kan delvis förklaras av det ökade antalet redovisade
utredningstimmarna för våldsbrott. Under 2008 var
det särskilt de grova våldsbrottsärendena som ökade.
Dessa ärenden är mer resurskrävande, och det
medförde en ökning med 9 procent av antalet redovi-
sade utredningstimmar. Detta kan delvis förklara den
generellt sett minskade arbetsproduktiviteten för
antalet våldsbrottsärenden redovisade till åklagare
per 1 500 utredningstimmar.

Skadegörelsebrott var den brottskategori vars antal
ökade mest. Till stor del berodde det på en kraftig
ökning i Örebro och på Gotland. För Örebro ökade
antalet från 53 till 96 redovisade ärenden till åklagare
per 1 500 utredningstimmar, och för Gotland ökade
antalet från 20 till 52 redovisade ärenden till åklagare
per 1 500 utredningstimmar. För hela brottsområdet
och för alla brottskategorier, med undantag för övriga
brott mot person, var andelen redovisade ärenden till
åklagare av de ärenden som bearbetades oförändrad
med 2007 års andel.

Det ska särskilt nämnas att trots ett minskat antal
ärenden redovisade till åklagare har antalet bearbetade
ärenden ökat något för tillgreppsbrott (exkl. butik).

TABELL 43 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 1 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008* Procutv
Brottsområde 1	10,1	9,3	9,2	-1%	-9%
Våldsbrott	9,6	8,6	8,3	-4%	-13%
Övriga brott mot person	10,1	9,1	9,7	6%	-4%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	9,3	8,9	8,5	-5%	-9%
Skadegörelsebrott	18,8	18,1	20,3	12%	8%

* Procentutvecklingen mellan 2006 och 2008 bedöms inte vara tillförlitlig p.g.a. en känd underrapportering av redovisad tid vid flera polismyndigheter 2006.

TABELL 44 | ANDEL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE I FÖRHÅLLANDE TILL BEARBETADE ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 1 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Brottsområde 1	20%	19%	19%
Våldsbrott	26%	25%	25%
Övriga brott mot person	14%	13%	13%
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	15%	14%	14%
Skadegörelsebrott	23%	23%	23%

TABELL 45 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTIDEN FÖR BEARBETADE ÄRENDEN INOM BROTTSSOMRÅDE 1 ÅREN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Brottsområde 1	95	93	94
Våldsbrott	117	115	116
Övriga brott mot person	106	99	99
Tillgreppsbrott (exkl. i butik)	72	72	73
Skadegörelsebrott	86	82	78

Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden har ökat med en dag för hela brottsområdet. För skadegörelsebrott ärenden har antalet dagar fortsatt att minska. Det beror till stor del på en kraftig minskning i Jämtland (-48 dagar) och i Kronoberg (-31 dagar). För våldsbrott och tillgreppsbrott (exkl. butik) har det skett en ökning av antalet dagar medan antalet är oförändrat för övriga brott mot person.

Våldsbrott

Antalet personupplärade brott ökade med 3 procent jämfört med 2007 vilket var en mindre tydlig ökning än för antalet redovisade ärenden till åklagare som ökade med 5 procent. Att antalet redovisade våldsbrottsärenden till åklagare ökade beror främst på 12 procent fler redovisade ärenden med misshandel inomhus (både bekant och obekant med offret). Ökningen var större än den för inkomna ärenden, så andelen redovisade ärenden av inkomna ökade från 22 procent till 23 procent för misshandel inomhus. Det ökade antalet för misshandel låg till stor del även bakom att antalet redovisade ärenden till åklagare för vålds- och sexualbrott mot kvinna och vålds- och sexualbrott mot barn ökade. Även redovisade ärenden med misshandel utomhus ökade, med 2 procent, men andelen var oförändrat 22 procent. Även misshandelsärenden mot man/kvinna där gärningsmannen och offret var obekanta med varandra ökade, med 5 procent, vilket fick andelen att öka från 20 procent till 21 procent.

Ärenden redovisade till åklagare med grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning har ökat

med 33 respektive 16 procent. Det är en omständighet som påverkar resultatet för ärenden redovisade till åklagare. Dessa brottsrubriceringar innebär att flera händelser (brottsrubriceringar) samlas under en brottsrubricering, med ett högre straffvärde. Om händelserna istället skulle redovisas var för sig skulle ökningen av antalet ärenden redovisade till åklagare varit ännu större. Ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare har varit större än ökningen av inkomna ärenden för både grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning.

För hela brottskategorin var både personuppläringsprocenten och andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna oförändrad med 2007 års andel, 18 procent respektive 22 procent.

Jämfört med 2007 har det skett en ökning med 24 procent av ärenden (ca 6 300) som har avslutats med beslutstypen brott kan ej styrkas. Ökningen avser främst misshandelsärenden och särskilt ärenden med misshandel inomhus där antalet har ökat med 31 procent (ca 2 700 ärenden). För misshandel utomhus var ökningen 16 procent (ca 1 100 ärenden). Det har även skett en ökning för olaga hotärenden med 21 procent (ca 1 600 ärenden).

Vålds- och sexualbrott mot kvinnor³⁵

Det förbättrade resultatet för vålds- och sexualbrottsärenden mot kvinnor kan till stor del förklaras av ett ökat fokus på brott som sker i en nära relation. Dels har det skett en ökning med 9 procent av redovisade misshandelsärenden inomhus där gärningsmannen är bekant med offret, dels har antalet redovisade

35 | För att se vilka brottskoder som ingår i vålds- och sexualbrott mot kvinna, se avsnittet Förklaringar av använda begrepp i slutet av årsredovisningen.

TABELL 46 | ANTAL OCH ANDEL REDOVISADE ÄRENDEN MED VÅLDS- OCH SEXUALBROTT MOT KVINNA TILL ÅKLAGARE ÅREN 2006–2008.

	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
	Antal/Andel	Antal/Andel	Antal/Andel	Procutv	Procutv
Antal ärenden redovisade till åklagare	9 395	9 125	9 656	6%	3%
Andel redovisade ärenden av inkomna	24%	22%	22%	–	–

ärenden med grov kvinnofridskränkning ökat med 16 procent. För grov kvinnofridskränkning har även andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden ökat, från 38 procent till 41 procent.

För misshandelsärenden inomhus där gärningsmannen är bekant med offret har andelen ökat från 26 procent till 27 procent. Även ökningen av antalet redovisade våldtäktsärenden med 13 procent förklaras nästan uteslutande av ärenden med våldtäkter som skett inomhus. Andelen redovisade våldtäktsärenden till åklagare av inkomna ärenden är oförändrat jämfört med 2007. Nämda brottstyper är alla sådana som följs upp särskilt inom ramen för projektet Brott i nära relationer som bedrivs av Rikspolisstyrelsen tillsammans med polismyndigheterna sedan januari 2007.

Som nämnts ovan är en omständighet som påverkar resultatet för ärenden redovisade till åklagare ökningen att antalet ärenden med grov kvinnofridskränkning då brottsrubriceringen innebär att flera händelser samlas under en brottsrubricering, med ett högre straffvärde. Stockholms ökning med 2 procent av redovisade ärenden till åklagare för vålds- och sexualbrott mot kvinna förklaras till stor del av en kraftig ökning med 43 procent av redovisade ärenden med grov kvinnofridskränkning. Den nationella ökningen av redovisade ärenden med grov kvinnofridskränkning förklaras nästan uteslutande av Stockholms ökning.

Värt att framhålla är även att det jämfört med 2007 har skett en ökning med 44 procent (313 ärenden) av våldtäktsärenden som har avslutats med beslutstypen brott kan ej styrkas.

Särskilda insatser som har gjorts för att förbättra kvaliteten på utredningsverksamheten³⁶ för vålds- och sexualbrott mot kvinna var främst utbildning men flera polismyndigheter uppger även att de har inrättat särskilda familjevårdsgrupper med specialiserad utredningspersonal. Polisen i Stockholm har under året inrättat ett relationsvårdscentrum.

36 | Brottanmälningar, initiala åtgärder, förundersökningsledning, redovisning, information och stöd till målsägande samt samverkan.

De flesta polismyndigheter ökade antalet redovisade ärenden till åklagare

Antalet redovisade ärenden till åklagare ökade för 17 av polismyndigheterna, däribland Stockholm och Västra Götaland. Västra Götaland ökade antalet med 12 procent vilket var lika mycket som de minskade med föregående år. Den procentuellt största ökningen av antal redovisade ärenden till åklagare stod Blekinge för med 58 procent, följt av Halland med 50 procent och Norrbotten med 33 procent. För Blekinge och Norrbotten innebar ökningen att de var tillbaka på antalsnivåer de hade under 2006, medan det för Halland innebar en tydligt högre antalsnivå. För dessa tre myndigheter ökade även andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden tydligt, men Norrbotten hade trots det fortsatt den näst lägsta andelen med 20 procent. Endast Skåne, där både antalet och andelen redovisade ärenden minskade under 2008, hade en lägre andel än Norrbotten. Två andra polismyndigheter med en fortsatt låg andel var Jönköping och Väster-norrland på 20 respektive 21 procent. Kronoberg hade högst andel med 31 procent. Därefter kom Värmland, Gotland, Jämtland, Dalarna och Halland med andelar mellan 28–30 procent.

Vålds- och sexualbrott mot barn³⁷

Ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare beror på en ökning av redovisade misshandelsärenden med bekant gärningsman, både inomhus och utomhus, samt på en ökning av redovisade olaga hot. För dessa båda brottstyper har ökningen varit större än för antalet inkomna ärenden.

Antalet redovisade våldtäktsärenden har ökat med 8 procent, och det beror uteslutande på ärenden med våldtäkt inomhus. För våldtäkt totalt har andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden minskat från 24 procent till 23 procent.

Särskilda insatser som har gjorts för att förbättra kvaliteten på utredningsverksamheten var i stort sett samma som för vålds- och sexualbrott mot kvinnor, d.v.s. utbildning samt inrättande av särskilda familjevårdsgrupper med specialiserad utredningspersonal. Flera polismyndigheter uppger att samarbetet med

37 | För misshandelsbrott och våldtäkt avses här barn under 15 år. För olaga hot avses här barn under 18 år. För att se vilka brottskoder som ingår i vålds- och sexualbrott mot barn se avsnittet Läsanvisningar/ Förklaringar av använda begrepp i slutet av årsredovisningen.

TABELL 47 | **ANTAL OCH ANDEL REDOVISADE ÄRENDEN TILL ÅKLAGARE FÖR VÅLDS- OCH SEXUALBROTT MOT BARN 2006–2008.**

	2006 Antal/ Andel	2007 Antal/ Andel	2008 Antal/ Andel	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Ärenden redovisade till åklagare	1 849	1 820	2 032	12%	10%
Andel redovisade ärenden av inkomna	16%	15%	15%		

andra berörda myndigheter har utvecklats, däribland Uppsala och Halland.

Inrättande av s.k. barnahus har i samverkan med andra myndigheter, kommuner och samverkansaktörer fortsatt under 2008. Totalt finns det 17 barnahus utspridda i 12 län.

Antalet redovisade ärenden till åklagare ökade för 15 av polismyndigheterna, däribland alla tre storstadsmyndigheter. Stockholm ökade antalet med 20 procent, Skåne med 12 procent och Västra Götaland med 6 procent. Alla tre ökade andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna. Västra Götaland hade den högsta andelen av storstadsmyndigheterna med 15 procent, Skånes och Stockholms andel var 14 respektive 13 procent. Västernorrland hade den lägsta andelen med 12 procent. En myndighet vars andel har fortsatt att minska till att bli en av de lägsta var Norrbotten som 2008 minskade till 14 procent. Högst andel redovisade ärenden till åklagare av inkomna hade Jämtland och Kalmar, båda 23 procent. Därefter följde Kronoberg på 22 procent, Halland och Gotland på 21 procent och Västerbotten med 20 procent.

Övriga brott mot person

Antalet personupplärade brott ökade med 7 procent vilket var en något större ökning än för antalet redovisade ärenden till åklagare som ökade med 6 procent. Det beror på att antalet redovisade ofredandeärenden ökade med 8 procent och ärenden med sexuellt ofredande med 14 procent. Tillsammans utgör de antalsökningen av redovisade ärenden till åklagare för hela brottskategorin. Inflödet av ofredandebrottärenden, inkl. sexuellt ofredande, har dock ökat mer och ligger till stor del bakom att andelen redovisade ärenden till åklagare och personuppläringsprocenten har minskat för övriga brott mot person.

Tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik

Antalet personupplärade brott minskade med 9 procent medan antalet redovisade ärenden till åklagare minskade med 5 procent 2008 jämfört med 2007. Minskningen av redovisade ärenden till åklagare förklaras främst av att ärenden med tillgrepp av, ur och från fordon (inkl. icke motordrivet) har minskat med 9 procent, vilket överensstämmer med utvecklingen av antalet inkomna ärenden.

Antalet redovisade ärenden med inbrottsstöld i bostäder har däremot ökat, för villa/radhus med 23 procent och för lägenheter med 20 procent. Ökningen av redovisade ärenden till åklagare för inbrottsstöld i villa/radhus utgörs nästan uteslutande av Polisen i Västra Götaland som har redovisat 117 procent fler ärenden till åklagare jämfört med 2007. Ökningen för inbrottsstöld i lägenhet förklaras främst av en

ökning med 113 procent av Polisen i Stockholm. Även andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden har ökat för både inbrottsstöld i villa/radhus och i lägenhet.

Personuppläringsprocenten för hela brottskategorin minskade från 2,6 till 2,5 procent medan andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna var oförändrad, 3,2 procent.

Skadegörelsebrott

Antalet personupplärade brott ökade med 17 procent medan redovisade ärenden till åklagare ökade med 18 procent 2008 jämfört med 2007. Ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare beror nästan uteslutande på fler redovisade klotterärenden, främst sådana som inte skett mot kollektivtrafik där Polisen i Örebro står för över hälften av det ökade antalet redovisade ärenden.

För hela brottskategorin ökade både personuppläringsprocenten och andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna med 0,3 procentenheter, till 4,0 procent respektive 4,4 procent.

Genomförande och resursinsats

Andelen bearbetade ärenden av inkomna ärenden har ökat från 34 till 36 procent 2008 jämfört med 2007. En ökad andel inom brottsområde 1 avser samtliga brottskategorier förutom övriga brott mot person. Ökningen för skadegörelsebrott förklaras dock till stor del av att Polisen i Skåne och i Örebro bearbetat ett mycket stort antal ärenden.

Andelen ärenden med tillkommande misstänkt i förhållande till inkomna ärenden har ökat från 4,2 till 4,4 procent. Ökningen av ärenden med tillkommande misstänkt inom brottsområde 1 bedöms sannolikt återspegla ett förbättrat resultat, i paritet med det 2006, i den mening att fler misstänkta personer och en högre andel i förhållande till inkomna ärenden kunnat tillföras ärendet som misstänkta. Antalet ärenden med tillkommande misstänkt har ökat för samtliga brottskategorier inom brottsområde 1 om än en något knapp ökning för tillgreppsbrott (exkl. butik). Det har fått till följd att andelen ärenden med tillkommande misstänkt ökat för alla fyra brottskategorierna. Andelen har ökat för flertalet av polismyndigheterna, däribland storstadsmyndigheterna.

Andelen öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden har minskat knappt, från 3,1 till 3,0 procent. Minskningen avser alla brottskategorier utom skadegörelsebrott. En förklaring till det är att antalet öppna skadegörelsebrott ökat för Polisen i Stockholm med 112 procent. Medelgenomströmningstiden (dagar) har ökat med en dag till 34 dagar för brottsområde 1. För våldsbrott har antalet ökat från 104 till 105 dagar och för tillgreppsbrott (exkl. butik) från 16 till 18 dagar. Den två dagar

längre medelgenomströmningstiden för tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik är en intressant utveckling. Det ska ses i ljuset av att en större andel ärenden bearbetas, vilket indikerar att fler ärenden utretts mer ingående än de två föregående åren. För skadegörelsebrott är antalet oförändrat medan det har skett en minskning från 68 till 66 dagar för övriga brott mot person.

Händelserapporter

Förmågan att snabbt komma till en brottsplats är avgörande för att i initialskedet få så goda utredningsuppslag som möjligt. I PRR har ett urval av brottstyper valts ut för att de bäst representerar de brottstyper där Polisen har särskilt goda förutsättningar att vid pågående brottslighet gripa en misstänkt eller att snabbt få tag på viktiga vittnesuppgifter. Kriteriet för pågående brottslighet har definierats som liktydigt med att händelsen haft prioriteringsgrad 1 (ingripande ska ske omedelbart).

Det krävs dock utveckling av resultatmättet för att det ska fungera som avsett. Många skillnader mellan polismyndigheterna återspeglar sannolikt fortfarande skillnader i sättet att prioritera händelser, snarare än skillnader i polis-på-plats-tider för pågående brott. Dessutom kan det finnas brister i tidsangivelserna.

Statistiken har därför kompletterats med att mäta antalet av samtliga HR med en polis-på-plats-tid under 15 minuter för dessa brottstyper för prioritet 1–3. Det har också visat sig ge betydligt mer likartade värden för polismyndigheterna i förhållande till samtliga HR för de utvalda brottstyperna med prioritet 1–3.

Det finns stora skillnader mellan polismyndigheternas andel på-plats-tider under 15 minuter för brottstyperna men det verkar inte finnas något tydligt samband med utredningsresultatet sett till prestation och effekt.

Det konstateras att övergripande mellan åren är skillnaderna så pass små att bedömningen görs att utvecklingen av polisens på-plats-tider inte har förändrat förutsättningarna för brottsupplärning, mer än möjligen marginellt. Det är dock en något större andel för både samtliga HR med prioritet 1–3 och de med en på-plats-tid under 15 minuter 2008.

Fler redovisade utredningstimmar för våldsbrott

Antalet inkomna ärendena per 1 500 utredningstimmar inom brottsområde 1 har minskat från 142 till 135 ärenden. Det minskade antalet beror på att antalet inkomna ärenden endast ökat marginellt, samtidigt som antalet redovisade utredningstimmar ökat med

TABELL 48 | ANTAL HÄNDELSERAPPORTER PRIORITET 1 MED EN POLIS-PÅ-PLATS-TID UNDER 15 MINUTER OCH ANDELEN AV SAMTLIGA HR (PRIORITET 1–3) 2007 OCH 2008 SAMT ANTAL HR MED PRIORITET 1–3 MED EN POLIS-PÅ-PLATS-TID UNDER 15 MINUTER OCH ANDELEN AV SAMTLIGA HR (PRIORITET 1–3) 2008.

	2007				2008			
	Antal prio 1 > 15 min.	Andel av samtliga HR (prio 1–3)	Antal prio 1–3 > 15 min.	Andel av samtliga HR (prio 1–3)	Antal prio 1 > 15 min.	Andel av samtliga HR (prio 1–3)	Antal prio 1–3 > 15 min.	Andel av samtliga HR (prio 1–3)
Misshandel	4 694	12%	20 157	51%	5 229	13%	20 919	51%
Våldtäkt	352	20%	715	40%	357	19%	733	39%
Rån	1 372	28%	2 559	53%	1 563	30%	2 824	53%
Tillgrepp av motorfordon	610	14%	1 752	40%	571	14%	1 689	40%
Tillgrepp ur och från motorfordon	382	9%	1 102	26%	356	9%	954	25%
Inbrottsstöld	2 535	5%	12 381	26%	2 780	7%	11 288	27%
Skadegörelse	1 006	3%	10 739	36%	1 138	4%	10 383	37%
Totalt för dessa HR	10 951	8%	49 405	38%	11 994	9%	48 790	39%

TABELL 49 | ANTALET INKOMNA ÄRENDEN SAMT ANTALET INKOMNA ÄRENDEN PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 1 BROTT MOT PERSON, TILLGREPPS- OCH SKADEGÖRELSEBROTT VID POLISMYNDIGHETERNA 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Inkomna ärenden	789 808	824 331	828 682	1%	5%
Per 1 500 timmar	144	142	135	-5%	-6%

6 procent. Att antalet inkomna ärenden inte ökat mer förklaras av att antalet inkomna tillgreppsbrott (exkl. butik) har minskat med nästan 23 000 ärenden.

Övriga brottskategorier har ökat. Särskilt viktigt att notera är att antalet inkomna våldsbrottsärenden fortsatt att öka. En analys av utvecklingen visar att det är de grova våldsbrotten³⁸ som ökat mest procentuellt sett, både för inkomna ärenden och för ärenden redovisade till åklagare. Att antalet redovisade utredningstimmar har ökat beror nästan uteslutande på våldsbrott som ökat med 9 procent samtidigt som antalet inkomna våldsbrottsärenden ökat med 4 procent. Även den fortsatta ökningen av inkomna övriga brott mot person utgör en ganska stor ökning av belastningen.

Strukturförändringen har stor betydelse för Polisens utredningsverksamhet. De initiala förutsättningarna för att utreda ärenden med våldsbrott respektive med tillgreppsbrott (exkl. tillgrepp i butik) skiljer sig avsevärt åt. Ärenden med tillgreppsbrott (exkl. tillgrepp i butik) respektive skadegörelsebrott tar inte alls lika mycket av Polisens utredningsresurser i anspråk som våldsbrotten.

Antalet händelsestyrda utredningstimmar har ökat med 6 procent för brottsområde 1, främst till följd av att antalet ökat för våldsbrott med 10 procent, men antalet har även ökat för övriga brott mot person och skadegörelsebrott. Att antalet planlagda utredningstimmar har ökat för brottsområde 1 med 7 procent beror främst på en ökning för tillgrepp (exkl. tillgrepp i butik) med 25 procent men även på en ökning för våldsbrott med 4 procent.

Utredningstimmarerna för våldsbrott utgjorde 57 procent av samtliga utredningstimmar inom brottsområde 1 och 37 procent av samtliga utredningstimmar. Det är en ökning jämfört med 2007.

Myndighetsvisa skillnader för brottsområde 1

För en redovisning av myndighetsvisa skillnader för hela brottsområdet hänvisas till det övergripande

avsnittet för utredning och lagföring. I det avsnittet bygger redovisningen av polismyndigheternas utfall under 2008 till stor del på brottsområde 1.

Våldsbrott

För över hälften av polismyndigheterna, däribland Stockholm och Västra Götaland, ökade antalet personupplärade brott. För Stockholm och Västra Götaland var dock personuppläringsprocenten oförändrad med 2007. Procentuellt mest ökade antalet personupplärade brott för Blekinge, med 41 procent, följt av Halland, Gotland och Västerbotten som alla ökade med över 20 procent. För dessa fyra polismyndigheter ökade även personuppläringsprocenten tydligt. Högst personuppläringsprocent under 2008 hade Jämtland med 28 procent följt av Västerbotten och Värmland, båda 23 procent, därefter med 22 procent Kronoberg, Gotland och Västernorrland.

Efter en ökning under 2008 hade Värmland den högsta andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden med 32 procent. Antalet redovisade ärenden till åklagare ökade med 18 procent för Värmland. Delvis förklaras ökningen av att Värmland minskade antalet öppna våldsbrottsärenden äldre än 6 månader med 63 procent.

Andra polismyndigheter med en hög andel redovisade ärenden till åklagare, 27 procent eller högre, var Gotland, Västerbotten, Kronoberg, Dalarna, Gävleborg och Jämtland. För Västerbotten, Gotland och Dalarna ökade antalet redovisade ärenden till åklagare tydligt under 2008.

Halland ökade antalet redovisade ärenden kraftigt under 2008, med 51 procent (351 ärenden), vilket var den procentuellt största ökningen och antalsmässigt den näst högsta efter Stockholm. Ökningen avsåg främst misshandelsbrottsärenden, särskilt misshandel inomhus som ökade med 57 procent. Även misshandelsärenden (både inomhus och utomhus) med obekant gärningsman ökade tydligt, med 78 procent. Andelen redovisade ärenden av inkomna ärenden

38 | Grova våldsbrott har definierats som dödligt våld (inkl. försök), grov misshandel, rån med skjutvapen, fullbordad våldtäkt samt grov kvinnofridskränkning respektive grov fridskränkning.

TABELL 50 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELADE ÖVER PLANLAGD RESPEKTIVE HÄNDELSESTYRD UTREDNINGSVÄRKSAMHET 2007 OCH 2008.

	Timmar			Andel			Procentutveckling	
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
Planlagd	569 556	452 596	483 586	7%	5%	5%	7%	-15%
Händelsestyrd	7 652 215	8 270 831	8 739 476	93%	95%	95%	6%	14%
Totalt	8 221 771	8 723 427	9 223 062	100%	100%	100%	6%	12%

ökade för Halland, till 26 procent vilket var det åttonde högsta andelen under 2008.

Både Stockholm och Västra Götaland ökade sina andelar något genom att öka antalet redovisade ärenden till åklagare med 6 respektive 4 procent. För Västra Götaland fortsatte dock inte antalet inkomna våldsbrottsärenden att öka under 2008. Deras andel på 21 procent och Stockholms på 20 procent innebar dock att de hade bland de lägsta andelarna redovisade ärenden till åklagare. Bara Skåne hade en lägre andel under 2008. För Stockholm är det värt att notera att ärenden som inte redovisas till åklagare på grund av att den misstänkta personen är under 15 år har ökat med 21 procent jämfört med 2007.

Övriga brott mot person

För hälften av polismyndigheterna ökade antalet personuppklarade brott. Procentuellt mest ökade antalet för Uppsala, Blekinge och Jämtland, alla tre med 71 procent, följt av Västmanland med 54 procent och Västerbotten med 32 procent. För samtliga innebar det även att personuppklaringsprocenten ökade. För Stockholm och Västra Götaland ökade antalet personuppklarade brott, med 6 respektive 8 procent, men både Västmanland och särskilt Uppsala hade antalsmässigt större ökning. Högst personuppklaringsprocent under 2008 hade Västerbotten med 11 procent följt av Uppsala, Halland, Gävleborg och Västmanland vilka hade en personuppklaringsprocent som låg mellan 9,6 och 8,6 procent. Västerbotten och Jämtland hade även högst andel redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden, båda 13 procent, följt av Gävleborg med 11 procent och Värmland och Uppsala, båda 10 procent. Samtliga ökade andelen under 2008. Polisen i Jämtland uppger att rekrytering av en IT-forensiker gett ökade möjligheter att utreda ofredande som sker via Internet vilket har fått till följd att personuppklaringen har ökat. Denna typ av brott är många gånger svårutredd och komplicerat av tekniska och juridiska faktorer.

För i stort sett alla polismyndigheter följdes det ökade antalet redovisade ärenden till åklagare av ett ökat antal personuppklarade brott och en minskning av redovisade ärenden till åklagare följdes av ett minskat antal personuppklarade brott. Undantagen är Polisen i Jönköping och i Kalmar. Trots en ökning av antal redovisade ärenden till åklagare med 22 procent minskade antalet personuppklarade brott med 16 procent. För Jönköping var det de omvända, antalet personuppklarade brott ökade med 26 procent trots att antalet ärenden som redovisades till åklagare minskade med 3 procent. Sannolikt beror detta på en kombination av omständigheter hos polis och åklagare. Det kan också vara så enkelt att det genomsnittliga antalet brott per ärende minskat, eller i Jönköpings fall ökat.

Den procentuellt största ökningen av redovisade ärenden till åklagare stod Blekinge för med 96 procent, följt av Västerbotten med 49 procent, Jämtland med 38 procent samt Uppsala och Västmanland som båda ökade med 33 procent. Ökningarna avsåg främst fler redovisade ofredandeärenden, även sexuellt ofredande. Ökningen av personuppklarade brott var mer tydlig än ökningen av antal redovisade ärenden till åklagare för Uppsala, Västmanland och Jämtland.

Polismyndigheter med de lägsta värdena för personuppklaringsprocent (6,1 procent eller lägre) och lägsta andelarna redovisade ärenden till åklagare av inkomna (6,9 procent eller lägre) var Skåne, Södermanland och Jönköping. Om man ser till enbart lägsta personuppklaringsprocenten tillkommer Stockholm.

Tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik

Antalet personuppklarade tillgreppsbrott (exkl. butik) ökade för åtta av polismyndigheterna, varav Jönköping med 43 procent, Blekinge och Uppsala båda med över 20 procent samt Gävleborg med 13 procent. Av dessa fyra polismyndigheter var det bara i Uppsala som anmälda brott ökade, dock inte med mer än ökningen av personuppklarade brott.

För Stockholm och Skåne fortsatte både antalet personuppklarade brott och personuppklaringsprocenten att minska. För Stockholm var personuppklaringsprocenten 1,5 och för Skåne 2,4 procent. För Västra Götaland minskade antalet personuppklarade brott men på grund av en större minskning av anmälda brott ökade personuppklaringsprocenten något, till 2,8 procent.

Högst personuppklaringsprocent 2008 hade Västerbotten med 4,3 procent följt av Gotland och Gävleborg med 4,0 procent. Samma polismyndigheter hade även högsta andelarna redovisade ärenden till åklagare. Gotland hade redovisat 5,7 procent av de inkomna ärendena till åklagare, Västerbotten 5,3 procent och Gävleborg 4,9. Den största procentuella ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare stod Uppsala för med 43 procent, vilket var en mycket tydligare ökning än den för personuppklarade brott. Ökningen av redovisade ärenden till åklagare för Uppsala berodde främst på tillgrepp av cykel samt inbrottsstöld i bostad inkl. stöld i fritidshus, i källare och på vind.

Jönköping som hade den största procentuella ökningen av antalet personuppklarade brott (43%) ökade antalet redovisade ärenden till åklagare med ”bara” 2 procent. Stockholm ökade antalet redovisade ärenden till åklagare med 2 procent, men trots det minskade antalet personuppklarade brott med 10 procent. Polismyndigheter med de lägsta personuppklaringsprocenten (2,4 procent eller lägre) och andelen

redovisade ärenden till åklagare av inkomna (3,1 procent eller lägre) var förutom Stockholm och Skåne, Kronoberg och Halland. Sett till enbart andelen redovisade ärenden till åklagare ska Jönköping läggas till.

Skadegörelsebrott

För sexton av polismyndigheterna, däribland de tre storstadsmyndigheterna, ökade antalet personupplärade brott under 2008. För Västra Götaland, där antalet tydligt minskade föregående år, innebar 2008 års ökning med 30 procent att antalet personupplärade brott även var något större än 2006 års antal. För Stockholm, som ökade med 9 procent, och för Skåne, som ökade med 11 procent, innebar det en fortsatt ökning sett från 2006. För Västra Götaland och Skåne ökade även personuppläringsprocenten till 3,8 respektive 3,2 procent. Stockholm hade dock den klart största ökningen av anmälda brott av de tre och minskade till 2,3 procent. Antalsmässigt ökade personupplärade brott mest för Örebro, 386 fler jämfört med 2007. Procentuellt mest ökade det dock för Värmland med 66 procent, därefter följt av Örebro med 65 procent, Blekinge med 59 procent och Gotland med 57 procent. För samtliga medförde det även att personuppläringsprocenten ökade. Den klart högsta personuppläringsprocenten under 2008 hade Örebro med 17 procent. Därefter var Värmland med 8,8 procent, Jämtland med 7,2 procent och Blekinge med 6,2 procent. Örebro hade även högst andel redovisade ärenden till åklagare av inkomna ärenden med 18 procent, följt av Gotland med 16 procent. Därefter följde Norrbotten, Värmland och Västerbotten med en andel på mellan 8,7–7,6 procent. Samtliga ökade andelen under 2008.

Den klart största procentuella ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare stod Gotland för med 333 procent (143 ärenden), vilket var en mycket tydligare ökning än den för personupp-

klarade brott. Även Örebros ökning av redovisade ärenden till åklagare med 132 procent var en tydligare ökning än den för personupplärade brott. Ökningen av antalet redovisade ärenden till åklagare totalt förklaras till stor del av Örebros ökning med 239 procent av redovisade ärenden med klotter (ej kollektivtrafik). För Stockholm fortsatte antalet redovisade ärenden till åklagare att öka, med 4 procent jämfört med 2007. För Västra Götaland minskade antalet 2007 men efter ökningen med 21 procent under 2008 var antalet även större än 2006.

Uppsala, Stockholm och Skåne hade den lägsta personuppläringsprocenten (3,6 procent eller lägre) och andelen redovisade ärenden till åklagare av inkomna (3,7 procent eller lägre). Enbart sett till personuppläringsprocenten ska även Västmanland läggas till medan Jönköping ska läggas till andelen redovisade ärenden till åklagare.

Brottsområde 2

Brottsområde 2 innehåller brottskategorierna narkotika och trafikbrott, som är s.k. ingripandebrott. Hur många av dessa brott som upptäcks och anmäls beror till stor del på Polisens, Tullverkets och andra myndigheters prioriteringar, d.v.s. hur mycket resurser som avdelas för denna brottslighet. Antalet hastighetsöverträdelser som fångats via Polisens och Vägverkets vägkameror är exkluderade i statistiken. En särskild redovisning av dessa s.k. ATK-ärenden³⁹ görs i slutet av detta avsnitt.

Effekt och prestation

Antalet personupplärade brott inom brottsområde 2 har ökat med 4 procent (se tabell 51, s.69). Det har skett en ökning av båda brottskategorierna. För narkotikabrott överensstämmer ökningen med den för antal redovisade ärenden till åklagare, båda har ökat med 6 procent. För trafikbrotten går inte en sådan jämförelse att göra eftersom antalet personupplärade brott enbart innehåller brott mot trafikbrottslagen (TBL) medan antalet redovisade ärenden till åklagare innehåller ett större antal brott än bara de inom TBL. Både antalet redovisade trafikbrottsärenden till åklagare och antalet utfärdade ordningsbot för trafikbrott har minskat.

Det är inte lika lämpligt att använda andel ärenden redovisade till åklagare i förhållande till inkomna ärenden eller personuppläringsprocenten som resultatmått för trafikbrott och narkotikabrott som för t.ex. brottskategorierna inom brottsområde 1. De är båda områden där Polisens ingripanden genererar nästan samtliga ärenden som utreds och

39 | ATK står för Automatisk trafiksäkerhetskontroll.

därmed återspeglar utvecklingen polismyndighetens prioritering av området. Det är dock inte främst en återspeglning av skillnader i resursinsats för utredning och lagföring. Det handlar betydligt mer om olika omfattning av insatser för brottsförebyggande arbete. För trafikbrott utmynnar även en stor del av ärendena i ordningsbot.

Antalet utfärdade ordningsbotsförelägganden för trafikbrott har minskat med 5 procent, och exkluderas ATK har antalet minskat med 8 procent jämfört med 2007. Minskningen beror till stor del på att ordnings-

bot i färre fall utfärdats för brott mot brukande av oskattade, avställda och körförbudsbelagda fordon. Även för bilbältesbrott och beteendebrott har det skett tydliga minskningar. Utvecklingen av det totala antalet utfärdade ordningsbot beror främst på att tydligt färre utfärdats av Stockholm, Västmanland och Västra Götaland. Antalet utfärdade ordningsbot för hastighetsbestämmelser har minskat något men är på grund av ATK-verksamheten fortfarande betydligt fler än 2006.

TABELL 51 | **ANTAL PERSONUPPKLARADE BROTT OCH PERSONUPPKLARINGSPROCENT 2006–2008 (KÄLLA: RUS).**

	2006		2007		2008		2007–2008	2006–2008
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Procutv (antal)	Procutv (antal)
Brottsområde 2*		64%	99 821	66%	103 430	65%	4%	10%
Narkotikabrott	40 388	60%	44 298	62%	47 009	60%	6%	16%
Trafikbrott (endast TBL)*	53 225	68%	55 523	69%	56 421	69%	2%	6%

* För trafikbrotten inom brottsområde 2 gäller att definitionen avviker mot PRR och därmed för ärenden redovisade till åklagare – skillnaden är marginell för narkotikabrott, men mycket stor för trafikbrott (i PRR ingår ett betydligt större antal brott än enbart brotten mot TBL).

TABELL 52 | **UTVECKLINGEN AV ANTALET ORDNINGSBOT 2006–2008.**

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Trafikbrott inkl. ATK	305 199	346 536	329 118	-5%	8%
Trafikbrott exkl. ATK	299 898	300 906	278 283	-8%	-7%
DÄRAV:					
Hastighetsöverträdelser (polismyndigheterna)	152 753	164 596	156 027	-5%	2%
Hastighetsöverträdelser (ATK)	5 274	45 564	50 779	11%	863%
Brukande av körförbudsbelagt fordon m.m.	39 374	33 462	27 350	-18%	-31%
Bilbältesbrott	46 744	39 443	36 031	-9%	-23%
Beteendebrott	35 598	37 498	34 339	-8%	-4%

TABELL 53 | **ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE RESPEKTIVE ANDELEN I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSKATEGORIER INOM BROTTSSOMRÅDE 2 2006–2008.**

	2006		2007		2008		2007–2008	2006–2008
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Procutv (antal)	Procutv (antal)
Brottsområde 2*	90 031	46%	94 693	50%	96 485	52%	1,9%	7,2%
Narkotikabrott	30 722	70%	32 355	69%	34 359	69%	6,2%	11,8%
Trafikbrott	59 309	39%	62 338	43%	62 126	46%	-0,3%	4,7%

* För trafikbrott avviker definitionen mot PRR och därmed för ärenden redovisade till åklagare – skillnaden är mycket stor (i PRR ingår ett betydligt större antal brott än enbart brotten mot TBL).

Ökningen av ärenden redovisade till åklagare avser endast narkotikabrott

Det ökade antalet redovisade ärenden till åklagare inom brottsområde 2 beror enbart på att antalet redovisade narkotikabrott ökat. Ökningen avser främst eget bruk, innehav och överlåtelse. Antalet ärenden har ökat kontinuerligt sedan 2004. Redovisade ärenden med förenklat utredningsförfarande enligt RB 23:21 (FU-anteckning) har ökat med 18 procent. Narkotika-brottsärenden som avslutats med beslutstypen brott kan ej styrkas och gärning ej brott har fortsatt att öka med 20 procent respektive 17 procent. När det gäller det sistnämnda har det skett tydliga ökningar i Örebro och Jönköping.

Den främsta orsaken till att antalet redovisade ärenden till åklagare för trafikbrott har minskat är att antalet inkomna trafikbrottsärenden har minskat, vilket även minskningen av antalet utfärdade ordningsbot visar. Ökningen av antalet inkomna rattfylleriärenden (inkl. drograttfylleri) med 4 procent har följts av en lika stor ökning av redovisade ärenden till åklagare.

Osäker bedömning av arbetsproduktivitet

Antalet ärenden redovisade till åklagare per 1 500 utredningstimmar har minskat för båda brottskategorier. För trafikbrott beror det på att antalet redovisade utredningstimmar har ökat samtidigt som antalet redovisade ärenden till åklagare har minskat något. För narkotikabrott har inte ökningen av redovisade ärenden till åklagare varit lika stor som den för antalet utredningstimmar. Värderingen av arbetsproduktiviteten ska dock ses mot bakgrund av att det sannolikt förekommit en större underrapportering av redovisad tid 2007 än 2008. Den redovisade

tiden för 2006 är i ännu högre grad påverkad av att inte all tid redovisats. Det ska framhållas att ökningen av antalet inkomna ärenden med överlåtelsebrott innebär en ökad genomsnittlig arbetsbelastning.

Något högre andel redovisade ärenden av bearbetade

För hela brottsområdet har andelen ärenden redovisade till åklagare i förhållande till bearbetade ärenden ökat. Den ökningen förklaras främst av att antalet bearbetade trafikärenden har minskat med 7 procent samtidigt som antalet redovisade trafikbrottsärenden har minskat marginellt.

Antalet bearbetade narkotikaärenden har ökat med 9 procent medan antalet redovisade narkotikaärenden ökat med 6 procent.

Längre medelgenomströmningstid för narkotikaärenden

Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden har minskat för hela brottsområdet med två dagar beroende på den minskning som har skett för trafikbrott. Minskningen beror till stor del på att medelgenomströmningstiden för hastighetsöverträdelse på väg har minskat från 91 till 26 dagar. Det beror nästan uteslutande på kraftiga minskningar för Stockholm (-182 dagar) och Jönköping (-62 dagar). Se tabell 56, s.71.

För narkotikabrott har medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden ökat från 73 till 77 dagar under 2008. Att genomströmningstiden för bearbetade narkotikabrottsärenden har ökat beror sannolikt på den stora ökningen av överlåtelsebrott, vilket också har inneburit att genomströmningstiden för överlåtelsebrott har ökat med 8 procent under 2008 (från 99 till 107 dagar).

TABELL 54 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 2 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Brottsområde 2*	54	57	54	-5%	-1%
Narkotikabrott	34	36	34	-3%	1%
Trafikbrott	79	82	77	-5%	-1%

* Procentutvecklingen mellan 2006 och 2008 bedöms inte vara tillförlitlig p.g.a. en känd underrapportering av redovisad tid vid flera polismyndigheter 2006.

TABELL 55 | ANDEL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE I FÖRHÅLLANDE TILL BEARBETADE ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 2 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006	2007	2008
Brottsområde 2	72%	76%	79%
Narkotikabrott	73%	71%	70%
Trafikbrott	71%	79%	85%

* Procentutvecklingen mellan 2006 och 2008 bedöms inte vara tillförlitlig p.g.a. en känd underrapportering av redovisad tid vid flera polismyndigheter 2006.

Genomförande och resursinsats

Bearbetade ärenden av inkomna

Andelen bearbetade ärenden av inkomna ärenden har för hela brottsområdet ökat från 65 till 66 procent 2008 jämfört med 2007. Ökningen avser narkotikabrott där andelen ökat från 96 till 98 procent.

Ärenden med tillkommande misstänkt

Andelen ärenden med tillkommande misstänkt i förhållande till inkomna ärenden har minskat från 4,3 till 2,9 procent för brottsområde 2. Endast ett marginellt antal ärenden med tillkommande misstänkt avser narkotikabrottsärenden. Det är ett minskat antal ärenden med tillkommande misstänkt för trafikbrottsärenden som förklarar den minskade andelen. Betydelsen av detta är mycket svår att slå fast, men rimligtvis är det inte frågan om att polismyndigheterna blivit sämre på att tillföra en misstänkt person i ett senare skede. Bakom minskningen ligger istället sannolikt förbättrade rutiner för att redan från början registrera misstänkta.

Öppna ärenden äldre än 6 månader

Antalet öppna ärenden äldre än 6 månader har minskat med 9 procent vilket även fått till följd att andel öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden har minskat, från 3,2 till 2,9 procent. Minskningen avser båda brottskategorierna. För narkotikabrott har andelen minskat från 4,7 till 4,2 procent. För trafik har andelen minskat från 3,2 till 2,7 procent.

Medelgenomströmningstiden

Medelgenomströmningstiden (dagar) har minskat med en dag, till 43 dagar för brottsområde 2. Det beror på att antalet har minskat för trafikbrott från 35 till 30 dagar. För narkotikabrott har antalet fortsatt att öka, från 73 till 77 dagar.

Minskad antal inkomna ärenden i förhållande till redovisad resurs

Antalet inkomna ärenden per 1 500 utredningstimmar minskade under 2008 beroende på att antalet inkom-

TABELL 56 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTIDEN FÖR BEARBETADE ÄRENDEN INOM BROTTSSOMRÅDE 2 ÅREN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Brottsområde 2	52	61	59
Narkotikabrott	71	73	77
Trafikbrott	42	54	48

na ärenden minskade samtidigt som antalet redovisade utredningstimmar ökade med 8 procent. Det minskade antalet inkomna ärenden förklaras uteslutande av trafikbrottsärenden, och det ökade antalet redovisade utredningstimmar påverkades av båda brottskategorierna men främst på narkotikabrott.

För trafikbrott minskade antalet inkomna ärenden per 1 500 utredningstimmar från 189 till 170 ärenden beroende på en minskning av antalet inkomna ärenden med 6 procent samtidigt som antalet redovisade utredningstimmar ökade med 5 procent. För narkotikabrott minskade antalet inkomna ärenden per 1 500 utredningstimmar från 52 till 50 ärenden beroende på en mindre ökning av inkomna ärenden än den för redovisade utredningstimmar.

Minskat antal inkomna trafikbrottsärenden

Det minskade antalet inkomna trafikbrottsärenden beror delvis på en fortsatt minskning av hastighetsöverträdelser på väg, som sedan 2006 mer och mer har övergått till att fångas via Polisens och Vägverkets hastighetskameror. Jämfört med 2007 har antalet inkomna hastighetsöverträdelser minskat med 26 procent. Dessutom har antalet inkomna ärenden med smitning vid parkeringsskada minskat med 8 procent, och ärenden registrerade som övriga trafikbrott har minskat med 9 procent.

Ökat antal inkomna narkotikabrottsärenden

Antalet inkomna ärenden för narkotikabrott har ökat med 7 procent under året. Ökningen beror främst på eget bruk av, överlåtelse av samt innehav av narkotika. Det är en stadig ökning sedan 2006 och även sett över hela 2000-talet. För narkotikabrott minskade antalet inkomna ärenden per 1 500 utredningstimmar med 3 procent (från 50 till 52 ärenden) beroende på en mindre ökning av inkomna ärenden än den för redovisade utredningstimmar.

Den planlagda utredningstiden har ökat 2008

Antalet händelsestyrda utredningstimmar har ökat med 7 procent för brottsområde 2 till följd av att antalet ökat både för narkotikabrott och trafikbrott. Att antalet planlagda utredningstimmar har ökat för brottsområde 2 med 12 procent beror främst på en ökning för narkotikabrott även om antalet procentuellt ökade mer för trafikbrott. Att andelen planlagd tid inom brottsområde 2 är klart större än inom de övriga två brottsområdena beror främst på ett stort antal redovisade planlagda utredningstimmar för spaning inom brottskategorin narkotikabrott. Andelen planlagda utredningstimmar för narkotika av samtliga planlagda utredningstimmar har ökat från 43 procent till 44 procent.⁴⁰

40 | I Polisens årsredovisning 2006 redovisades att ungefär hälften (47 %) av samtliga planlagda utredningstimmar vid polismyndigheterna avsåg narkotika. Under 2007 har fler utredningstimmar för 2006 inrapporterats för ett flertal polismyndigheter varför andelen inte stämmer med den som redovisades i årsredovisningen 2006.

TABELL 57 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR OCH INKOMNA ÄRENDEN SAMT ANTALET INKOMNA ÄRENDEN PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 2 NARKOTIKABROTT OCH TRAFIKBROTT ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Inkomna ärenden	197 379	190 836	186 152	-2%	-6%
Inkomna ärenden/1 500 timmar	119	114	103	-9%	-13%

TABELL 58 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 2 FÖRDELADE ÖVER PLANLAGD RESPEKTIVE HÄNDELSESTYRD UTREDNINGSVERKSAMHET 2007 OCH 2008.

	Timmar			Andel			Procentutveckling	
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
Planlagd	569 556	452 596	483 586	7%	5%	5%	12%	6%
Händelsestyrd	7 652 215	8 270 831	8 739 476	93%	95%	95%	7%	9%
Totalt	8 221 771	8 723 427	9 223 062	100%	100%	100%	8%	9%

Utredningstimmarna för trafikbrott utgjorde 45 procent av samtliga utredningstimmar inom brottsområdet 2 vilket är en knapp minskning jämfört med 2007. Trafik är en av de brottskategorier som i förhållande till inkomna ärenden ägnats minst resursinsats (170 per 1 500 utredningstimmar).

Myndighetsvisa skillnader

Narkotikabrott

Antalet personuppklarade brott ökade i samtliga myndigheter med undantag för Västmanland, Västerbotten, Skåne och Stockholm. De myndigheter som ökade mest antalsmässigt när det gäller personuppklarade brott var Uppsala, Jönköping och Halland.

Antal redovisade ärenden till åklagare var högst inom Västra Götaland, Uppsala och Jönköping. Procentuellt sett har dock ökningen varit störst inom polismyndigheterna Gotland (89 %), Jönköping (53 %) och Blekinge (36 %).

Trafikbrott

Den nationella ökningen av antal personuppklarade brott (TBL) beror främst på ökning i Västra Götaland, Skåne och Jönköping. Antalet personuppklarade trafikbrott har ökat för Västra Götaland och Skåne med 6 respektive 12 procent. Båda polismyndigheterna har även ökat antalet redovisade trafikbrottsärenden till åklagare. Däremot har antalet inkomna trafikbrottsärenden minskat och färre ordningsbot för trafikbrott utfärdats under 2008. För Jönköping ökade antalet personuppklarade brott med 26 procent jämfört med 2007. Även antalet redovisade ärenden till åklagare samt antal utfärdade ordningsbot ökade, liksom antalet inkomna ärenden. Som

nämnts under avsnittet för brottsförebyggande arbete är Jönköping en av de myndigheter som har det lägsta antalet anmälda trafikbrott per 100 000 invånare.

För Stockholm har antalet personuppklarade trafikbrott minskat med 7 procent. Att det totala antalet inkomna ärenden, redovisade ärenden till åklagare och antalet utfärdade ordningsbot, har minskat jämfört med 2007 beror till stor del på att det har skett kraftiga minskningar för Stockholm.

Den procentuellt största ökningen av redovisade ärenden till åklagare har Blekinge med 11 procent, följt av Halland och Jämtland båda med 10 procent, och Västerbotten med 9 procent. För samtliga av dessa polismyndigheter beror ökningen främst på fler redovisade rattfylleriärenden (inkl. grovt) samt olovlig körning. Även antalet utfärdade ordningsbot har ökat för Halland och Jämtland medan det har skett en minskning för Blekinge och Västerbotten.

Särskild redovisning av ATK-verksamheten

Antalet inkomna hastighetsöverträdelser via Polisens och Vägverkets trafiksäkerhetskameror har ökat med 61 procent jämfört med 2007. Ökningen kan delvis bero på att fler kameror har installerats under 2008. Under 2008 har antalet ökat med 100 stycken till att bli 980 stycken. Dessutom utökades antalet mobila trafiksäkerhetskameror till att bli totalt 26 stycken som fördelades över hela landet.⁴¹ Syftet är att de ska användas på platser där de behövs under endast en kortare tid per dygn, t.ex. vid skolor och vid vissa vägarbeten. De mobila trafiksäkerhetskamerorna hanteras av respektive polismyndighet men ärendehantering sköts av Rikspolisstyrelsens Kirunaenhet på samma sätt som de fasta ATK-anläggningarna.

41 | Vägverkets hemsida, www.vv.se

TABELL 59 | UTVECKLINGEN FÖR HASTIGHETSÖVERTRÄDELSER PÅ VÄG SOM INKOMMIT VIA POLISENS OCH VÄGVERKETS TRAFIKSÄKERHETSKAMEROR, DEN S.K. ATK-VERKSAMHETEN ÅREN 2006–2008.

	2006* Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv
Inkomna ärenden	11 113	130 518	209 662	61%
Utfärdade ordningsbot	5 274	45 564	50 779	11%
Redovisade ärenden till åklagare	100	2 031	5 239	158%
AVSLUTADE ÄRENDE MED BESLUTSTYP:				
– brottet går uppenbart inte utreda	3 775	41 167	136 034	230%
– ej spaningsresultat	132	3 829	12 688	231%
– gärningen ej brott	91	483	1 727	258%
Utredningstimmar	–	45 489	73 327	61%

* Under våren 2006 påbörjades etableringen av de nya trafiksäkerhetskamerorna. Kamerorna sattes upp successivt under året.

Antalet utfärdade ordningsbot har inte ökat i samma omfattning som antalet inkomna ärenden. Istället har antalet redovisade ärenden till åklagare ökat kraftigt och dessutom har en stor del, drygt 65 procent, av antalet inkomna ärenden avslutats med beslutstypen brottet går uppenbart ej att utreda. Den vanligaste anledningen till att ärenden avslutas med den beslutstypen är att bildkvaliteten är dålig, vilket oftast beror på vädret (t.ex. om det regnar eller snöar). Även motorcyklar och utomnordiska fordon påverkar antalet ärenden som inte går att utreda.

Brottsområde 3

Brottsområde 3 består av brottskategorierna bedrägerier m.m., ekonomiska brott, tillgrepp i butik, övriga brottsbalksbrott samt övriga specialstraffrättsliga brott.

Effekt och prestation

Ökning av antal ärenden redovisade till åklagare och personuppklarade brott

Inom brottsområde 3 ökade antalet personuppklarade brott med 7 procent under 2008. Ökningen avser samtliga brottskategorier utom ekonomiska brott och övriga brottsbalksbrott. Antalet personuppklarade brott har ökat mest avseende bedrägeribrott (+ 23 %).

Minskad personuppklaringsprocent

Personuppklaringsprocenten inom brottsområdet har däremot minskat från 27 till 25 procent mellan 2007 och 2008. År 2005 var personuppklaringsprocenten 33 procent. Under de tre senaste åren har personuppklaringsprocenten minskat mest inom brottskategorin bedrägeribrott m.m.

Fler ordningsbot

Antalet utfärdade ordningsbot ökade med 11 procent under året. De förseelser som ökade mest var förargelseväckande beteende genom offentlig uriner, ej uppvisat giltigt färdbevis samt alkoholförtäring på allmän plats.

Störst ökning av ärenden redovisade till åklagare bland bedrägeribrott och tillgrepp i butik

Under 2008 har antal ärenden redovisade till åklagare ökat med 11 procent. Ökningen avser samtliga brottskategorier utom ekonomiska brott. Antalet ärenden redovisade till åklagare har ökat mest inom brottskategorierna bedrägeribrott m.m. (+ 23 %) och tillgrepp i butik (+ 10 %). När det gäller bedrägeribrott har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat kontinuerligt sedan 2004. För den tydligaste ökningstrenden står brottstyperna bedrägeri med hjälp av Internet och i viss mån bedrägeri med kontokort. För tillgrepp i butik har däremot antalet ökat för första gången sedan 2004 och är nu tillbaka på ungefär samma nivå som då.

TABELL 60 | ANTAL PERSONUPPKLARADE BROTT OCH PERSONUPPKLARINGSPROCENT ÅREN 2006–2008 (KÄLLA: RUS).

	2006		2007		2008		2007–2008 Procutv (antal)	2006–2008 Procutv (antal)
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel		
Brottsområde 3	58 260	30%	59 761	27%	63 944	25%	7%	10%
Ekonomiska brott*	530	30%	984	65%	412	27%	-58%	-22%
Bedrägeribrott m.m.	9 751	18%	9 711	13%	11 905	12%	23%	22%
Tillgrepp i butik	25 643	46%	25 724	44%	27 973	44%	9%	9%
Övriga Brottsbalksbrott	7 958	19%	8 766	20%	8 653	19%	-1%	9%
Övriga specialstraffrättsliga brott	14 378	37%	14 576	35%	15 001	34%	3%	4%

*Statistiken över personuppklarade ekobrott bedöms osäker. Dessutom utreds de flesta ekobrottsärenden vid Ekobrottsmyndigheten (EBM).

TABELL 61 | UTVECKLINGEN AV ANTALET ORDNINGSBOT FÖR BROTT MOT ÖVRIGA SPECIALSTRAFFRÄTTSLIGA LAGAR ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Övriga specialstraffrättsliga lagar	5 235	6 641	7 400	11%	41%

Antalet miljöbrottsärenden som redovisats till åklagare har minskat under året med 4 procent och är nu på sin lägsta nivå sedan 2000. När det gäller hets mot folkgrupp och olaga diskriminering, som är två typer av hatbrott, har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat med 43 procent.

Minskad andel redovisade ärenden i förhållande till inkomna

Andel redovisade ärenden till åklagare i förhållande till inkomna ärenden har minskat från 31 procent 2007 till 28 procent 2008. Minskningen omfattar samtliga brottskategorier utom tillgrepp i butik och övriga brottsbalksbrott där en liten ökning, mindre än en procentenhet, kan konstateras. Andelen ärenden har dock minskat för samtliga brottskategorier under perioden 2006–2008. Inom brottskategorin bedrägeribrott m.m. svarar brottstypen bedrägeri med faktura för den största minskningen, från 12 procent 2007 till 3 procent 2008. Även för miljöbrott har andelen redovisade ärenden minskat under året, från 11 till 10 procent. För de s.k. hatbrotten har andelen i stället ökat från 7 till 9 procent.

Svårbedömd utveckling av arbetsproduktiviteten

Under året har antal redovisade ärenden till åklagare per 1 500 utredningstimmar minskat med 3 procent inom brottsområde 3. Det är dock sannolikt att det förekom viss underrapportering av resurstid under 2007. Av den anledningen är det sannolikt inte en helt rättvisande utveckling som återges i tabell 63.

Brottskategorier med redovisad ökning av arbetsproduktiviteten är bedrägerier, tillgrepp i butik samt övriga brottsbalksbrott, medan arbetsproduktiviteten för ekonomiska brott och övriga specialstraffrättsliga brott har minskat. Störst är ökningen för tillgrepp i butik (+ 13%). Det nuvarande antalet redovisade ärenden till åklagare per 1 500 utredningstimmar inom denna kategori, 98 stycken, är dock mindre än vad det var under 2006 då antalet uppgick till 113.

Minskad andel redovisade ärenden i förhållande till bearbetade

Andel redovisade ärenden till åklagare i förhållande till antal bearbetade ärenden har totalt sett fortsatt att minska under året. Mellan 2007 och 2008 har andelen

TABELL 62 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE RESPEKTIVE ANDELEN I FÖRHÅLLANDE TILL INKOMNA ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSKATEGORIER INOM BROTTSSOMRÅDE 3 ÅREN 2006–2008.

	2006		2007		2008		2007–2008	2006–2008
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Procutv (antal)	Procutv (antal)
Brottsområde 3	51 997	34%	51 828	31%	57 189	28%	10%	10%
Ekonomiska brott*	424	56%	410	60%	372	50%	-9%	-12%
Bedrägeribrott m.m.	7 807	19%	8 226	16%	10 124	14%	23%	30%
Tillgrepp i butik	26 642	50%	26 133	48%	28 818	48%	10%	8%
Övriga Brottsbalksbrott	6 362	20%	6 434	19%	6 940	20%	8%	9%
Övriga specialstraffrättsliga brott	10 762	40%	10 625	36%	10 935	34%	3%	2%

* Procentutvecklingen mellan 2006 och 2008 bedöms inte vara tillförlitlig p.g.a. en känd underrapportering av redovisad tid vid flera polismyndigheter 2006.

TABELL 63 | ANTAL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 2 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
	Antal	Antal	Antal	Procutv	Procutv
Brottsområde 3	38	36	35	-3%	-8%
Ekonomiska brott*	3,9	4,0	3,2	-20%	-19%
Bedrägeribrott m.m.	25	24	24	2%	-3%
Tillgrepp i butik	113	87	98	13%	-13%
Övriga Brottsbalksbrott	15	16	16	0%	4%
Övriga specialstraffrättsliga brott	37	38	30	-21%	-20%

* Procentutvecklingen mellan 2006 och 2008 bedöms inte vara tillförlitlig p.g.a. en känd underrapportering av redovisad tid vid flera polismyndigheter 2006.

minskat från 42 procent till 39 procent. Minskningen är också genomgående för nästan samtliga brottskategorier – den är oförändrad för övriga brott mot brottsbalken.

Under året har medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden ökat inom brottsområde 3 från 116 till 119 dagar. Det rör sig dock inte om en genomgående ökning. Brottskategorierna ekonomiska brott och övriga specialstraffrättsliga brott har minskat sin genomströmningstid och sedan 2006 uppvisar samtliga brottsområden minskad genomströmningstid. Särskilt för ekobrottsärenden, men även för de övriga brottskategorierna, påverkas förändringen av medelgenomströmningstiden av i vilken grad det förekommit riktade insatser mot att avsluta gamla öppna ärenden.

Genomförande och resursinsats

Minskad andel bearbetade ärenden i förhållande till inkomna

Andel bearbetade ärenden i förhållande till inkomna ärenden har minskat från 82 procent under 2007 till 80 procent under 2008 inom brottsområdet. Den främsta orsaken till denna sammanlagda minskning är att andelen bearbetade bedrägeribrottsärenden minskat från 78 procent 2007 till 72 procent 2008. I övrigt har andelen bearbetade ärenden ökat för

brottskategorierna tillgrepp i butik, övriga brottsbalksbrott och övriga specialstraffrättsliga brott.

Tillkommande misstänkt

Andel ärenden med tillkommande misstänkt i förhållande till inkomna ärenden har ökat från 7,1 procent 2007 till 7,5 procent 2008. Den största ökningen har skett inom brottskategorin tillgrepp i butik, från 3,4 procent till 4,1 procent. Detta är en återgång till en mer normal andel för brottskategorin.

Minskad andel öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna

Andel öppna ärenden äldre än 6 månader i förhållande till inkomna ärenden har minskat från 13 procent 2007 till 11 procent 2008 inom brottsområdet. Minskningen gäller samtliga brottskategorier.

I det närmast oförändrad medelgenomströmningstid

Medelgenomströmningstiden (dagar) har totalt minskat från 88 dagar 2007 till 87 dagar 2008. Minskningen avser brottskategorierna bedrägeribrott, ekonomiska brott samt övriga specialstraffrättsliga brott. Sedan 2006 har medelgenomströmningstiden minskat för samtliga brottskategorier.

TABELL 64 | ANDEL ÄRENDEN REDOVISADE TILL ÅKLAGARE I FÖRHÅLLANDE TILL BEARBETADE ÄRENDEN FÖRDELAT ÖVER BROTTSSOMRÅDE 3 OCH BROTTSKATEGORIER ÅREN 2006–2008.

	2006 Andel	2007 Andel	2008 Andel
Brottsområde 3	44%	42%	39%
Ekonomiska brott**	44%	49%	47%
Bedrägeribrott m.m.	25%	23%	21%
Tillgrepp i butik	70%	68%	67%
Övriga Brottsbalksbrott	26%	26%	26%
Övriga specialstraffrättsliga brott	47%	45%	43%

TABELL 65 | MEDELGENOMSTRÖMNINGSTIDEN FÖR BEARBETADE ÄRENDEN INOM BROTTSSOMRÅDE 3 ÅREN 2006–2008.

	2006 Dagar	2007 Dagar	2008 Dagar
Brottsområde 3	128	116	119
Ekonomiska brott**	572	513	418
Bedrägeribrott m.m.	176	152	155
Tillgrepp i butik	65	56	58
Övriga Brottsbalksbrott	150	136	143
Övriga specialstraffrättsliga brott	127	125	120

Påtaglig ökning av antalet redovisade utredningstimmar

Antalet redovisade utredningstimmar inom brottsområde 3 har ökat med 14 procent och antalet inkomna ärenden har ökat med 19 procent under året. Detta betyder även att antalet inkomna ärenden per 1 500 utredningstimmar har ökat med 5 procent, eller från 117 ärenden till 123.

Inom brottsområde 3 har den totala utredningstiden ökat med 14 procent. Antalet redovisade utredningstimmar fördelat över planlagd respektive händelsestyrd utredningsverksamhet har ökat med 15 procent respektive 14 procent. Andelen planlagda utredningstimmar av det totala antalet redovisade utredningstimmar är oförändrad, 6 procent, jämfört med 2007.

Myndighetsvisa skillnader

Personuppklarade brott

Antalet personuppklarade brott inom brottsområde 3 ökade under året med 7 procent. Anledningen till detta är dels att samtliga storstadsmyndigheter ökade med 8–15 procent, dels att övriga nio polismyndigheter som ökade antalet personuppklarade brott ökade med mellan 15 och 75 procent. Den myndighet som ökade mest i relativa tal och i förhållande till sin storlek var Jämtland (+ 75%). Den polismyndighet som minskade antalet personuppklarade brott mest var Örebro. Inom brottskategorin bedrägerier m.m. har antalet personuppklarade brott ökat med 23 procent under året. Västra Götaland är den myndighet som bidragit mest till denna ökning. Där har antalet personuppklarade brott ökat med 95 procent, vilket motsvarar ungefär hälften av den totala ökningen. I Stockholm och Skåne har antalet personuppklarade brott ökat med 20 respektive 21 procent. Bland övriga

myndigheter uppvisar Norrbotten (+ 168%), Kronoberg (+ 148%) och Jönköping (+ 135%) en positiv utveckling. De två myndigheter som uppvisar den största minskningen är Uppsala (-43%) och Örebro (-58%). För brottskategorin tillgrepp i butik har antalet personuppklarade brott ökat med 9 procent. De tre storstadsmyndigheterna har ökat med mellan 7 och 12 procent vilket spelat en stor roll för den totala ökningen. Övriga myndigheter som uppvisar en positiv utveckling är Värmland och Jönköping (båda + 42%) samt Gotland (+ 163%). Den största minskningen står Kronoberg för (- 11%).

Personuppklaringsprocent

Andelen personuppklarade brott i förhållande till anmälda brott (personuppklaringsprocenten) minskade från 27 till 25 procent. Det kan konstateras att Skåne och Stockholm minskade sin personuppklaringsprocent med fyra respektive tre procentenheter samtidigt som Västra Götaland uppvisar en i stort sett oförändrad personuppklaringsprocent. Bland övriga myndigheter har Jämtland ökat med tolv procentenheter (från 22% till 34%) medan Örebro minskat med femton procentenheter (från 40% till 25%).

Personuppklaringsprocenten för bedrägeribrott har minskat från 13 till 12 procent under året. Storstadsmyndigheternas resultat varierar. Västra Götaland har ökat sin personuppklaringsprocent, medan Stockholm och Skåne har minskat sina. Bland övriga myndigheter uppvisar Norrbotten den största ökningen och Örebro den största minskningen. För brottskategorin tillgrepp i butik är personuppklaringsprocenten i stort oförändrad under året, vilket även gäller Stockholm, Västra Götaland och Skåne. I övrigt ökar Gotland mest och Södermanland uppvisar den största minskningen.

TABELL 66 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR OCH INKOMNA ÄRENDEN SAMT ANTALET INKOMNA ÄRENDEN PER 1 500 UTREDNINGSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 3 ÅREN 2006–2008.

	2006 Antal	2007 Antal	2008 Antal	2007–2008 Procutv	2006–2008 Procutv
Inkomna ärenden	153 172	168 623	201 470	19%	32%
Inkomna ärenden/1 500 timmar	112	117	123	5%	10%

TABELL 67 | ANTALET REDOVISADE UTREDNINGSTIMMAR FÖR BROTTSSOMRÅDE 3 FÖRDELADE ÖVER PLANLAGD RESPEKTIVE HÄNDELSESTYRD UTREDNINGSVERKSAMHET 2007 OCH 2008.

	Timmar			Andel			Procentutveckling	
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2007–2008	2006–2008
Planlagd	127 244	137 385	158 426	6%	6%	6%	7%	-15%
Händelsestyrd	1 922 260	2 023 331	2 299 066	94%	94%	94%	6%	14%
Totalt	2 049 504	2 160 716	2 457 492	100%	100%	100%	6%	12%

Ärenden redovisade till åklagare

Antalet ärenden redovisade till åklagare inom brottsområde 3 ökade under år 2008 med 11 procent. Huvudorsaken till denna ökning är att de tre storstadsmyndigheterna samtliga ökade antalet ärenden redovisade till åklagare med 11–15 procent. De myndigheter i övrigt som uppvisar de största relativa ökningarna under året är Jönköping (+ 31 %), Värmland (+ 23 %) och Halland (+ 21 %). Ökningarna omfattar samtliga brottskategorier utom ekonomiska brott. Samtliga myndigheter utom tre redovisar ett ökat antal ärenden. Den myndighet som minskat mest är Norrbotten (- 5 %).

För bedrägeribrotten ökade antalet ärenden redovisade till åklagare med 23 procent. De tre storstadsmyndigheterna har samtliga ökat antalet ärenden med mellan 20 till 54 procent och svarar sammantaget för huvuddelen av det ökade antalet redovisade ärenden till åklagare. Övriga myndigheter som redovisar avsevärda ökningarna är Kronoberg (+ 111 %), Uppsala (+ 48 %), Jönköping (+ 45 %) och Västmanland (+ 42 %). Norrbotten är den myndighet som minskat mest (- 53 %).

När det gäller brottskategorin tillgrepp i butik har antalet ärenden redovisade till åklagare ökat med 10 procent. Stockholm och Västra Götaland redovisar ökningarna på mellan 8 och 12 procent. Bland övriga myndigheter som under året ökat antalet ärenden redovisade till åklagare kan Värmland (+ 39 %) och Jönköping (+ 36 %) nämnas särskilt. Det är endast tre myndigheter som minskat antal redovisade ärenden och dessa minskningar är relativt små, 5–6 procent.

Andel redovisade ärenden i förhållande till inkomna

Andelen redovisade ärenden till åklagare i förhållande till inkomna ärenden minskade under året med 3 procentenheter från 29 till 26 procent. Samtliga myndigheter utom Jönköping och Värmland har minskade andelar. Bland de tre storstadsmyndigheterna är det Stockholm och Skåne som bidrar till den totala minskningen då deras andel redovisade ärenden minskat med fyra respektive tre procentenheter. De myndigheter i övrigt som uppvisar de största andelarna ärenden till åklagare i förhållande till antalet inkomna ärenden är Värmland (32 %), Västmanland (31 %) samt Gävleborg och Västerbotten (30 %).

För bedrägeribrotten har andelen minskat från drygt 14 till knappt 12 procent. Det är endast sex polismyndigheter som ökat sina andelar. Av storstadsmyndigheterna har både Västra Götaland och Skåne ökat sin andel redovisade ärenden under året, medan Stockholm minskat och nu har den minsta andelen (7,5 %) av samtliga polismyndigheter. Bland övriga myndigheter har Kronoberg och Västman-

land ökat sina andelar mest medan Norrbotten och Gotland minskat mest.

För brottskategorin tillgrepp i butik har andelen ökat med en halv procentenhet. Samtliga storstadsmyndigheter har ökat sina andelar, om än knappt. Bland övriga myndigheter har Värmland ökat sin andel mest och Södermanland står för den största minskningen. Det är också dessa båda som redovisar den största respektive minsta andelen redovisade ärenden bland samtliga myndigheter, Värmland 61 procent och Södermanland 33 procent.

Service och tillgänglighet

mål:

- Antalet nöjda servicemottagare skall öka.

Verksamhetsmålet har inte uppnåtts.

Bedömningsgrunder

Bedömningen grundar sig på att genomförda servicemätningar visar att uppsatta mål inte nås i alla delar vad gäller tillgänglighet och handläggningstid. Vidare nås inte målet att 90 procent av inkommande samtal till Polisens kontaktcenter (PKC) ska besvaras inom tre minuter. Andelen tappade samtal, där den inringande lägger på innan samtalet besvarats också oacceptabelt hög.

Positiv utveckling

Rikspolisstyrelsen anser dock att serviceverksamheten utvecklas positivt. Resultaten av genomförda servicemätningar avseende tillgänglighet, bemötande och handläggningstid/utförande för passärenden, vapenärenden och PKC visar att Polisen sammantaget fick ett bra betyg av servicemottagarna.

Den utveckling och kvalitetssäkring av PKC som har genomförts under 2008 förväntas ge positiva effekter det kommande året, bl.a. med avseende på svarstider. Vidare har Polisens webbplats, polisen.se, utvecklats under året vilket gör sidan mer lättillgänglig och enkel att använda samt möjliggör fortsatt utveckling för att tillmötesgå allmänhetens behov av informations- och e-tjänster.

Effekt och prestation, Polisens kontaktcenter (PKC)

Under 2008 har Polisens kontaktcenter (PKC) besvarat 1,9 miljoner telefonsamtal av totalt 2,2 miljoner inkommande samtal. Andelen är något högre än 2007, då 1,8 miljoner besvarades av totalt 2,3 miljoner in-

kommande samtal. Andelen tappade samtal, där den inringande lägger på innan samtalet besvarats, är ca 17 procent, vilket är att anse som oacceptabelt högt. Långa väntetider leder till att många väljer att lägga på innan samtalet besvarats.

Trots att PKC varit i drift i fyra år nås fortfarande inte verksamhetsmålet att 90 procent av alla telefonsamtal ska besvaras inom tre minuter. Under året har 64 procent av samtalen besvarats inom tre minuter, att jämföra mot fjolårets 78 procent.

Telefonmätning -PKC

En automatiserad servicemätning har genomförts, kopplat till talsvaret på polisens nummer 114 14. För ärendetyperna polisanmälan och upplysning erbjöds slumpvis utvalda personer att delta och besvara frågor avseende tillgänglighet, bemötande och utförande. Frågorna besvarades av 2 118 personer. Resultatet var sammantaget bra. Målet på 75 procent nöjda servicemottagare uppnåddes dock ej vad gäller tillgänglighet.

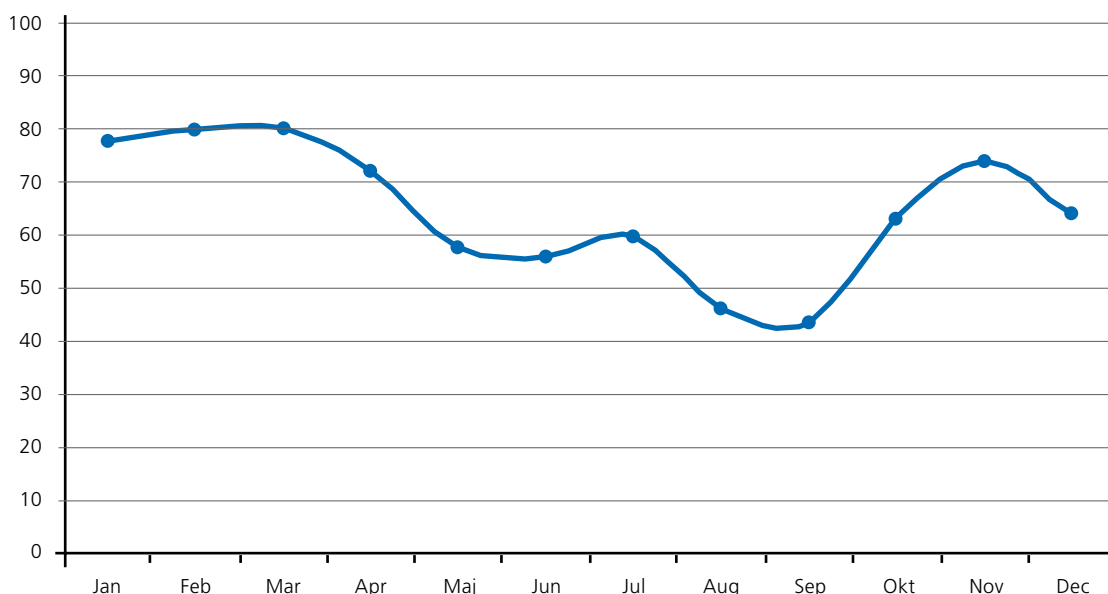
TILLGÄNGLIGHET	71 % nöjda eller mycket nöjda.
BEMÖTANDE	85 % nöjda eller mycket nöjda.
UTFÖRANDE	79 % nöjda eller mycket nöjda.

Genomförande och resursinsats, PKC

Rikspolisstyrelsen (RPS) har genomfört en utredning av hur verksamheten kan kvalitetssäkras och utvecklas. Utredningen resulterade i att rikspolischefen den 23 juni 2008 fattade beslut om att PKC fr.o.m. den 1 januari 2009 ska bedrivas enbart i följande sju polismyndigheter: Norrbotten, Västmanland, Jönköping, Halland, Skåne, Västra Götaland och Stockholm. Beslutet innebär också att verksamheten i PKC ska regleras i en föreskrift som tydliggör uppdraget och ger råd om arbetssätt. PKC kommer även att ha egna förundersökningsledare för att höja kvaliteten på arbetet och den fortsatta utredningsprocessen.

Genom dessa två centrala åtgärder med att skapa ett nationellt PKC som bedrivs i sju myndigheter för tjugoan län bereds vägen för ett nationellt arbetssätt och bättre möjligheter till gemensam planering, samordning och högre kvalitet. Polisanmälningar som tas emot av PKC via telefon eller polisens webbplats ska granskas i PKC och överföras till berörd polismyndighets brottsamordningsfunktion där man vidtar fortsatta åtgärder. Utvecklingen förväntas ge ökad kvalitet till inledningen av utredningsprocessen med bättre förutsättningar att samordna och följa upp mängdbrott, i linje med Polisens nationella utredningskoncept (PNU).

FIGUR 1 | ANDELEN SAMTAL (%) BESVARADE AV PKC INOM TRE MINUTER.

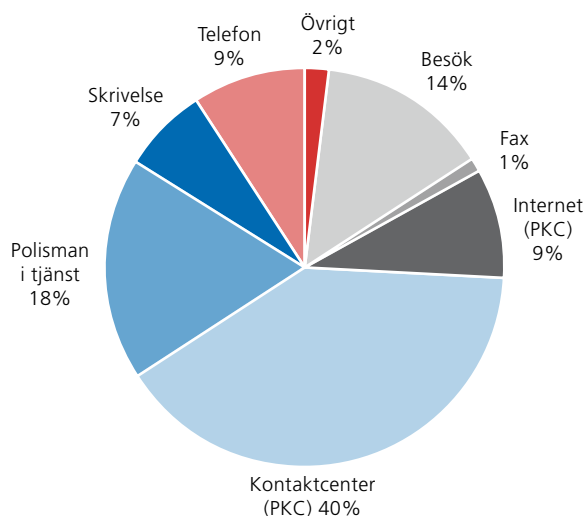
Under året har även grunden lagts för att utöka PKC-uppdraget till att även omfatta tipsmottagning, i syfte att förbättra informationsflödet avseende tips i enlighet med Polisens underrättelsemodell (PUM).

PKC är den stora kanalen för inflödet av mängdanmälningar och har under 2008 skrivit 700 000, vilket motsvarar hälften av samtliga anmälningar i polisens anmälningssystem RAR⁴² under 2008. Anmälningssamtalen står för 77 procent av det totala inflödet och upplysningssamtalen för resterande 23 procent. På RPS pågår ett arbete med att utveckla fler automatiska tjänster i telefonin och på webben. Dessa åtgärder kommer sannolikt att avlasta PKC från en del rutinärenden såsom information gällande öppettider.

Omorganisationen av PKC har inneburit att vissa polismyndigheter som tidigare bedrivit PKC-verksamhet. Under året stått inför en avveckling av sina verksamheter. Detta har lett till en oro i organisationen som satt sina spår i resultaten då trenden sedan slutet av 2007 pekade på en nedåtgående servicenivå. Denna utveckling har fortgått under 2008, även om en viss stabilisering skett i slutet av året. (Se figur 1, s. 79). En rad åtgärder har satts in för att mildra omorganisationens effekter externt, bl.a. avskaffades de regionala telefonköerna till viss del i förtid, för att ge kunderna svar fortast möjligt. Detta innebär att samtalen inte behöver vänta i regionala köer innan de överförs till den nationella telefonkön. Vidare tillfördes de län som behövde utöka sin verksamhet ekonomiska medel från RPS för att kunna rekrytera personal tidigare än först planerat.

42 | Rationell anmälningssrutin

FIGUR 2 | KANALER FÖR INKOMMANDE ANMÄLNINGAR ÅR 2008.

Tillståndsärenden och passärenden

Effekt och prestation – servicemätningar

I maj 2008 slutredovisades de nationella servicemätningar som genomförts i samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB). Mätningarna omfattade ärendekategorierna ansökan om pass/nationellt id-kort samt ansökan om tillstånd för vapen/ammunition. Resultaten togs fram enligt analysmodellen Nöjd-Kund-Index (NKI). För båda ärendetyperna fick servicemottagarna svara på frågor om hur de uppfattat Polisens service avseende tillgänglighet, bemötande och handläggningstid. Totalt sett fick Polisen ett bra betyg av allmänheten för sin service.

Målet för 2008 var 75 procent nöjda eller mycket nöjda servicemottagare (2009 är målet 80% och 2010 85%). 2008 års mål kan sammantaget sägas vara uppfyllt. Betygen skiljer sig dock åt mellan de olika kvalitetsfaktorerna, varför målet inte är nått i alla delar.

För båda ärendetyperna fick bemötande mycket högt betyg. Tillgänglighet ligger för båda ärendetyper under årets mål. Störst är skillnaden vad gäller handläggningstid. Att ansökan om pass/id-kort får så mycket högre betyg gällande handläggningstid antas bero på enhetliga rutiner och fastställda handläggningstider. Under året har en utredning påbörjats i syfte att ta fram rekommendationer för hur tillgänglighet och handläggningstider kan förbättras genom t.ex. e-tjänster.

FIGUR 3 | NÖJD-KUND-INDEX NATIONELLT.

	Ansökan om pass	Ansökan om tillstånd för vapen/ammunition
Antal servicemottagare som fått enkäten	17 231	12 994
Svarsfrekvens	75 %	75 %
Nöjd-Kund-Index (NKI) nationellt	84	76
NKI-spridning mellan polismyndigheterna	81–87	62–84

FIGUR 4 | MEDELVÄRDEN AV POLISMYNDIGHETERNAS NKI FÖR RESPEKTIVE. KVALITETSFAKTOR.

	Tillgänglighet	Bemötande	Handläggningstid
Ansökan om pass/id-kort	73	85	87
Ansökan om vapenlicens	71	83	72

Genomförande och resursinsats

Polisen lägger ca 10 procent av all sin rapporterade resurstid på service.

Under 2008 lades det 1 procent mer tid på service än under 2007. Övriga ärenden har också ökat under 2008 (+ 3 %). Polismyndigheten i Skåne har rapporterat mer tid på arbetsflödet service 2008 jämfört med föregående år. Polismyndigheterna i Stockholm och Västra Götaland har däremot rapporterat mindre tid på service 2008 jämfört med 2007.

Resurstiden för att hantera tillståndsärenden ligger på en relativt oförändrad nivå. Tillståndsärenden utgör 23 procent och övriga ärenden utgör 59 procent av samtliga ärenden.

Under 2008 har kategorin ej definierade timmar tillkommit och den utgör 18 procent av samtliga serviceärenden.

Polisens webbplats

Polisens webbplats, polisen.se, har dagligen ca 20 000 besökare och blir en allt viktigare del av polisens service och kommunikation med allmänheten. Under 2008 har ett genomgripande utvecklingsarbete genomförts av polisen.se bl.a. i syfte att göra informationen på webbplatsen mer lättillgänglig och enkel att använda. I och med genomförda insatser finns även stor potential till fortsatt utveckling för att tillmötesgå allmänhetens behov av informations- och e-tjänster, vilket även kan avlasta andra kanaler. Rikspolisstyrelsen har valt att vänta med mätningar av besökarnas nöjdhet tills nya polisen.se är i drift i sin helhet. Nöjdhetsmätningar av webbplatsen inkl. e-tjänsten för brotts- och förlustanmälan är planerade att ske i början av 2009.

TABELL 68 | ANTAL RESURSTIMMAR FÖR ARBETE MED TILLSTÅNDSÄRENDEN RESPEKTIVE ÖVRIGA ÄRENDEN.

	Timmar		Andel	
	2007	2008	2007	2008
Tillståndsärenden	889 873	894 822	24%	23%
Övriga ärenden	2 175 412	2 235 366	58%	59%
Ej definierade timmar	696 396	680 349	19%	18%
Samtliga ärenden	3 761 681	3 810 537	100%	100%

Avgiftsfinansierad verksamhet

Enligt avgiftsförordningen (1992:191) ska avgiftsfinansierad verksamhet bedrivas med full kostnads- täckning, om inget annat har beslutats. Redovisningen i tabellen nedan visar polisens avgiftsfinansierade verksamhet. Resultatet för den avgiftsfinansierade verksamheten där intäkterna får disponeras, visar ett underskott på 75,5 miljoner kronor. Stämmingsmannadelgivning har under året gått med ett underskott på ca 78 miljoner kronor medan pass- och Id-korts hanteringen har genererat ett överskott på ca 6 miljoner kronor. Med anledning av det stora

underskottet i delgivningsverksamheten har Rikspolisstyrelsen i september 2008 lämnat in en hemställan till regeringen om att få höja avgiften för stämmingsmannadelgivning från 250 kronor till 800 kronor i syfte att uppfylla förordningskravet om full kostnadstäckning.

RPS har den 29 februari 2009 hemställt till regeringen att underskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten flyttas med till 2009. RPS gör bedömningen att avgiften för stämmingsmannadelgivning måste höjas årligen under flera år om det ackumulerade underskottet ska kunna hämtas hem.

RESULTATBUDGET ENLIGT REGLERINGSBREV FÖR 2008

TUSEN KRONOR

	Ack resultat 2007	Resultat- budget Intäkter	Utfall Intäkter	Resultat- budget Kostnader	Utfall Kostnader	Resultat- budget Resultat	Utfall Resultat	Ack resultat 2008
AVGIFTER DÄR INTÄKTERNA DISPONERAS								
Offentligrättslig verksamhet								
Stämmingsmannadelgivning	-71 142	35 000	29 267	83 000	107 161	-48 000	-77 894	-149 036
Passhantering	20 031	415 000	384 209	411 800	378 859	3 200	5 350	25 381
Nationella ID-kort	1 149	20 000	37 041	19 600	36 185	400	856	2 005
Summa	-49 962	470 000	450 517	514 400	522 205	-44 400	-71 688	-121 650
Uppdragsverksamhet								
Kontroll av väktarhundar	-633	700	343	600	441	100	-98	-731
SKL *	-958	4 000	2 969	5 200	3 096	-1 200	-127	-1 085
Tjänsteexport	0	25 000	36 992	31 100	36 992	-6 100	0	0
Utbildning av ordningsvakter	-3 521	6 000	6 882	19 200	10 426	-13 200	-3 544	-7 065
Summa	-5 112	35 700	47 186	56 100	50 955	-20 400	-3 769	-8 881
AVGIFTER DÄR INTÄKTERNA INTE DISPONERAS								
Offentligrättslig verksamhet								
Tillståndsgivning	-216 103	50 000	48 254	190 200	265 146	-140 200	-216 892	-432 995
Bevakning av Riksbankens penningtransport	-506	2 000	454	1 000	652	1 000	-198	-704
Summa	-216 609	52 000	48 708	191 200	265 798	-139 200	-217 090	-433 699

* Statens Kriminaltekniska Laboratorium

ÖVRIGA MÅL OCH ÅTER- RAPPORTERINGSKRAV

Detaljredovisningar

Grov organiserad och systemhotande brotts- lighet (6)

Polisens åtgärder som vidtagits för att bekämpa den organiserade brottsligheten under 2008 redovisas i särskild ordning till regeringen. Rikskriminalpolisens årsredovisning ger även den en bild över den organiserade brottsligheten i Sverige.

Mobilisering mot grov organiserad brottslighet

Regeringen har givit Rikspolisstyrelsen i uppdrag att tillsammans med Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket, Kriminalvården, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen och Tullverket säkerställa en effektiv och uthållig verksamhet för bekämpning av den grova organiserade brottsligheten. För att omhänderta arbetet med uppdragets genomförande har en särskild organisation satts upp. Arbetet ska redovisas till regeringen den 30 juni 2009.

Bidragsbrott (10)

Polisens arbete med bidragsbrott är en väl utvecklad verksamhet inom de flesta polismyndigheterna. Samtliga polismyndigheter har särskilt utsedda handläggare som arbetar med bidragsbrott. Utredarna i två tredjedelar av myndigheterna har deltagit i någon utbildning på området. Denna utbildning har i de flesta fall genomförts tillsammans med Försäkringskassan och Åklagarmyndigheten. Vid en tredjedel av polismyndigheterna har myndigheten varit delaktig i annan kompetensutveckling på området såsom utbildning av chefer, särskild utbildning av förundersökningsledare och återkommande möten med viss utbildning. Vid någon polismyndighet har polispersonal också utbildat personal vid Försäkringskassan.

Vid ett stort antal polismyndigheter har utredarna särskilda kontaktpersoner vid samverkande myndigheter, framförallt vid Åklagarmyndigheten och Försäkringskassan. En polismyndighet redovisar också kontaktpersoner vid CSN och en avsikt att inleda ett samarbete med Migrationsverket.

Rikspolisstyrelsens arbete

I planeringsföresättningar för 2009–2011 har bidragsbrotten tagits upp som ett område under

avsnittet Nationella mål och strategier för kärnverksamheten. Där påtalas att polismyndigheterna ska ha ett nära samarbete med Åklagarmyndigheten och de bidragsutbetalande myndigheterna och att samarbetet mellan myndigheterna bör utvecklas. Det är Rikspolisstyrelsens uppfattning att merparten av polismyndigheterna uppfyller detta och att arbetet därmed bedrivs med rätt inriktning.

På länspolismästarmötet den 6–7 februari 2008 påtalade rikspolischefen att arbetet med bidragsbrott är fortsatt prioriterat. Vid ett länskriminalchefsmöte i början av april betonades också vikten av fortsatta insatser inom området. Den 1 augusti 2008 övergick förundersökningsledarskapet från Åklagarmyndigheten till polismyndigheterna vid utredningar av bidragsbrott, genom ett särskilt beslut⁴³. I beslutet framgår att brott enligt bidragslagen (2007:612) som regel ska anses vara av enkel beskaffenhet och att förundersökningen i normalfallet ska ledas av polismyndigheten. Detta har inte föranlett någon förändring i övrigt rörande arbetet med ärendetypen.

Under 2008 har Rikspolisstyrelsen i samarbete med Åklagarmyndigheten tagit fram ett utbildningsmaterial för hanteringen av bidragsbrottsärenden. Syftet med detta är att ytterligare förbättra de bidragsutbetalande myndigheternas förmåga att bedöma vad som är brott och att höja kvaliteten på anmälningarna. Utbildningsmaterialet riktar sig till alla myndigheter som pekas ut i bidragsbrottslagen. Rikspolisstyrelsen och Åklagarmyndigheten har under flera år bedrivit ett samarbete med Försäkringskassan för att öka effektiviteten och kvaliteten i handläggningen av bidragsbrottsärenden. En generell slutsats av samarbetet är att det är viktigt att de bidragsutbetalande myndigheterna har rätt kompetens för uppgiften.

Rikspolischefen och riksåklagaren bjöd den 7 november 2008 in myndighetscheferna för de bidragsutbetalande myndigheterna till ett möte. Vid mötet redogjordes kort för det arbete som Polisen, Åklagarmyndigheten och Försäkringskassan bedrivit och dessutom delades utbildningsmaterialet ut. Några frågeställningar berördes och ett uppföljande möte diskuterades.

Inspektionsverksamhet

Rikspolisstyrelsens enhet för inspektionsverksamhet har under hösten och vintern 2008 inspekterat Polisens handläggning av bedrägeriärenden. Inom ramen för denna inspektion har även handläggning av bidragsbrott omfattats. Rapporten kommer att redovisas under första kvartalet 2009.

43 | PoA-403-3959/08

Åtgärder som vidtagits för att öka samverkan mellan polis, åklagare, domstolar och kriminalvården i syfte att korta den totala tiden från brottsanmälan till dom (11)

Samverkan mellan polis och åklagare

Allmänt

Sedan flera år pågår mycket samarbete i syfte att minska genomströmningstiden i rättskedjan. De effektivitetsvinster som finns när det gäller samverkan mellan polis och åklagare i den dagliga verksamheten ligger inom ramen för Polisens nationella utredningskoncept – för ökad lagföring och brottsreduktion (PNU), som polisen fortsätter att arbeta efter och utveckla. PNU bidrar till att utredningsverksamheten bedrivs effektivt och med hög kvalitet. Samtliga polismyndigheter och åklagarkamrar ålades 2006 att fram till 2009 öka samverkan inom en rad specificerade områden i syfte att öka lagföringen, både kvantitativt och kvalitativt. Denna utveckling har följts upp både 2007 och 2008 och visar att det vid alla myndigheter sker mycket samarbete. Samverkan har även skett centralt mellan Rikspolisstyrelsen och Riksåklagaren för att få en effektiv och enhetlig tillämpning av reglerna om förundersökningsbegränsning och åtalsunderlåtelse. Under året har samarbetet mellan Internationella åklagarkammaren och Riks-kriminalpolisen intensifierats bl.a. för att hitta effektivare metoder för lagföring i komplicerade ärenden och för att skapa förståelse för Polisens prioriteringar.

Samverkansmöten m.m.

Nästan alla myndigheter har dagliga möten eller veckomöten mellan specialiståklagare och polisens förundersökningsledare eller utredare för att diskutera direktiv och prioriteringar i inkomna ärenden, och man samarbetar regelbundet angående metod och utvecklingsfrågor. Vid flertalet myndigheter har man återkommande gemensamma möten på strategisk nivå. På många håll har man gemensamt tagit fram utredningsdirektiv, rutiner och metodstöd. På nationell nivå har det gemensamt tagits fram direktiv för så kallad registertopsning (DNA-prov som registreras) och en Best Practice för kriminalteknik. Ett metodhandbok för brott i nära relationer har tagits fram i samverkan med bl.a. Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum i Göteborg. Samarbete finns i de flesta regioner, tillsammans med andra myndigheter, inom SAMEB (Samverkan för att bekämpa och förebygga ekonomisk brottslighet).

Arbetsmetoder

I Norrbotten finns en överenskommelse mellan polis och åklagare att under andra halvåret av 2008 för-

korta utredningstiden hos polis och åklagare för våldsbrott till 110 dagar, drograttfylleri 90 dagar, rattfylleri 80 dagar och snatteri 60 dagar. I Jämtland har man beslutat att handlägga mål där den misstänkte tidigare varit frihetsberövad med förtur. Värmland har ett snabbspår för mängdbrott som även omfattar tingsrätten. Kronoberg har en skyndsam handläggning av utredningar i närståendebrott och Uppsala har motsvarande för mängdbrott. Västerbotten ska tillsammans med åklagarna börja bestämma slutredovisningsdatum i barnärenden. I Västmanland görs en gemensam uppföljning av de så kallade LUL-fristerna och i Västernorrland prioriteras gemensamt ärenden där den misstänkte är vaneförbrytare. Det förekommer också gemensamma riktade insatser för att arbeta ner balanser.

Många myndigheter samlar utredningskompetens på enheter eller i team inom vanliga och prioriterade brottsområden och samverkar med åklagare som har motsvarande specialistkompetens. De så kallade barnhusen, som finns på många platser i landet, är ett exempel. Ett annat exempel är Halland som ska inrätta en ny enhet, BrottBAS (Beslut-Analys-Samordning). Här ska polisiära förundersökningsledare och utredare arbeta offensivt och på brottsfrekventa tider i samverkan med åklagare för snabba direktiv och beslut i avsikt att nå en snabb lagföring av hög kvalitet.

Utbildning och återkoppling

Vid flertalet myndigheter förekommer kompetenshöjning hos polisen genom utbildning eller auskultation hos åklagarmyndigheten och ibland vid tingsrätten. En kvalitetssäkring från åklagare av polisens utredningsarbete sker i relativt stor omfattning vid de flesta myndigheter, både vid gemensamma möten och i enskilda ärenden. Från centralt håll betonas också att det kvalitetssäkringen ska förbättras ytterligare.

Samverkan mellan polis, åklagare, domstolar och Kriminalvården

RIF – Rättsväsendets informationsförsörjning

RIF är ett pågående samarbete mellan elva olika myndigheter i rättskedjan: Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Skatteverket, Ekobrottsmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kustbevakningen, Tullverket, Domstolsverket, Kriminalvården, Brottsförebyggande rådet samt Brottsoffermyndigheten. Målet är att innan den 1 januari 2012 få till stånd ett elektroniskt informationsflöde genom hela rättskedjan som bl.a. möjliggör spårbarhet och mätning av genomströmningstider. Härigenom kommer många effektivitetsvinster att kunna göras när det gäller bl.a. återkoppling, administration, uppföljning, prognosarbete och inventering av resursbehov.

Under 2008 gjordes en förstudie som ska vara klar i slutet av februari 2009. Den heter *Informationsutbytet i Brottmålsprocessen (BMP)* och här ska de gemensamma kraven tas fram för att möjliggöra ett strukturerat informationsutbyte mellan de elva myndigheterna. Målet är sedan att beskriva vilken information som ska kunna utbytas och hur det ska ske.

Snabbspåret

Under året bedrev Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Kriminalvården och Rättsmedicinalverket på uppdrag av regeringen en försöksverksamhet för snabbare handläggning av mängdbrott, det så kallade Snabbspåret, på tre orter i landet. Resultatet av försöksverksamheten redovisades i oktober 2008. Projektet bedrevs i samverkansgrupper med representanter från samtliga berörda myndigheter och domstolar. Genomförandet innebar bl.a. ökad samverkan mellan polis och åklagare, översyn och införande av rutiner och arbetsmetoder som ledde till en effektivare hantering samt en kort genomströmningstid för vissa typer av brott, bl.a. stöld, snatteri, rattfylleri och olovlig körning.

Prognosarbetet inom rättsväsendet

I regleringsbrevet för år 2008 fick Rikspolisstyrelsen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården i uppdrag att samverka kring att samordna och utveckla prognosarbetet. Syftet är att förbättra möjligheterna att bedöma rättsväsendets kapacitetsbehov. En första rapport redovisas i början av 2009 för tidsperioden 2009 till 2012. Tanken är att utveckla och fördjupa arbetet under 2009 och ta fram en rapport för tidsperioden 2010 till 2013. Vad man på sikt bör kunna räkna med är att det kommer gå lättare för myndigheterna och domstolarna att planera för och ha beredskap i verksamheten när man vet vilka behov som finns.

HAG-grupperna (Häktning – Anhållande – Gripande) och annan samverkan

Fungerande så kallade HAG-grupper (häktade, anhållna, gripna) finns i Gävle, Umeå, Göteborg, Mariestad, Halmstad, Västerås samt Kalmar. HAG-grupperna är lokala forum där myndighetscheferna för polis, åklagarkammare, domstol, och Kriminalvården träffas regelbundet, en eller flera gånger årligen. Här diskuteras t.ex. samverkansfrågor för att bl.a. korta ned genomströmningstiderna i rättskedjan samt i projekt och gemensamma problem av praktisk karaktär.

Även i övriga landet förekommer regelbunden samverkan och informationsutbyte mellan aktörerna (polis, åklagare, domstol och kriminalvård) som ytterst syftar till att korta genomströmningstiderna i rättskedjan. Teknik- och säkerhetsfrågor är exempel

på sådant som är av intresse över myndighetsgränserna. Dessutom har chefsåklagarna regelbundna möten med den lokala polisledningen respektive domstolschefen för utveckling av lokala rutiner och dylikt.

Rättscentra

Samordnade rättscentra där polis, åklagare, domstol och häkte är geografiskt samlokaliserade finns i Huddinge (Flemingsberg) och Nyköping. Nya rättscentra planeras i Göteborg, Malmö, Sollentuna, Jönköping och Örebro. Genom samlokaliseringen underlättas processen för aktörerna i rättskedjan. I bl.a. Linköping, Uppsala och Stockholm finns samlokalisering mellan tre myndigheter i rättskedjan.

Ekonomisk brottslighet

I ett regeringsuppdrag ålades Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen och Ekobrottsmyndigheten att tillsammans vidta åtgärder för att åstadkomma en mer effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet i hela landet. Ett antal förslag som sammantaget syftar till att korta genomströmningstiderna har tagits fram. Myndigheterna ska mäta genomströmningstiderna för ekobrott på samma sätt och även göra en gemensam uppföljning av lagföring och genomströmningstider för ekobrott i hela landet. Ekobrottsåklagare och ekobrottspoliser utanför Ekobrottsmyndigheten samt skattebrottsutredare ska beredas möjlighet att tjänstgöra på Ekobrottsmyndighetens mängdbrottsenheter i syfte att metoderna avseende mängdbrottsshantering i möjligaste mån ska bli gemensamma och likartade för myndigheterna. Slutligen kan nämnas att myndigheterna ska samordna insatser vid handläggning av omfattande så kallad gränssnittsbrottslighet, t.ex. investeringsbedrägerier, och att myndigheterna i gemensamma riktlinjer ska komma överens om fördelningen av ansvaret för att utreda enklare ekobrott.

Polisens arbete med verkställigheter (14)

I syfte att effektivisera Polisens verkställighetsarbete genomförde Rikspolisstyrelsen under 2007 en intern översyn av detta område. En utredning, effektivare och rättssäkrare verkställighet av avvísings- och utvisningsbeslut, presenterades vintern 2007/08. Utredningen innehåller ett flertal förslag som inriktar sig på olika områden: styrning/ledarskap, organisation/helhetssyn, utbildning/rekrytering och metodutveckling/samarbete med andra intressenter.

Uppdraget i regleringsbrevet har i huvudsak sin bakgrund i utredningen som omnämns i stycket ovan. Uppdraget avsåg vilka åtgärder som föranleddes och kunde genomföras med anledningen av förslagen i utredningen.

Under vintern 2007/2008 remitterades och bereddes utredningen. I mars 2008 beslutades att inga åtgärder tills vidare skulle vidtas med förslagen i utredningen eftersom två delprojekt (verksamhetsutveckling respektive organisation) inom ramen för programdirektivet En nationell gränskontroll skulle redovisa sitt resultat under hösten 2008. Utredningen och de två delprojekten ska jämföras och synkroniseras innan beslut kan fattas om eventuella förändringar i den nuvarande hanteringen av verkställighet av beslut om avvísning och utvisning. Såväl Polisens verkställighets- som gränskontrollarbete ligger inom utlänningsrättens område och berör till stora delar samma personal och organisatoriska enheter på polismyndigheterna.

I avvaktan på denna helhetsbild av verksamheten har inga omfattande förändringar genomförts under 2008. Emellertid har åtgärder vidtagits på ett antal områden för att öka effektiviteten inom ramen för rådande organisatoriska situation.

Påverkande faktorer och åtgärder

Det finns ett antal faktorer som påverkar Polisens arbete med verkställigheter. Nedan redovisas några av de viktigare.

Verkställigheter till Irak

En mycket stor andel av polismyndigheternas ärenden rör verkställighet till Irak och antalet kommer sannolikt att öka under de närmaste åren. Sverige har sedan februari 2008 ett återtagandeavtal med Irak. RPS har skapat kontakter och rutiner för att verkställigheter enligt avtalet ska kunna genomföras. Möjligheterna till verkställighet till Irak är emellertid begränsade. Antalet flyglägenheter som kan användas för verkställigheter till Irak är få och jordanska myndigheter har restriktioner för transiteringar.

För att öka effektiviteten och antalet verkställigheter till Irak har Polisen arbetat för att åstadkomma gruppflygningar direkt till Bagdad. RPS har tagit upp frågan vid ett besök av en irakisk delegation i Sverige. En delegation från Migrationsverket och RPS har dessutom vid besök i centrala Irak diskuterat konkreta och praktiska angelägenheter med olika irakiska myndigheter. Efter beslut från Luftfartsstyrelsen har en första gruppflygning genomförts i slutet av året.

Den kurdiska regeringen (KRG) accepterade inledningsvis trots återtagandeavtalet inte tvångsvisa verkställigheter till norra Irak. För att få KRG att godta återtagandeavtalet besökte en svensk delegation, med deltagande från RPS, Kurdistan i oktober 2008. Reaktionerna från KRG:s sida var positiva och de första direkta verkställigheterna har genomförts. KRG har sedan en tid även godtagit tvångsvisa verkställigheter av personer som har

utvisats p.g.a. brott. Dessa åtgärder kan, tillsammans med Kriminalvårdens transporttjänst (TPT) försök att finna ytterligare flyglägenheter, komma att öka antalet verkställigheter till Irak.

Samverkan med Migrationsverket

Migrationsverket lämnar numera över ärenden även när man inte har lyckats reda ut dem under en tvåmånadersperiod, trots en överenskommelse om att verket ska se till att personen har erforderliga resehandlingar m.m. innan överlämnandet. Detta innebär att många verkställighetsärenden genererar ett mer tungrott och tidsödande arbete för polismyndigheterna.

Polisen har tillsammans med Migrationsverket inlett en översyn av ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bl.a. vad avser verkställighetsärenden. Rikpolisstyrelsens mål är att komma överens om en ordning som, med utgångspunkt från ett helhetsperspektiv, så effektivt och rättssäkert som möjligt kan lägga grunden för ett väl fungerande samarbete mellan polismyndigheterna och Migrationsverket.

Rikspolischefen tog initiativ till ett sammanträffade med generaldirektörerna för Migrationsverket och Kriminalvården, där främst frågor om verkställigheter diskuterades. Två möten ägde rum under hösten och det har bl.a. resulterat i att en gemensam översyn ska göras av rutiner kring överlämnande av verkställighetsärenden från Migrationsverket till polismyndigheterna och av samarbetet mellan polismyndigheterna och TPT. Dessutom beslutades om fler möten mellan rikspolischefen och generaldirektörerna.

Ett utslag av samarbetet mellan RPS och Migrationsverket är att en gemensam konferens om verkställighetsfrågor ägde rum i november. Vid konferensen deltog Migrationsverket, TPT, RPS och samtliga polismyndigheter.

Samverkan med Kriminalvårdens transporttjänst

I maj 2008 flyttade planeringsavdelningen hos TPT från Göteborg till Arvidsjaur. All personal i Arvidsjaur är ny. Flytten har av naturliga skäl bl.a. inneburit en längre tid för planeringen av transporter med åtföljande fördröjning av tidpunkten för den faktiska utresan från det att beställning har gjorts av polismyndigheten.

På initiativ av RPS tjänstgjorde en polisman en vecka i september hos TPT. Efter det har en arbetsgrupp skapats mellan Polisen och TPT med uppdrag att förbättra samarbetet och öka effektiviteten i samarbetet mellan polismyndigheterna och TPT. Rutiner för både beställning och planering av verkställigheter ses nu över i syfte att främst förkorta tiden mellan beställningar och utresa.

Avvikna

En stor del av de personer vars beslut ska verkställas avviker inför verkställigheten. I mer än hälften av de ärenden som Migrationsverket lämnar över har så skett och i ytterligare fall avviker man efter överlämnandet. Drygt 7 800 personer var efterlysta av polismyndigheterna vid utgången av oktober månad.

Polisen arbetar med att förbättra och effektivisera den inre utlänningskontrollen bl.a. för att försöka uppdaga de som har avvikit. RPS har i planeringsförsättningarna för polismyndigheterna bl.a. pekat på behovet av att integrera denna uppgift med det vardagliga polisarbetet samt att alla poliser får relevant utbildning för ändamålet. Från och med 2007 ska polismyndigheterna rapportera statistik över genomförda inre utlänningskontroller.

Övrigt

Polisen har genomfört en gemensam verkställighetsresa med ett 30-tal personer till Mongoliet. Flygningen finansierades huvudsakligen genom Frontex då andra medlemsstater deltog i verkställighetsresan.

Utveckling under 2008

Av nedanstående tabell framgår att polismyndigheterna fram till och med oktober 2008 har verkställt färre beslut än under hela föregående år. Två månader är dock inte med i underlaget och resultatet för hela 2008 kommer att överstiga resultatet för 2007. Samtidigt har dock myndigheternas balanser av ej verkställda beslut ökat. RPS kommer att komplettera med siffror för hela året 2008 när uppgifterna kommit in.

TABELL 69

	2007	2008*
Överlämnade av Migrationsverket	6 793	7 661
Verkställda beslut, alla typer av ärenden**	3 816	3 448
– varav ärenden överlämnade av Migrationsverket	2 717	2 527
Balans av ej verkställda beslut, alla typer av ärenden**	11 535	12 862
– varav ärenden överlämnade av Migrationsverket	11 046	12 308
Efterlysta, ärenden överlämnade av Migrationsverket	7 771	7 812

* Siffrorna i kolumnen för 2008 avser januari – oktober 2008.

** Utöver beslut från Migrationsverket och Migrationsdomstol verkställer polisen även egna avvisningsbeslut samt allmän domstols beslut om utvisning på grund av brott.

Allmänt: samverkan med bransch- och intresseorganisationer (15)

Rikspolisstyrelsens verksamhet berör i många fall enskilda och företags intressen. Detta är aktuellt när Rikspolisstyrelsen t.ex. hanterar förvaltande verksamhet såsom trafiksäkerhet, transport av farligt gods samt sjöfarts-, hamn-, luftfarts- samt transportskydd. Privata intressen inom dessa områden förvaltas i många fall av branschorganisationer som kan vara branschspecifika eller av organisationer som skyddar arbetstagare eller bevakar möjlighet att driva handel. Kraven på Rikspolisstyrelsen har ökat inte enbart med hänsyn tagen till nämnda verksamheter av förvaltande- och föreskrivande karaktär utan också av det skälet att eftersom andra sakmyndigheter ställer krav på åtgärder med anledning av risken för antagonistiska hot, Rikspolisstyrelsen förväntas ge information av karaktären aktuell hotbild i Sverige avseende specifik verksamhet och i vissa fall t.o.m. besluta om höjt hot vilket kan påverka näringen i praktiken.

Nedan beskrivs samverkan med bransch- och intresseorganisationer inom Industrin/Näringslivet utifrån ett centralt perspektiv.

Transport av farligt gods/trafiksäkerhet

Räddningsverket är sakmyndighet på området transport av farligt gods. För biträde i olika frågor finns "Delegationen för hantering av farliga ämnen". Denna grupp består till hälften av myndigheter och till hälften branschrepresentanter. Syftet med gruppen är att fortlöpande ge Räddningsverket (och varandra) information likväl som underlag inför beslut i olika frågor. Delegationen har under året sammanträffat vid två tillfällen. Det första tillfället ägnas mycken tid till att arbeta i workshops för att ge Räddningsverket underlag till deras Regeringsuppdrag om den framtida hanteringen av farliga ämnen (Remissutgåva redovisad i november 2008). Det andra mötestillfället hade bl.a. hotbilder för hantering/transport av farliga ämnen på agendan och Säkerhetspolisen gav branschföreträdarna viktigt underlag inför organisationernas arbete med hotbildskunskap.

Behovet av samverkan mellan myndigheter och branschföreträdare får anses vara stor och tanken är att en ny grupp ska skapas, efter Räddningsverkets skrotande, vilken då kommer att förvaltas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

På farligt gods området arbetar för övrigt alla sju tillsynsmyndigheter tillsammans i en grupp som benämns SAMTILL (samordnad tillsyn) under Räddningsverkets paraply. Denna gruppen hade en dag under våren då många bransch- och intresseorganisationer inbjöds till att lyssna på föredrag och

diskutera såväl tillsynsfrågor som annat. Dagen var mycket givande för alla parter.

På området trafiksäkerhet i allmänhet och vad gäller yrkestrafiken har Rikspolisstyrelsen en lång tradition av att arbeta med olika branschföreträdare såsom NTF, MHF, cykelfrämjandet m.fl. Det kan förväntas att detta arbete kommer att i viss mån intensifieras men kanske samtidigt också renodlas med anledning av Riksdagens kommande beslut om nedbrytning av Nollvisionen till Etappmål, användningstillstånd såväl som åtgärder för respektive tillstånd. Förslaget innebär också bl.a. att alla aktörer som påverkar trafiksäkerhetsarbetet ska samlas kring en gemensam arbetsmetod (så långt detta är möjligt) och samlas en gång per år till resultatkonferenser för att värdera och samordna trafiksäkerhetsarbetet. Bransch- och intresseorganisationerna uttrycker med tydlighet att det anser det vara mycket värdefullt med polisiärt deltagande i samband med diskussioner om åtgärder på trafiksäkerhetsområdet såväl som i samband med olika informationskampanjer som t.ex. trafiknykterhetens dag.

Ytterligare en samverkansgrupp finns inom området transport av farligt gods och då med inriktningen landtransportskydd (skydd mot antagonistiska hot mot transport av farligt gods på väg respektive järnväg). Gruppen består av företrädare från RPS/HK, RKP, SÄPO, Räddningsverket (föreskrivande del såväl som tillsynande del), Banverket, Vägverket, Kustbevakningen. Gruppen samlade under våren branschföreträdare för att medge dem möjlighet att ta till sig hotbildskunskap vilken tilhandahölls av SÄPO. Diskussionsdagen utvärderas och det visade sig att den var uppskattad och att industrin önskar en fortsättning.

Security – skydd mot antagonistiska hot inom transportverksamhet och kritisk infrastruktur

Ovan beskrevs ett arbete som bedrivs på området skydd/antagonistiska hot. Utöver detta området bedrivs ett mycket omfattande arbete avseende luftfart såväl som sjöfart- och hamnskydd. Lagstiftaren förväntar sig att berörda parter ska ha beredskap för antagonistiska hot. T.ex. förväntas de ha kontrollanter vilka har olika befogenheter och som anses utgöra ersättare för polismän. Rikspolisstyrelsen är den myndighet som ger ut föreskrifter avseende kontrollanterna och polismyndigheterna kommer att ansvara för att tillse att personerna blir utbildade och förordna dessa såväl som att tillse att kontrollanterna har ledning av polisman i sin aktivitet. Rikspolisstyrelsen svarar vidare för att i samband med ett reellt hot besluta i samverkan med sakmyndighet om en förändrad hotbild vilken kan innebära att berörda

tvingas vidta särskilda åtgärder eller liknande. Båda dessa delar den mer förvaltande delen såväl som de operativa beslutet innebär en förväntan om ett stabilt och regelbundet samarbete med andra myndigheter såväl som med representanter från industrin.

Under året har följande arbete skett. Tillskapande av strategiska samverkansgrupper med såväl Luftfartsstyrelsen som Sjöfartsinspektionen/Sjöfartsverket. Försättningsvis kommer dessa sakmyndigheter (delar av Transportstyrelsen) att vara initiativtagare till framtida sammanträffanden. Operativ samverkan sker redan idag med dessa myndigheter och i första hand genom Rikskriminalpolisens försorg. Säkerhetspolisen deltar för övrigt både i de strategiska såväl som de operativa grupperna. Rättsavdelningen har tillsammans med Polisavdelningens personal startat upp arbetet med att utarbeta nödvändiga föreskrifter och samverkan kommer att ske med Industrin/Näringslivet i samband med att dessa föreskrifter remissas.

Under hösten 2008 genomförde Rikspolisstyrelsen ett seminarium för branschföreträdare och intresseorganisationer i ett brett perspektiv och tanken är att industrin/näringslivet fortsättningsvis bjuder in till i vart fall årsvisa sammanträffanden där viktiga frågor kan diskuteras och information om Polisens arbete på detta område kan informeras om.

Internationellt samarbete (16)

Utbildning

Flera polismyndigheter har genomfört utbildningar för att höja den interna kompetensen, särskilt inom områden som syftar till att identifiera och bekämpa gränsöverskridande kriminalitet. En större utbildningsinsats har genomförts vid polismyndigheten i Värmland där personal i yttre tjänst utbildats i inre utlänningskontroll. Personal vid gränspolisen i Stockholm har medverkat i en extern utbildning av incheckningspersonal på flyplatser i Grekland i syfte att öka kunskapen om svenska resehandlingar. Inom ramen för kriminalunderrättelsearbetet har flera studiebesök genomförts, bl.a. till Sirenekontor i andra länder och Interpol. Polishögskolan har deltagit i arbetet inom strukturen för den europeiska polisakademien (CEPOL). Ett stort antal utländska delegationer har besökt Rikskriminalpolisens internationella enhet (IPO) för att studera dess organisation och arbetssätt.

Polismyndigheter som aktivt deltar i det internationella utvecklingssamarbetet har vidtagit kompetenshöjande åtgärder i syfte att öka medvetenheten och kunskapen hos polisanställda om myndighetens arbete inom utvecklingsprojekten.

De kompetenshöjande åtgärderna har bl.a. lett till ökad medvetenhet om de internationella kanaler som finns att tillgå i arbetet, fördjupat polisanställdas fackkunskap och gett polismyndigheterna ett bredare internationellt kontaktnät som kan leda till operativa fördelar. Den nationella kontaktpunkten för internationellt polissamarbete vid Rikskriminalpolisen har utnyttjats mer än tidigare och Europols register (EIS) används i ökande omfattning samtidigt som kvaliteten på innehållet har förbättrats.

Utvecklingssamarbete

Rikspolisstyrelsen har under året fortsatt sitt utvecklingssamarbete på Västra Balkan, Nicaragua, Rwanda och Sri Lanka. I december 2008 avslutades ett flerårigt och mycket framgångsrikt samarbete med Sydafrika. Arbeta med att initiera utvecklingssamarbete med Ukraina har inletts genom en förstudie. Polismyndigheterna i Uppsala, Västra Götaland, Skåne samt polisprogrammet vid Växjö universitet deltar aktivt i det internationella utvecklingssamarbetet genom deltagande i projektverksamheten.

Gränsöverskridande projektverksamhet med medfinansiering från EU:s budget som genomförts eller där Polisen varit en partner till andra medlemsstater

Under året har Rikspolisstyrelsen bedrivit och avslutat ett EU-finansierat projekt inom området profilering av syntetisk narkotika. Rikspolisstyrelsen har beviljats medel för ett projekt som syftar till att möjliggöra utbyte av uppgifter ur kriminalregister inom EU (Ecris). För kommande år har Rikspolisstyrelsen dessutom ansökt om medel från EU:s gränsfond för vidareutveckling av tre projekt: elektroniska passläsare (en del av E-borderprojektet), passagerarregister och SIS II. Gränspolisen i Stockholm har också ansökt om medel från EU:s gränsfond för att i projektform utveckla samarbetet med gränskontrollmyndigheter och transportörer i syfte att underlätta kontroll av resande. Polismyndigheten i Västra Götaland har ansökt om medel från Europeiska Socialfonden för en fortsättning på SPIRA-projektet som genomförts i Stockholm.

Operativt samarbete

Polismyndigheterna har redovisat ett stort antal gränsöverskridande operativa samarbeten med framför allt de nordiska och baltiska grannländerna, men operativt samarbete har också förekommit med andra länder vid specifika insatser. Under fotbolls-EM deltog svensk polis bl.a. genom stöd vid gränskontroller i Österrike och Schweiz. I de län som direkt angränsar till annan stat förekommer även operativt samarbete i vardagsverksamheten, t.ex. i form av övervakning av trafik i terräng och på väg, eller fjällräddning. Utöver detta sker operativt samarbete inom ramen för Europol, Interpol och Sirene. De operativa ärenden som bedrivs vid Rikskriminalpolisens innefattar, i stort sett i samtliga fall, ett mer eller mindre omfattande internationellt samarbete.

Det gränsöverskridande operativa samarbetet anses ha mycket goda effekter. Samarbete har lett till att ärenden har kunnat klaras upp och man har utvecklat nätverk och kommunikationskanaler som kan användas för fortsatt samarbete. På Rikskriminalpolisens internationella enhet har en funktion inrättats som ger stöd till polismyndigheterna och förenklad tillgänglighet till Europol och Interpol.

Schengensamarbetet (17)

Polismyndigheterna har till följd av Schengenområdets utvidgning vidtagit åtgärder för att anpassa verksamheten. Gränspolisen vid flertalet polismyndigheter har fått andra arbetsuppgifter och arbetet sker nu med större fokus på inre utlänningskontroll. Arbetsmetoderna har till följd av Schengenutvidgningen blivit allt mer underrättelsebaserade och den inre utlänningskontrollen allt viktigare. De förändringar som Schengensamarbetet innebär har föranlett flertalet polismyndigheter att vidta utbildningsinsatser bl.a. inom området inre utlänningskontroll.

Polismyndigheten i Stockholm har sett en ökning av människosmuggling och illegal invandring till följd av utvidgningen. Rikskriminalpolisen uppger att antalet inkomna ärenden och antalet träffar avseende efterlysta personer, fordon och dokument har ökat med anledning av de nya medlemsstaternas tillgång till Schengens informationssystem (SIS).

Internationell tjänstgöring för polisanställda (18)

Flertalet polismyndigheter är mycket positiva till internationell tjänstgöring och vid många av dessa polismyndigheter finns ett stort intresse bland de anställda för sådan tjänstgöring. Flera polismyndigheter uppmuntrar aktivt de anställda att delta i internationella insatser, samtidigt som flera andra polismyndigheter anger att de inte har vidtagit några

åtgärder alls för att öka intresset för internationell tjänstgöring. De polismyndigheter som är positiva till internationell tjänstgöring uppger i regel att antalet utlandstjänstgörande har ökat.

Ett stort antal polismyndigheter saknar rutiner för hur erfarenhet från internationell tjänstgöring ska tas tillvara och spridas inom organisationen och har heller inte vidtagit några åtgärder för att förändra situationen. Den hemkommande erbjuds ibland endast ett samtal med ledningsgruppen. Endast ett fåtal polismyndigheter har angett att utlandserfarenhet värderas extra i merithänseende och vid tjänstetillsättning.

Freds- och säkerhetsfrämjande samt konfliktförebyggande verksamhet (19)

mål:

- Polisen skall rekrytera, utbilda och utrusta den personal som regeringen beslutar att ställa till förfogande för de internationella freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamheterna.

Polisen ska med kort varsel kunna ställa lämplig personal med olika kompetenser till förfogande för de internationella insatserna. Vidare ska polisen administrera det svenska deltagandet i aktuella insatser. Rikspolisstyrelsen bedömer att Polisens förmåga inom området är mycket god.

Eftersom mål och återrapporteringskrav för den freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamheten inom politikområde Utrikes- och säkerhetspolitik respektive Internationellt utvecklingsarbete är identiska görs redovisningen under en gemensam rubrik.

Omfattning av verksamheten

Polisen har under året deltagit i 18 missioner i 15 länder/områden. För detta har polisen haft en total utgift på 146 597 315 kronor. Av utgiften hänför sig 145 800 723 kronor till anslaget för freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet, Internationellt bistånd, och 796 592 kronor till verksamheten för freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Internationell samverkan. I årets missioner har totalt 229 personer medverkat, alla utom en polis. Av deltagarna var 166 (72,5%) män och 63 (27,5%) kvinnor.

Personalförsörjning

De senaste årens utveckling med efterfrågan på specialister inom olika polisiära områden, liksom

poliser med kvalificerad kompetens inom ledarskap och projektarbete, har fortsatt under året. Detta har framför allt gällt små specialiserade insatser inom olika polisiära ämnesområden. En alltmer tydlig utvecklingstendens är deltagandet med specialistkompetens inom arbetsfältet mot grov organiserad brottslighet. En annan tendens är att även de stora multifunktionella missionerna efterfrågar poliser på chefs- och ledningsnivå samt med specialistkompetens. I dessa missioner arbetar olika internationella och lokala organisationer i ett krisområde med insatser inom ett stort antal samhällsområden.

Trots de högt ställda kraven har Rikskriminalpolisen i stor utsträckning lyckats rekrytera personal med rätt profil. Tidigare svårigheter med att rekrytera högre polisbefäl har fortsatt under året, men ett fåtal personer i den kategorin har ändå rekryterats, utbildats och sända ut i missioner. Det förtjänar särskilt att nämnas att svensk polis under året medverkat i den högsta missionsledningen till Sudan och Liberia.

De insatser som gjorts för att öka antalet kvinnliga sökande, bl.a. utbildning av handläggare och riktade informationsinsatser, har gett positivt utfall. Även det faktiska uttaget av kvinnliga poliser till utlandstjänst har ökat.

Det direkta arbetet enligt resolution 1373 (2001) för att bekämpa terrorism, sker inom ramen för de organisationer till vilka svensk polis rekryteras. Erfarenheter från de missioner där svensk polis finns företrädd ger vid handen att det förekommer både utbildning och rekrytering till terroristnätverk. Svensk polis deltar i respektive organisations arbete mot terrorism i enlighet med mandat och arbetsfördelning inom missionerna. Det kan många gånger vara svårt att särskilja organiserade brottslingar från terrorister beroende på vilken bakgrund nätverken har för sin brottsaktiva verksamhet.

Verksamhetens utveckling och resultat

Erfarenheter från missionerna under 2008 bekräftar tidigare gjorda iakttagelser, nämligen att brister i den grundläggande säkerheten, omfattande brottslighet, korruption och gangstervälde har mycket negativa återverkningar på de konfliktdrabbade samhällena. Därför måste lag och ordning etableras och brottsligheten reduceras för att andra sektorer av det civila samhället ska kunna utvecklas positivt.

En annan viktig aspekt på internationella insatser är att det i de flesta fall tar mycket lång tid att etablera fungerande samhällsstrukturer och genomföra andra nödvändiga reformer för en positiv utveckling i konfliktdrabbade samhällen. Detta gäller oavsett om insatserna är polisiära eller gäller andra civila områden. Det är därför nödvändigt att insatserna är långsiktiga och att de successivt

anpassas till utvecklingen i de aktuella områdena. Missionerna har under året varit av varierande storlek och varje mission har haft specifika problem att arbeta med. Därför har inriktningen och organiseringen av verksamheten sett olika ut beroende på mission. Gemensamt för de svenska polisernas arbete, och även för andra polisars arbete, har varit att med olika typer av insatser utveckla och stärka den lokala polisen. Det har skett bl.a. genom utbildning, rådgivning och övervakning, men också genom reformering och kapacitetsutökning. Tillsammans med kollegor från andra medverkande länder har svenska poliser under året bidragit med att utveckla och stärka polisen i konfliktområdena. Svenska poliser har varit framgångsrika i det arbetet och vunnit uppskattning genom sin yrkeskunskap och sitt engagemang. Svenska poliser är därför uppskattade av de internationella aktörer som arbetar med freds-, säkerhetsfrämjande samt konfliktförebyggande insatser.

Överföring av erfarenheter

Kunskaps- och erfarenhetsöverföringen sker inte ensidigt från svenska poliser till den lokala polisen i konfliktområdena. Utlandstjänsten innebär också att kunskaper och kompetenser kommer enskilda poliser till godo. De kunskaper som förvärvas under utlandstjänstgöringen kommer i många fall till nytta även för polisverksamheten i Sverige. Detta sker exempelvis genom att man tar tillvara kunskapen om organiserad brottslighet med anknytning till Sverige liksom erfarenhet av ledarskap och projektarbete från utlandstjänsten. Ett annat sätt är att utlandstjänstgöring kan vara en merit vid tillsättning av tjänster. Kunskap och kompetens förvärvad i utlandstjänst skulle dock kunna tas tillvara bättre och på ett mer strukturerat sätt.

Politikområde Samhällets krisberedskap (20)

Polisens nationella mål

Tre mål ska styra Polisens krisberedskapsarbete fram till 2012:

mål:

1. Polisen skall lokalt och nationellt senast vid utgången av 2010 ha en god förmåga att upptäcka händelser som kan leda till kriser, fatta beslut för genomförandet av polisiära åtgärder vid kriser, kommunicera lägesbild i kriser och samordna vidtagna åtgärder i kriser. (Krisledningsförmåga).
2. Polisen skall lokalt och nationellt senast vid utgången av år 2011 ha en god förmåga att vid kriser aktivera resurser samt initiera och utföra åtgärder. (Operativ förmåga).
3. Polisen skall lokalt och nationellt senast vid utgången av 2012 ha en god förmåga att vid en kris kunna upprätthålla den ordinarie verksamheten och samtidigt med uthållighet hantera krisen. (Förmåga i samhällsviktig verksamhet att motstå allvarliga störningar.)

Polisens risk- och sårbarhetsanalys 2008/09

Risk- och sårbarhetsanalys har legat till grund för bedömningen av Polisens krisberedskapsförmåga. Förmågan är god i 8 av 21 län (se karta). En utförlig beskrivning av de sårbarheter som har identifierats kan läsas i rapporten "Polisens risk- och sårbarhetsanalys 2008".

Åtgärder och verksamheter finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap

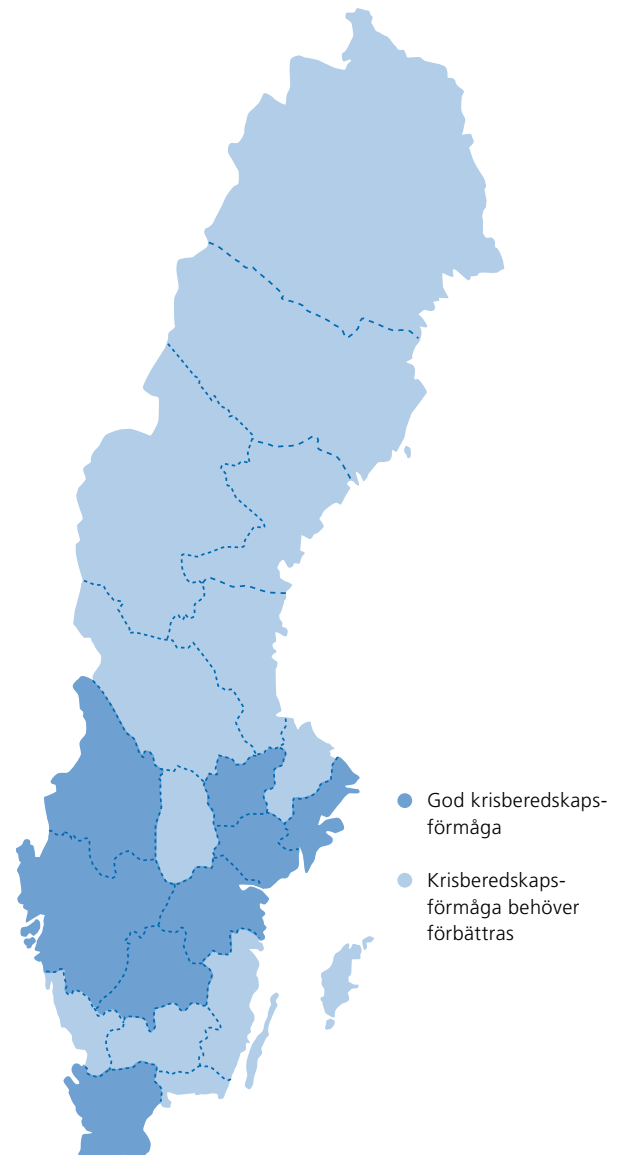
Inom ramen för åtgärder och verksamhet finansierad av anslaget 7:5 Krisberedskap har Polisen höjt sin krisledningsförmåga. Samtliga polismyndigheter har fått utbildning i den nationella stabsmetodiken och en skyddad ledningsplats för polisen på central nivå kommer att färdigställas under 2009.

Förmågan att genomföra operativa åtgärder har stärkts. Beredskapspolisen har utbildats och utrustats och är nu förberedd för nya utmaningar i samband med en ny förordning som medger utökat användningsområde. Samtliga poliser i yttre tjänst har grundläggande kunskap för att initialt kunna bedöma en CBRNE-händelse⁴⁴. Speciella insatsenheter inom Polisen (t.ex. bombtekniker och nationella insatsstyr-

kan) har fått utbildning och utrustning för att kunna genomföra en insats i samband med en antagonistisk CBRNE-händelse.

Bastaktik

Utvecklingen av de grundläggande taktiska, kommunikativa och mentala förhållningssätt alla poliser i yttre tjänst ska ha utbildning i genom bastaktikutbildningen har fortsatt, vilket resulterat i en vidareutbildning för polismyndigheternas handledare under hösten. Under våren -09 påbörjar de utbildningen för övriga poliser i sina respektive polismyndigheter. Utbildningen är till stor del inriktad mot arbete med folksamlingar och bygger på samma grund som den sedan tidigare införda särskilda polistaktiken. Utbildningen, som alla poliser i yttre uniformerad tjänst ska genomföra, är en viktig del i Polisens förhöjda krishanteringsförmåga och kompetens inför det kommande EU-ordförandeskapet under sommaren och hösten, men även inför framtida idrottsevenemang eller demonstrationer.

44 | CBRNE är en förkortning av kemiska, biologiska, radiologiska/nukleära ämnen samt.ex.plosiver.

Gemensam verksamhet

POLISENS KOMPETENSFÖRSÖRJNING

mål:

- Andelen kvinnliga poliser i ledningskompetens skall öka.
- Den totala sjukfrånvaron skall vara fortsatt låg.

Verksamhetsmålen har uppfyllts.

Bedömningsgrunder

Polisens arbete med kompetensförsörjning har som målsättning att säkerställa att chefer och medarbetare har förmåga och förutsättningar att uppfylla Polisens uppdrag och mål. Ett led i detta är en satsning på chefsförsörjning. I Polisens chefpolicy beskrivs organisationens krav och förväntningar på chefer på olika nivåer. Policyn har brutits ner och konkretiserats till ledarkriterier som används vid identifiering och urval av framtida chefer. Polisens nationella chefsprogram syftar både till att stärka befintliga chefsnivåer genom program som utgår från krav och förväntningar på respektive nivå och till att identifiera, attrahera och utveckla blivande chefer i chefsförsörjningsprogram. Totalt har över 1 000 chefer utbildats, eller befinner sig i utbildning, inom ramen för Polisens nationella chefsprogram. Utbildningarna följs upp och utvärderas fortlöpande. Ett arbete för att öka acceptansen och möjligheten att gå ut och in i chefskapet har också inletts.

Andelen kvinnor i ledningskompetens ökade med 1,7 procent och andelen kvinnor av poliser i ledningskompetens med 1,3 procent. Sedan ett antal år tillbaka sker en successiv ökning av kvinnor i polisiär ledningskompetens, men för att ytterligare öka hastigheten har Rikspolisstyrelsen under 2008 gjort en analys för att under 2009 kunna utforma ett antal åtgärder för att främja utvecklingen. Under 2008 har fler sökanden än någonsin antagits till polisutbildningen i syfte att uppnå målet med 20 000 poliser vid halvåret 2010. Under 2008 års antagningar, med kursstart 2009, var det något fler kvinnor än män som

antogs. En jämn könsfördelning är en viktig förutsättning för att få fler kvinnliga chefer inom Polisen. Rikspolisstyrelsen följer noga hur de nya poliserna tas emot i polismyndigheterna och regleringen av aspirantutbildningen kommer att utgöra ett viktigt stöd för polismyndigheterna.

Ett fortsatt fokus på analys och uppföljning har bl.a. lett till att kvalitetssäkring av utbildningsverksamheten har påbörjats och att en utveckling av personalstatistiken har skett. Det fortsatta arbetet med resultaten från medarbetarundersökningen 2007 har under 2008 kännetecknats av att myndigheterna har tagit fram handlingsplaner och gjort satsningar på att framförallt förbättra utvecklingssamtalen. Rikspolisstyrelsen har under året tagit fram en modell för att stödja myndigheterna i deras arbete med att genomföra utvecklingssamtal och upprätta individuella handlingsplaner.

De nya nationella avtal som har slutits, bl.a. arbetstidsavtalet, förväntas ge resurstillskott under kommande år med ökad operativ förmåga och minskad administration. Avtalen är ett medvetet led i att stärka arbetsgivarrollen och öka effektiviteten i organisationen.

Sjukfrånvaron har minskat något men är i likhet med den övriga arbetsmarknaden fortfarande högre för kvinnor än för män. En särskild studie av kvinnors sjukfrånvaro har tagits fram av Karolinska Institutet under 2008. Karolinska Institutet och Rikspolisstyrelsen kommer gemensamt att analysera resultaten och slutsatserna.

Polisen har under året fastställt en tydlig rollfördelning mellan Rikspolisstyrelsen och myndigheterna i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Detta syftar till att skapa ett effektivare arbetsmiljöarbete till gagn för såväl verksamheten som medarbetarna. Ett nytt nationellt webbaserat system för arbetsskador och tillbudshantering har driftsatts under året, vilket blir ett värdefullt prioriteringsinstrument i arbetsmiljöarbetet.

Inom mångfaldsområdet har betydligt fler än tidigare genomgått utbildning i mångfalds- och diskrimineringsfrågor tack vare ny interaktiv och webbaserad teknik. Omställningsarbete och kompe-

tensöverföring har skett i varierande grad på myndigheterna. Framför allt har möjligheten till delpension gett en stimulans i arbetet för äldre personer, samtidigt som det ger en möjlighet till kompetensöverföring mellan äldre och yngre personal.

Under 2008 har alla medarbetare inom Polisen erbjudits möjlighet att lämna ett bidrag till Polisens värdegrund, vilket 20 000 medarbetare gjort. Detta är den viktigaste förutsättningen för införande av Polisens värdegrund under år 2009.

Personalsammansättning

I december 2008 hade Polisen 26 122 anställda varav 18 321 poliser och 7 801 civila. Under året har 1 010 poliser nyanstälts. Antalet poliser har sedan 2007 ökat med 455 netto och antalet civilanställda har minskat med 171 varav 36 tillsvidareanställda. Detta skiljer sig jämfört med tidigare år då de civilanställda har ökat. Under 2007 ökade antalet civilanställda med 764. Minskningen under 2008 medför att andelen poliser av antalet anställda ökar med en procent.

TABELL 1 | ANTAL ANSTÄLLDA I DECEMBER 2008 PER PERSONALKATEGORI, ANDEL KVINNOR OCH FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED DECEMBER 2007, PER MYNDIGHET OCH TOTALT.

	Antal anställda ¹ december 2008				Förändring sedan 2007			
	Totalt (andel kvinnor)	Poliser ² (andel kvinnor)	Civila (andel kvinnor)	Civila tills- vidare ³	Totalt	Poliser	Civila	Civila tills- vidare
Stockholm	6 623 (39 %)	5 150 (30 %)	1 473 (71 %)	1 392	99	184	-85	-64
Uppsala	704 (39 %)	519 (27 %)	185 (71 %)	172	11	24	-13	6
Södermanland	686 (40 %)	466 (25 %)	220 (70 %)	215	4	19	-15	-4
Östergötland	902 (35 %)	677 (21 %)	225 (74 %)	225	-19	6	-25	-7
Jönköping	682 (36 %)	480 (21 %)	202 (70 %)	200	6	8	-2	13
Kronoberg	382 (39 %)	272 (25 %)	110 (74 %)	105	6	5	1	1
Kalmar	503 (33 %)	360 (18 %)	143 (72 %)	139	8	6	2	3
Gotland	132 (36 %)	100 (26 %)	32 (69 %)	32	0	4	-4	-3
Blekinge	322 (30 %)	249 (18 %)	73 (71 %)	68	-1	7	-8	-2
Skåne	3 232 (37 %)	2 334 (24 %)	898 (70 %)	834	63	49	14	0
Halland	718 (41 %)	510 (27 %)	208 (77 %)	190	36	21	15	9
Västra Götaland	4 021 (39 %)	2 980 (25 %)	1 041 (78 %)	949	50	37	13	44
Värmland	576 (34 %)	436 (23 %)	140 (70 %)	137	-6	5	-11	-2
Örebro	658 (35 %)	494 (23 %)	164 (71 %)	147	4	12	-8	-4
Västmanland	682 (43 %)	479 (25 %)	203 (86 %)	200	12	1	11	15
Dalarna	611 (36 %)	454 (23 %)	157 (71 %)	140	-5	6	-11	3
Gävleborg	593 (33 %)	451 (22 %)	142 (68 %)	137	9	7	2	-1
Västernorrland	535 (38 %)	401 (24 %)	134 (79 %)	129	0	11	-11	-2
Jämtland	298 (40 %)	213 (30 %)	85 (66 %)	78	18	11	7	4
Västerbotten	562 (35 %)	425 (22 %)	137 (77 %)	125	-6	9	-15	-5
Norrbottn	624 (38 %)	442 (21 %)	182 (80 %)	178	16	3	13	18
Polismyndigheterna	24 046 (38 %)	17 892 (26 %)	6 154 (73 %)	5 792	305	435	-130	22
ÖVRIGA ENHETER								
Rikspolisstyrelsen	1 236 (46 %)	163 (20 %)	1 073 (50 %)	1 024	-59	10	-69	-57
Rikskriminalpolisen ⁴	851 (33 %)	681 (22 %)	170 (76 %)	147	7	-5	12	4
Polishögskolan	346 (40 %)	196 (23 %)	150 (61 %)	108	28	28	0	-12
SKL	290 (68 %)	–	290 (68 %)	283	2	0	2	8
Anställd även vid annan myndighet inom Polisen	-647 –	-611 –	-36 –	-1	–	–	–	–
Totalt	26 122 (39 %)	18 321 (25 %)	7 801 (70 %)	7 353	284	455	-171	-36

1 Med anställd avses person som avlönas med månadslön.

2 I januari 2009 anställdes ytterligare 448 personer för att påbörja praktiktjänstgöring vid polismyndigheterna.

3 Definition tillsvidareanställda: anställda med tillsvidareanställning, provanställning, lönebidragsanställning samt tidsbegränsade chefsanställningar.

4 Av totalt 681 poliser tjänstgör 166 vid Ekobrottsmyndigheten och 94 vid Utlandsstyrkan.

Omkring hälften av myndigheterna har minskat antalet civilanställda. Detta beror bl.a. på avslutade plusjobb, tidsbegränsade anställningar som har upphört och restriktioner av nyanställningar samt vakanser som inte återbemannats. Att antalet civilanställda har ökat i några myndigheter beror bl.a. på omorganisationer, extra satsningar på kärnverksamheten (en ny PKC-organisation) och nya

specialfunktioner. Av de civilanställda är 94 procent tillsvidareanställda. Se tabell 1, s. 94.

Av alla anställda vid Polisen är drygt 39 procent kvinnor, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2007. Bland poliserna är andelen kvinnor 25 procent, även detta en något större andel än 2007.

Kvinnor och män i ledningskompetens

Andelen kvinnor i ledningskompetens ökade under 2008 och är nu 21,8 procent. Både bland civila och bland poliser ökade andelen. För poliser har andelen ökat i samma takt som 2007 (1,3 procentenheter) och är nu 16,5 procent. Jämförelsevis är 39 procent av alla anställda i Polisen kvinnor och 25 procent av alla poliser.

Hos mer än hälften av myndigheterna ökade andelen kvinnor i ledningskompetens (se tabell 3). Störst ökning var det i Kalmar och Dalarna. I både Kalmar och Dalarna ökade antalet anställda i ledningskompetens och i synnerhet kvinnor. Minskningar på myndigheterna beror oftast på att någon kvinna i chefsposition har ersatts med en man, att myndigheten inte är särskilt stor samt att antalet chefer är få vilket då ger en mer synlig differens procentuellt. Observera att när storleken på grupperna ökar blir det en slags utspädningsseffekt så även om andelen ökar uppdelat på anställning (civil/polis) så kan detta ge en minskning totalt, som t.ex. för Jönköping.

TABELL 2 | ANTAL OCH ANDEL ANSTÄLLDA I LEDNINGSKOMPETENS* UNDER ÅREN 2006–2008, PER PERSONALKATEGORI.

			Civila	Poliser	Totalt
Antal	Totalt	2006	216	1 248	1 464
		2007	280	1 954	2 234
		2008	271	1 873	2 144
	Kvinnor	2006	108	174	282
		2007	153	297	450
		2008	159	309	468
	Män	2006	108	1 074	1 182
		2007	127	1 657	1 784
		2008	112	1 564	1 676
Andel (%)	Kvinnor	2006	50,0 %	13,9 %	19,3 %
		2007	54,6 %	15,2 %	20,1 %
		2008	58,7 %	16,5 %	21,8 %
	Män	2006	50,0 %	86,1 %	80,7 %
		2007	45,4 %	84,8 %	79,9 %
		2008	41,3 %	83,5 %	78,2 %

* Ledning – formellt personalansvar (definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A 2).

TABELL 3 | ANTAL ANSTÄLLDA I LEDNINGSKOMPETENS* I DECEMBER 2008, ANDEL KVINNOR I PROCENT OCH FÖRÄNDRING ÖVER TID, FÖRDELAT PÅ PERSONALKATEGORI.

	Civila		Poliser		Totalt		Förändring sedan 2007		
	Antal anställda	Andel kvinnor	Antal anställda	Andel kvinnor	Antal anställda	Andel kvinnor	Civila	Poliser	Totalt
Stockholm	47	66%	674	21%	721	24%	8%	2%	2%
Uppsala	4	50%	51	12%	55	15%	0%	5%	3%
Södermanland	6	67%	76	14%	82	18%	0%	1%	1%
Östergötland	8	50%	79	10%	87	14%	0%	1%	1%
Jönköping	8	63%	54	6%	62	13%	3%	3%	-1%
Kronoberg	4	25%	19	16%	23	17%	0%	1%	1%
Kalmar	7	100%	43	19%	50	30%	14%	7%	6%
Gotland	2	50%	18	11%	20	15%	0%	3%	3%
Blekinge	2	50%	32	3%	34	6%	0%	-1%	-1%
Skåne	15	47%	133	15%	148	18%	-7%	2%	2%
Halland	12	75%	98	17%	110	24%	-3%	2%	3%
Västra Götaland	13	54%	139	19%	152	22%	4%	-2%	-1%
Värmland	7	29%	26	15%	33	18%	-14%	-4%	-6%
Örebro	3	67%	72	8%	75	11%	17%	2%	2%
Västmanland	6	67%	46	11%	52	17%	0%	-1%	2%
Dalarna	5	60%	43	19%	48	23%	27%	6%	9%
Gävleborg	6	67%	45	11%	51	18%	0%	-1%	-1%
Västernorrland	3	67%	59	10%	62	13%	0%	0%	0%
Jämtland	4	25%	24	21%	28	21%	5%	-5%	-4%
Västerbotten	8	63%	64	8%	72	14%	-1%	0%	-3%
Norrbottn	7	71%	49	14%	56	21%	0%	-2%	-1%
ÖVRIGA ENHETER									
Rikspolisstyrelsen	49	47%	24	17%	73	37%	8%	-5%	1%
Rikskriminalpolisen	3	33%	29	21%	32	22%	0%	2%	2%
Polishögskolan	15	80%	9	22%	24	58%	5%	-6%	-3%
SKL	28	61%	0		28	61%	-2%	0%	-2%
Anställd även vid annan myndighet inom Polisen	-1		-33		-34				
Totalt	271	59%	1 873	16%	2 144	22%	4%	1%	2%

* Ledning – formellt personalansvar (definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A 2).

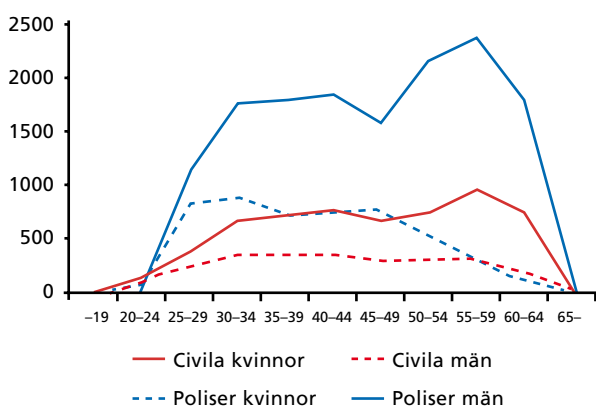
Åldersstruktur

Medelåldern inom Polisen har sjunkit marginellt jämfört med 2007 och är nu 44,6 år jämfört med 44,8 2007. För civila är medelåldern 45,0 år, en liten ökning från 2007. För poliserna är medelåldern 44,5 år, en minskning med 0,3 procentenheter från 2007, bland kvinnorna 39,9 år och bland männen 46,1 år. Bland poliser ökar antalet anställda i åldersgrupperna 30–34 år. Medelåldern hos poliser bedöms fortsätta minska några år till, till följd av den stora

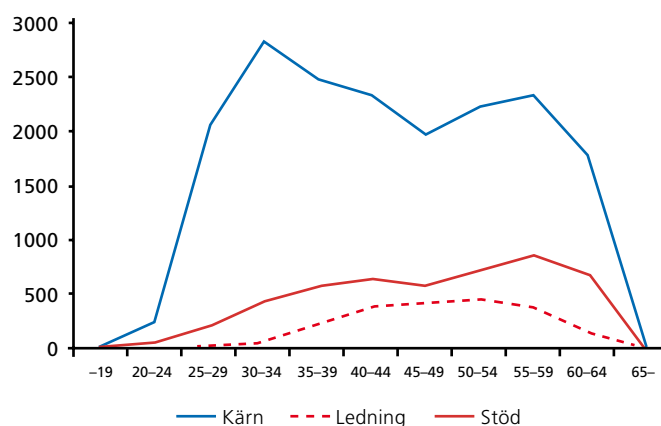
ökningen av antalet poliser som har genomförts, men möjligheten till att arbeta längre ger den motsatta effekten. Bland poliser kommer 10 procent av de anställda att uppnå pensionsåldern under de kommande fem åren, bland civila en något större andel, 12 procent.

Medelåldern för anställda i ledningskompetens ökade och är 48,7 år, för anställda i kärnkompetens 43,6 år och i stödkompetens 47,6 år.

FIGUR 1 | ÅLDERSSTRUKTUR 2008, PERSONALKATEGORI OCH KÖN.

FIGUR 2 | ÅLDERSSTRUKTUR 2008, KOMPETENSKATEGORI*.

* Kompetenskategori innehåller kärn, ledning och stöd (definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A 2).

TABELL 4 | ANDEL ANSTÄLLDA MED UTLÄNDSK BAKGRUND, PER PERSONALKATEGORI OCH KÖN.

Personalkategori	Kön	Inrikes född med en inrikes och en utrikes född förälder*	Inrikes född med två utrikes födda föräldrar	Utrikes född
Antal	Kvinnor	7,0%	2,8%	6,0%
	Män	7,8%	3,3%	9,0%
	Totalt	7,2%	2,9%	6,9%
Poliser	Kvinnor	8,0%	2,7%	2,0%
	Män	7,6%	2,1%	2,4%
	Totalt	7,7%	2,3%	2,3%
varav polisaspiranter 2008	Kvinnor	6,1%	2,0%	2,3%
	Män	9,2%	4,9%	5,8%
	Totalt	8,0%	3,8%	4,4%
Totalt	Kvinnor	7,4%	2,7%	4,0%
	Män	7,7%	2,4%	3,4%
	Totalt	7,6%	2,5%	3,7%

* Denna kategori ingick i SCB:s definition av utländsk bakgrund som användes t.o.m. 2002.

Utländsk bakgrund¹

Andelen medarbetare i Polisen med utländsk bakgrund ökar. Vid utgången av 2008 hade 6,2 procent av de anställda inom Polisen utländsk bakgrund, vilket är en ökning med 0,2 procent jämfört med 2007. Bland civila är andelen medarbetare med utländsk bakgrund oförändrad medan andelen poliser med utländsk bakgrund har ökat med 0,3 procentenheter jämfört med 2007 och är nu 4,6 procent. Andelen av polisaspiranterna som har utländsk bakgrund har ökat stadigt de senaste åren men har 2008 jämfört med 2007 minskat från 8,7 procent till 8,2 procent. Av de anställda inom Polisen är 7,6 procent inrikes födda med en utrikesfödd förälder vilket är en ökning jämfört med föregående år². Se tabell 4, s. 97.

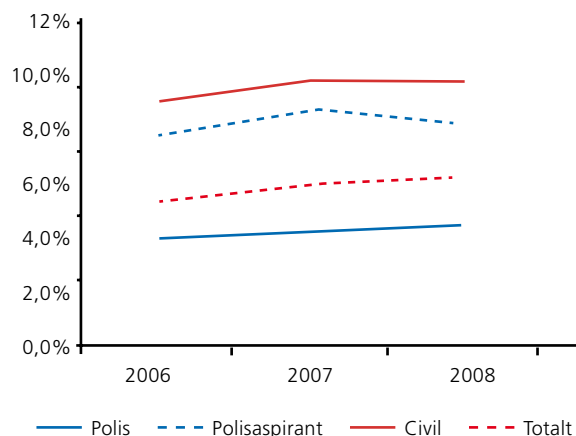
Avtalsfrågor

Rikspolisstyrelsen har tillsammans med Polisförbundet, ST samt Saco-S möjliggjort en lösning av de särskilda pensionsfrågorna genom att bl.a. träffa nya nationella kollektivavtal avseende vissa förändringar i allmänna löne- och förmånsvillkor för Polisen. Förändringarna innebär exempelvis längre arbetstid samt färre och enklare ersättningssystem. För att uppnå önskad kollektiv avsättningsnivå i Kåpan Extra för Polisförbundets medlemmar har det, utöver förändringarna i avtalsvillkoren, även krävts ett tillskott av medel från disponibelt löneökningssutrymme i RALS 2007–2010. Överenskommelserna om kollektiva och individuella avsättningar till Kåpan

1 | Med utländsk bakgrund avses person som är utrikesfödd eller inrikesfödd med två utrikesfödda föräldrar. Definition enligt SCB 2002.

2 | Denna kategori ingick i SCB:s definition av utländsk bakgrund som användes t.o.m. 2002.

FIGUR 3 | ANDEL ANSTÄLLDA MED UTLÄNSK BAKGRUND UNDER PERIODEN 2006–2008.

Extra kan på så vis underlätta, för de arbetstagare som så vill, att göra ett förtida uttag av pensionen inom de i samhället och i staten befintliga pensions-systemens regelverk.

Erfarenheter från stora polisiära insatser visar att mycket administrativ och operativ kraft har gått förlorad på grund av att den berörda personalen har reglerats av olika avtal. Detta förhållande har kritiserats vid den senare uppföljningen av dessa insatser. Polisen gör bedömningen att antalet polisiära aktiviteter som berör flera myndigheter kommer att öka. De nya avtalen minskar administrationen och ökar den operativa förmågan.

Det nya arbetstidsavtalet tillämpades från och med den 1 oktober 2008 och därmed finns ett gemensamt arbetstidsavtal inom hela Polisen. I samband med detta har ersättningen för obekväm arbetstid förändrats och ges endast lördagar, söndagar, helger och tider mellan kl. 22–06. Det nya arbetstidsavtalet innebär en enhetlig anpassning till EUs arbetstidsdirektiv.

Utbildning och antagning

Polisens utbildningar omfattar polisiär grundutbildning och vidareutbildning. Med grundutbildning avses polisprogrammet samt sex månaders aspirantutbildning. Med vidareutbildning avses här den funktionsinriktade utbildning som bedrivs av Rikspolisstyrelsen och riktar sig till anställd personal inom Polisen.

Antagningen till polisutbildningen 2008

Under 2008 har Rikspolisstyrelsen antagit fler sökande till polisutbildningen än någonsin. Grundutbildningen har startat den sista omgången där antalet studerande är utökat för att nå regeringens mål om 20 000 poliser 2010. Under januari antogs 830 sökanden och i augusti 878 sökanden. Antalet personer som ska antas kommer därefter att gå tillbaka till en nivå som syftar till att bibehålla angivet mål. Till den antagningsprocess som påbörjades i september 2008 sökte 7 218 personer. Av de 350 som senare antogs för att påbörja sin utbildning i januari 2009, var 50 procent kvinnor.

Aspirantutbildning

Under 2008 påbörjade 1 010 polisstudenter sin aspiranttjänstgöring.

Rikspolisstyrelsen har under 2008 arbetat med att ta fram underlag till en föreskriftsreglering av aspirantterminen, polisutbildningens femte och sista termin. Arbetet har genomförts med anledning av det ökade antalet polisstuderande. Till följd av ökningen kommer polismyndigheterna att under 2009–2010 ta emot ett betydande antal aspiranter. Föreskriften ska säkerställa enhetlighet i aspirantterminen och syftar till att stödja polismyndigheterna i mottagandet av aspiranter samt genomförande av deras aspirantutbildning. Rikspolisstyrelsens målsättning är att den ska tydliggöra roller, ansvar och innehåll i aspirantterminen. Föreskriften kommer att gälla fr.o.m. 9 februari 2009.

Vidareutbildning

Under 2008 har sammanlagt 66 olika kurs typer genomförts med ca 2 000 deltagare.

Rikspolisstyrelsen har påbörjat en översyn av utbildningssystemet, med fokus på att göra gränserna

tydliga mellan central, regional och lokal utbildning. Översynen infattar även det pågående arbetet med att skapa en enhetlig kvalitetssäkring av införande, genomförande och uppföljning av kurser. Grundprincipen för kvalitetssäkringen är att alla kurser inom vidareutbildningssystemet ska kunna utvärderas utifrån angivna beställningskrav. Detta gör det möjligt att analysera om utbildningen ger önskad effekt i organisationen samt i vilken utsträckning den behöver förändras.

Polisens värdegrund

Polisens värdegrund har i sina huvuddrag utformats under året. För att skapa en hög delaktighet vid framtagningen har närmare 20 000 medarbetare inom Polisen, genom en särskilt utarbetad dialogmetod, lämnat bidrag till värdegrunden.

Värdegrunden ska vara spårbar och det ska skapas förutsättningar för chefer och medarbetare att använda värdegrunden i förhållande till verksamhet och uppdrag. Polisens värdegrund ska vara ett stöd i vardagen för alla medarbetare och utgöra ett viktigt verktyg för Polisen att nå målen samt vårda och stärka förtroendet från allmänheten.

Arbetsmiljö

Polisen ska bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete med en tydlig rollfördelning mellan myndigheterna och Rikspolisstyrelsen. Förebyggande arbete för att minska negativa konsekvenser av hot- och våldssituationer prioriteras. Psykosocialt stöd inkl. handledning är en del av den ordinarie verksamheten inom Polisen och det finns tillgång till kompetens för att ge medarbetarna detta stöd. Förebyggande insatser har påbörjats för att förhindra förekomsten av kränkande särbehandling i organisationen.

TABELL 5 | ANTAL SÖKANDE OCH ANTAGNA TILL POLISUTBILDNINGEN SAMT ANTAL ANSTÄLLDA VID POLISMYNDIGHET VID UTBILDNINGENS SLUT.

Antagningsår	Antal sökande	Antal antagna	Anställningsår	Antal anställda
2001	7 010	528	2003	533
2002	6 694	770	2004	752
2003	9 430	840	2005	820
2004	11 158	1 056	2006	1 023
2005	12 042	1 032	2007	980
2006	12 542	1 048	2008	1 010
2007	12 349	1 310	2009	–
2008	14 956	1 708	2010	–

Utveckling av sjukfrånvaron

Jämfört med 2007 har sjukfrånvaron sjunkit med drygt 0,5 procentenheter.³ En förklaring är att andelen långtidssjuka har minskat. Kvinnors sjukfrånvaro uppgår till 5,4 procent vilket är en minskning från föregående år. Fortfarande har kvinnor

3 | Värden för 2006 och 2007 har korrigerats efter årsredovisningen 2007, då vissa felaktigheter i underlagen har upptäckts.

TABELL 6 | SJUKFRÅNVARO UNDER 2006–2008.

	2006	2007	2008
Kvinnor	6,74 %	6,17 %	5,43 %
Män	3,50 %	3,09 %	2,64 %
Totalt	4,67 %	4,24 %	3,70 %

TABELL 7 | SJUKFRÅNVARO PER ÅLDERSKATEGORI OCH KÖN.

	2008				2007
	– 29 år	30–49 år	50– år	Totalt	Totalt
Kvinnor	2,66 %	4,65 %	7,81 %	5,43 %	6,17 %
Män	1,17 %	1,80 %	3,87 %	2,64 %	3,09 %
Totalt	1,87 %	2,97 %	5,14 %	3,70 %	4,24 %

TABELL 8 | LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO* UNDER 2006–2008.

	2006	2007	2008
Kvinnor	66,80 %	63,57 %	59,41 %
Män	71,00 %	67,32 %	65,38 %
Totalt	68,98 %	65,61 %	62,80 %

* I relation till total sjukfrånvaro.

dock en klart högre sjukfrånvaro än män. Polisen analyserar detta förhållande med stöd av Karolinska Institutet.

Merparten av de lokala myndigheterna visar en minskad sjukfrånvaro, som till stor del utgörs av minskningen av långtidssjukfrånvaron.

TABELL 9 | SJUKFRÅNVARO OCH LÅNGTIDSSJUKFRÅNVARO PER MYNDIGHET UNDER 2008 OCH 2007.

Myndighet	2008		2007	
	Sjukfr.	Långtid.	Sjukfr.	Långtid.
Stockholm	4,5 %	2,9 %	4,8 %	3,1 %
Uppsala	3,2 %	2,0 %	3,3 %	1,8 %
Södermanland	2,8 %	1,4 %	4,1 %	2,7 %
Östergötland	2,6 %	1,3 %	3,0 %	1,8 %
Jönköping	2,1 %	1,1 %	2,8 %	1,8 %
Kronoberg	2,5 %	1,3 %	3,2 %	2,0 %
Kalmar	3,9 %	2,7 %	4,3 %	3,2 %
Gotland	2,2 %	0,7 %	2,0 %	0,3 %
Blekinge	4,1 %	2,9 %	5,1 %	4,1 %
Skåne	4,5 %	3,2 %	5,1 %	3,6 %
Halland	3,2 %	2,1 %	3,6 %	2,5 %
Västra Götaland	4,4 %	3,0 %	5,0 %	3,4 %
Värmland	2,8 %	1,8 %	3,4 %	2,3 %
Örebro	2,9 %	1,7 %	4,8 %	3,6 %
Västmanland	3,3 %	1,8 %	3,3 %	1,8 %
Dalarna	2,7 %	1,3 %	3,3 %	2,0 %
Gävleborg	3,5 %	2,4 %	4,1 %	2,7 %
Västernorrland	3,0 %	1,7 %	3,7 %	2,2 %
Jämtland	2,5 %	1,4 %	4,3 %	3,1 %
Västerbotten	3,1 %	2,1 %	3,9 %	3,0 %
Norrbottn	2,9 %	1,5 %	4,7 %	3,5 %
Rikspolisstyrelsen	2,9 %	1,3 %	3,1 %	1,2 %
Rikskriminalpolisen	1,7 %	0,8 %	1,7 %	0,8 %
Polishögskolan	2,2 %	1,5 %	1,9 %	1,1 %
SKL	2,5 %	1,1 %	2,6 %	1,1 %
Totalt	3,7 %	2,3 %	4,2 %	2,8 %

CENTRO-nyckeltal

Hälsonyckeltalen framtagna inom ramen för CENTRO-gruppen⁴ visar en positiv utveckling. Medan frisktalet har ökat marginellt har inflödet till långtidssjukfrånvaro sjunkit. Det minskade inflödet till långtidssjukfrånvaron kan kopplas till den minskade sjukfrånvaron som delvis utgörs av en minskad långtidssjukfrånvaro.

Insatser för förbättrad arbetsmiljö

Under 2008 har en för Polisen gemensam arbetsmiljö-policy fastställts. Policyn innehåller riktlinjer för rollfördelning i det systematiska arbetsmiljöarbetet mellan Rikspolisstyrelsen och de lokala myndigheterna.

Arbetsmiljöverkets riktade tillsyn mot Polisen under 2007 och första halvåret 2008 har avslutats. De områden som prioriterats för nationella insatser inom Polisen är rutiner för anpassning av utrustning till individuella behov samt ergonomisk utformning av fordon.

Hanteringen av arbetsskador och tillbud har förbättrats då det webbaserade systemet Lisa driftsatts under året.

Utifrån resultaten av medarbetarundersökningen tas nu ett nationellt stödmaterial fram i syfte att minimera kränkande särbehandling och trakasserier i organisationen.

4 | CENTRO-gruppen är ett rådgivande organ som företräder större statliga myndigheter med regional verksamhet. CENTRO-gruppen har tillsammans tagit fram ett antal personalnyckeltal i syfte att hitta gemensamma och enhetligt definierade nyckeltal för att möjliggöra jämförelse mellan myndigheter.

TABELL 10 | CENTRO NYCKELTAL.

	2007			2008		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Frisktal ¹	65,9	81,4	75,6	65,9	82,7	77,1
Sjukfall ²	69,1	36,4	48,6	69,1	35,3	47,2
Rehab 1 ³	4,2	2,2	2,9	4,2	1,8	2,5
Rehab 2 ⁴	1,8	0,6	1,0	1,8	0,5	0,9
Återgångar ⁵	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0

1 Frisktal – Total tillgänglig arbetstid för anställda med maximalt 40 sjukfrånvarotimmar och maximalt tre sjukfall under en löpande 12-månadersperiod/total tillgänglig arbetstid.

2 Sjukfall – antal påbörjade sjukfall under en löpande 12-månadersperiod/total tillgänglig arbetstid.

3 Rehab 1 – antal påbörjade sjukfall 29:e kalenderdagen under en löpande 12-månadersperiod/total tillgänglig arbetstid.

4 Rehab 2 – antal anställda med minst sex påbörjade sjukfall under en löpande 12-månadersperiod/total tillgänglig arbetstid.

5 Återgångar – antal avslutade sjukfall 29:e kalenderdagen under en löpande 12-månadersperiod/antal påbörjade sjukfall 29:e kalenderdagen.

Särskilda insatser för att minska sjukfrånvaron hos kvinnor

Flera lokala polismyndigheter har påbörjat ett kartläggnings- och analysarbete för att undersöka orsakerna till kvinnors arbetsrelaterade sjukfrånvaro. Ett par myndigheter har intensifierat samarbetet med företagshälsovården.

En slutrapport presenteras i slutet av januari 2009 av Karolinska Institutet med bl.a. förslag till åtgärder.

Införande av handledning

Reviderade riktlinjer för det psykosociala stödet inom Polisen har fastställts och ska syfta till en ökad satsning på avlastningssamtal. När det gäller handledning har flertalet myndigheter vidtagit åtgärder som ger bättre organisatoriska förutsättningar för att genomföra handledningen, bl.a. prioriteringar av grupper som ska erhålla handledning.

Polisens chefs- och ledarskap

Polisens chefs- och ledarutveckling omfattar alla chefer i polisorganisationen oavsett om de har polisiär eller civil bakgrund.

Polisens ledarkriterier

Under våren pågick ett arbete för att ta fram ledarkriterier. Polisens chefspolicy beskriver vad som krävs och förväntas av chefer inom Polisen men har genom ledarkriterierna konkretiserats ytterligare för att användas vid identifiering och urval av framtida chefer.

Polisens nationella chefsprogram

Nationella chefsprogram finns riktade mot befintliga chefer på direkt, indirekt och strategisk nivå. Under 2008 har två program i direkt ledarskap, två program i indirekt ledarskap och ett program i strategiskt ledarskap påbörjats. Totalt har över 1 000 chefer avslutat eller befinner sig för närvarande i något av chefsprogrammen.

Rikspolisstyrelsen följer kontinuerligt upp programmens resultat. Utvärderingen och delutvärderingen av Polisens chefsprogram visar att deltagarna är nöjda med programmen och att innehållet upplevs som relevant för det ordinarie arbetet.

Resultaten av avslutade program visar också att deltagarna har höjt sig kunskapsmässigt inom flera av chefspolicyens områden.

Polisens chefsförsörjningsprogram

– Indirekta ledare (PFI)

Under hösten startade det första av Polisens chefsförsörjningsprogram, vars mål är att attrahera, identifiera, bedöma och förbereda potentiella chefer för chefskap.

Ledarutveckling på de lokala myndigheterna

De lokala myndigheterna arbetar på olika sätt med ledarskapsutveckling. Gemensamma nämnare för flera av myndigheterna är bl.a. chefsforum, traineeskap och auskultering. Flera myndigheter arbetar dessutom med arbetsrotation och olika former av vikarie- och stabs-tjänstgöring.

Lokala utbildningar som genomförts är UGL⁵ samt utbildningar inom jämställdhet, arbetsmiljö, introduktion till ledarskap m.m. Flera myndigheter har genomfört särskilda utbildningsprogram för kvinnor.

Chefs- och ledarutveckling vid utlandssektionen

Utbildning för kontingentchefer har genomförts under 2008. En förnyad tjänsteföreskrift vad gäller ansvar och befogenheter för denna kategori har tagits fram och inarbetats i kontingentschefsutbildningen.

Grunderna har utarbetats för en chefspool gällande högre funktioner vid missioner inom EU och FN. Denna pool kommer att aktiveras i början av 2009.

Ett antal medarbetare har deltagit i olika internationellt arrangerade chefsutbildningar och ett par chefer har fått högre chefsuppdrag inom de internationella fredsorganisationerna.

Mångfald

Mångfald och likabehandling ska genomsyra all verksamhet inom Polisen.

I Polisens chefs- och ledarutbildning ingår mångfald och likabehandling, vilket är en förutsättning för att ledare inom Polisen ska ha adekvat kunskap och kunna verka för ett inkluderande synsätt.

Under 2008 har en webbaserad utbildning i mångfald och arbetsmiljö för polisens skyddsombud tagits fram.

Rikspolisstyrelsen samarbetar med Folke Bernadotteakademien, Kvinna till Kvinna, Svenska Lottakåren, Svenska Räddningsverket samt Officersförbundet i syfte att stärka kvinnors position i samhället, både nationellt och internationellt. Personal som Polisen sänder ut i olika insatser ska vara genusmedvetna. Genusperspektivet är därför integrerat i grundutbildning, missionsutbildning och i chefsutbildningen.

5 | Utveckling Grupp och Ledare.

TABELL 11 | ANTAL CHEFER SOM DELTAR I CHEFSPROGRAM*.
ANTAL INOM PARENTES.

	Kvinnor	Män	Totalt
Direkta	21 % (165)	79 % (631)	100 % (796)
Indirekta	21 % (22)	79 % (83)	100 % (105)
Strategiska	25 % (9)	75 % (27)	100 % (36)
Totalt	21 % (196)	79 % (741)	100 % (937)

* Tabellen saknar drygt 100 deltagare från pilotutbildning i det direkta ledarskapet, varför summan inte överstiger 1 000 deltagare.

Utbildning i diskriminering och mångfaldsfrågor

Vid introduktion för nyanställda och för anställda som varit borta från arbetet ges vid återinträde en tydlig information om Polisens mångfalds- och jämställdhetsarbete.

De olika myndigheterna inom Polisen har i varierande grad satsat på utbildning. Totalt har 6 263 personer deltagit i någon form av utbildning i mångfalds- och diskrimineringsfrågor under året. Polismyndigheten i Stockholms län dominerade med drygt 5 000 personer som genomgick den interaktiva hatbrottsutbildningen, vilket torde ha omfattat de flesta anställda inom myndigheten. Särskilda satsningar har gjorts på arbetsledare och chefer, med utgångspunkt i chefens ansvar för att förebygga och åtgärda diskriminering.

Ställa om och överföra kompetens

Under 2008 har 534 poliser och 296 civilanställda omfattats av omställningsåtgärder. Av dessa har 120 poliser och 36 civilanställda erbjudits en förtida avgång med pensionsersättning.

Det är framförallt möjligheten till delpension som ger en stimulans i arbetet för äldre personal. En arbetstidsminskning, antingen i form av en kortare arbetsdag eller flera dagars sammanhängande ledighet, är tänkt att ge ett mer hållbart arbetsliv fram till ålderspension. Omställningsåtgärderna är individuellt baserade för den som är äldre. Uppföljning av omställningsbehovet sker årligen.

Myndigheterna använder olika tillvägagångssätt för kompetensöverföring. En del polismyndigheter använder kompetensförsörjningsplaner för att bedöma sitt utbildningsbehov, medan andra utgår från utvecklingssamtal med den enskilde medarbetaren. Vid specialistfunktioner är det vanligt att efterträdaren under ett år arbetar parallellt med den medarbetare som ska gå i ålderspension.

Kostnaderna för de förtida pensionsavgångarna har minskat för 2008, jämfört med året innan. Likaså beräknas kostnaderna minska för 2009.

Medarbetarundersökningen – analys och fortsatt arbete

I slutet av 2007 genomförde Polisen sin andra medarbetarundersökning. Under 2008 har undersökningsresultaten analyserats på både nationell nivå och på respektive myndighet inom Polisen. Med den nationella analysen som grund har myndigheterna tagit fram lokala handlingsplaner som pekar ut ett antal förbättringsområden. De flesta myndigheter har valt att särskilt arbeta med att förbättra utvecklingssamtal, lönesamtal/lönesättande samtal samt ledarskapet. Allt fler myndigheter integrerar medarbetarundersökningen i sin ordinarie planeringsprocess och ser undersökningen som ett verktyg för ledning och styrning av verksamheten. Rikspolisstyrelsen följer det fortsatta arbetet och stödjer myndigheterna genom nationella sammanställningar, erfarenhetsutbyte och spridning av goda exempel.

TABELL 12 | **ANTAL ANSTÄLLDA SOM HAR GENOMGÅTT UTBILDNING I DISKRIMINERINGS- OCH MÅNGFALDSFRÅGOR 2006–2008.**

	2006	2007	2008
Antal anställda	2 489	2 412	6 598

Utvecklingssamtal

Ett av de tydligaste resultaten i medarbetarundersökningen var den tydliga kopplingen mellan utvecklingssamtal och nöjdhet, d.v.s.. de medarbetare som hade haft utvecklingssamtal var i betydligt större utsträckning nöjda än de som inte haft dessa samtal.

Under 2008 har Rikspolisstyrelsen utvecklat en modell för att genomföra utvecklingssamtal och upprätta individuella utvecklingsplaner.

Modellen ger myndigheterna inom Polisen ett gemensamt verktyg för att genomföra utvecklingssamtal. Uppföljning av i vilken omfattning utvecklingssamtal sker görs årligen. För 2008 ligger andelen medarbetare som har haft utvecklingssamtal på drygt 76 procent. Det är en ökning jämfört med föregående år då två tredjedelar av medarbetarna hade haft utvecklingssamtal.

TABELL 13 | ANDEL AV ANSTÄLLDA SOM HAR HAFT UTVECKLINGSSAMTAL 2008 PER MYNDIGHET OCH TOTALT.

Andel utvecklingssamtal	
Stockholm	63,9%
Uppsala	95%
Södermanland	92%
Östergötland	74,4%
Jönköping	80,5%
Kronoberg	70,4%
Kalmar	72%
Gotland	93,2%
Blekinge	83,9%
Skåne	83,1%
Halland	–
Västra Götaland	65%
Värmland	72,6%
Örebro	76%
Västmanland	69,9%
Dalarna	90%
Gävleborg	95,8%
Västernorrland	95,9%
Jämtland	67,1%
Västerbotten	65,8%
Norrbottn	89,7%
Rikspolisstyrelsen	87,4%
Rikskriminalpolisen	–
Polishögskolan	–
SKL	80%
Totalt	76,6%

Uppdrag

ÖKAD POLISIÄR SYNLIGHET (2)

Ett ökat antal poliser innebär inte med automatik att brottsligheten minskar eller att tryggheten ökar. Synlighet som metod kan vara ett sätt att öka tryggheten eller minska brottsligheten. Forskning om trygghet visar att det finns en koppling mellan människors känsla av trygghet och graden av ordningsstörningar i ett område. Polismyndigheterna har under det gångna året fortsatt med eller påbörjat ett planlagt underrättelsebaserat arbetet för ökad trygghet och i samverkan med RPS pågår utvecklingsarbete.

Flera forskare hävdar att ju högre grad av ordning det är i ett område desto större är otryggheten. Flera forskare pekar på att just rädslan för brott orsakar olika typ av problem, bl.a. att människor helt enkelt undviker att gå ut. De stannar bakom låsta dörrar. Om människor undviker offentliga miljöer så leder det till att möjligheten att ha en social kontroll i ett område blir liten och därmed kan kriminella element ohindrat ägna sig åt osocialt och kriminellt beteende.

Heber beskriver att myndigheter, politiker och medier ser brottsligheten som den tydligaste förklaringen till människors rädsla att utsättas för brott. Rädslan anses kunna minska om brottsligheten minskar. Men forskningen visar inte att det finns ett sådant samband. Istället beror rädslan att utsättas för

brott på människors sårbarhet (fysisk, ekonomisk), den fysiska och sociala miljön och mediernas påverkan. Den enskilda faktor som anses ha störst påverkan på oro och trygghet är den upplevda problemnivån i bostadsområdet. Inom forskningen är det vanligt att skilja mellan sociala och fysiska former av ordningsstörningar.

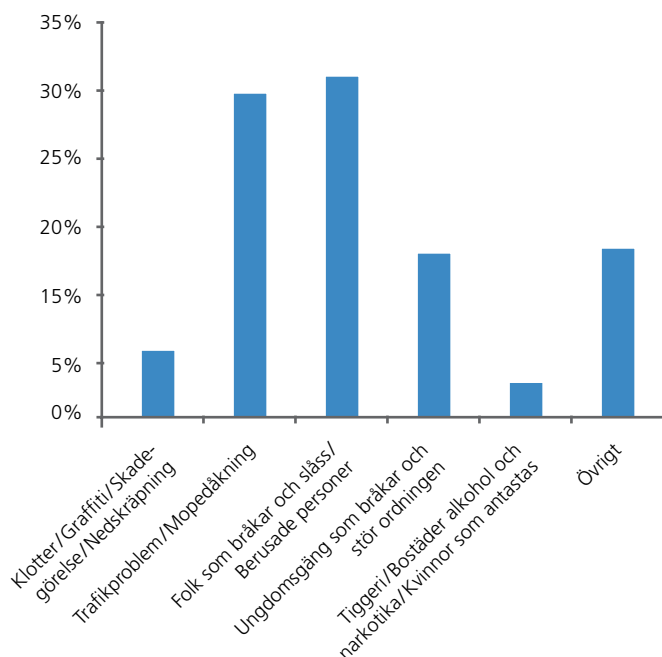
Sociala ordningsstörningar är t.ex. alkoholbruk i offentliga miljöer, stökiga ungdomsgång och droganvändning. Fysiska ordningsstörningar är t.ex. nedskräpning, skadegörelse och klotter. Undersökningar visar att de som uppger flera ordningsstörningar också uppger en högre allmän oro. De ordningsstörningar som vanligtvis förekommer, som frågas efter, i undersökningar är (med vissa variationer):

- Trafikproblem
- Mopedåkning
- Tiggeri
- Klotter/graffiti
- Nedskräpning
- Skadegörelse
- Berusade personer
- Folk som bråkar och slåss
- Bostäder som är tillhåll för alkoholister
– narkotikamissbrukare
- Kvinnor som antastas
- Ungdomsgång som bråkar och stör ordningen

Exempel på fysiska ordningsstörningar i ett bostadsområde.

FIGUR 1 | POLISMYNDIGHETERNAS ÅTGÄRDER MOT ORDNINGSTÖRNINGAR.*

* Åtgärderna har delats in i åtta (8) kategorier. Sammanlagt antal redovisade åtgärder 2008.

I figur 1 presenteras polismyndigheternas åtgärder mot ordningsstörningar.

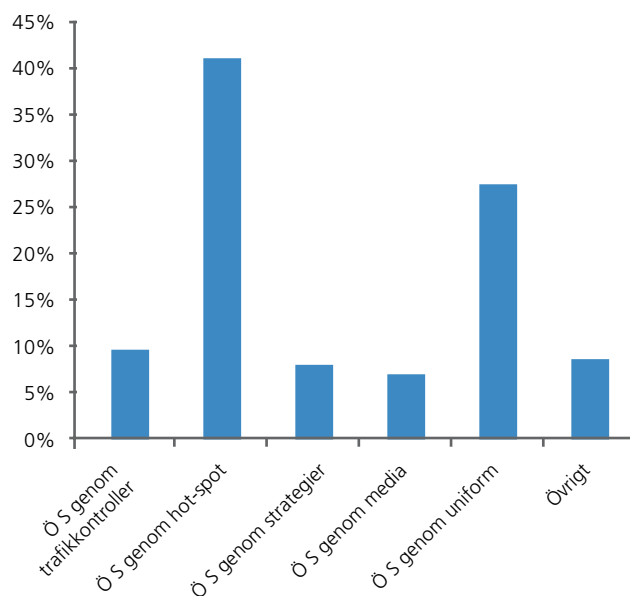
Här kan vi konstatera att åtgärder görs, riktade mot ordningsstörningar som är av betydelse för människors oro och trygghet. Åtgärderna är dock av engångskaraktär eller sker under en kortare tidsperiod. Detta märks framförallt i kategorin trafik/moped. I kategorin tiggeri/bostäder/kvinnor ingår däremot områdesbaserat arbete av en mer kontinuerlig karaktär, t.ex. poliskontor.

Vilka åtgärder eller insatser, i syfte att öka synligheten, har genomförts eller planerats för under året?

I regleringsbrevet (2008) framhålls att en ökad polisiär synlighet är ett viktigt verktyg för att uppnå regeringens mål att öka människors faktiska och upplevda trygghet. Leder en polisiär synlighet automatiskt till att människors faktiska och upplevda trygghet påverkas?

I figur 2 visas att i 8 procent (14 stycken) av redovisade åtgärder för att öka synligheten avses vad som kan tolkas som en mer omfattande planering för ansvarsområdet som antingen är riktad mot mindre

FIGUR 2 | POLISMYNDIGHETERNAS ÅTGÄRDER MOT ORDNINGSTÖRNINGAR.

områden med stora behov eller mot polismyndigheten i sin helhet. Stor del av både ökad synlighet genom uniform och ökad synlighet genom hot-spot avser fotpatrullering.

27 procent (48 stycken) åtgärder redovisade ökad synlighet utan koppling till uppdrag. Under rubriken övrigt återfinns åtgärder av engångskaraktär.

Forskning visar att bilpatrullering kan ifrågasätta som effektivt för att förebygga brott. Däremot så är fotpatrullering viktigt om synlighet eftersträvas. Fotpatrullering har en effekt i form av att allmänheten känner en ökad trygghet. Forskning visar också att informella möten mellan polis och allmänhet har större betydelse för uppfattningen om polisen än de formella kontakterna i typiska tjänsteärenden.

Vissa forskare hävdar att också brottsligheten kan reduceras genom fotpatrullering på lokal nivå.

Polisens insatser mot vissa platser och mot vissa personer (Hot-Spot och "Targets") är, enligt forskningen, effektivt.

Slutsatsen av detta resonemang i koppling till hur resultatet av enkäten har tolkats är att det sker viss strategisk planering, arbetet är underrättelsebaserat (riktas mot hot-spot) och omfattar en ökning av fotpatrullering men kan utvecklas.

Det ökade antalet poliser (20 000) år 2010 kommer att förbättra möjligheten till ökad synlighet

Vilken verksamhet har myndigheten planerat för den ökade resursen?

Valet av effektiva arbetsmetoder har en avgörande betydelse för om ett ökat antal poliser ska få någon märkbar effekt.

57 procent redovisar var de nya poliserna ska placeras och vad de förväntas utföra. Planeringen förutsätts vara underrättelsebaserad vilket i sådana fall betyder att polisen har en möjlighet att öka effekten genom ökat antal poliser. Dock bör vi uppmärksamma att det endast är 9% som planerar den kommande personalresursen genom konkreta planer.

SPECIMEN FÖR UTLÄNDSKA RESEHANDLINGAR, ID-KORT OCH KÖRKORT (6)

Rikspolisstyrelsen ska i samråd med Migrationsverket ta fram handlägningsrutiner som säkerställer att de specimen på utländska resehandlingar, identitetskort och körkort som lämnas från Regeringskansliet till Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) också görs tillgängliga för andra berörda myndigheter.

Bakgrund

Specimen utgör referensmaterial som används för att underlätta kontrollen av framförallt grundhandlingens äkthet. För att avgöra en handlingens äkthet krävs både en kontroll av själva grundhandlingen och en undersökning om handlingen utsatts för ingrepp och ändringar.

De kontroller av persondokument som görs i Sverige utförs av skilda funktioner och i olika situationer. I huvudsak kan dessa kontroller delas in under tre olika nivåer:

1. Första linjens kontroll, vilken bl.a. sker i passkontroller. Kontrollen genomförs under mycket kort tid och med begränsade hjälpmedel. Syftet med kontrollen är att avgöra vidare hantering, exempelvis avvisning vid gräns eller om dokumentet behöver undersökas närmare. Personalens kunskap om äkta dokument uppbyggnad i allmänhet och förmåga att se tecken på förfälskningar är det viktigaste och därmed är tillgången till specimen inte prioriterad.

2. En fördjupad undersökning av ifrågasatta dokument från nivå ett. Undersökningen görs av dokumenttekniker med djupare dokumentkunskap än första linjens personal. Här är behovet av tillgång till information om äkta och falska handlingar betydligt större än i första linjen.

3. Tredje nivån är laboratorienivån där syftet är att utföra undersökningar och upprätta sakkunnigutlåtanden åt rättsväsendet. Utlåtandena, som kan användas i domstol, upprättas enligt ackrediterade metoder och av kompetensvärderade undersökare. Vid dessa undersökningar är tillgång till specimen av största vikt, för att en fördjupad tryckteknisk och dokumentsäkringsanalys ska kunna genomföras.

Kunskap om referensmaterial kan spridas på andra sätt än genom specimen, exempelvis genom databaserade referensbibliotek, som det europeiska systemet FADO. Dessutom finns i nyare utrustningar för maskinell avläsning möjligheter till kontroll av vissa dokumentssäkringar, som exempelvis mönster som fluorescerar under ultraviolett belysning.

Erfarenhet och kunskap om bl.a. trycktekniker utgör dock grunden för att kunna avgöra om en handling är en förfälskning av något slag. Den kunskap om specimen som behövs på nivå ett skulle kunna förmedlas via FADO. Även på nivå två kan sådana kunskaper i vissa fall förmedlas via FADO, även om behovet här är större.

Gällande ordning

Specimen som kommer till SKL registreras och förvaras där. I de fall flera likadana exemplar kommer in har dessa fördelats i första hand till Rikskriminalpolisen (RKP) och i andra hand till Arlandapolisen, genom s.k. långlån. Detta innebär att handlingen kan återkallas till SKL vid speciella behov, exempelvis förstörande laboratorieförsök i syfte att konstatera förfälskningstekniker. Då nya handlingar kommer till SKL informeras om dessa på dokumentgruppsmöten (en grupp bestående av deltagare från SKL, RKP, Migrationsverket och Arlandapolisen, vilka träffas ca fyra gånger per år). I vissa fall lånar SKL ut handlingar på kortare tid för exempelvis utbildningar. De utlån som sker diarieförs alltid.

SKL arbetar kontinuerligt med att hålla referenssamlingen så fullständig som möjligt, bl.a. genom samarbete med Justitiedepartementet, som via kanaler runt om i världen förser Sverige med nyttgivna dokument. Dessutom erhåller SKL nya referenshandlingar genom utbyte vid möten i relevant EU-rådsarbetsgrupp, konferenser etc.

Berörda myndigheter

Flera myndigheter har behov av att kunna kontrollera olika identitetshandlingar i olika situationer. Behovet av att fastställa äktheten av en viss handling eller fördjupat undersöka handlingen är i många fall dock mer begränsat. Exempel på myndigheter som skulle kunna behöva ha tillgång till specimen alternativt få information om specimen är gränskontrollmyndigheterna (Polisen, Kustbevakningen och Tullverket), Migrationsverket, Skattemyndigheten, Vägverket och Sveriges ambassader. Möjligen är flera myndigheter aktuella.

Migrationsverket

Migrationsverket har i uppdrag att ta ställning till utländska handlingar i de fall verket enligt 2 kap. 22 § utlänningsförordningen ska föreskriva vilka handlingar som får godtas som pass. Dessutom behöver verket kontrollera handlingar i ärenden angående uppehålls- och arbetstillstånd. För detta arbete är verket i stort behov av referensmaterial.

Migrationsverket menar att man borde tilldelas ett exemplar av de referenshandlingar som kommer in till Regeringskansliet, samtidigt som de övriga referenshandlingarna skickas till SKL.

Migrationsverket får ofta frågor om utländska pass innan man ens vet om att ett land har gett ut en ny passhandling. I de fall endast ett specimen kommer in till UD ska det givetvis tilldelas SKL. Migrationsverket ser det som en stor brist att man ställs utan tilldelning av specimen, främst med beaktande av myndighetens ansvar för vilka handlingar som ska godkännas som pass.

Genom den förändring i utlänningslagen som trädde i kraft den 15 december 2008 ökar sannolikt behovet av kontroll av identitetshandlingar hos verket. Förändringen innebär bl.a. att endast asylsökande som har klarlagt sin identitet eller som medverkar till att klarlägga sin identitet kan medges undantag från skyldighet från kravet på arbetstillstånd.

FADO

FADO är ett databaserat europeiskt system för att sprida kunskap om äkta och falska dokument. Systemet bygger på information, översiktsbilder och beskrivande detaljbilder. FADO erbjuds utan specifik kostnad till EU:s medlemsländer och kan användas som underlag för bedömningar av dokumentets äkthet.

Systemet administreras av en arbetsgrupp i Bryssel och bygger på att samtliga EU-stater ska mata systemet med information om nationella handlingar och tredjelandshandlingar, såväl äkta som förfälskade.

FADO finns i tre nivåer:

1. FADO: Endast för ett fåtal experter som kan mata in information i systemet.
2. iFADO: En lätt spridbar klient till alla slutanvändare som ska ha tittarbehörighet.
3. PRADO: Ett för allmänheten tillgängligt webbaserat system med mer begränsad information om handlingars säkerhet och uppbyggnad.

I Sverige finns idag endast en användare på FADO-nivå ett, placerad på RKP. Rikspolisstyrelsen avser att bygga ut tillgången till FADO-nivå ett till SKL och Gränspolisens vid Arlanda.

I och med iFADO kan nu en möjlighet erbjudas Polisen samt andra samverkande myndigheter (Migrationsverket, Kustbevakningen och Tullverket) att söka information om falska och äkta dokument, för Polisens del via BasA (polisens interna datanätverk). Polisen och andra myndigheter får genom detta en bättre möjlighet att få information om äkta och falska handlingar.

Med denna lösning kan alla poliser och passkontrollanter som har rätt behörighet använda sig av applikationen iFADO från sin arbetsplats, vilket underlättar en första bedömning.

Utbyggnaden av iFADO innebär att behovet av tillgång till specimen minskar för vissa myndigheter där flertalet undersökningar görs på nivå ett och två.

Slutsatser

Specimen som kommer till Regeringskansliet sänds redan idag till SKL där de registreras. Denna ordning bör behållas. Specimen som kommer till RPS, en polismyndighet eller Migrationsverket bör även de registreras hos SKL. Dessutom vore det önskvärt om även andra myndigheter som får specimen kunde sända dessa till SKL. Därigenom skulle en mer komplett förteckning över tillgängliga specimen kunna finnas hos SKL.

RPS avser att ge SKL tillgång till FADO under början av 2009. SKL får därmed möjlighet att registrera specimen i FADO och på så sätt även göra dessa tillgängliga för andra myndigheter.

För att underlätta arbetet med att kontrollera handlingar planerar RPS även en spridning av iFADO. Med dessa åtgärder kan förhoppningsvis kvaliteten på granskningarna öka och behovet av tillgång till specimen minska. iFADO planeras göras tillgängligt för såväl polismyndigheter som Migrationsverket. Även Tullverkets och Kustbevakningens behov bör utredas.

Trots detta kommer ett visst behov av tillgång till specimen att kvarstå. Här står olika myndigheters intressen emot varandra. För att etablera rutiner och samarbete kring tillgången till specimen behövs

ytterligare diskussioner mellan intressenterna. RPS kommer att fortsätta arbetet med att belysa olika möjligheter till samarbete mellan främst SKL, Polisen och Migrationsverket.

TIDIGARE BESLUTADE UPPDRAG SOM ÄNNU INTE SLUTREDOVISATS

Europeiska fonden för de yttre gränserna (4)

Regeringen har uppdragit åt Rikspolisstyrelsen att vara nationell ansvarig myndighet för den Europeiska fonden för de yttre gränserna, Gränsfonden. Uppdraget genomförs under programperioden 2007–2013 och avslutas under 2015. Uppdraget att förvalta fonden genomförs inom Rikspolisstyrelsen av Rikskriminalpolisen.

Under 2008 har arbetet fortlöpt enligt plan och Sveriges fleråriga program för Gränsfonden har godkänts av Europeiska kommissionen. Även de årliga programmen för 2007 och 2008 har godkänts och medlen ur fonden kan börja fördelas under 2009. Ett partnerskap har upprättats tillsammans med andra berörda myndigheter för att förankra planerna hos dessa myndigheter och för att göra dem delaktiga i genomförandet av de årliga programmen. Uppdraget att vara nationell ansvarig myndighet för Gränsfonden fortsätter under resterande år av programperioden.

Miljöledning (7)

Polisen redovisar resultatet av årets miljöledningsarbete i en särskild återsrapportering till Justitiedepartementet och Naturvårdsverket. Resultatet som ska redovisas senast den 15 februari är en sammanställning av alla polismyndigheters m.fl. återsrapportering. Polismyndigheterna m.fl. arbetar i stor utsträckning självständigt med utgångspunkt från regeringens uppdrag samt gällande förordningar. Miljösamordnare eller motsvarande som finns för respektive myndighet ska bidra med kompetens samt inspirera, motivera och utveckla miljöledningsarbetet lokalt. Resultatet i år och i tidigare återsrapporteringar visar att myndigheterna har kommit olika långt i miljöledningsarbetet och att resultaten skiljer sig åt. Med anledning av det har Rikspolisstyrelsen under året tittat på hur samordningen av miljöledningsarbetet inom Polisen som helhet kan utvecklas samt hur Rikspolisstyrelsen kan bidra till att förenkla arbetet lokalt. Utgångspunkten har varit att undersöka möjligheterna till ett gemensamt miljöledningssystem för Polisen. Arbetet kommer att fortsätta under nästkommande år och utvecklas i samarbete med polismyndigheterna m.fl.

Ekonomisk redovisning

KOMMENTARER

Sammanfattning

För 2008 har Polisen tilldelats 17 177 miljoner kronor på anslaget 4.4:1.1 Polisorganisationen, vilket är en ökning med 493 miljoner kronor (3 %) jämfört med 2007. Ingående överföringsbelopp från 2007 uppgick till 664 miljoner kronor och disponeras av polisorganisationen. I detta ligger upplupna retroaktiva löner avseende löneavtal RALS (Ramavtal om löner m.m. för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet) inkl. sociala avgifter med 164 miljoner kronor. Utgående överföringsbelopp från 2008 uppgår till 64 miljoner kronor. I detta ligger upplupna retroaktiva löner inkl. sociala avgifter med 106 miljoner kronor.

För de poster som kommenteras i det följande har föregående årsredovisning använts vid jämförelser.

Resultaträkning

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 5 miljoner kronor (1 %). Bland intäkterna finns både ökning och minskningar.

ID-kortförsäljningen har ökat med 14 miljoner kronor och passintäkterna har minskat med 2,8 miljoner kronor. Antalet utfärdade ID-kort har ökat med ca 38 000 stycken (63 %) i jämförelse med motsvarande period föregående år och antalet utfärdade pass har minskat med ca 17 700 stycken (2 %).

Reavinster för sålda anläggningstillgångar har minskat med 22,5 miljoner kronor. Av detta belopp utgör 17,5 miljoner kronor en reavinst som uppstod av bokföringstekniska skäl vid försäkringsersättning för helikopterhaveri 2007.

Fakturerings för polisutbildning har ökat med 16 miljoner kronor med anledning av ökat antal poliselever vid universiteten i Umeå och Växjö.

I intäkter av avgifter och andra ersättningar ingår en justering för returnerad ammunition, förändringen mellan åren utgör en minskning av intäkter med 11,6 miljoner kronor.

Intäkter av bidrag

Intäkter av bidrag har minskat med 45 miljoner kronor (35 %), vilket till stor del beror på att bidraget för att anställa unga akademiker, regeringens stöd för anställning vid statliga myndigheter för att underlätta generationsväxling, har upphört samt att erhållna bidrag för plusjobb har minskat.

Kostnader för personal

Kostnaderna har ökat netto mellan åren med 833 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning på 7 procent. Ökningen beror på ökat antal anställda, samt att utbetalning av avtal RALS 2007–2010 har påbörjats.

I år har 1 010 polisaspiranter utexaminerats och placerats vid polismyndigheterna. Antalet anställda poliser har ökat netto med 455 stycken medan antalet anställda civila har minskat med 171 stycken anställda vid jämförelse med december 2007. Minskningen av de civila beror bl.a. på restriktioner av nyanställningar samt att tidsbegränsade anställningar har upphört.

Dock har årsarbetskrafter (åa) ökat totalt med 759 åa vilket omfattar både poliser (517 åa) och civila (242 åa). Bakgrunden till att de civila årsarbetskrafterna ökat är att anställningar som skett i anslutning till omorganisation av polisens kommunikationscentral samt att förstärkning av utredningsverksamheten nu fått full årseffekt 2008.

Avdrag för sjukfrånvaro har minskat med 36 miljoner kronor inkl. sociala avgifter. Detta beror främst på att andelen långtidssjuka har minskat.

Avdrag för barnledigheter har ökat med 69 miljoner kronor inkl. sociala avgifter. Det är framför allt ökning av antalet dagar för vård av barn som genererat ökningen totalt.

Åtgärder för att minska kostnader för övertid har påbörjats under året och fått till effekt att arbetad övertid har minskat. Utbetalad ersättning för övertid har minskat med 79 miljoner kronor inkl. sociala avgifter.

Kostnader för pensionsersättning har minskat med 20 miljoner kronor. Orsaken till detta är att det var färre pensionsavgångar 2008 än 2007. Härutöver har

ett stort antal som tidigare erhållit pensionsersättning övergått i ålderspension 2008.

Rikspolisstyrelsen har slutit avtal om löner m.m. för perioden 1 oktober 2007–30 september 2010 (RALS 2007–2010) med de fyra nationella arbetstagarorganisationerna inom Polisen. Utbetalning av löner gällande fr.o.m. 1 oktober 2007 har skett under året.

Kostnader för kollektiv avsättning till den kompletterande ålderspensionen (Kåpan Extra) har ökat mellan åren med 159 miljoner kronor inkl. särskild löneskatt. Utöver att kostnaden ökar på grund av fler anställda och effekt av löneavtal beror ökningen främst på två faktorer. Dels har Rikspolisstyrelsen slutit avtal med arbetstagarorganisationerna om att arbetstagare har möjlighet att omvandla semesterförmån för avsättning till Kåpan Extra och dels har i anslutning till det nya arbetstidsavtal som Rikspolisstyrelsen avtalat med arbetstagarorganisationerna avtalats om högre avsättning till Kåpan Extra gällande fr.o.m. 1 oktober 2008.

Kostnader för lokaler

Kostnader för lokaler har ökat med 133 miljoner kronor (8%). Av ökningen förklaras 84 miljoner kronor av ökade kostnader i samband med anskaffning av nya lokaler eller tillfälliga ersättningslokaler. Ökade kostnader för befintliga lokaler uppgår till 42 miljoner kronor varav indexuppräknings 29 miljoner kronor. Därutöver har fastighetsskatten ökat. Övriga kostnader för lokaler har totalt ökat med 0,6 miljoner kronor varav kostnaderna för el, vatten och städning m.m. har ökat med 11 miljoner kronor och reparationer av hyrda lokaler har minskat med 10,4 miljoner kronor.

Övriga driftkostnader

Övriga driftkostnader har minskat med 4 miljoner kronor (0,1%).

Den största enskilda ökningen avser hyra för kommunikationssystemet Rakel, som ökat med 60 miljoner kronor. Utbildningstjänster har ökat med 32 miljoner kronor främst med anledning av ökat antal poliselever vid universiteten i Umeå, Växjö och Polishögskolan.

Kostnaden för service- och underhållsavtal har minskat 25 miljoner kronor och kostnaden för datatjänster har minskat med 31 miljoner kronor. Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar har minskat med 36 miljoner kronor. Minskningen beror främst på reaförlust vid utrangering 2007 av förbättringsutgifter på annans fastighet vid ombyggnation.

På vissa poster har driftkostnaden minskat beroende på periodisering mellan åren.

Finansiella kostnader

Finansiella kostnader har ökat med 29 miljoner kronor (36%). Detta beror till största del på högre rörlig ränta vid upplåning i Riksgäldskontoret. Räntan för avistalånet uppgick till 4,20 procent år 2008 och 3,52 procent 2007 på helårsbasis.

Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten

Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten har ökat med 39 miljoner kronor (4%), varav 20 miljoner kronor hänförs till ordningsböter. Antalet förelägganden av ordningsbot har enligt statistiken ökat med ca 2 900 (1%). Antalet godkända förelägganden som ökat med

anledning av utbyggnaden av automatisk trafiksäkerhetskontroll uppgår till ca 21 700 (60%) medan antalet godkända förelägganden från polismyndigheterna har minskat med ca 19 000 (7%). Domstolsböterna har ökat med 13 miljoner kronor och strafförelägganden med 4 miljoner kronor.

Transfereringar

Polisen är uppbördsmyndighet för bötesmedel. En del av bötesmedlen ska betalas vidare till Brottsofferfonden och rubriceras som transfereringar.

Av transfereringarna utgör domstolsböter 14 miljoner kronor och strafförelägganden 9 miljoner kronor.

Årets kapitalförändring

Årets kapitalförändring är skillnaden mellan kostnader och intäkter och består huvudsakligen av periodiseringsdifferenser i anslagsfinansierad verksamhet och överskott eller underskott i avgiftsverksamheten.

Posten har förändrats med 131 miljoner kronor. De största enskilda förändringarna är hänförliga till periodisering av retroaktiva löner, semesterlöneskuld och övrig löneskuld, pensionskostnader samt underskott i den avgiftsbelagda verksamheten.

Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen uppgår till 45 miljoner kronor. Av detta belopp hänförs 120 miljoner kronor till anslagsfinansierad verksamhet och - 75 miljoner kronor till avgiftsbelagd verksamhet.

Stämningmannadelgivning visar ett underskott på - 78 miljoner kronor, utbildning av ordningsvakter visar ett underskott på - 3,5 miljoner kronor medan pass- och ID-kortförsäljningen visar ett överskott på 6,2 miljoner kronor. Övrig avgiftsfinansierad verksamhet (kontroll av väktarhundar, tjänsteexport och uppdragsverksamhet inom Statens kriminaltekniska laboratorium) visar ett underskott på - 0,2 miljoner kronor.

Postens sammansättning framgår av not till resultaträkningen.

Balansräkning

Tillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar

Bokfört värde på anläggningstillgångar har totalt minskat med 35 miljoner kronor (1 %) varav immateriella tillgångar har minskat med 44,7 miljoner kronor och materiella anläggningstillgångar har ökat med 9,7 miljoner kronor.

Minskningen av immateriella tillgångar förklaras huvudsakligen av en tydlig omprioritering mot utveckling av IT-system som ger stöd för avrapportering, utredning och resurshantering. Pågående utvecklingsprojekt utanför prioriterat område har avbrutits eller stoppats och nedskrivits med 70,4 miljoner kronor. Investeringstakten i licenser och rättigheter har avtagit och billigare licenser har medfört att det bokförda värdet för dessa tillgångar har minskat med 22,2 miljoner kronor.

De största ökningarna avseende materiella anläggningstillgångar avser verksamhetsanpassningar av förhyrda lokaler (6 miljoner kronor), kommunikationsutrustning (7,8 miljoner kronor) samt maskiner och inventarier (13,7 miljoner kronor). Finansiellt leasade tillgångar har minskat i värde med 16,8 miljoner kronor. Avtalsperioden för leasade persondatorer har löpt ut och de har därefter utrangerats. Beredskapstillgångarna har minskat med 1,3 miljoner kronor.

Avräkning med statsverket

Tilldelade anslag utbetalas enligt en förutbestämd utbetalningsplan och innebär rätt att disponera anslagsmedel. Redovisningen mot statens centralkonto i Riksbanken (SCR) sker vid utgiftstillfället. Ett skuldsaldo uppstår då erhållna anslag och inkomstitlar överstiger myndighetens nettobetalningar på SCR.

Skulden har minskat med 613 miljoner kronor (87 %) vilket förklaras med minskat anslagssparande i det räntebelagda flödet med 598 miljoner kronor samt minskade fordringar hänförliga till det icke räntebärande flödet med 15 miljoner kronor.

Anslag 4.4:1.1 Polisorganisationen har minskats under innevarande år med anledning av tilläggsbudget och regeringsbeslut. Likvidmässigt kommer en justering ske i januari 2009 med 2 miljoner kronor vilket innebär att det redovisade anslagssparandet i det räntebelagda flödet därmed minskar med motsvarande belopp.

Förutbetalda kostnader

Förutbetalda kostnader har ökat med 26 miljoner kronor (6%). Ökningen förklaras delvis av höjda lokalhyror på befintliga lokaler och hyror för nyttillträdde lokaler, samt delvis av ökade förutbetalda kostnader beroende på periodisering mellan åren.

Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Behållningen på räntekontot har minskat med 557 miljoner kronor (80%), vilket till största del förklaras av minskat anslagssparande.

Kapital och skulder

Balanserad kapitalförändring

Posten har ökat med 85 miljoner kronor (5%). Förändringen beror på att föregående års kapitalförändring enligt resultaträkningen ombokats till balanserad kapitalförändring exkl. avskrivningar på beredskaps-tillgångar (1,4 miljoner kronor) som förts mot statskapital.

Posten utgjordes föregående år i huvudsak av periodisering av retroaktiva löner, semesterlöneskuld och övrig löneskuld, periodisering av övriga kostnader och pensionskostnader samt underskott i den avgiftsbelagda verksamheten.

Balanserad kapitalförändring uppgår till - 1 871 miljoner kronor. Av detta belopp hänförs - 1 816 miljoner kronor till anslagsfinansierad verksamhet och - 55 miljoner kronor till avgiftsbelagd verksamhet.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Avsättningar för pensioner har minskat med 24 miljoner kronor (4%), vilket är ett nettobelopp av under året gjorda pensionsutbetalningar och nya avsättningar till pensioner. Avsättningen uppgår nu till 538 miljoner kronor och avser både tidigare pensionsavgångar och delpensioner.

Lån i Riksgäldskontoret

Lån i Riksgäldskontoret har minskat med 2 miljoner kronor. Utnyttjad låneram per 2008-12-31 är 2 261 miljoner kronor. Tilldelad låneram för 2008 är 2 700 miljoner kronor.

Upplupna kostnader

Upplupna kostnader har minskat med 61 miljoner kronor. Minskningen förklaras främst av att retroaktiva löner inkl. sociala avgifter har minskat med 58 miljoner kronor då löner gällande fr.o.m. 1 oktober 2007 enligt RALS 2007–2010 har påbörjats betalas ut under året. Åtgärder för att minska kostnader för övertid har påbörjats under året och skuld avseende upplupen overtidskostnad har minskat med 12 miljoner kronor. Därutöver har Trygghetsmedel ökat med 25 miljoner kronor och uppgår till 74 miljoner kronor. Skulden för upplupna löner inkl. sociala avgifter har minskat med 17 miljoner kronor.

Anslagsredovisning

För 2008 har Polisen tilldelats 17 177 miljoner kronor på anslaget 4.4:1.1 Polisorganisationen, vilket är en ökning med 493 miljoner kronor (3%) jämfört med 2007. Ingående överföringsbelopp från 2007 uppgick till 664 miljoner kronor och disponeras av polisorganisationen. I detta ligger upplupna retroaktiva löner avseende löneavtal RALS (ramavtal om löner m.m. för arbetstagare inom det statliga avtalsområdet) inkl. sociala avgifter med 164 miljoner kronor. Totalt disponibelt belopp har därmed uppgått till 17 841 miljoner kronor.

Av årets disponibla belopp har 17 777 miljoner kronor förbrukats. Utgående överföringsbelopp för 2008 är ett anslagssparande som uppgår till 64 miljoner kronor. I detta ligger upplupna retroaktiva löner inkl. sociala avgifter med 106 miljoner kronor.

Utgifter på anslaget 5.5:2.2 Internationell samverkan, Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Rikspolisstyrelsen, Verksamhet utomlands uppgår till 0,8 miljoner kronor av ett totalt disponibelt belopp på 3 miljoner kronor.

Utgifter på anslaget 7.8:1.12 Internationellt bistånd, Biståndsverksamhet, Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet till Riskpolisstyrelsens disposition uppgår till 146 miljoner kronor av ett totalt disponibelt belopp på 152 miljoner kronor.

Anslagsposterna 5.5:2.2 och 7.8:1.12 får användas för att med bred geografisk representation ställa svensk personal till förfogande för freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet för att bidra till internationell krishantering, konfliktlösning och konfliktförebyggande verksamhet.

Utgifter på anslaget 14.24:1.7 Arbetsliv, Särskilda jämställdhetsåtgärder, till Rikspolisstyrelsens disposition uppgår till 8 miljoner kronor av ett totalt disponibelt belopp på 21 miljoner kronor. Från anslagsposten finansieras i enlighet med regeringsbeslut uppdrag om insatser rörande mäns våld mot kvinnor, utveckla och bygga upp en fysisk miljö särskilt anpassad för att utreda våld mot kvinnor, utvärdera projekt för utveckling av en fysisk miljö särskilt anpassad för att utreda mäns våld mot kvinnor, förstärka insatserna mot människohandel och prostitution samt i samverkan med Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket och Socialstyrelsen ta fram gemensamma nationella riktlinjer för samverkan vid utredningar kring barn som misstänks vara utsatta för brott och låta utvärdera verksamheter där myndigheterna samverkar i gemensamma lokaler.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Allmänt

Maskinella avrundningar i tabellerna kan ge smärre differenser vid en manuell summering. Beloppsgränsen för periodiseringar uppgår till 100 000 kronor. Periodisering av lönekostnader är undantagna beloppsgränsen.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten som omfattar de avgiftsintäkter som disponeras av Polisen har från och med 2007 även redovisats i en resultaträkning som endast omfattar denna verksamhet.

Värderingsprinciper

Kundfordringar

Fordringar som är osäkra tas upp till de belopp varmed de beräknas inflyta. Som osäkra fordringar bedöms främst fordringar som förfallit till betalning per den 31 oktober 2008 och som därefter inte reglerats eller delbetalats. Fordringar som bedöms osäkra bokförs i årsredovisningen som befarad förlust.

Lager

Varulager värderas till det som är lägst av anskaffningsvärdet eller verkliga värdet. Värdet beräknas som regel enligt förstinförstutprincipen (FIFU). I anskaffningsvärdet för inköpta varor inräknas förutom inköpspris eventuella importavgifter, tull-, transport- och andra hanteringskostnader, om dessa kostnader är väsentliga. Vid bestämning av verkliga värdet har inkuransen bedömts separat och skälen till inkuransnedskrivning har dokumenterats.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärdet och skrivs av enligt en linjär avskrivningsmetod. Avskrivningar påbörjas från och med den månad då tillgången tas i bruk. I anskaffningsvärde inkluderas samtliga direkta hänförliga kostnader, såsom inköpspris, importavgifter, tull-, transport- och andra hanterings- och monteringskostnader etc.

Avskrivningstider för anläggningstillgångar

Polisens anläggningstillgångar skrivs av enligt fastställd avskrivningsplan. Tillgångarna är indelade i tio kategorier. Anläggningsskatterna är i sin tur

indelade i olika inventariegrupper. Anläggningsskatterna skrivs av enligt nedan.

Anläggningsskatt	Avskrivningstid
Immateriella tillgångar	3–5 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25 år
Datorer och kringutrustning	3–5 år
Kommunikationsutrustning	5 år
Transportmedel	3–15 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Hästar och hundar	5 år
Finansiell leasing	3–5 år
Beredskapstillgångar	3–10 år
Konst och andra ej avskrivningsbara inventarier	Ej avskrivning

Avsättningar

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 4 kap. 2§ i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag har avsättning för pensioner redovisats till det försäkringstekniska värdet av pensionsåtaganden beräknade med ledning av den beräkningsmodell som Statens pensionsverk använder.

Övriga bestämmelser

Från anslaget 4:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. får medel rekvideras hos Justitiekanslern för sådan ersättning som avses i 8 § lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder.

Övrigt

Nedanstående jämförelsesiffror från årsredovisning 2007-12-31 har ändrats med anledning av ändrade principer för redovisning:

Kostnader för personal har ökat med 6 miljoner kronor. Beloppet avser medlemsavgift till Arbetsgivarverket och redovisades tidigare under posten Övriga driftkostnader.

Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten har ökat med 811 miljoner kronor. Beloppet avser bötesmedel som tidigare redovisades under posten Intäkter av uppbörd.

RESULTATRÄKNING

TUSEN KRONOR

	Not	2008	2007
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		17 931 111	16 658 247
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1,2,3	717 843	722 454
Intäkter av bidrag	4	83 077	128 305
Finansiella intäkter	5	21 797	21 742
Summa verksamhetens intäkter		18 753 829	17 530 748
Verksamhetens kostnader			
Driftkostnader			
– Kostnader för personal	6	-13 418 621	-12 585 790
– Kostnader för lokaler		-1 808 830	-1 676 277
– Övriga driftkostnader		-2 536 720	-2 540 393
Finansiella kostnader	7	-109 391	-80 453
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-835 971	-734 327
Summa verksamhetens kostnader		-18 709 534	-17 617 241
Verksamhetsutfall		44 295	-86 493
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	8	912 713	874 054
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-912 489	-873 901
Saldo uppbördsverksamhet		224	153
Transfereringar			
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		22 989	22 249
Lämnade bidrag		-22 989	-22 249
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	44 519	-86 340

INNEHÅLL

RIKSPOLISCHEFEN
HAR ORDET

DETTA ÄR POLISEN

SAMMANFATTNING

KÄRNVERKSAMHET

GEMENSAM
VERKSAMHET

UPPDRAG

EKONOMISK
REDOVISNING

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

BILAGOR

BALANSRÄKNING – TILLGÅNGAR

TUSEN KRONOR			
	Not	2008-12-31	2007-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		342 163	364 684
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		81 057	103 224
Summa immateriella anläggningstillgångar	10	423 219	467 908
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		776 910	770 953
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		1 447 260	1 446 322
Pågående nyanläggningar		30 544	26 407
Beredskapstillgångar		14 302	15 636
Summa materiella anläggningstillgångar	11	2 269 016	2 259 318
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		125 601	108 212
Summa varulager m.m.		125 601	108 212
Fordringar			
Kundfordringar		14 789	14 869
Fordringar hos andra myndigheter		209 858	224 081
Övriga fordringar		106 105	95 723
Summa fordringar		330 751	334 673
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	12	480 099	454 336
Upplupna bidragsintäkter		15 850	19 682
Övriga upplupna intäkter		6 274	7 897
Summa periodavgränsningsposter		502 223	481 915
Avräkning med statsverket	13	-91 451	-704 838
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		138 454	695 024
Kassa och bank		5 673	5 916
Summa kassa och bank		144 127	700 941
SUMMA TILLGÅNGAR		3 703 486	3 648 129

BALANSRÄKNING – KAPITAL OCH SKULDER

TUSEN KRONOR			
	Not	2008-12-31	2007-12-31
Myndighetskaptal			
Statskapital	14	5 499	6 777
Balanserad kapitalförändring	15	-1 871 097	-1 786 146
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	44 519	-86 340
Summa myndighetskaptal		-1 821 078	-1 865 709
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	537 652	561 636
Summa avsättningar		537 652	561 636
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	17	2 261 269	2 263 250
Skulder till andra myndigheter		482 414	387 397
Leverantörsskulder		544 926	578 874
Övriga skulder		299 228	252 894
Depositioner		2 844	1 238
Summa skulder m.m.		3 590 681	3 483 654
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		1 387 875	1 448 664
Oförbrukade bidrag		5 857	19 884
Övriga förutbetalda intäkter		2 500	0
Summa periodavgränsningsposter	18	1 396 233	1 468 549
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		3 703 486	3 648 129
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Vitesbelopp i hyreskontrakt	19	203 613	234 899

RESULTATRÄKNING – AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET DÄR INTÄKTERNA DISPONERAS

TUSEN KRONOR

	2008	2007
VERKSAMHETENS INTÄKTER		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	497 703	488 476
Summa verksamhetens intäkter	497 703	488 476
VERKSAMHETENS KOSTNADER		
Driftkostnader		
- Kostnader för personal	-240 572	-228 816
- Kostnader för lokaler	-29 332	-28 209
- Övriga driftkostnader	-294 467	-278 271
Finansiella kostnader	-887	-694
Avskrivningar och nedskrivningar	-7 902	-7 560
Summa verksamhetens kostnader	-573 160	-543 550
Verksamhetsutfall	-75 457	-55 074
Årets kapitalförändring	-75 457	-55 074

ANSLAGSREDOVISNING

TUSEN KRONOR

REDOVISNING MOT ANSLAG

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisp. anslagsbelopp	Indragning	Totalt disp. belopp	Utgifter (netto)	Utgående överföringsbelopp	Utgifter (netto) i % av årets tilldelning	Utgifter (netto) i % av totalt disp. belopp
4.4:1.1 Polisorganisationen (ramanslag) not 20.	663 616	17 176 950	0	0	17 840 566	17 776 707	63 859	103,5%	99,6%
Övriga anslag									
5.5:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Rikspolisstyrelsen, Verksamhet utomlands (ramanslag) not 21.	2 030	3 000	0	-1 940	3 090	797	2 293	26,6%	25,8%
7.8:1.12 Biståndsverksamhet, Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande (ramanslag) not 22.	11 435	185 000	-37 000	-7 385	152 050	145 801	6 249	78,8%	95,9%
13.10:2.10 Integrationsåtgärder. Skyddat boende och vissa utbildningsinsatser m.m. för ungdomar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld (ramanslag) not 23.	1 361	0	0	-1 361	0	0	0		
14.24:1.7 Särskilda jämställdhetsåtgärder. Särsk. jämställdåtg – del till RPS (ramanslag) not 24.	0	12 000	9 300	0	21 300	7 918	13 382	66,0%	37,2%
Totalt Övriga anslag	14 827	200 000	-27 700	-10 687	176 440	154 516	21 924	77,3%	87,6%
Totalt anslagsbelastning	678 443	17 376 950	-27 700	-10 687	18 017 006	17 931 222	85 784	103,2%	99,5%

TUSEN KRONOR

REDOVISNING MOT INKOMSTTITEL

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	Inkomster i % av beräknat belopp
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	50 000	48 330	96,7%
2712 Bötesmedel	805 000	847 588	105,3%
2811 08 Övriga inkomster av statens verksamhet	17 000	16 543	97,3%
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	0	28	
Totalt inkomsttitlar	872 000	912 489	104,6%

INNEHÅLL

RIKSPOLISCHIEFEN HAR ORDET

DETTA ÄR POLISEN

SAMMANFATTNING

KÄNNVERKSAMHET

GEMENSAM VERKSAMHET

UPPDRAG

EKONOMISK REDOVISNING

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

BILAGOR

TUSEN KRONOR

FINANSIELLA VILLKOR

Anslag / anslagsbenämning	Ändamål	Villkor	Utfall
4.4:1.1 Polisorganisationen (ramanslag) not 20.	Rikspolisstyrelsen ska betala totalt 77 670 000 kronor till Krisberedskapsmyndigheten som abonnemangavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel. Beloppet ska betalas kvartalsvis efter fakturering från Krisberedskapsmyndigheten.	77 670	77 670

ANSLAGSREDOVISNING PER REDOVISNINGSENHET

TUSEN KRONOR

4.4:1.1 POLISORGANISATIONEN

	Ingående över- förings- belopp	Årets fördelning	omdisp. anslags- belopp	Totalt disp. belopp	Utgifter (netto)	Utgående över- förings- belopp	Utgifter (netto) i % av årets fördelning	Utgifter (netto) i % av totalt disp. belopp
Polismyndigheter								
Stockholm	51 289	4 180 643	0	4 231 932	4 184 713	47 219	100,1%	98,9%
Uppsala	11 321	405 977	0	417 298	426 517	-9 219	105,1%	102,2%
Södermanland	9 845	406 439	0	416 284	426 645	-10 361	105,0%	102,5%
Östergötland	16 410	551 259	0	567 669	560 211	7 458	101,6%	98,7%
Jönköping	9 413	374 297	0	383 710	381 626	2 084	102,0%	99,5%
Kronoberg	8 147	213 047	0	221 194	221 910	-716	104,2%	100,3%
Kalmar	4 613	315 522	0	320 135	330 088	-9 953	104,6%	103,1%
Gotland	-3 210	85 881	0	82 671	88 378	-5 708	102,9%	106,9%
Blekinge	16 584	184 976	0	201 560	199 997	1 563	108,1%	99,2%
Skåne	36 314	1 839 924	0	1 876 238	1 892 981	-16 743	102,9%	100,9%
Halland	5 044	398 179	0	403 223	404 862	-1 639	101,7%	100,4%
Västra Götaland	19 978	2 395 943	0	2 415 921	2 550 719	-134 799	106,5%	105,6%
Värmland	14 527	334 195	0	348 722	343 827	4 895	102,9%	98,6%
Örebro	16 142	373 044	0	389 186	388 759	427	104,2%	99,9%
Västmanland	21 105	358 364	0	379 469	370 618	8 852	103,4%	97,7%
Dalarna	-3 768	350 317	0	346 549	372 334	-25 786	106,3%	107,4%
Gävleborg	7 228	338 723	0	345 951	352 698	-6 747	104,1%	102,0%
Västernorrland	18 167	310 858	0	329 025	318 349	10 675	102,4%	96,8%
Jämtland	2 701	162 174	0	164 875	169 308	-4 433	104,4%	102,7%
Västerbotten	8 692	310 414	0	319 106	326 658	-7 553	105,2%	102,4%
Norrbottnen	-1 712	365 924	0	364 212	379 921	-15 709	103,8%	104,3%
Summa polismyndigheter	268 826	14 256 100	0	14 524 926	14 691 120	-166 193	103,1%	101,1%
Övriga enheter								
Rikspolisstyrelsen – totalt	368 918	2 724 076	0	3 092 994	2 888 135	204 859	106,0%	93,4%
varav RPS-förvalt- ningsmyndigheten	274 570	1 655 768	0	1 930 338	1 774 542	155 796	107,2%	91,9%
varav Rikskriminalpolisen	70 071	628 354	0	698 425	681 970	16 455	108,5%	97,6%
varav Polishögskolan	24 278	439 954	0	464 232	431 624	32 608	98,1%	93,0%
Statens kriminaltek- niska laboratorium	25 871	196 774	0	222 645	197 452	25 193	100,3%	88,7%
Summa övriga enheter	394 790	2 920 850	0	3 315 640	3 085 587	230 053	105,6%	93,1%
Totalt 4.4:1.1 Polisorganisa- tionen	663 616	17 176 950	0	17 840 566	17 776 707	63 859	103,5%	99,6%

INNEHÅLL

RIKSPOLISCHIEFEN
HAR ORDET

DETTA ÄR POLISEN

SAMMANFATTNING

KÄNNERKSAMHET

GEMENSAM
VERKSAMHET

UPPDRAG

EKONOMISK
REDOVISNING

ÄTERRAPPORTERINGSKRAV

BILAGOR

FINANSIERINGSANALYS

TUSEN KRONOR

	Not	2008	2007
Drift			
Kostnader	25	-17 892 467	-16 953 411
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		17 931 111	16 658 247
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	26	699 856	681 931
Intäkter av bidrag		83 077	128 305
Övriga intäkter		21 797	21 742
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		18 735 842	17 490 225
Ökning av lager		-17 388	-2 150
Ökning av kortfristiga fordringar		-19 856	-25 451
Ökning av kortfristiga skulder		6 322	241 354
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		812 452	750 567
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-714 202	-818 378
Investeringar i immateriella tillgångar		-115 486	-118 352
Summa investeringsutgifter	27	-829 688	-936 730
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		768 796	953 927
- amorteringar		-770 777	-763 887
Andra långfristiga lån		0	0
- amorteringar		-3 758	-27 259
Minskning av statskapital med medel som tillförts från statsbudgeten		111	0
Försäljning av anläggningstillgångar		28 567	58 614
- därav medel som tillförts statsbudgeten		0	0
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		22 939	221 395
Förändring av kortfristiga skulder avseende investeringar		45 216	-60 022
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-761 533	-775 357
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		912 713	874 054
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		5 429	6 629
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		918 142	880 683
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-912 489	-873 901
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		5 653	6 782
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-22 989	-22 249
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-22 989	-22 249
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		22 989	22 249
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		22 989	22 249
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
Förändring av likvida medel		56 573	-18 008
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		-3 897	14 111
Minskning av kassa och bank		-244	967
Minskning av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		-556 570	116 891
Ökning av avräkning med statsverket		613 387	-135 866
Summa förändring av likvida medel		56 573	-18 008
Likvida medel vid årets slut		52 676	-3 897

NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

TUSEN KRONOR

NOT 1 | INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR.

	2008	2007
Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	83 605	74 709
Avgifter enligt 15 § avgiftsförordningen	4 537	4 194
Avgifter avs. stämningsmannadelgivning	29 266	33 523
Avgifter för pass och ID-kort	421 251	410 032
Intäkter enligt 15a § kapitalförsörjningsförordningen	1 003	1 100
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	17 987	40 523
Övriga avgifter och ersättningar	160 193	158 373
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	717 843	722 454

NOT 2 | REAVINSTER/-FÖRLUSTER.

	2008	2007
Reavinst vid avyttring av anläggningstillgångar	17 987	40 523
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar	-5 079	-40 989
Summa reavinster/-förluster	12 908	-466

NOT 3 | TJÄNSTEEXPORT.

	2008	2007
Intäkter		
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	36 992	33 485
Summa intäkter	36 992	33 485
Kostnader		
Kostnader för personal	-3 345	-3 285
Övriga driftkostnader	-33 645	-30 192
Finansiella kostnader	-2	-8
Summa kostnader	-36 992	-33 485
Verksamhetens resultat	0	0

NOT 4 | INTÄKTER AV BIDRAG.

	2008	2007
Bidrag från statliga myndigheter	77 831	117 232
Bidrag från EU:s institutioner	4 221	7 122
Bidrag från övriga	1 025	3 951
Summa intäkter av bidrag	83 077	128 305

NOT 5 | FINANSIELLA INTÄKTER.

	2008	2007
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	23 026	22 284
Övriga ränteintäkter	212	124
Övriga finansiella intäkter	-1 441	-666
Summa finansiella intäkter	21 797	21 742

NOT 6 | KOSTNADER FÖR PERSONAL.

	2008	2007
Utbetalda löner, arvoden och ersättningar	-8 777 690	-8 165 613
Förändring periodiserade löner, arvoden och ersättningar	52 912	-105 178
Arb.giv.avg på utbetalda löner, arvoden och ers.	-2 767 377	-2 671 240
Utbetalning till pensionsfond	-15 141	-19 870
Förändring avsättning till pensioner	23 984	111 487
Övriga sociala kostnader	-1 646 423	-1 400 536
Övriga personalkostnader	-288 887	-334 840
Summa kostnader för personal	-13 418 621	-12 585 790

NOT 7 | FINANSIELLA KOSTNADER.

	2008	2007
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	-430	-111
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	-93 823	-75 224
Övriga räntekostnader	-14 481	-5 068
Övriga finansiella kostnader	-657	-50
Summa finansiella kostnader	-109 391	-80 453

NOT 8 | INTÄKTER AV AVGIFTER M.M. SAMT ANDRA INTÄKTER SOM INTE DISPONERAS AV MYNDIGHETEN.

	2008	2007
Ordningsbot	620 376	599 881
Strafföreläggande	130 354	126 848
Domstolsböter	96 858	83 889
Ansökningsavgifter	48 330	47 658
Övriga intäkter	16 796	15 778
Summa intäkter som inte disponeras av myndigheten	912 713	874 054

	2008	2007
Avskrivningar och nedskrivningar anläggningstillg.	-757 619	-726 767
Årets amortering lån RGK	762 875	756 327
Årets amortering finansiell leasing	3 758	27 259
Förändring semesterlöneskuld och övrig löneskuld	17 612	-51 425
Periodisering av retroaktiva löner	57 789	-99 034
Periodisering av övertidsersättning	12 361	-1 694
Förändring av lager	17 388	2 150
Periodisering av pensionskostnader	23 984	111 487
Periodisering för outnyttjade lokaler	-3 125	-189
Periodisering av kostn. för uppsagd personal	-201	-89
Periodisering av övriga driftkostnader	23 104	19 361
Anskaffning av anläggningstillgångar som inte lånefinansierats	2 517	6 944
Periodisering av finansiella poster	-732	1 002
Övrigt	-39 735	-76 596
Periodiseringar	119 976	-31 266
Avgiftsbelagd verksamhet	-75 457	-55 074
Summa årets kapitalförändring	44 519	-86 340

NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

TUSEN KRONOR

NOT 10 | IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR.

	Balanserade utgifter för utveckling		Rättigheter och andra immateriella anläggnings- tillgångar		Totalt	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Anskaffningsvärde						
Ingående balans	564 864	489 106	293 878	251 284	858 742	740 390
Årets anskaffningar	98 589	105 871	17 133	43 510	115 722	149 381
Årets utrangeringar	0	0	-1 656	0	-1 656	0
Korr. tidigare års ansk.värde	-70 734	-30 112	48	-916	-70 686	-31 029
Överföringar	0	0	0	0	0	0
Utgående balans	592 718	564 864	309 403	293 878	902 121	858 742
Avskrivningar						
Ingående balans	-200 180	-150 078	-190 654	-152 713	-390 834	-302 791
Årets avskrivningar	-50 375	-50 114	-39 343	-37 941	-89 718	-88 055
Årets utrangeringar	0	0	1 656	0	1 656	0
Korr. tidigare års avskrivning	0	12	-6	0	-6	12
Utgående balans	250 555	-200 180	-228 347	-190 654	22 208	-390 834
Bokfört värde	342 163	364 684	81 057	103 224	423 219	467 908

Balanserade utgifter för utveckling har nedskrivits med 70 450 tkr under 2008 och avser utvecklingsprojekt som avbrutits eller stoppats. Det har förflutit ett eller flera år utan att projekt återtagits och för några projekt anses osäkerheten om framtida verksamhetsnytta vara stor. Beloppet ingår i korr. tidigare års anskaffningsvärde.

NOT 11 | MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR.

	Förbättrings- utgifter annans fastighet		Maskiner, inventarier, installationer m.m.		Pågående nyanläggningar		Beredskaps- tillgångar		Totalt	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Anskaffningsvärde										
Ingående balans	1 386 691	1 256 529	5 875 841	5 465 479	26 407	26 723	64 928	57 984	7 353 867	6 806 715
Årets anskaffningar	115 124	168 807	590 387	642 278	7 038	3 307	2 558	6 944	715 107	821 337
Årets utrangeringar	-11 225	-34 452	-331 854	-236 774	0	0	0	0	-343 079	-271 226
Korr. tidigare års ansk.värde	-959	-1 916	323	382	0	-1 318	0	0	-636	-2 852
Överföringar	-1 422	-2 278	4 053	4 477	-2 901	-2 306	0	0	-270	-107
Utgående balans	1 488 209	1 386 691	6 138 750	5 875 841	30 544	26 407	67 486	64 928	7 724 989	7 353 867
- varav finansiell leasing			56	44 120					56	44 120
Avskrivningar										
Ingående balans	-615 738	-524 298	-4 429 520	-4 089 121	0	0	-49 291	-46 992	-5 094 549	-4 660 411
Årets avskrivningar	-103 873	-94 483	-579 433	-549 400	0	0	-3 933	-2 339	-687 239	-646 222
Årets utrangeringar	8 384	3 072	305 989	209 074	0	0	0	0	314 373	212 146
Korr. tidigare års avskrivning	-72	-30	11 474	-73	0	0	40	40	11 442	-63
Utgående balans	-711 299	-615 738	-4 691 490	-4 429 520	0	0	-53 184	-49 292	-5 455 973	-5 094 549
- varav finansiell leasing			-56	-27 315					-56	-27 315
Bokfört värde	776 910	770 953	1 447 260	1 446 322	30 544	26 407	14 302	15 636	2 269 016	2 259 318
- varav finansiell leasing			0	16 805					0	16 805

NOT 12 | FÖRUTBETALDA KOSTNADER.

	2008-12-31	2007-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	389 702	380 558
Förutbetalda leasingavgifter	572	11 177
Övriga förutbetalda kostnader*	89 824	62 601
Summa förutbetalda kostnader	480 099	454 336

* Övriga förutbetalda kostnader består i huvudsak av telefonkostnader, försäkringar samt drift, underhåll och support av datasystem.

	2008-12-31	2007-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-56 636	-62 316
Redovisat mot inkomsttitel	-912 489	-873 901
Uppbördesmedel som betalats till icke räntebärande flöde	919 706	879 581
Skulder avseende Uppbörd	-49 418	-56 636
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	15 414	14 076
Redovisat mot anslag	154 516	128 596
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-146 088	-127 258
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	23 841	15 414
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-663 616	-520 733
Redovisat mot anslag	17 776 707	16 529 651
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-17 178 965	-16 672 535
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-65 874	-663 616
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	0	0
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	959 996	913 653
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-186 378	-161 330
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-773 618	-752 323
<i>Saldo</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Belopp under utredning	0	0
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken	0	0
SUMMA AVRÄKNING MED STATSVERKET	-91 451	-704 838

	2008-12-31	2007-12-31
Statskapital, ingående balans avseende beredskapstillgångar	4 955	6 344
Föregående års avskrivning, beredskapstillgångar	-1 389	-1 389
Summa statskapital avseende beredskapstillgångar	3 567	4 955
Statskapital, ingående balans avseende konst m.m.	1 822	1 822
Statskapital avseende konst m.m.	111	0
Summa statskapital avseende konst m.m.	1 933	1 822
Utgående balans	5 499	6 777

Bokfört värde på beredskapstillgångar som finansierats med anslagsmedel uppgår till 2 178 tkr. Skillnaden mellan bokfört värde och statskapital avseende beredskapstillgångar utgörs av årets avskrivningar 1 389 tkr. Statskapital avseende överförd konst från konstrådet samt museumföremål motsvarar tillgångsförd konst m.m.inom posten maskiner, inventarier och installationer m.m. Fr.o.m. 2003 finansieras anskaffning av beredskapstillgångar av bidragsmedel från krisberedskapsmyndigheten.

NOT 15 | [BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING.](#)

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående balans	-1 786 146	-1 535 576
Föreg. års kapitalförändring enligt resultaträkning	-86 340	-251 958
Fört mot statskapital, avskrivningar beredskapstillgångar	1 389	1 389
Utgående balans	-1 871 097	-1 786 146

Av balanserad kapitalförändring hänförs -1 816 miljoner kronor till anslagsfinansierad verksamhet och -55 miljoner kronor till avgiftsbelagd verksamhet.

NOT 16 | [AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER OCH LIKANDE FÖRPLIKTELSE.](#)

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående avsättning	561 636	673 123
Årets pensionskostnad		
Nya beslut/Övriga förändringar	262 253	194 496
Årets pensionsutbetalningar	-286 238	-305 983
Utgående avsättning	537 652	561 636

Under år 2008 har Polisen beviljat pensionsersättning till anställda enligt 14§ tredje stycket Trygghetsavtalet. Hos Kammarkollegiet fanns till september 2008 en fond innehållande medel som disponerades av Rikspolisstyrelsen i förening med Polisförbundet och SACO-S. Avtalet om avsättning till fonden tecknades år 2000 och syftet var att ge poliser möjlighet att erhålla pensionsförmåner. Fondens marknadsvärde var vid upplösningen 646 mnkr och utbetalning har gjorts till Statens Pensionsverk och Försäkringskassan. Ett resterande belopp på 45 mnkr finns som kommer att betalas ut.

NOT 17 | LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET.

	2008-12-31	2007-12-31
Ingående balans	2 263 250	2 073 210
Årets nyupptagna lån	768 796	953 927
Årets amortering	-770 777	-763 887
Utgående balans	2 261 269	2 263 250

Polisen disponerar 2008 en låneram på 2 699 887 tkr i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar.

NOT 18 | PERIODAVGRÄNSNINGSPOSTER.

	2008-12-31	2007-12-31
Upplupna löner och semesterlöner	1 148 677	1 166 289
Upplupna retroaktiva löner	106 345	164 134
Upplupna kostnader för övertidsersättning	37 947	50 308
Upplupna kostnader för uppsagd personal	1 476	1 275
Upplupna arvoden	0	0
Upplupna kostnader för outnyttjade lokaler	3 314	189
Upplupna räntekostnader	0	0
Övriga upplupna kostnader	90 115	66 468
Summa upplupna kostnader	1 387 875	1 448 664
Oförbrukade bidrag, statliga myndigheter	3 379	17 155
Oförbrukade bidrag, ej statliga myndigheter	2 478	2 729
Summa oförbrukade bidrag	5 857	19 884
Övriga förutbetalda intäkter, statliga myndigheter	2 500	0
Övriga förutbetalda intäkter, ej statliga myndigheter	0	0
Summa övriga förutbetalda intäkter	2 500	0
Summa periodavgränsningsposter	1 396 233	1 468 549

NOT 19 | ANSVARSFÖRBINDELSER.

Fr.o.m. 2007 redovisas vitesbeloppen i hyreskontrakt, som inte har tecknats enligt Förordning (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning, vid förtida avflyttning. Vitesbeloppen bedöms inte lösas ut.

NOTER TILL ANSLAGSREDOVISNINGEN

NOT 20 | POLISORGANISATIONEN.

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2008 avseende polisorganisationen, beslut Ju2008/5337/PO, Ju2008/5504/PO, JU2008/9529/PO och JU2008/9717/PO disponerar Rikspolisstyrelsen under Utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 4:1 Polisorganisationen, anslagspost 1 med 17 840 566 tkr. I anslagspost 1 ingår 663 616 tkr som är överföringspost från år 2007 och 70 tkr som har omfördelats från anslagspost 4.4:1.2 Till regeringens disposition.

NOT 21 | FRED- OCH SÄKERHETSFRÄMJANDE VERKSAMHET.

Enligt regleringsbrev för budgetår 2008 avseende anslaget 5.5:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, utgiftsområde 5 Internationell samverkan, disponerar Rikspolisstyrelsen anslagsposten 2, Rikspolisstyrelsen, Verksamhet utomlands, med 3 000 tkr. Ingående överföringsbelopp från 2007 uppgår till 2 030 tkr. Från ingående överföringsbelopp har 1 940 tkr indragits. Anslagsbehållning som disponeras tillsammans med ovan angivna beslut innebär att totalt disponibelt anslag uppgår till 3 090 tkr.

NOT 22 | FRED-, SÄKERHETSFRÄMJANDE OCH KONFLIKTFÖREBYGGANDE, BISTÅNDSVERKSAMHET.

Enligt regleringsbrev budgetåret 2008 samt beslut UD2008/31315/SP och UD2008/36989/SP avseende anslaget 7.8:1.12 Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande, utgiftsområde Internationellt bistånd, disponerar Rikspolisstyrelsen 148 000 tkr. Från anslaget har 20 000 tkr överförts till det av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) disponerade anslaget 8:1 anslagsposten 28 och 17 000 tkr till det av Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) disponerade anslaget 8:1 anslagsposten 29.1, enligt beslut. Ingående överföringsbelopp från 2007 uppgår till 11 435 tkr. Från ingående överföringsbelopp har 7 385 tkr indragits. Anslagsbehållning som disponeras tillsammans med ovan angivna beslut innebär att totalt disponibelt anslag uppgår till 152 050 tkr.

NOT 23 | SKYDDAT BOENDE OCH VISSA UTBILDNINGSINSATSER M.M. FÖR UNGDOMAR SOM RISKERAR ATT UTSÄTTAS FÖR HEDERSRELATERAT VÅLD.

Ingående överföringsbelopp från budgetåret 2007 avseende anslaget 13.10:2.10 Skyddat boende och vissa utbildningsinsatser m.m. för ungdomar som riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld uppgår till 1 361 tkr. Anslaget har avslutats och ingående överföringsbelopp har indragits.

NOT 24 | SÄRSKILDA JÄMSTÄLLDHETSÅTGÄRDER.

Enligt regleringsbrev budgetåret 2008 samt beslut IJ2008/1049/JÄM, IJ2008/1919/JÄM och IJ2008/2069/JÄM avseende anslaget 14.24:1.7 Särskilda jämställdhetsåtgärder, utgiftsområde Arbetsmarknad och arbetsliv, disponerar Rikspolisstyrelsen 21 300 tkr.

NOTER TILL FINANSIERINGSANALYSEN

TUSEN KRONOR

NOT 25 | KOSTNADER

	2008	2007
Kostnader	-18 709 534	-17 617 241
JUSTERINGAR:		
Avskrivningar och nedskrivningar	835 971	734 327
Realisationsförlust	5 079	40 989
Avsättningar	-23 984	-111 487
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-17 892 468	-16 953 411

NOT 26 | INTÄKTER AV AVGIFTER OCH ANDRA ERSÄTTNINGAR

	2008	2007
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	717 843	722 454
Realisationsvinst	-17 987	-40 523
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	699 856	681 931

NOT 27 | INVESTERINGAR Summa investeringsutgifter redovisas netto, d.v.s.. inkl. korrigeringar från tidigare år.

	2008	2007
Summa årets anskaffningar enligt not 10 och 11	830 830	970 717
Korrigeringar tidigare år enligt not 10 och 11	-872	-33 881
Överföring enligt not 10 och 11	-270	-107
Investeringsutgifter enligt finansieringsanalysen	829 688	936 730

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

TUSEN KRONOR

LÅNERAM I RIKSGÄLDSKONTORET

	2008	2007	2006	2005	2004
Beviljad låneram	2 699 887	2 570 000	2 470 000	2 450 000	2 130 000
Utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut*	2 261 268	2 280 055	2 117 274	1 938 113	1 875 061

* I utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut ingår skuld avseende finansiell leasing.

KONTOKREDIT HOS RIKSGÄLDSKONTORET

	2008	2007	2006	2005	2004
Beviljad kontokredit	1 736 543	1 651 314	1 567 402	1 340 000	1 423 000
Under året maximalt utnyttjad kontokredit	264 492	199 427	318 570	176 439	617 179

RÄNTEKOSTNADER OCH RÄNTEINTÄKTER PÅ RÄNTEKONTO

	2008	2007	2006	2005	2004
Räntekostnader på räntekonto	430	111	337	140	1 163
Ränteintäkter på räntekonto	23 026	22 284	11 119	8 638	7 630

TOTALA AVGIFTSINTÄKTER

	2008	2007	2006	2005	2004
Int. av avgifter och andra ers. som disp. av mynd.	717 843	722 454	717 730	668 911	616 155
Ber. avgiftsink. och övr. ink. som disp. av mynd.	655 700	593 700	962 700	695 300	597 700
Int. av avgifter och andra ers. som inte disp. av mynd.	912 713	874 054	554 394	478 949	440 780
Ber. avg. ink. och övr. ink. som inte disp. av mynd.	872 000	688 000	493 000	468 000	443 000

INNEHÅLL

RIKSPOLISCHIEFEN
HAR ORDET

DETTA ÄR POLISEN

SAMMANFATTNING

KÄRNVÄRKSAMHET

GEMENSAM
VERKSAMHET

UPPDRAG

EKONOMISK
REDOVISNING

ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

BILAGOR

BEVILJAD OCH UTNYTTJAD ANSLAGSKREDIT

	2008	2007	2006	2005	2004
4.4:1.1 Polisorganisationen					
Beviljad anslagskredit	518 605	501 859	470 220	0	439 953
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
4.4:1.3 Bilinspektörer					
Beviljad anslagskredit	–	–	–	0	–
Utnyttjad anslagskredit	–	–	–	0	–
5.5:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, Rikspolisstyrelsen. Verksamhet utomlands					
Beviljad anslagskredit	0	0	0	0	0
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
7.8:1.12 Biståndsverksamhet, Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande					
Beviljad anslagskredit	0	0	0	0	0
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
13.10:2.10 Integrationsåtgärder, Skyddat boende och vissa utbildningsinsatser m.m. för ungdomar som riskerar att utsättas för s.k. hedersrelaterat våld					
Beviljad anslagskredit	–	0	0	0	–
Utnyttjad anslagskredit	–	0	0	0	–
14.24:1.7 Särskilda jämställdhetsåtgärder – del till RPS					
Beviljad anslagskredit	0	–	–	–	–
Utnyttjad anslagskredit	0	–	–	–	–
22.36:2.6 Vaghållning och statsbidrag					
Beviljad anslagskredit	–	–	–	0	0
Utnyttjad anslagskredit	–	–	–	0	0

SUMMA UTGÅENDE RESERVATIONER, SUMMA ANSLAGSSPARANDE SAMT DE BELOPP SOM ÄR INTECKNADE AV FRAMTIDA ÅTAGANDEN

	2008	2007	2006	2005	2004
Utgående reservationer*	–	–	–	–	–
Anslagssparande	85 784	678 443	585 599	357 854	422 346
Framtida åtaganden**	648 788	727 234	739 410	599 659	384 558

* Avser oförbrukade medel av reservationsanslag.

** Avser upplupna retroaktiva löner, avsättningar för pensioner, upplupna kostnader för uppsagd personal samt upplupna kostnader för utnyttjade lokaler.

TILLDELADE BEMYNDIGANDEN OCH ÅTAGANDEN SOM GJORTS MED STÖD AV TILLDELADE BEMYNDIGANDEN*

	2008	2007	2006	2005	2004
Summa tilldelade bemyndiganden	-	-	2 000	2 000	2 000
Summa åtaganden	-	-	0	0	0

* Anslag 5.5:2.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Rikspolisstyrelsen. Verksamhet utomlands (ramanslag).

ANTAL ÅRSARBETSKRAFTER OCH MEDELANTALET ANSTÄLLDA*

	2008	2007	2006	2005	2004
Antal årsarbetskrafter	24 111	23 352	22 726	22 555	22 143
Medelantal anställda	25 980	25 235	24 286	23 792	23 293

* I medelantal anställda ingår de poliser som tjänstgör vid EBM. I antal årsarbetskrafter ingår de poliser som tjänstgör vid EBM t.o.m. april 2006.

DRIFTKOSTNAD PER ÅRSARBETSKRAFT*

	2008	2007	2006	2005	2004
Driftkostnad	17 764 171	16 802 461	15 892 403	15 103 275	14 229 881
Driftkostnad per årsarbetskraft	737	720	699	670	643

* Kostnader för de poliser som tjänstgör vid EBM ingår t.o.m. april 2006.

ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING OCH BALANSERAD KAPITALFÖRÄNDRING

	2008	2007	2006	2005	2004
Årets kapitalförändring	44 519	-86 340	-251 958	-312 691	-37 217
Balanserad kapitalförändring*	-1 871 097	-1 786 146	-1 535 576	-1 225 835	-1 193 434

* Justering av balanserad kapitalförändring har gjorts mot statskapital med – 1 389 tusen kronor 2008, – 1 389 tusen kronor 2007, -2 949 tusen kronor 2006, -4 816 tusen kronor under 2005, - 6 722 tusen kronor under 2004 med anledning av under 2000 ändrade redovisningsprinciper för beredskapstillgångar.

STYRELSE OCH LEDNING

Följande personer ingick i Rikspolisstyrelsens styrelse år 2008.

Ordförande

Tf. rikspolischefen Bengt Svenson t.o.m. 2008-05-12

Rikspolischefen Bengt Svenson fr.o.m. 2008-05-13

Vice ordförande

Generaldirektören och säkerhetspolischefen Anders Danielsson

Ledamöter i övrigt

Riksdagsledamoten Hillevi Engström

Riksdagsledamoten Inger Davidson

Riksdagsledamoten Johan Linander

Riksdagsledamoten Cecilia Wigström

Riksdagsledamoten Susanne Eberstein

F.d. riksdagsledamoten Joe Frans

Sakkunnig

Ambassadören Cecilia Ruthström-Ruin t.o.m. 2008-11-02

Departementsrådet Nils Daag fr.o.m. 2008-11-03

Personalföreträdare

Förbundsordföranden Jan Karlsen, Svenska Polisförbundet

Avdelningsordförande Maj Axelsson, Fackförbundet ST

Befattningshavare utsedda av regeringen

Överdirektören Ann-Marie Begler t.o.m. 2008-03-05

Tf. överdirektören Seppo Wuori fr.o.m. 2008-03-06

Andra uppdrag som styrelse- eller rådsledamot

Det ska uppges om styrelsens ledamöter samt av regeringen utsedda ledande befattningshavare vid myndigheten, har uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag. Detta framgår av 7 kap. 2 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605). Uppgifterna för 2008 framgår av följande sammanställning.

Styrelseledamöter	Uppdrag
Ordförande	
Rikspolischefen Bengt Svenson	Arbetsgivarverket
Vice ordförande	
Generaldirektören och säkerhetspolischefen Anders Danielsson	Studieförbundet Näringsliv och Samhälle
Ledamöter i övrigt	
Riksdagsledamoten Hillevi Engström	AB Sollentunahem
Riksdagsledamoten Inger Davidson	Rikstrafiken, Riksåklagarens rådgivande nämnd
Riksdagsledamoten Johan Linander	–
Riksdagsledamoten Cecilia Wigström	Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola, Stiftelsen Nordens Ark
Riksdagsledamoten Susanne Eberstein	Riksbanken, Polismyndigheten i Västernorrlands län, Karolinska institutet, Säkerhets- och integrationsnämnden
F.d. riksdagsledamoten Joe Frans	United Nations Human Rights Commission Working Group of Independent Experts on People of African Descent, NGA Novum AB, Stockholms stads Integrationsberedning
Sakkunnig	
Ambassadören Cecilia Ruthström-Ruin	Utrikespolitiska Institutet, Swedish Fulbright Alumni Association
Departementsrådet Nils Daag	–
Befattningshavare utsedda av regeringen	
Överdirektören Ann-Marie Begler	Vetenskapsrådet-Ämnesrådet för medicin
Tf. överdirektören Seppo Wuori	–

Ersättningar och förmåner

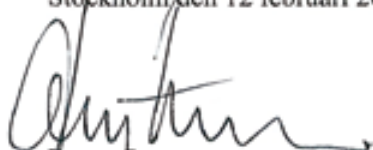
Följande skattepliktiga ersättningar och förmåner har betalats ut av Rikspolisstyrelsen under räkenskapsåret 2008 till var och en av ledamöterna i styrelsen samt till de ledande befattningshavare som utses av regeringen.

Styrelseledamöter	Ersättningar/förmåner (kronor)
Rikspolischefen Bengt Svenson	Bruttolön: 1 361 372 Beskattning för förmånsvärde: 40 513
Generaldirektören, säkerhetspolischefen, Anders Danielsson	Bruttolön: 1 226 558 Beskattning för förmånsvärde: 145 318
Riksdagsledamoten Hillevi Engström	Arvode: 10 000
Riksdagsledamoten Inger Davidson	Arvode: 14 000
Riksdagsledamoten Johan Linander	Arvode: 14 000
Riksdagsledamoten Cecilia Wigström	Arvode: 10 000
Riksdagsledamoten Susanne Eberstein	Arvode: 12 000
F.d. riksdagsledamoten Joe Frans	Arvode: 10 000
Sakkunnig	
Ambassadören Cecilia Ruthström-Ruin	Arvode: 6 000
Departementsrådet Nils Daag	Arvode: 2 000
Befattningshavare utsedda av regeringen	
Överdirektören Ann-Marie Begler	Bruttolön: 429 676 Beskattning för förmånsvärde: 6 416
Tf. överdirektören Seppo Wuori	Bruttolön: 967 635 Beskattning för förmånsvärde: 43 164

STYRELSENS UNDERSKRIFT AV ÅRSREDOVISNING 2008

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 12 februari 2009

Bengt Svenson
Ordförande

Anders Danielsson
Vice ordförande

Inger Davidson
Ledamot

Susanne Eberstein
Ledamot

Hillevi Engström
Ledamot

Joe Frans
Ledamot

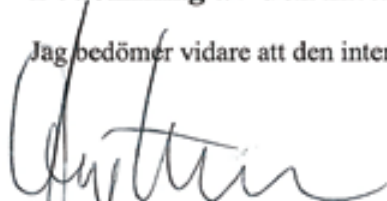
Johan Linander
Ledamot

Cecilia Wigström
Ledamot

Bedömning av den interna styrningen och kontrollen inom Polisen

Jag bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen inom Polisen är betryggande.

Bengt Svenson
Rikspolischef

Stockholm den 12 februari 2009

Återrappporteringskrav enligt regleringsbrevet

ÅTERRAPPORTERING I ÅRS-REDOVISNINGEN 2008

Verksamhetsstyrning

Brottsförebyggande arbete

mål:

- Antalet brott skall minska.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen ska alla relevanta indikatorer i Polisens resultatrapporter (PRR) beaktas.

Utredning och lagföring

mål:

- Antalet uppklarade brott skall öka inom samtliga brottskategorier i Polisens resultatrapporter (PRR).

Vid bedömningen av måluppfyllelsen ska alla relevanta indikatorer i Polisens resultatrapporter (PRR) beaktas.

Service

mål:

- Antalet nöjda servicemottagare skall öka.

Vid bedömningen av måluppfyllelsen ska alla relevanta indikatorer i Polisens resultatrapporter (PRR) beaktas.

Övriga återrappporteringskrav (3)

För regeringen är det viktigt att kompetensen hos all personal tas tillvara. Rikspolisstyrelsen ska mot denna bakgrund redovisa:

- antal anställda som omfattas av omställningsarbetet uppdelat på poliser och civilanställda
- hur äldre personal stimuleras i arbetet
- hur det därtill knutna arbetet kompetensöverföring bedrivs för att minimera effekterna av att kompetens går förlorad
- utvecklingen av de kostnader som följer av omställningsarbetet.

Övriga återrappporteringskrav (4)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa hur arbetet med att utveckla ledarskapet fortskrider. Rikspolisstyrelsen ska redovisa:

- antal chefer som gått ledarskapsutbildning,
- andel kvinnor respektive män i ledningskompetens.

Övriga återrappporteringskrav (5)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa andel anställda inom polisen som enligt Statistiska Centralbyråns register över totalbefolkningen är utrikes födda samt inrikes födda med två utrikes födda föräldrar. Uppgifterna ska fördelas på poliser, polisaspiranter, civilanställda och, om så är lämpligt, de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens. Rikspolisstyrelsen ska även redovisa antal och andel anställda inom polisorganisationen som har genomgått utbildning i diskriminerings- och mångfaldsfrågor.

Övriga återrappporteringskrav (6)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa resultatet av de åtgärder som har vidtagits för att bekämpa den organiserade brottsligheten. Redovisningen ska lämnas senast i samband med årsredovisningen för 2008. *Detta återrappporteringskrav lämnas i sin helhet samtidigt som årsredovisningen, i en separat rapport.*

Övriga återrapporteringskrav (10)

Rikspolisstyrelsen ska efter samråd med Åklagarmyndigheten redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att bekämpa brott enligt bidragsbrottslagen samt resultatet av dessa. Av redovisningen ska framgå hur Rikspolisstyrelsen har samverkat med berörda myndigheter.

Övriga återrapporteringskrav (11)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa vilka åtgärder som myndigheten har vidtagit för att öka samverkan mellan polis, åklagare, domstolar och Kriminalvården i syfte att korta den totala tiden från brottsanmälan till dom.

Övriga återrapporteringskrav (14)

Mot bakgrund av regeringens mål om en rättssäker, effektiv och human asylprocess och en reglerad invandring ska Rikspolisstyrelsen redovisa de åtgärder som har vidtagits för att effektivisera verkställighetsarbetet och resultatet av dessa.

Övriga återrapporteringskrav (15)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa resultatet av de åtgärder som har vidtagits med anledning av genomförda samverkansmöten vad avser olika bransch- och intresseorganisationers utveckling och behov.

Övriga återrapporteringskrav (16)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa hur det internationella samarbetet utnyttjas för att förbättra egen och andras förmåga att effektivt bekämpa brott. Redovisningen ska omfatta gränsöverskridande projektverk-

samhet, operativt samarbete samt åtgärder som vidtagits i form av utbildning och utvecklingssamarbete. Redovisningen ska också omfatta uppgift om antalet projekt med medfinansiering från EU:s budget som polisen genomfört eller där polisen varit en partner till andra medlemsstater. Av redovisningen ska även framgå vilket utvecklingssamarbete som polisen har bedrivit med andra länder.

Övriga återrapporteringskrav (17)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att möta den förändrade situation som följer av Schengenrådets utvidgning, bl.a. vad gäller gränsöverskridande brottslighet.

Övriga återrapporteringskrav (18)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa de åtgärder som har vidtagits för att uppmuntra polisanställda till internationell tjänstgöring, samt hur erfarenhet av internationellt arbete tas tillvara, värderas i merit hänseende, och sprids inom hela polisorganisationen. Redovisningen ska även innefatta det arbete som inom utlandssektionen bedrivits avseende utvecklandet av chefs- och ledarskapsutbildningar.

Freds-, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet (19)

Rikspolisstyrelsen ska redovisa hur polisens deltagande i den freds-, och säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamheten fortskridit och resultaten av detta inkl. samverkan med berörda parter. Av redovisningen ska bl.a. framgå bidragen till genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner 1325 (år 2000) om kvinnor, fred och säkerhet samt

1373 (år 2001) för att bekämpa terrorism. Redovisningen ska ske för varje internationell insats inkl. mål, resultat och kostnader.

Politikområde Samhällets krisberedskap, Verksamhetsområdena Krisledningsförmåga och Operativ förmåga (20)

Rikspolisstyrelsen ska bidra till att uppfylla målen för politikområdet Samhällets krisberedskap. Rikspolisstyrelsen ska ha en god krisledningsförmåga och operativ förmåga i enlighet med målen för dessa verksamhetsområden så som de anges i regleringsbrev för Krisberedskapsmyndigheten.

Rikspolisstyrelsen ska redvisa vilka åtgärder som vidtagits för att uppfylla målen för verksamhetsområdena krisledningsförmåga respektive operativ förmåga. Myndigheten ska redovisa måluppfyllelsen enligt skalan god förmåga, i huvudsak god förmåga men med vissa brister, viss men bristfällig förmåga respektive ingen/mycket bristfällig förmåga.

Bedömningar av förmågan ska göras gentemot risker som identifierats i myndighetens risk- och sårbarhetsanalys samt mot utpekade scenarion enligt regeringens särskilda anvisning. Indikatorer på förmågor och mall för bedömning av dessa utarbetas av Krisberedskapsmyndigheten och fastställs av regeringen. Åtgärder och verksamheter finansierade av anslaget 7:5 Krisberedskap och de effekter dessa haft på förmågorna ska särredovisas.

Organisationsstyrning

mål:

- Andelen kvinnliga poliser i ledningskompetens skall öka.
- Den totala sjukfrånvaron skall vara fortsatt låg.

Uppdrag

2. Ökad polisiär synlighet är ett viktigt verktyg för att uppnå regeringens mål att öka människors faktiska och upplevda trygghet. Rikspolisstyrelsen ska redovisa de åtgärder som vidtagits för att göra polisen mer synlig och resultatet av dessa.
6. Rikspolisstyrelsen ska i samråd med Migrationsverket ta fram handlägningsrutiner som säkerställer att de specimen på utländska resehandlingar, id-kort och körkort som lämnas från Regeringskansliet till Statens kriminaltekniska laboratorium också görs tillgängliga för andra berörda myndigheter.

Tidigare beslutade uppdrag som ännu inte slutredovisats

4. Uppdrag till Rikspolisstyrelsen att vara en nationell ansvarig myndighet för den europeiska fonden för de yttre gränserna (dnr Ju2007/5083/PO).
7. Uppdrag till Rikspolisstyrelsen att redovisa polisens miljöledningsarbete enligt riktlinjer i regeringens beslut (dnr M2005/4563/Hm). Uppdraget ska redovisas årligen i en rapport i samband med årsredovisningen dock senast den 1 mars.
Detta återrapporteringskrav lämnas i sin helhet samtidigt som årsredovisningen, i en separat rapport.

SAMMANSTÄLLNING AV ÅTERRAPPORTERINGSKRAV SOM LÄMNATS VID SIDAN AV ÅRSREDOVISNINGEN

Ärendemening	Mottagare	Datum	Dnr
Övriga mål och återrapporteringskrav			
Utgiftsprognoser	Ju.dep.	22 jan, 10 mars, 9 maj, 1 augusti samt 30 okt.	CO-903-535/08
Tertialrapport	Ju.dep.	30 maj, 30 sept.	CO-902-7531/07
Grov organiserad brottslighet	Ju.dep.	20 feb	POA-429-4260/08
Effektivisering av verksamheten inom polisorganisationen 2008–2011	Ju.dep.	1 okt.	POA-902-5525/08
Utveckling av kostnader samt årsarbetskrafter för Rikspolisstyrelsen	Ju.dep.	30 april och 20 feb. 2009	STA-902-2416/08
Mäns våld mot kvinnor inkl. hedersrelaterat våld och förtryck, samt våld i samkönade relationer	Ju.dep.		POA-428-1144/08
Brottsförebyggande och brottsutredande arbete mot narkotika	Ju.dep.	1 okt	POA-420-4359/08
Polismyndigheternas samverkan med kommuner med lokala utv.avtal.	Ju.dep.	1 okt	POA-480-3458/08
Uppdrag			
20 000 poliser år 2010	Ju.dep.	30 april	HR-902-2807/08
Effektiv bekämpning av ekonomiska brottslighet i hela landet. Samredovisas med Åklagarmyndigheten och Eko-brottsmyndigheten	Ju.dep.	1 okt	POA-423-2794/08
Utveckla prognosarbetet avseende bedömning av rättsväsendets kapacitetsbehov. I samverkan med Kriminalvården, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket med stöd av BRÅ.	Ju.dep.	30 april	POA-019-0387/08
Tidigare beslutade uppdrag som ännu inte har slutredovisats			
Försöksverksamhet avidentifierade ansökningshandlingar (dnr Fi2006/227 (delvis))	Ju.dep.	31 mars	HR-711-4586/06
Insatser rörande mäns våld mot kvinnor, inkl. hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer, kostnader särredovisas	Ju.dep.	28 feb	POA-428-4318/08
Utvärdera lagen om ansvarsfrihet vid vissa vapenbrott	Ju.dep.	Redovisningsdatumet har skjutits fram från 31 dec 2008 till 28 februari	
Informationsmaterial om minor och kemiska stridsmedel (dnr Fö2006/2157/CIV)	Ju.dep.	Löpande i Försvarsmaktens årsredovisning till 2011	POA-233-4781/08
Fler försöksverksamheter med samverkan under gemensamt tak vid utredningar kring barn som misstänks vara utsatta för allvarliga brott, samredovisas med Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket och Socialstyrelsen	Ju.dep.	1 mars	POA-428-6530/08
Uppdrag till Brottsoffermyndigheten – Genomföra utbildningsprogram riktat till personal inom Polisen, Åklagarmyndigheten och domstolar för att öka kunskapen om sexualbrottsoffer och bättre bemötande i samband med polisanmälan, förundersökning och rättegång. I samråd med Domstolsverket och Åklagarmyndigheten.	Ju.dep.	1 okt	POA-429-5941/08

LÄSANVISNINGAR

Polisens årsredovisning för 2008 är indelad enligt regleringsbrevet, d.v.s. i verksamhetsgrenar, övriga mål och återrapporteringskrav samt organisationsstyrning.

Redovisningen av verksamhetsutfallet under Polisens verksamhetsgrenar och där uppsatta mål finns i fyra perspektiv, nämligen effekt, prestation, genomförande och resursinsats. Det betyder att det är en processororienterad beskrivning av verksamheten som ska visa ett orsak – verkanförhållande.

För att få en rättvisande beskrivning av det brottsbekämpande polisarbetet finns det inom verksamhetsgrenarna brottsförebyggande arbete och utredning och lagföring även en redovisning av vilken typ av brott arbetet varit riktat mot. Brotten har därför i uppföljningen i Polisens resultatrapporter – PRR – grupperats i tre brottsområden och elva brottskategorier:

Brottsområde 1:

- Våldsbrott
- Övriga brott mot person
- Tillgreppsbrott exkl. tillgrepp i butik, varuhus etc.
- Skadegörelsebrott

Brottsområde 2:

- Narkotikabrott
- Trafikbrott

Brottsområde 3:

- Ekonomiska brott
- Bedrägeribrott
- Tillgrepp i butik, varuhus etc.
- Övriga BrB-brott
- Övriga specialstraffrättsliga brott

Därutöver finns en särskild redovisning av vålds- och sexualbrott mot kvinnor, vålds- och sexualbrott mot barn samt ungdomsbrottsärenden.

Inom verksamhetsgrenen service beskrivs arbetet vid och resultatet för Polisens kontaktcenter.

I vart och ett av de fyra perspektiven finns ett varierande antal framgångsfaktorer (förutsättningar för att realisera mål och strategier) med tillhörande resultatmått. Dessa har analyserats för att ge en bred bild av hur verksamheten utvecklats i förhållande till uppsatta mål.

Först redovisas perspektiven effekt och prestation, därefter följer perspektiven genomförande och resursinsats.

Till grund för många av bedömningarna ligger tidredovisningen, d.v.s.. resursinsatsen för genomförandet med viss prestation som följd.

Återrapportering i övrigt, d.v.s.. övriga mål och organisationsstyrning, redovisas i enlighet med regleringsbrevet.

Generella avvikelser mot resultat redovisade i föregående årsredovisning

Mot bakgrund av att Rikspolisstyrelsen inte inkluderas i den generella redovisningen av utredning och lagföring (ATK-verksamheten) har även värdena för åren 2006 och 2007 ändrats i denna årsredovisning.

Två olika totalvärden för brottsområden och brottskategorier för anmälda brott och inkomna ärenden

I årsredovisningen redovisas två olika totalvärden för brottsområden och brottskategorier för anmälda brott och inkomna ärenden. Det beror på att det finns särskilt beräknade nationella värden för Polisen. Dessa värden är lägre än när samtliga polismyndigheter och resterande organisationer summeras. Orsaken är att det gör ett avdrag för de brott/ärenden som överlämnats till annan myndighet, d.v.s.. redovisats vid fler än en polismyndighet. I tabeller där det enbart förekommer redovisning av värden för brottsområden och brottskategorier för hela Polisen kommer detta särskilt framräknade nationella värde att användas.

Det finns däremot inte något särskilt beräknat värde på lägre nivå än brottskategorier. Det innebär att det summerade värdet brottsområdena/brottskategorierna kommer att avvika från det summerade nationella värdet för Polisen när värden för brottstyper redovisas och ställs i relation till totalt för brottsområde/brottskategori. Då kommer det summerade värdet för alla brottstyper att redovisas som totalvärde för brottsområde/brottskategori, vilket innebär ett något högre värde än det särskilt beräknade nationella värdet. Samma sak är giltig i de fall det inte rör sig om hela Polisen utan ett urval av polismyndigheter eller samtliga polismyndigheter, och inte den centrala polisorganisationen (RPS, RKP, SKL och PHS). Det särskilt beräknade nationella värdet avser endast hela Polisen.

Statistikserier som bygger på värden före 2004 är en annan omständighet som gör att det blir det sammanlagda värdena för polismyndigheterna och övriga organisatoriska enheter som används istället för Polisen. Värdena för Polisen finns enbart från 2004.

Förklaringar av använda begrepp

Verksamhetsgrenar

Brottsförebyggande arbete

Med brottsförebyggande arbete avses kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys, planlagda insatser i samverkan och självständigt samt brottsförebyggande

ingripanden inom den händelsestyrda verksamheten för att förebygga eller förhindra brott.

Utredning och lagföring

Med utredning avses den brottsutredande verksamheten. Den brottsutredande verksamheten delas in i planlagd respektive händelsestyrd verksamhet. Den planlagda verksamheten indelas i kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys och planlagd spaning. Den händelsestyrda verksamheten indelas i anmälan-upptagning, ingripandeverksamhet och fortsatt utredningsarbete.

Med lagföring i polisverksamhet avses utfärdande av ordningsföreläggande (ordningsbot) och till den hörande administration.

Brottsområden

Brottsområde 1

Våldsbrott

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra våldsbrottsbrottslighet. Med våldsbrott avses brott mot liv och hälsa (med undantag för vållande till annans död i samband med trafikolycka, vållande till kroppsskada eller sjukdom och framkallande av fara för annan), grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning, olaga hot, våldtäkt, rån, våld och hot mot tjänsteman.

Området omfattar Brottbalkens:

- 3 kap. brott mot liv och hälsa, dock ej 8 och 9 §§, ej heller 7 § i samband med trafikolycka
- 4 kap. olaga hot och grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning
- 6 kap. 1 § våldtäkt
- 8 kap. 5 och 6 §§ rån
- 17 kap. 1 § våld eller hot mot tjänsteman.

Övriga brott mot person

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra alla brott mot person (BrB 3–7 kap), exkl. de som omfattas av våldsbrott samt vållande till annans död i samband med trafikolycka.

Tillgreppsbrott exkl. butikstillgrepp

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra tillgreppsbrott (BrB 8 kap.) exkl. rån, tillgrepp i butik, varuhus o.d.

Skadegörelsebrott

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra skadegörelsebrott (BrB 12 kap.).

Brottsområde 2

Narkotikabrott

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra narkotikabrottslighet. Med narkotikabrott menas brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), lagen (1960:418) om straff för varusmuggling 1–3 §§ såvitt gäller narkotika och dopningsmedel, lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel.

Trafikbrott

Området omfattar allt arbete för att förebygga, övervaka och utreda samt lagföra trafikbrottslighet och syftar till att skapa trygghet och säkerhet i trafiken samt att minska antalet dödade och skadade i trafiken. Trafikbrottsärende är brott mot trafikbrottslagen (1951:649) (alla brott utom vårdslöshet i trafik (1 § första stycket) och hinder i trafik (2 §) ingår i den nationella statistiken), vållande till annans död i samband med trafikolycka (ingår också i den nationella statistiken), övrig trafiklagstiftning (brotten hämtas från polisens trafikdiarium och från statistik över utfärdade ordningsförelägganden).

Brottsområde 3

Ekonomisk brottslighet

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra ekonomisk brottslighet. Med ekonomiska brott avses brottbalken 11 kap. brott mot borgenärer m.m., lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m., skattebrottslagen (1971:69), aktiebolagslagen (1975:1385), insiderlagen (1990:1342) eller lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument, lagen (1986:436) om näringsförbud.

Till ekonomiska brott räknas också brott vars handläggning annars ställer särskilda krav på kännedom om finansiella förhållanden, näringslivsförhållanden, skatterätt eller liknande, brott i övrigt som har ekonomisk vinning som motiv, som förövats inom ramen för näringsverksamhet och som rör kvalificerad brottslighet med nationell utbredning, internationell anknytning eller av stor omfattning.

Övrig brottslighet

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra brott som inte faller under något annat område.

Området omfattar Brottbalkens:

- 8 kap. stöldbrott i butik
- 9 kap. bedrägeri och annan oredlighet
- 10 kap. förskingring och annan trolöshet
- 13 kap. allmänfarliga brott
- 14 kap. förfalskningsbrott
- 15 kap. mened, falskt åtal m.m.

- 16 kap. brott mot allmän ordning
- 17 kap. brott mot allmän verksamhet utom våld eller hot mot tjänsteman
- 18 kap. högmålsbrott
- 19 kap. brott mot rikets säkerhet
- 20 kap. tjänstefel m.m.
- 21 kap. brott av krigsmän

Brottsområde 3 omfattar även brott mot följande lagar:

- varusmuggningslagen (ej gällande narkotika eller dopningsmedel)
- alkohollagen (1994:1738)
- vapenlagen (1996:67)
- knivlagen (1988:254)
- jaktlagen (1987:259)
- fiskelagen (1993:787)
- miljöbalken (1998:808)
- utlänningslagen (1989:529)
- arbetsmiljölagen (1977:1160)
- personuppgiftslagen (1998:204)
- lagen om besöksförbud samt övriga brott mot speciallagstiftning med undantag för brott mot skattebrottslagen (1988:688)
- aktiebolagslagen
- insiderlagen
- lagen om handel med finansiella instrument
- lagen om näringsförbud.

Service

Med service avses den verksamhet som bedrivs inom ramen för Polisens kontaktcenter (PKC), telefonväxel och receptioner med tillhörande polismyndighetsärenden m.m. samt serviceverksamhet som bedrivs inom den händelsestyrda verksamheten. Service omfattar allt arbete med utredning i andra ärenden som inte är brott: hjälp till allmänheten, handräckning åt andra myndigheter, bistå räddningstjänst, service till myndigheter, service till enskilda, receptionstjänst, telefonväxeltjänst, extern information som inte hänförs sig till en speciell brottskategori, extern undervisning som inte hänförs sig till en speciell brottskategori, kontaktverksamhet som inte hänförs sig till en speciell brottskategori.

Ärenden som inte är brott är: självmord, druckning, arbetsolycka, övriga dödsfall, bränder, personskada till följd av polisverksamhet eller under vistelse i polisarrest, försvunnen person, bilregisterärenden, felparkeringsärenden (bestridanden).

Brottskoder: 6001–6999, 7001–7999, 9002, 9003, 9010, 9011–9012, 9990

Gemensam verksamhet

Verksamhet som Polisen bedriver vid sidan av kärnverksamheten benämns som tidigare nämnts ”Gemensam verksamhet”. Denna består av tre olika typer av

aktiviteter, nämligen ”Ledning/styrning”, ”Kompetensutveckling” och ”Stödverksamhet”.

Ledning/styrning

Med ledning/styrning såsom gemensam verksamhet inom Polisen avses inre övergripande ledning och styrning i form av verksamhetsplanering, organisering av arbete, samordning och kontroll/uppföljning. Vidare ingår utvärdering av verksamheten för att såväl långsiktigt som kortsiktigt kunna leda och styra verksamhetens aktiviteter, resultat och utveckling. Den ledning och styrning som krävs för att rent operativt utföra Polisens uppgifter inom ramen för kärnverksamheten hänförs och redovisas dock som en del av Polisens kärnverksamhet.

Kompetensutveckling

Med kompetensutveckling avses all utbildning, arbetsrotation samt friskvård och fysisk träning. Med utbildning likställs seminarier och konferenser med kompetenshövande syfte.

Stödverksamhet

Med stödverksamhet avses sådana aktiviteter som utgör ett stöd till kärnverksamheten. Med stödaktiviteter avses förvaltning och verksamhetsutveckling avseende ekonomi- och personaladministration, underhåll, IT-drift, post- och godshantering, lokalvård, intern information (ej operativ) och annan intern service samt facklig verksamhet.

Övrigt

Andel (redovisade ärenden)

Andelen beräknas genom att antalet redovisade ärenden till åklagare ställs i förhållande till antalet inkomna ärenden under samma redovisningsår. Det innebär att andelen redovisade ärenden för ett enskilt år kan vara något missvisande eftersom den även innefattar ärenden som inkommit under tidigare år. Andelsberäkning sker på liknande sätt för andra resultatmått, t.ex. andel bearbetade ärenden och andel öppna ärenden.

Andel är sålunda ett förhållande mellan två tal, i det här fallet mellan redovisade och inkomna brottsärenden. Antalet kan öka medan andelen minskar eller tvärtom. Den effekten uppstår om det ena talet ökar eller minskar relativt sett mer än det tal med vilket det divideras (10 av 100 = 10 %; 15 av 200 = 7,5 %)

Arbetsproduktivitet i utredningsverksamheten

Arbetsproduktivitet mäts i antal bearbetade respektive redovisade ärenden till åklagare i förhållande till en standardiserat värde för resurstimmar. Det standardiserade värdet som används i verksamhetsavsnittet är 1 500 timmar.

Totalt antal redovisade timmar divideras med 1 500 timmar. Mätantalet måste vara detsamma varje år för att utvecklingen ska kunna studeras. Måttet används för beräkning av resursinsats och arbetsproduktivitet för utrednings- och lagföringsprocessen.

Öppna ärenden

Med öppna ärenden avses ärenden som inte är avslutade vid årets utgång (31 december).

Bearbetat brottsärende

Med bearbetade ärenden avses alla ärenden där förundersökning inletts eller ärenden som redovisas enligt RB 23:22.

Brottsdeltagande

Brottsdeltagande definieras som en persons delaktighet i ett visst brott. Om två personer begått fem brott räknas det som tio brottsdeltaganden, d.v.s.. ett brottsdeltagande per person och tillfälle.

I några tabeller och avsnitt som rör ungdomar i åldern 12–17 år används brottsdeltagande när det egentligen handlar om antal personnummer. Det som redovisas är antal gånger som ett personnummer förekommer vid en sökning. Till skillnad från brottsdeltagande multipliceras inte brotten med personen. Om två personer begår fem brott redovisas två ”brottsdeltagande”. Om en person förekommer tio gånger redovisas tio ”brottsdeltagande”.

Från och med 2002 redovisas också antalet unika personer. En person kan endast förekomma en gång.

Brottsoffer

Med brottsoffer avses person som direkt eller indirekt drabbats av brott.

Genomströmningstid

Genomströmningstid mäts från anmälningsdagen till den dag ärendet avslutas hos Polisen. Vad som redovisas är medelgenomströmningstiden som är ett genomsnittsmått av samtliga genomströmningstider. Summan av alla genomströmningstider för alla avslutade ärenden divideras med summan av alla avslutade ärenden.

Hatbrott

Hatbrott är ett samlingsbegrepp för brott med rasistiska, främlingsfientliga, antisemitiska eller homofobiska inslag samt olaga diskriminering.

Planlagd verksamhet

Med planlagd verksamhet avses kriminalunderrättelseverksamhet/brottsanalys, brottsförebyggande verksamhet i samverkan respektive självständigt samt planlagd spaning.

Händelsestyrd verksamhet

Med händelsestyrd verksamhet avses all kärnverksamhet som inte är planlagd.

Inkomna brottsärenden, anmälda brott och myndigheternas insatser

Med brottsärende avses ett K- eller T-ärende som gäller brott och som registrerats i Rationell anmälningsrutin (RAR). Ett ärende kan innehålla flera brottstyper (brottskoder). Den första brottskoden som registreras i ärendet styr till vilket brottsområde (brottstyp) ärendet hänförs. Avgörande för vilket brott som ska registreras först i ärendet, är hur pass allvarligt brotten bedöms vid anmälningstillfället.

Ett brottsärende kan inkomma genom Polisens egen aktivitet/egna initiativ eller genom initiativ från det omgivande samhället – främst från enskilda medborgare.

Kompetenskategori

I samband med redovisning av kompetensförsörjning till regeringen ska myndigheter också lämna uppgifter till Arbetsgivarverkets lönestatistik om de anställdas indelning i lednings-, kärn- och stödkompetens enligt en förordning som regeringen utfärdat. Ledningskompetens (L) står för formellt personalansvar, kärnkompetens (K) står för personal med sakområdeskompetens och stödkompetens (S) står för personal med stödfunktion. Definition enligt Arbetsgivarverket 2003:7 A2.

Polis-på-plats

Med ”Polis-på-plats” avses tiden från det att en händelserapport inkommit till dess att patrullen är på den plats dit den beordrats med anledning av händelserapporten.

Lagföring

Med lagföring avses den påföljd som beslutats av domstol (tingsrätt) eller åklagare (godkänt strafföreläggande eller utfärdad åtalsunderlåtelse) i samband med att en person bundits till brott. Även utfärdande av ordningsbot är en typ av lagföring.

Mediagenomströmningstid

Med detta avses ”mittvärdet” av alla utsökta genomströmningstider.

Mängdbrott

Det finns ingen enhetlig definition av begreppet. För polisens nationella mål t.o.m. 2006 inom det brottsförebyggande arbetet är mängdbrott anmälda misshandelsbrott utomhus, inbrott i bostad (inkl. fritidshus och källare/vind), fordonsrelaterade brott, väskryckning samt skadegörelsebrott. Enligt det under 2005

startade Mängdbrottsprojektet ingår fler brottstyper än de som angivits ovan.

Personupplärade brott (personupplärning), personuppläringsprocent

Med personupplärade brott avses brott där åtal väckts, strafföreläggande utfärdats eller åtalsunderlåtelse meddelats. Personuppläringsprocenten är antalet brott upplärade under ett år (anmälda samma år eller tidigare) i procent av antalet anmälda brott samma år.

Redovisade ärenden till åklagare

Med redovisat ärende till åklagare avses ärenden som redovisas till åklagare med förundersökningsprotokoll, förundersökningsanteckningar, förenklad redovisning eller som rapport oavsett om det är åklagar- eller polismyndigheten som är förundersökningsledare. Andelen redovisade ärenden till åklagare är förhållandet mellan de ärenden som redovisades ett år, oavsett när de inkom, och de ärenden som inkom samma år.

Resurs och kostnader i verksamhetsavsnittet

Med resurs avses det antal timmar som enligt VUP använts för ett visst ändamål, exempelvis ett brottsområde. Kostnaderna beräknas genom att man multiplicerar timmarna med en timkostnad som räknats fram för varje polismyndighet/organisatorisk enhet.

Ungdomar/ungdomar i riskzonen

Området omfattar allt arbete för att förebygga, utreda och lagföra brott bland ungdomar under 18 år.

Vålds- och sexualbrott mot kvinnor

Vålds- och sexualbrott är de brott som enligt PRR ingår i brottskategorin våldsbrott och den utsatta kvinnan har fyllt 15 år. Det statistiska materialet har fått begränsas till de brott där det finns brottskoder med kvinna som målsägande. Det innebär att allt våld mot kvinnor inte finns med i redovisad statistik.

Brottskoder: 0303, 0307, 0310, 0312, 0355–0356, 0365–0366, 0375–0376, 0385–0386, 0406, 0412, 0622, 0624, 0626, 0628, 0644–0651, 0656–0663, 9317–9318, 9321–9322, 9341–9342, 9345–9346, 9349–9350, 9353–9354

Under maj 2007 infördes ett antal nya brottskoder till Misshandel 3 kap. BrB och Sexualbrott 6 kap. BrB som delade upp offren i ytterligare en åldersindelning, 15–17 år samt kön. För att inte förlora jämförbarheten måste därför misshandel och våldtäkt mot 15–17 åringar räknas som vuxna kvinnor samt att våldtäkt mot pojke/man måste räknas som våldtäkt mot kvinna.

Vålds- och sexualbrott mot barn

Vålds- och sexualbrott är de brott som enligt PRR ingår i brottskategorin våldsbrott och det utsatta barnet inte har fyllt 15 år. Det statistiska materialet har fått begränsas till de brott där det finns brottskoder med barn som målsägande. Det innebär att allt våld mot barn och det våld som barn tvingas uppleva inte finns med i redovisad statistik.

Brottskoder: 0309, 0351–0354, 0361–0364, 0371–0374, 0381–0384, 0409, 0426–0427, 0621, 0623, 0625, 0627, 0640–0643, 0652–0655, 9301–9316, 9325–9340

Miljöbrott

Med miljöbrott avses samtliga brott mot miljöbalken (8001–8013).

Årsarbetskraft

Med årsarbetskraft avses anställd personal omräknat till heltidsarbetande. Tjänstledighet, långtidssjukfrånvaro samt föräldraledighet är borträknad. Korrigering för semester, kortare sjukfrånvaro, övertid och kompensationsledighet har inte gjorts. Definition enligt ESV 2008:3, ESV 2008 Ekonomiadministrativa bestämmelser för statlig verksamhet.

Procentenhet

En ökning med 10 procentenheter innebär exempelvis en ökning från 20 procent till 30 procent medan en ökning med 10 procent innebär exempelvis en ökning från 20 procent till 22 procent.

POLISMYNDIGHETERNAS ADRESSER

Polismyndigheten i Blekinge län

Box 315
371 25 Karlskrona
polismyndigheten.blekinge@polisen.se

Polismyndigheten i Dalarna

Box 739
791 29 Falun
polismyndigheten.dalarna@polisen.se

Polismyndigheten i Gotland

Box 1153
621 22 Visby
polismyndigheten.gotland@polisen.se

Polismyndigheten i Gävleborgs län

Box 625
801 26 Gävle
polismyndigheten.gavleborg@polisen.se

Polismyndigheten i Hallands län

Box 1031
301 10 Halmstad
polismyndigheten.halland@polisen.se

Polismyndigheten i Jämtlands län

Box 707
831 28 Östersund
polismyndigheten.jamtland@polisen.se

Polismyndigheten i Jönköpings län

Box 618
551 18 Jönköping
polismyndigheten.jonkoping@polisen.se

Polismyndigheten i Kalmar län

Box 91
391 21 Kalmar
polismyndigheten.kalmar@polisen.se

Polismyndigheten i Kronobergs län

Box 1211
351 12 Växjö
polismyndigheten.kronoberg@polisen.se

Polismyndigheten i Norrbotten

Box 50135
973 24 Luleå
polismyndigheten.norrbotten@polisen.se

Polismyndigheten i Skåne

205 90 Malmö
polismyndigheten.skane@polisen.se

Polismyndigheten i Stockholms län

106 75 Stockholm
polismyndigheten.stockholm@polisen.se

Polismyndigheten i Södermanlands län

Box 348
631 05 Eskilstuna
polismyndigheten.sodermanland@polisen.se

Polismyndigheten i Uppsala län

Box 3007
750 03 Uppsala
polismyndigheten.uppsala@polisen.se

Polismyndigheten i Värmland

Box 157
651 05 Karlstad
polismyndigheten.varmland@polisen.se

Polismyndigheten i Västerbottens län

Box 463
901 09 Umeå
polismyndigheten.vasterbotten@polisen.se

Polismyndigheten i Västernorrlands län

Box 720
851 21 Sundsvall
polismyndigheten.vasternorrland@polisen.se

Polismyndigheten i Västmanlands län

Box 9
721 03 Västerås
polismyndigheten.vastmanland@polisen.se

Polismyndigheten i Västra Götaland

Box 429
401 26 Göteborg
polismyndigheten.vastragotaland@polisen.se

Polismyndigheten i Örebro län

Box 1804
701 18 Örebro
polismyndigheten.orebro@polisen.se

Polismyndigheten i Östergötlands län

Box 345
581 03 Linköping
polismyndigheten.ostergotland@polisen.se

Rikspolisstyrelsen

Box 12256
102 26 Stockholm
Tfn 08-401 90 00
rikspolisstyrelsen@polisen.se

SKL – Statens kriminaltekniska laboratorium

581 94 Linköping
Tfn 013-24 14 00
skl@skl.polisen.se

Bilagor

ANTAL ANSTÄLLDA, ÅRSARBETSKRAFTER OCH MEDELTAL ANSTÄLLDA

	Antal anställda ¹ december 2008				Antal årsarbetskrafter jan–dec 2008			Medeltal anställda		
	Totalt	Poliser ²	Civila	Civila tillsvidare ³	Totalt	Poliser	Civila	2006	2007	2008
Stockholm	6 623	5 150	1 473	1 392	5 834	4 452	1 382	6 067	6 369	6 574
Uppsala	704	519	185	172	633	457	175	695	676	699
Södermanland	686	466	220	215	665	455	210	638	662	684
Östergötland	902	677	225	225	866	639	227	862	897	912
Jönköping	682	480	202	200	630	443	187	641	656	679
Kronoberg	382	272	110	105	347	246	101	347	361	379
Kalmar	503	360	143	139	469	337	131	490	491	499
Gotland	132	100	32	32	126	91	34	127	130	132
Blekinge	322	249	73	68	290	225	65	323	326	323
Skåne	3 232	2 334	898	834	2 910	2 108	802	3 040	3 119	3 201
Halland	718	510	208	190	645	466	179	610	655	700
Västra Götaland	4 021	2 980	1 041	949	3 625	2 692	933	3 762	3 870	3 996
Värmland	576	436	140	137	538	405	134	547	572	579
Örebro	658	494	164	147	614	462	152	640	646	656
Västmanland	682	479	203	200	621	434	187	650	660	676
Dalarna	611	454	157	140	563	420	144	614	617	614
Gävleborg	593	451	142	137	533	402	131	583	581	589
Västernorrland	535	401	134	129	500	367	133	522	530	535
Jämtland	298	213	85	78	272	193	79	263	272	289
Västerbotten	562	425	137	125	499	373	126	527	552	565
Norrbottnen	624	442	182	178	560	396	164	575	593	616
Polismyndigheterna	24 046	17 892	6 154	5 792	21 740	16 065	5 676	22 516	23 231	23 894
Rikspolisstyrelsen	1236	163	1 073	1 024	1 157	154	1 003	1 008	1 215	1 266
Rikskriminalpolisen ⁴	851	681	170	147	631	482	149	814	824	848
Polishögskolan	346	196	150	108	316	184	132	255	295	332
SKL	290	–	290	283	266	–	266	252	273	289
Anställd även vid annan myndighet inom Polisen	-647	-611	-36	-1	–	–	–	-558	-603	-648
Totalt	26 122	18 321	7 801	7 353	24 111	16 886	7 225	24 286	25 235	25 980

1 Med anställd avses person som avlönas med månadslön.

2 I januari 2009 anställdes ytterligare 448 personer för att påbörja praktiktjänstgöring vid polismyndigheterna.

3 Definition tillsvidareanställda: anställda med anställningsform tillsvidareanställning, provanställning, lönebidragsanställning samt tidsbegränsade chefsanställningar.

4 Av totalt 681 poliser tjänstgör 166 vid Ekobrottsmyndigheten och 94 vid Utlandsstyrkan.

ÅLDERSSTRUKTUR VID MYNDIGHETERNA INOM POLISEN

Polisen totalt

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	3	135	343	623	683	719	630	684	892	705	36	5453
Män	3	82	229	346	342	333	257	261	279	194	22	2348
Totalt	6	217	572	969	1025	1052	887	945	1171	899	58	7801
POLISER												
Kvinnor	–	74	762	826	696	711	699	512	271	108	5	4664
Män	–	34	1072	1647	1671	1732	1483	2011	2210	1678	119	13657
Totalt	–	108	1834	2473	2367	2443	2182	2523	2481	1786	124	18321
Samtliga anställda	6	325	2406	3442	3392	3495	3069	3468	3652	2685	182	26122
Andel av anställda (%)	0,0%	1,2%	9,2%	13,2%	13,0%	13,4%	11,7%	13,3%	14,0%	10,3%	0,7%	100,0%

Myndighet: Stockholm

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	1	30	70	145	121	122	84	136	176	157	7	1049
Män	1	19	39	83	55	60	44	36	38	41	8	424
Totalt	2	49	109	228	176	182	128	172	214	198	15	1473
POLISER												
Kvinnor	–	19	230	240	248	277	228	164	81	38	2	1527
Män	–	10	347	460	530	569	413	485	445	330	34	3623
Totalt	–	29	577	700	778	846	641	649	526	368	36	5150
Samtliga anställda	2	78	686	928	954	1028	769	821	740	566	51	6623
Andel av anställda (%)	0,0%	1,2%	10,4%	14,0%	14,4%	15,5%	11,6%	12,4%	11,2%	8,5%	0,8%	100,0%

Myndighet: Uppsala

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	1	12	6	9	20	15	15	19	18	16	–	131
Män	0	1	8	7	17	5	7	3	3	3	–	54
Totalt	1	13	14	16	37	20	22	22	21	19	–	185
POLISER												
Kvinnor	–	7	19	37	31	17	9	13	7	2	–	142
Män	–	0	27	70	50	52	39	58	47	34	–	377
Totalt	–	7	46	107	81	69	48	71	54	36	–	519
Samtliga anställda	1	20	60	123	118	89	70	93	75	55	0	704
Andel av anställda (%)	0,1%	2,8%	8,5%	17,5%	16,8%	12,6%	9,9%	13,2%	10,7%	7,8%	0,0%	100,0%

Myndighet: Södermanland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	11	20	24	12	18	17	31	19	2	155
Män	–	4	8	11	10	10	7	5	4	6	0	65
Totalt	–	5	19	31	34	22	25	22	35	25	2	220
POLISER												
Kvinnor	–	3	15	24	16	18	16	14	8	2	1	117
Män	–	3	33	39	39	43	38	45	60	44	5	349
Totalt	–	6	48	63	55	61	54	59	68	46	6	466
Samtliga anställda	0	11	67	94	89	83	79	81	103	71	8	686
Andel av anställda (%)	0,0%	1,6%	9,8%	13,7%	13,0%	12,1%	11,5%	11,8%	15,0%	10,3%	1,2%	100,0%

Myndighet: Östergötland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	–	11	15	16	22	15	18	40	29	1	167
Män	–	–	9	10	7	12	3	5	6	6	0	58
Totalt	–	–	20	25	23	34	18	23	46	35	1	225
POLISER												
Kvinnor	–	6	27	32	23	14	18	12	11	2	0	145
Män	–	0	51	61	39	55	55	79	115	73	4	532
Totalt	–	6	78	93	62	69	73	91	126	75	4	677
Samtliga anställda	0	6	98	118	85	103	91	114	172	110	5	902
Andel av anställda (%)	0,0%	0,7%	10,9%	13,1%	9,4%	11,4%	10,1%	12,6%	19,1%	12,2%	0,6%	100,0%

Myndighet: Jönköping

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	9	17	13	19	21	17	24	20	1	142
Män	–	2	6	11	10	2	6	8	9	6	0	60
Totalt	–	3	15	28	23	21	27	25	33	26	1	202
POLISER												
Kvinnor	–	–	22	20	16	17	8	10	6	3	0	102
Män	–	–	26	34	40	42	40	58	62	69	7	378
Totalt	–	–	48	54	56	59	48	68	68	72	7	480
Samtliga anställda	0	3	63	82	79	80	75	93	101	98	8	682
Andel av anställda (%)	0,0%	0,4%	9,2%	12,0%	11,6%	11,7%	11,0%	13,6%	14,8%	14,4%	1,2%	100,0%

Myndighet: Kronoberg

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	4	13	11	7	7	9	20	9	0	81
Män	–	2	1	5	4	1	5	4	3	3	1	29
Totalt	–	3	5	18	15	8	12	13	23	12	1	110
POLISER												
Kvinnor	–	–	13	13	15	14	4	4	4	1	0	68
Män	–	–	14	29	22	18	22	30	32	35	2	204
Totalt	–	–	27	42	37	32	26	34	36	36	2	272
Samtliga anställda	0	3	32	60	52	40	38	47	59	48	3	382
Andel av anställda (%)	0,0%	0,8%	8,4%	15,7%	13,6%	10,5%	9,9%	12,3%	15,4%	12,6%	0,8%	100,0%

Myndighet: Kalmar

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	2	3	10	10	19	14	15	10	20	0	103
Män	–	0	1	1	3	9	8	4	10	3	1	40
Totalt	–	2	4	11	13	28	22	19	20	23	1	143
POLISER												
Kvinnor	–	1	9	9	12	14	8	9	3	0	0	65
Män	–	0	13	34	36	39	23	46	55	44	5	295
Totalt	–	1	22	43	48	53	31	55	58	44	5	360
Samtliga anställda	0	3	26	54	61	81	53	74	78	67	6	503
Andel av anställda (%)	0,0%	0,6%	5,2%	10,7%	12,1%	16,1%	10,5%	14,7%	15,5%	13,3%	1,2%	100,0%

Myndighet: Gotland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	–	1	–	5	6	1	2	4	3	–	22
Män	–	–	1	–	4	0	2	1	2	0	–	10
Totalt	–	–	2	–	9	6	3	3	6	3	–	32
POLISER												
Kvinnor	–	–	3	5	6	2	6	1	2	1	–	26
Män	–	–	0	10	20	11	8	7	8	10	–	74
Totalt	–	–	3	15	26	13	14	8	10	11	–	100
Samtliga anställda	0	0	5	15	35	19	17	11	16	14	0	132
Andel av anställda (%)	0,0%	0,0%	3,8%	11,4%	26,5%	14,4%	12,9%	8,3%	12,1%	10,6%	0,0%	100,0%

Myndighet: Blekinge

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	0	4	8	7	4	6	7	10	6	–	52
Män	–	1	4	2	3	2	2	1	3	3	–	21
Totalt	–	1	8	10	10	6	8	8	13	9	–	73
POLISER												
Kvinnor	–	0	10	14	10	3	5	3	0	0	0	45
Män		1	13	24	21	16	18	31	42	36	2	204
Totalt	—	1	23	38	31	19	23	34	42	36	2	249
Samtliga anställda	0	2	31	48	41	25	31	42	55	45	2	322
Andel av anställda (%)	0,0%	0,6%	9,6%	14,9%	12,7%	7,8%	9,6%	13,0%	17,1%	14,0%	0,6%	100,0%

Myndighet: Skåne

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	25	51	58	60	73	69	94	132	65	6	633
Män	–	15	39	31	27	35	28	33	39	16	2	265
Totalt	–	40	90	89	87	108	97	127	171	81	8	898
POLISER												
Kvinnor	–	10	113	118	52	77	97	57	32	14	0	570
Män	–	9	157	217	196	208	202	289	304	172	10	1764
Totalt	–	19	270	335	248	285	299	346	336	186	10	2334
Samtliga anställda	0	59	360	424	335	393	396	473	507	267	18	3232
Andel av anställda (%)	0,0%	1,8%	11,1%	13,1%	10,4%	12,2%	12,3%	14,6%	15,7%	8,3%	0,6%	100,0%

Myndighet: Halland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	5	11	12	30	27	25	15	23	12	–	160
Män	–	2	3	8	5	9	5	7	6	3	–	48
Totalt	–	7	14	20	35	36	30	22	29	15	–	208
POLISER												
Kvinnor	–	1	32	28	15	15	24	10	9	1	1	136
Män	–	0	35	51	52	38	44	52	62	39	1	374
Totalt	–	1	67	79	67	53	68	62	71	40	2	510
Samtliga anställda	0	8	81	99	102	89	98	84	100	55	2	718
Andel av anställda (%)	0,0%	1,1%	11,3%	13,8%	14,2%	12,4%	13,6%	11,7%	13,9%	7,7%	0,3%	100,0%

Myndighet: Västra Götaland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	36	53	69	94	94	86	103	143	122	7	807
Män	–	23	34	25	24	26	23	25	33	19	2	234
Totalt	–	59	87	94	118	120	109	128	176	141	9	1041
POLISER												
Kvinnor	–	10	122	124	107	101	124	112	42	17	0	759
Män	–	6	153	254	249	285	249	347	377	280	21	2221
Totalt	–	16	275	378	356	386	373	459	419	297	21	2980
Samtliga anställda	0	75	362	472	474	506	482	587	595	438	30	4021
Andel av anställda (%)	0,0%	1,9%	9,0%	11,7%	11,8%	12,6%	12,0%	14,6%	14,8%	10,9%	0,7%	100,0%

Myndighet: Värmland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	0	2	7	12	12	11	15	21	17	1	98
Män	–	2	4	4	8	8	4	7	1	4	0	42
Totalt	–	2	6	11	20	20	15	22	22	21	1	140
POLISER												
Kvinnor	–	2	10	18	17	10	10	18	8	6	0	99
Män	–	1	20	38	32	29	28	66	60	57	6	337
Totalt	–	3	30	56	49	39	38	84	68	63	6	436
Samtliga anställda	0	5	36	67	69	59	53	106	90	84	7	576
Andel av anställda (%)	0,0%	0,9%	6,3%	11,6%	12,0%	10,2%	9,2%	18,4%	15,6%	14,6%	1,2%	100,0%

Myndighet: Örebro

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	0	3	8	14	14	8	13	11	23	23	–	117
Män	1	2	4	8	4	5	7	7	2	7	–	47
Totalt	1	5	12	22	18	13	20	18	25	30	–	164
POLISER												
Kvinnor	–	4	21	18	13	23	16	11	6	2	1	115
Män	–	0	30	55	38	43	45	49	68	50	1	379
Totalt	–	4	51	73	51	66	61	60	74	52	2	494
Samtliga anställda	1	9	63	95	69	79	81	78	99	82	2	658
Andel av anställda (%)	0,2%	1,4%	9,6%	14,4%	10,5%	12,0%	12,3%	11,9%	15,0%	12,5%	0,3%	100,0%

Myndighet: Västmanland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	4	8	33	33	26	16	10	22	20	3	175
Män	–	0	3	6	2	3	2	1	7	3	1	28
Totalt	–	4	11	39	35	29	18	11	29	23	4	203
POLISER												
Kvinnor	–	1	22	18	20	19	21	12	4	3	0	120
Män	–	0	33	45	41	49	35	42	74	39	1	359
Totalt	–	1	55	63	61	68	56	54	78	42	1	479
Samtliga anställda	0	5	66	102	96	97	74	65	107	65	5	682
Andel av anställda (%)	0,0%	0,7%	9,7%	15,0%	14,1%	14,2%	10,9%	9,5%	15,7%	9,5%	0,7%	100,0%

Myndighet: Dalarna

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	0	9	12	11	7	12	16	20	24	1	112
Män	–	1	3	5	5	4	6	8	11	2	0	45
Totalt	–	1	12	17	16	11	18	24	31	26	1	157
POLISER												
Kvinnor	–	3	10	16	10	18	16	11	16	6	0	106
Män	–	0	14	28	45	30	35	57	72	64	3	348
Totalt	–	3	24	44	55	48	51	68	88	70	3	454
Samtliga anställda	0	4	36	61	71	59	69	92	119	96	4	611
Andel av anställda (%)	0,0%	0,7%	5,9%	10,0%	11,6%	9,7%	11,3%	15,1%	19,5%	15,7%	0,7%	100,0%

Myndighet: Gävleborg

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	2	10	6	16	18	10	12	21	1	97
Män	–	0	4	3	10	8	6	6	6	2	0	45
Totalt	–	1	6	13	16	24	24	16	18	23	1	142
POLISER												
Kvinnor	–	2	19	22	15	10	16	8	5	2	0	99
Män	–	0	23	37	35	32	36	55	60	71	3	352
Totalt	–	2	42	59	50	42	52	63	65	73	3	451
Samtliga anställda	0	3	48	72	66	66	76	79	83	96	4	593
Andel av anställda (%)	0,0%	0,5%	8,1%	12,1%	11,1%	11,1%	12,8%	13,3%	14,0%	16,2%	0,7%	100,0%

Myndighet: Västernorrland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	2	12	6	10	13	15	21	25	1	106
Män	–	1	3	6	2	4	2	2	3	5	0	28
Totalt	–	2	5	18	8	14	15	17	24	30	1	134
POLISER												
Kvinnor	–	3	28	15	9	7	16	9	7	1	0	95
Män	–	1	23	38	37	28	40	34	49	54	2	306
Totalt	–	4	51	53	46	35	56	43	56	55	2	401
Samtliga anställda	0	6	56	71	54	49	71	60	80	85	3	535
Andel av anställda (%)	0,0%	1,1%	10,5%	13,3%	10,1%	9,2%	13,3%	11,2%	15,0%	15,9%	0,6%	100,0%

Myndighet: Jämtland

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	0	0	9	7	11	9	8	8	4	–	56
Män	–	1	2	2	9	4	3	4	2	2	–	29
Totalt	–	1	2	11	16	15	12	12	10	6	–	85
POLISER												
Kvinnor	–	–	12	10	11	8	10	10	1	2	–	64
Män	–	–	8	26	25	15	16	19	16	24	–	149
Totalt	–	–	20	36	36	23	26	29	17	26	–	213
Samtliga anställda	0	1	22	47	52	38	38	41	27	32	0	298
Andel av anställda (%)	0,0%	0,3%	7,4%	15,8%	17,4%	12,8%	12,8%	13,8%	9,1%	10,7%	0,0%	100,0%

Myndighet: Västerbotten

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	2	8	7	19	19	20	16	13	0	105
Män	–	1	4	6	7	5	1	4	2	1	1	32
Totalt	–	2	6	14	14	24	20	24	18	14	1	137
POLISER												
Kvinnor	–	2	13	23	22	11	13	2	6	2	–	94
Män	–	1	26	57	52	40	20	33	59	43	–	331
Totalt	–	3	39	80	74	51	33	35	65	45	–	425
Samtliga anställda	0	5	45	94	88	75	53	59	83	59	1	562
Andel av anställda (%)	0,0%	0,9%	8,0%	16,7%	15,7%	13,3%	9,4%	10,5%	14,8%	10,5%	0,2%	100,0%

Myndighet: Norrbotten

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	3	6	16	14	21	18	17	26	24	1	146
Män	–	0	3	7	2	4	6	8	4	2	0	36
Totalt	–	3	9	23	16	25	24	25	30	26	1	182
POLISER												
Kvinnor	–	0	12	21	15	18	13	7	4	3	0	93
Män	–	2	25	40	48	38	31	41	58	60	6	349
Totalt	–	2	37	61	63	56	44	48	62	63	6	442
Samtliga anställda	0	5	46	84	79	81	68	73	92	89	7	624
Andel av anställda (%)	0,0%	0,8%	7,4%	13,5%	12,7%	13,0%	10,9%	11,7%	14,7%	14,3%	1,1%	100,0%

Myndighet: RPS

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	1	5	35	74	93	105	88	64	52	23	1	541
Män	0	4	36	79	93	94	59	60	62	41	4	532
Totalt	1	9	71	153	186	199	147	124	114	64	5	1073
POLISER												
Kvinnor	–	–	1	1	2	7	11	4	5	1	0	32
Män	–	–	0	2	9	13	17	30	36	23	1	131
Totalt	–	–	1	3	11	20	28	34	41	24	1	163
Samtliga anställda	1	9	72	156	197	219	175	158	155	88	6	1236
Andel av anställda (%)	0,1%	0,7%	5,8%	12,6%	15,9%	17,7%	14,2%	12,8%	12,5%	7,1%	0,5%	100,0%

Myndighet: RKP

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	1	16	16	21	14	19	14	14	14	1	130
Män	–	0	5	4	7	3	8	4	4	4	1	40
Totalt	–	1	21	20	28	17	27	18	18	18	2	170
POLISER												
Kvinnor	–	–	1	7	17	30	47	25	20	4	1	152
Män	–	–	5	20	58	97	65	127	99	51	7	529
Totalt	–	–	6	27	75	127	112	152	119	55	8	681
Samtliga anställda	0	1	27	47	103	144	139	170	137	73	10	851
Andel av anställda (%)	0,0%	0,1%	3,2%	5,5%	12,1%	16,9%	16,3%	20,0%	16,1%	8,6%	1,2%	100,0%

Myndighet: PHS

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	0	1	1	14	10	15	11	15	14	9	2	92
Män	1	1	1	3	10	9	8	9	6	9	1	58
Totalt	1	2	2	17	20	24	19	24	20	18	3	150
POLISER												
Kvinnor	–	–	3	9	7	12	6	6	2	0	0	45
Män	–	–	1	11	23	30	28	23	24	9	2	151
Totalt	–	–	4	20	30	42	34	29	26	9	2	196
Samtliga anställda	1	2	6	37	50	66	53	53	46	27	5	346
Andel av anställda (%)	0,3%	0,6%	1,7%	10,7%	14,5%	19,1%	15,3%	15,3%	13,3%	7,8%	1,4%	100,0%

Myndighet: SKL

Ålderskategorier	-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-	Totalt
CIVILANSTÄLLDA												
Kvinnor	–	2	18	27	45	37	26	19	12	11	–	197
Män	–	0	6	21	19	11	8	10	13	5	–	93
Samtliga anställda	–	2	24	48	64	48	34	29	25	16	–	290
Andel av anställda (%)	0,0%	0,7%	8,3%	16,6%	22,1%	16,6%	11,7%	10,0%	8,6%	5,5%	0,0%	100,0%

Polisen

www.polisen.se

Ring 114 14 till Polisen